

DE HEILSORDE VAN CHRISTUS EN VAN ZIJN VOLK

PREKENBUNDEL VOOR HET KERKELIJK JAAR

Door

DS. F. MALLAN

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2008

INHOUD

LIJDENSPREKEN

1. Christus wijzende op de overeenkomst van Hem met het tarwegraan.

Lijdenspreek. Schat des Woords 1952

Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, indien het tarwegraan in de aarde niet valt en sterft, zo blijft het alleen; maar indien het sterft, zo brengt het veel vrucht voort.

Johannes 12:24.

2. Jezus' voorbede aan het kruis. *Het gesproken woord; deel 3*

En Jezus zeide: Vader, vergeef het hun; want zij weten niet wat zij doen. Lukas 23: 34

Goede vrijdag preek

3. De ware heiligmaking als vrucht van Christus' dood. Jaarboek 1983

Maar komende tot Jezus, als zij zagen dat Hij gestorven was, zo braken zij Zijne benen niet; maar één der krijgsknechten doorstak zijne zijde met een speer en terstond kwam er bloed en water uit. En die het gezien heeft, die heeft het getuigd en zijn getuigenis is waarachtig; en hij weet dat hij zegt hetgeen waar is, opdat ook gij geloven moogt. Want deze dingen zijn geschied, opdat de Schrift vervuld worde: Geen been van Hem zal gebroken worden. En wederom zegt een andere Schrift: Zij zullen zien in Welken zij gestoken hebben. Johannes 19: 33 – 37.

PAASPREEK

4. De hoop der gelovigen op Christus in dit leven voor ná dit leven. Jaarboek 1977

Indien wij alleenlijk in dit leven op Christus zijn hopende, zo zijn wij de ellendigste van alle mensen. Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden, en is de Eersteling geworden dergenen die ontslapen zijn. 1 Kor. 15: 19 en 20.

Tussen Pasen en Hemelvaart

5. Het Goddelijk wonder van het bloeien van Aärons staf. Jaarboek 1975

Het geschiedde nu des anderen daags, dat Mozes in de tent der getuigenis inging; en ziet, Aärons staf, voor het huis van Levi, bloeide; want hij bracht bloeisel voort, een bloesemende bloesem en droeg amandelen". Numeri 17 : 8

Wezenzondag

6. Een smartelijk afscheidswoord met een troostvolle belofte. Jaarboek 1985

Nog een kleinen tijd en de wereld zal Mij niet meer zien; maar gij zult Mij zien; want Ik leef en gij zult leven. Johannes 14 : 19

Hemelvaart

7. De uitermate vernederde Middelaar uitermate verhoogd. Jaarboek 1967

Daarom heeft Hem ook God uitermate verhoogd en heeft Hem een Naam gegeven, welke boven alle naam is, opdat in de Naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen, die in de hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn, en alle tong zou belijden, dat Jezus Christus de Heere is tot heerlijkheid Gods, des Vaders.

Filippenzen 2: 9-11

PINKSTERPREKEN

8. Jesaja's rijke profetie van de heilzame uitgieting van de Heilige Geest

Jaarboek 2006

Totdat over ons uitgegoten worde de Geest uit de hoogte; dan zal de woestijn tot een vruchtbaar veld worden, en het vruchtbare veld zal voor een woud geacht worden. En het recht zal in de woestijn wonen, en de gerechtigheid zal op het vruchtbare veld verblijven. En het werk der gerechtigheid zal vrede zijn; en de werking der gerechtigheid zal zijn gerustheid en zekerheid tot in eeuwigheid. Jesaja 32: 15 t/m 17.

9. Het Pinksterfeest te Jeruzalem. Jaarboek 1966

En als de dag van het Pinksterfeest vervuld werd, waren zij allen eendrachtiglijk bijeen. En er geschiedde haastiglijk uit de hemel een geluid, gelijk als van een geweldig gedreven wind, en vervulde het gehele huis waar zij zaten. En van hen werden gezien verdeelde tongen als van vuur, en het zat op een iegelijk van hen. En zij werden allen vervuld met de Heilige Geest, en begonnen te spreken met andere talen, zoals de Geest hun gaf uit te spreken. Handelingen 2: 1 tot en met 4

10. De strijd en overwinning des Geestes tot verlossing van de Kerk. Jaarboek 1984

Dan zullen zij den Naam des HEEREN vrezen van den nedergang en Zijn heerlijkheid van den opgang der zon; als de vijand zal komen gelijk een stroom, zal de Geest des HEEREN de banier tegen hem oprichten. Jesaja 59 vers 19

11. Het werk des Geestes tot instandhouding van de kerk. Jaarboek 1988

Toen antwoordde Hij, en sprak tot mij, zeggende: Dit is het woord des HEEREN tot Zerubbábel, zeggende: Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijnen Geest zal het geschieden, zegt de HEERE der heirscharen. Wie zijt gij, o grote berg? Voor het aangezicht van Zerubbábel zult gij worden tot een vlak veld; want hij zal den hoofdsteen voortbrengen met toeroepingen: Genade, genade zij denzelven!

Zacharia 4: 6 en 7

12. EEN DRIEVOUDIGE GELOOFSROEM ALS VRUCHT VAN DE INWONING DES GEESTES. Jaarboek 1986

Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus; Door Welken wij ook de toeleiding hebben door het geloof tot deze genade, in welke wij staan, en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods. En niet alleenlijk dit, maar wij roemen ook in de verdrukkingen, wetende, dat de verdrukking lijdzzaamheid werkt,

En de lijdzzaamheid bevinding, en de bevinding hoop;

En de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door den Heiligen Geest, Die ons is gegeven. Romeinen 5: 1 tot en met 5

Voor de lijdensweken

1. DE OVEREENKOMST VAN CHRISTUS MET HET TARWEGRAAN

Schat des Woords 1952

Lezen: Johannes 12 : 20-36

Psalm 22 : 14

Psalm 118 : 11, 13

Psalm 68 : 2

Psalm 16 : 5

Geliefden,

Het zal voor ons allen wel duidelijk zijn dat in de 118^e Psalm profetisch wordt gesproken over de dood en de opstanding van Christus. De dichter wijst ons op Zijn dood als hij van Hem spreekt als de Steen die door de bouwlieden verworpen is. Maar ook wijst hij ons op Zijn verhoogde staat als hij zegt dat Hij tot een Hoofd des hoeks geworden is. En dan gaat de dichter verder door Hem in Zijn heilrijke komst als Sions overwinnende Koning in te huldigen, als hij zegt: *Gezegend zij Hij die daar komt in de Naam des Heeren.*

We hebben dat met elkander gezongen. De vrome Joden hebben het ook gezongen toen Christus Zijn koninklijke intocht in Jeruzalem deed, maar nog geen week daarna sloegen zij Hem aan het vloekhout. Een Jezus Die in de diepste vernedering op aarde kwam en Die Zich zelfs over zou geven in de dood, werd door het jodendom niet begeerd. Zal zulk een Middelaar door ons gezocht worden, dan moeten we aan onze schuld ontdekt worden en vandaar de noodzakelijkheid er van leren inzien om zulk een Middelaar te leren kennen, Die ook in onze plaats voor de schuld betaald heeft. Het is geen wonder dat het Jodendom geen Middelaar begeerde Die in de diepste vernedering aan Gods gerechtigheid zou voldoen. Immers betrouwden zij op hun uitwendige godsdienstige verrichtingen en zochten alzo hun zaligheid door de werken der wet. Hun ogen waren er voor gesloten dat het gedurig vergoten bloed van de zovele offeranden, die gebracht worden, hen wees op de zich handhavende gerechtigheid Gods, die voldoening eiste voor de schuld die gemaakt is. Maar daarom zagen zij ook niet door het geloof door al de schaduwwachtige offeranden heen op de offerande van Christus, Die er in afgeschilderd werd, maar zochten zij hun zaligheid in die uitwendige nauwkeurige betrachting van de ceremoniële wetten in het brengen van die offeranden op zichzelf. Zij zochten niet anders dan hun eigen behoud en dat doet de mens altijd betrouwen op zijn uitwendige godsdienst en vrome werken. Daarom hebben ze hun vijandschap geopenbaard tegen zulk een Middelaar, Die gekomen was om door Zijn diepe vernedering tot in de dood de gerechtigheid Zijns Vaders te verhogen, waardoor al de gerechtigheden des mensen werden afgesneden. Ook de discipelen hebben door gebrek aan nadere ontdekking er duidelijk blijk van gegeven dat ze zulk een Middelaar niet begeerden, daar ze er altijd nog naar uitzagen dat Hij een aards koninkrijk zou oprichten. David heeft echter door het geloof in de komst van zulk een Middelaar, Die door Zijn dood voor de schuld aan Gods heilig recht zou voldoen, zich mogen verblijden. Hij heeft Zijn vernedering als noodzakelijk ingezien, maar ook tevens door het geloof reeds mogen blikken op Zijn verhoging, die

daar onafscheidelijk aan verbonden zou zijn. Ja, ook zag hij dat die dood van Christus niet zonder vrucht zou blijven, maar de weg zou openen tot de toebrengring der uitverkorenen. Dat deed hem vragen: *Och Heere, geef nu heil, och Heere, geef nu voorspoed.*

Zo zou door de dood van Christus in het wegvallen van het aardse koninkrijk der Joden het geestelijke hemelse Koninkrijk van de meerdere David gebouwd worden. Daarvan heeft David de diepe betekenis voor zichzelf mogen verstaan. Het aardse koninkrijk van David moest wegvallen en alzo zou het koninkrijk van David geestelijkerwijze door de dood van de meerdere David, Die uit hem zou voortkomen, bestendig zijn tot in der eeuwigheid. Ja zo zou het Goddelijke welbehagen door de dood van Christus worden volvoerd in de verheerlijking van al Gods deugden in de uitverkorenen, die als vrucht van Christus' dood uit alle natiën, volken en tongen zouden worden toegebracht. Maar zo ook moeten die uitverkorenen in de gelijkmaking aan Christus' dood in het wegvallen van dat bewegelijke koninkrijk zich in die vrucht leren verblijden.

Op de noodzakelijkheid daarvan heeft Christus Zijn discipelen zo duidelijk gewezen, zoals we daar ook in deze ogenblikken bij bepaald worden als we uw aandacht vragen voor dat gedeelte uit Gods Woord, dat u kunt vinden opgetekend in het Evangelie van Johannes en daarvan het 12^e hoofdstuk, het 24^e vers, waar Gods Woord aldus luidt:

Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, indien het tarwegraan in de aarde niet valt en sterft, zo blijft het alleen; maar indien het sterft, zo brengt het veel vrucht voort.

We zien hier Christus wijzende op de overeenkomst van Hem met het tarwegraan.

- I. In de zaaiing.
- II. In het sterven.
- III. In de vrucht.

I. In de zaaiing

Het is een treffend beeld waarmee de Heere Jezus in onze tekstwoorden Zijn discipelen op de noodzakelijkheid van Zijn lijden en sterven heeft gewezen. De aanleiding tot het gebruik van deze gelijkenis wordt ons in de vorige verzen medegedeeld. Het zou nog slechts enkele dagen duren en dan zou het Paasfeest te Jeruzalem als naar gewoonte worden gevierd. Totdat doel waren er ook sommige Grieken te Jeruzalem gekomen. Wellicht waren het Grieken van Joodse afkomst of anders waren ze toch de Joodse godsdienst toegedaan. Onder die Grieken nu waren er die de wens tot Filippus hadden uitgesproken om Jezus te zien. Uit welke oorzaak zij dit begeerden staat ons niet beschreven. Ze zullen ongetwijfeld wel gehoord hebben van de vele wonderwerken die Jezus had verricht, zodat daaruit de nieuwsgierigheid ben drong om zulk een wonderdoende Profeet eens te zien. Het zou echter ook kunnen zijn dat er in het hart van die Grieken een zaligmakende werking des Geestes was te vinden, zodat ze uit een geheel ander oogmerk tot de Heere Jezus zijn uitgedreven. Hoe het zij, Christus heeft in die begeerte van die Grieken, die ze aan Filippus te kennen hadden gegeven, aanleiding gevonden om op Zijn naderend lijden en sterven te wijzen en op Zijn verheerlijking daarna volgende. „De ure is gekomen”, zo zegt Hij in het 23^e vers, „dat de Zoon des mensen zal verheerlijkt worden”. Maar tot die verheerlijking was eerst het lijden en sterven voor Hem noodzakelijk.

Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, indien het tarwegraan in de aarde niet valt en sterft, zo blijft het alleen, zo getuigt Christus in onze tekst. Eer dat we deze woorden nader

ontvouwen, moeten we er u op wijzen dat deze woorden in de allereerste plaats betrekking hebben op Christus Zelf, maar daarna ook op Zijn' discipelen en met hen op allen die geestelijkerwijze door een weg van sterven heen Christus zullen leren kennen in de kracht van Zijn opstanding. Dat deze woorden niet alleen van toepassing zijn op Christus Zelf, blijkt wel zeer duidelijk uit het volgende vers, waar Christus meer in het algemeen zegt: „Die zijn leven liefheeft, zal het verliezen; en die zijn leven haat in deze wereld, zal het bewaren tot het eeuwige leven”. Al was het dat het Christus als de waarachtige God toekwam om door de schare vereerd te worden, zo heeft Hij toch naar Zijn eigen getuigenis geen eer van mensen willen nemen, maar Zich altijd het grote doel voor ogen gesteld, waartoe Hij op aarde was gekomen, namelijk om Zijn Vader te verheerlijken door in Zijn vervloekte kruisdood aan het recht Zijns Vaders te voldoen. En dit nu moest ook het voornaamste doel en de hoogste zaligheid Zijner discipelen worden en daartoe moesten zij het ook leren om in de eerbewijzingen van mensen niet op te gaan, ja daartoe moesten zij geheel en al het leven uit zichzelf verliezen, om dat door de geloofsvereniging met Christus in de eer des Vaders te vinden. O welk een vernederende les was het die de Heere Jezus in het gebruik van deze gelijkenis Zijn discipelen gaf. Altijd zagen die discipelen er nog naar uit dat de Heere Jezus een aards koninkrijk op zou richten en nu die Grieken hun begeerte aan Filippus te kennen gaven om Jezus te zien, begon het er nog aardig op te lijken ook dat Jezus een aards en zichtbaar koninkrijk ging oprichten en daar zou voor de discipelen toch ook nog wel een weinig eer aan verbonden zijn. Maar nu, in plaats van in zulk een gestaltelijk koninkrijk, waarin ze zich thans al verheugden, hun leven en hun eer te kunnen behouden, hoorden ze het zich uit de mond des Zaligmakers toevoegen, dat ze sterven moesten om vrucht te kunnen dragen. De noodzakelijkheid daarvan wordt de discipelen aangetoond met het beeld van het tarwegraan, dat wel met alle andere granen en zaden gemeen heeft, dat het, om vrucht te kunnen dragen, in de aarde moet geworpen worden, maar daarin is het tarwegraan van andere zaden onderscheiden, dat het in de aarde geheel en al sterft en vergaat. In plaats van dat de delen van het zaad, gelijk als bij andere planten, onder de gedaante van zaadbladeren zich uit de aarde verheffen, is het zelfs zo met het tarwegraan, dat alle delen van het zaad vergaan, zodat alleen de wortel er zich van afscheidt. Toch is dat nu juist voor het tarwegraan noodzakelijk, zal het vrucht kunnen voortbrengen.

Dit beeld past Christus in de allereerste plaats op Zichzelf toe. Hij moest in de aarde vallen en sterven. Maar waar we nu allereerst op letten moeten, dat is, dat aan het sterven van het tarwegraan de zaaiing voorafgaat. We beginnen veel te ver áls we over het beeld van dit tarwegraan spreken en we staan dan dadelijk stil bij het sterven van dat graan, want immers gaat daaraan toch de zaaiing vooraf. En die zaaiing wijst ons op Hem Die zaait en dat is in de gelijkenis, die Christus hier gebruikt, niemand minder dan God de Vader. Uit het natuurlijke leven weten we wel dat het tarwegraan zo maar niet bij geval, maar met voorbedachte rade van de zaaier in de aarde wordt geworpen. Welnu zo was het naar het welbehagen des Vaders dat Christus verbrijzeld werd en al is het dat de Joden en de Romeinse krijgsknechten hun handen aan Jezus hebben geslagen om hem aan het kruis te nagelen, zo is Hij toch naar het getuigenis van Petrus *door de bepaalde raad en voorkennis Gods overgegeven en door de handen der onrechtvaardigen aan het kruis gehecht en gedood*. Zo was het dus het welbehagen des Vaders, dat daarin volvoerd werd. Men wil in onze dagen het Evangelie van de gekruiste Christus prediken in de verzwijging van het welbehagen en de soevereine verkiezing Gods. Als ge over de eeuwige verkiezing spreekt, zo zegt men, dan houdt men geen Evangelieverkondiging meer over. Gods volk mag echter bij ervaring weten

dat juist uit de prediking van het eeuwige welbehagen des Vaders het ruimste Evangelie voor een dood en doemschuldige wordt ontsloten. In dat eeuwige welbehagen des Vaders ligt de verborgen en troostvolle grondslag van de zaligheid van Gods kerk. Hoe valt daarin toch al het werk des mensen er schoon buiten, daar het toch dat loutere welbehagen des Vaders was om Zichzelf in al Zijn deugden te verheerlijken door de gruwelijke val des mensen heen door die weg der genade, die Hij in Zijn eigen beminde Zoon heeft uitgedacht tot de eeuwige zaligheid Zijner uitverkorenen. Gewis een mens, die in zijn eigen werken zich vermaakt en zich op zijn eigengerechtigde godsdienst bouwt, kan daarin geen troost en blijdschap vinden voor zijn ziel. Het is dan ook geen wonder als dat werkheilige en in zichzelf opgaande Christendom van onze dagen van een prediking, waarin de vaste grondslag der zaligheid van uit dat welbehagen Gods ontsloten wordt, niets moet hebben. Gods volk weet er wel bij ervaring van dat, zo lang als ze in hun eigen wettisch werk de zaligheid der ziel zochten, de rechte troost, voortvloeiende uit die soevereine verkiezing en dat eenzijdige werk Gods, hun verborgen bleef. De apostel verklaart het ons zo duidelijk in Rom. 9, dat juist dat soevereine welbehagen des Vaders al het werk van de mens afsnijdt. Want als de kinderen nog niet geboren waren, noch iets goeds of kwaads gedaan hadden, opdat het voornemen Gods dat naar de verkiezing was, vast bleve, niet uit de werken, maar uit de roepende. In datzelfde verband wordt door de apostel geleerd dat God een afgesneden zaak op aarde doen zal. Het is gebrek aan die afsnijding in ons leven, hetzij standelijk of statelijk, als we van die leer, waarin dat soevereine werk Gods verhoogd wordt, niets moeten hebben. Daar zit de grote haper bij zovelen in onze dagen, die een Evangelie zoeken buiten de verkiezing om. Een prediking, waarin dat soevereine werk Gods verhoogd wordt, snijdt alle mogelijkheid van zalig worden van 's mensen kant zo schoon af en daarom begeert men zulk een harde waarheid niet. Maar als het van onze kant niet afgesneden wordt, hoe zal dan toch ooit de vrije genade ons dierbaar kunnen worden. Hoewel dan ook dat eenzijdige werk Gods het zalig worden aan 's mensen kant gans onmogelijk maakt, het opent juist de ruimste mogelijkheid aan Gods kant. O waar God het door de ontdekkingen van Zijn Geest bij Zijn volk op de totale onmogelijkheid aan doet lopen, daar zullen ze zich eens lam geslagen in hun eigen werk gans verloren leren schatten, maar dan ook wordt het zalig worden zo ruim als het hun in de ontsluiting van Gods eeuwige, soevereine, verkiezende liefde ontdekt wordt dat God Zich geheel en alleen in Zijn eigen werk verheerlijkt, zodat er van hen niets bij behoeft te komen, maar dat ze louter en alleen uit genade zalig worden.

Zo wordt in dat Borgtochtelijk werk van Immanuël de volheid der Goddelijke genade ontdekt, want dan ziet men in dat stervende tarwegraan wel wat anders dan een voorwerp van ons vleselijk medelijden. Dan ziet men daarin de volvoering van Gods raad en daarin dat Goddelijke welgevallen. Het is niet zo dat de Vader die dood van Christus maar bloot toeliet, opdat Hij alzo aan Zijn gerechtigheid zou voldoen en dat er dan nog een weg van zalig worden over zou kunnen blijven voor de mens, maar de Vader vond daarin juist Zijn welgevallen. Het was Zijn wil dat dát geschieden zou en zo vond de dood van Christus plaats naar de soevereine bepaling van Zijn eigen ondoorgrondelijke raad en dat doet juist het zalig worden in die weg voor Gods volk zo ruim worden, daar alzo de dood van Christus des Vaders eeuwige en onbegrensde liefde tot hen ontsluit. *Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.* Och een ieder, die van die heilgeheimen in dit leven niet geheel vreemd gebleven is, zal het mede instemmen dat daar alleen de diepste

bron van troost en zaligheid voor de ziel te vinden is. Och werd het de kerk meer gegeven om in die onwankelbare grond van troost zich steeds vaster door het geloof te wortelen. Maar daartoe is het ook zo nodig dat dát tarwegraan in de aarde vallen en sterven zal. Dit brengt ons tot onze 2e gedachte, als we ook wensen te spreken over het sterven van dat tarwegraan.

II. In het sterven

In de allereerste plaats heeft Christus op Zichzelf gedoeld als Hij zeide: „Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, indien het tarwegraan in de aarde niet valt en sterft, zo blijft het alleen”. Het was noodzakelijk dat Hij sterven zou. Och hoe was dat voor de discipelen toch nog een verborgenheid. Ze hadden van het Borgwerk van Christus nog niet het minste besef. Welk een' zoete tijd mochten ze beleven in de nabijheid van die hemelse Bruidegom. Zolang de Bruidegom nog bij hen was konden ze niet vasten. Hoe gaarne wilden ze in dat aangename, gestaltelijke leven steeds hoger opwassen en dat hield het dan ook in als ze altijd nog maar de oprichting van een aards en een zichtbaar koninkrijk begeerden en het scheen er toch al aardig op te gaan lijken, dat hun hoop verwerkelijk zou worden, want reeds had Christus Zijn Koninklijke intocht in Jeruzalem gedaan en dat wordt ons hier in ditzelfde hoofdstuk beschreven. Zelfs enkele Grieken begeerden nu ook om Hem te zien en het antwoord daarop door de Heere Jezus gegeven: „De ure is gekomen, dat de Zoon des mensen zal verheerlijkt worden”, deed hen nog meer in die verwachting versterkt worden.

Maar nu ging de Heere Jezus toch iets zeggen, waar ze in het geheel niet op gerekend hadden. *Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, indien het tarwegraan in de aarde niet valt en sterft, zo blijft het alleen.* Christus doelde daarmee in de allereerste plaats, zoals we zeiden, op Zichzelf, maar daar zat toch voor de discipelen aan vast dat zij dan ook sterven moesten. Sterven moesten ze dan aan dat gevoelige, aangename, vruchtelijke leven waarin ze nu bijna drie jaren lang hadden mogen delen. Zou Christus van hen weggenomen worden door de dood, dan zou met Hem ook al hun verwachting en hoop als rook vergaan. Het komt toch zo duidelijk uit bij Gods volk, dat, zolang ze hun leven vinden in gestaltelijk en vruchtelijk genot, ze geen grond van zaligheid buiten zichzelf hebben gevonden. Daarom zullen ze ook, als dat gevoelsleven ophoudt, zo gans ontbloot overschieten. Dat wordt toch voor dat volk zo'n smartelijke weg, waarin ze met al wat ze beleefd hebben, onbekeerd worden en zichzelf overal buiten zien staan, daar ze toch de toepassing missen van al wat ze hebben gezien en daar met al wat ze hebben genoten hun schuld onverzoend gebleven is. En als ze daar nu niet aan zouden worden ontdekt, hoe zouden ze dan ooit die Borg voor hun ziel nodig krijgen Die Zelf als het hemelse tarwegraan voor Zijn volk in de aarde gevallen en gestorven is? Vandaar ging met de dood van Christus ook het sterven Zijner discipelen gepaard en moesten ze also met Hem één plant worden in de gelijkmaking Zijns doods, om het ook te kunnen zijn in de gelijkmaking Zijner opstanding. Daar leidt nu heel de weg des Heeren met Zijn volk naar toe, opdat also Christus in Zijn Middelaarbediening in hen verheerlijkt zal worden.

We willen dan ook even nagaan hoe Gods volk als een uitgelezen tarwegraan in de aarde vallen en sterven moet. Gelijk het tarwegraan werden ze in de tijd door de wan van de overtuiging van Gods Geest gescheiden van alle kaf en onkruid der mond en naambelijders. Zo wordt de scheidslijn, die God van eeuwigheid getrokken heeft, in de tijd doorgetrokken. Gelijk als Christus van eeuwigheid door de Vader als dat ware tarwegraan is uitgelezen om Middelaar te zijn, zo is ook dat volk van eeuwigheid al door Hem ter zaligheid verkoren en uitgelezen. Daarom worden ze ook naar dat

welbehagen des Vaders in de tijd in Zijn liefde opgezocht en door Hem in de aarde gezaaid, opdat ze zullen leren sterven eer dat het sterven worden zal. De geestelijke wasdom verkrijgt dat tarwegraan van stonde af aan dat het leeft, door het sterven heen. Gelijk alle planten en zaden in zich een groeizame kracht bezitten, doordat ze de levenskiem in zich bevatten, also ook dat geestelijke tarwegraan. Zo gauw het nieuwe leven bij dat volk is ingeplant, verkrijgen ze een levensvruchtbaarheid, maar dan door het sterven heen. De levenden, de levenden, die weten dat ze sterven zullen, maar de doden weten niet met al. Dat volk ziet zich van stonde af aan door de dood en het oordeel achtervolgd. Waar de mens van nature in zijn ijdele verwachting van dit aardse leven niet aan denkt, daar gaat dat volk rekening mee houden, namelijk met de dood. Ze gaan het zien dat ze sterven moeten en tevens gevoelen wat het zeggen wil, onbekeerd te zijn. Daar gaat zulk één over de wereld als een diep ongelukkige, die God kwijt is en dat door eigen schuld en die het gevoel er van zeer diep in zijn ziel omdraagt, dat hij gans ontbloot van de genade op zulk een ontzagelijke eeuwigheid aanreist. Het wordt een haasten en een spoeden om zijns levenswil en hij kan nergens rust meer vinden. En naar de mate de ontdekkingen van Gods geest in zijn ziel doorgaan en hij het ziet dat hij met al zijn goede voornemens en ijverige plichtsbetrachtingen niets bereiken kan, komt hij steeds meer in zijn diepe verlorenheid terecht en ziet hij zich steeds dichter voor de dood en voor het oordeel geplaatst. Hij moet God ontmoeten en hij kan Hem niet ontmoeten. Maar waar God Zich dan ook in Zijn heilig recht aan hem ontdekt, daar vallen al zijn gerechtigheden weg als een verwerpelijk kleed en ziet hij dat God naar Zijn rechtvaardigheid niet anders voor hem kan doen overblijven dan de eeuwige dood en hij erkent dat het rechtvaardig is.

Maar daar ook ontdekt God hem de mogelijkheid van verlossing door een Middelaar en ziet hij ook van stonde af aan de noodzakelijkheid om zulk een Middelaar te leren kennen. En o als die Middelaar Zich eens in het leven van zulk één aan het hart zal ontdekken, welk een ruime weg ten leven wordt dan toch in Hem dat volk geopenbaard. Ja daar vindt de ziel reeds in Hem na alle doodsbenauwdheden en droefenissen het ware leven en nooit is het te vergeten hoe zoet en hoe zalig dat leven in die nabijheid van Hem de ziel mocht zijn. Dat deed hen in die tijd al wat van de wereld was voor schade en drek achten, ja voor niet en ijdelheid, daar het niet op kon wegen tegen die ware blijdschap en zaligheid, die ze in dat leven smaken mochten. Zie daar wisten de discipelen ook wel wat van, maar aan dat leven zou er toch ook weer voor hen een einde komen. Tot hen werd het door de Heere Jezus gezegd: „Voorwaar, voorwaarzeg Ik u, indien het tarwegraan in de aarde niet valt en sterft, zo blijft het alleen”.

Zal dat tarwegraan niet alleen blijven, maar met Christus verenigd worden, dan moet het in de aarde vallen en sterven. Met een dubbel „voorwaar” heeft de Heere Jezus Zijn getuigenis aangaande de noodzakelijkheid daarvan bevestigd. De weg tot het voortbrengen van de vrucht loopt voor dat tarwegraan door de dood heen. En dat juist is voor Gods volk zulk een verborgenheid en daarom ook wordt het voor hen in die weg zo gans afgesneden. Als dat beleving wordt, dan kunnen ze niet meer zien dat achter de dood het leven ligt. Och hoe kunnen velen zich toch met hun beschouwing behelpen omdat de praktijk gemist wordt van hetgeen hier door de Heere Jezus Zijn discipelen wordt voorgehouden. Maar als het praktijk wordt, dan doet het dat volk met een gestopte mond over de wereld gaan, terwijl hun het gemis der ziel steeds meer ontdekt wordt en ze door het verlies van het leven uit al het voorgaand genot, niet anders dan de dood bij zich ontwaren. Waar ze vroeger zoveel dierbaarheid in die

Persoon des Middelaars zagen, daar is het nu voor hen alsof er in hemel of op aarde geen Jezus meer voor hen te vinden is. Wanneer het gemis nog levendig mag zijn, dan worden ze door de sterke trekking der liefde tot die Persoon naar Hem uitgedreven, maar och ze gaan ook nog zulke andere tijden beleven. Hoe moeten ze dan hun diepe doodstaat inleven, terwijl er voor hen nergens reuk of geur of smaak meer aan is en het gemis hen, geen gemis meer is en ze noch droefheid noch blijdschap bij zichzelf kunnen bespeuren, zodat ze de toestand van hun hart zelf geen naam weten te geven en niet anders kunnen zeggen dan dat ze vanwege de ellendige on- en wangestalten van hun hart van zichzelf wel gruwen en walgen moeten. Zo moeten ze met een slot op hun mond en op hun hart zich op de gezelschappen van Gods volk en in Gods huis begeven. O het is niet te zeggen zo dood en zo ellendig ze dan zichzelf waarnemen. En dan toch ook weer aan de andere kant, hoewel het niet onhoudbaar wordt, die ontevredenheid vanwege zulk een ellendige toestand, waarin ze zich bevinden. Och een mens kan zijn gevallen staat maar niet overnemen, want kwam hij daar terecht, gewis de dood zou in één ogenblik voor het leven moeten wijken. Maar dat is juist de verborgenheid voor de mens, dat hij de dood in zichzelf moet vinden om het leven in Christus te kunnen vinden. Hoe zou dat volk nu toch kunnen denken dat dát tarwegraan in de aarde vallen en geheel versterven moet om vrucht te kunnen dragen. Als we in het natuurlijke leven daar eens bij stil staan, dan moet dat zelfs al een wonder zijn. Daar ziet ge in uw gedachten de landman het zaad in de akker strooien en ge denkt bij uzelf: *hoe is het toch mogelijk dat dit zaad straks dertig, zestig, ja honderdvoudige vrucht zal voortbrengen*. En dan moet ge u nog eens indenken dat het tarwegraan in de aarde zelfs geheel versterven moet en dat er, zoals bij de wintertarwe, nog een hele winter overheen moet gaan, waarin de aarde de regen en de sneeuw bij stromen indrinkt en door de strenge, aanhoudende vorst soms een harde ijskorst wordt. Maar als de winter is voorbijgegaan en als het zomer wordt, dan ziet ge toch de eerste sprietten van de straks zo welig tierende korenaren uit diezelfde aarde te voorschijn komen. Zo zal nu dat Goddelijke genadewerk in Christus, dwars door de dood en door de diepste afsnijding heen tot Zijn verheerlijking in het hart van dat volk uitblinken. Zo moeten al de delen van dat tarwegraan in de aarde stervende vergaan, daar de laatste vezel van ons eigen werk moet worden afgesneden, opdat de zuivere wortel des geloofs zich daarvan afscheidende, onze ziel aan Christus zal verbinden om in de vereniging met Hem vrucht te kunnen dragen tot verheerlijking Gods: zo kan Hij als dat stervende Tarwegraan door ons gekend worden. Hij moest in de aarde vallen en sterven. Dit was noodzakelijk vanwege Gods rechtvaardigheid, waarnaar Hij de zonden straffen moest, opdat alsoo des Vaders welbehagen zou kunnen worden volvoerd in de verheerlijking van Zijn grote barmhartigheid in een gans schuldig volk. En Christus heeft daartoe gewillig Zich in de aarde laten werpen en aan de dood overgegeven, want in Zijn allersmartelijkste lijden riep Hij het nog uit: „Niet Mijn wil, maar de Uwe geschiede!” Zo gaf Hij Zich gewillig om de volle losprijs voor de Zijnen op te brengen en heeft Hij betaald tot de laatste penning toe. Er behoeft van de mens niets meer bij te komen. Gods volk wordt uit vrije genade zalig. Zo ontvangen zij de vrucht van Zijn verdienste door het sterven aan al hun eigen verdiensten heen in de dadelijke toerekening van Zijn gerechtigheid. Bij die vrucht willen wij u ten laatste nog een ogenblik bepalen.

III. In de vrucht

Maar indien het sterft, zo brengt het veel vrucht voort, zo wordt ten laatste door de Heere Jezus nog gezegd. Die vrucht bestaat in de allereerste plaats in de volkomen verheerlijking van Gods deugden. In die vrucht zal Gods volk zich mogen verblijden

als ze in het totale verlies van hun leven in de onvoorwaardelijke vereniging met Gods deugden op grond van de hun toegerekende gerechtigheid van Christus door recht worden verlost en also in die volkomen uitschittering van al Gods deugden in het werk van die Middelaar hun zaligheid zullen mogen vinden. Dat kan alleen maar worden geleerd door een totale afsnijding van ons leven uit alle hebbelijke gestalten door de gerechtigheid Gods. O dan gaat het om onze zaligheid, die we toch altijd maar zoeken in onze behoudenis, niet meer, maar dan krijgen we de eer van Gods deugden alleen maar op het oog. Maar dan ook vinden we volkomen onze zaligheid in de verheerlijking van Gods deugden als die verborgenheid van het werk der zaligheid ons ten volle wordt ontzegd dat God al Zijn deugden naar Zijn welbehagen verheerlijkt tot de zaligheid Zijns volks in Christus door de toepassende bediening des Heiligen Geestes. Gewis het zal de eeuwige zaligheid van Gods kerk uitmaken om zich daarin te verblijden, maar dat wordt ook hier reeds de zaligheid van dat volk door het waarachtige geloof. En voorzover het geloof zich oefenen mag en er hemels licht zal vallen over zulk een weg, mag de ziel het wel eens als bij een flikkering zien dat dit haar nu steeds nader aan Christus verbindt. Op die verbintenis immers van Christus met Zijn kerk worden we hier in onze tekst gewezen als de vrucht van het stervende tarwegraan. Immers heeft de Heere Jezus eerst gezegd dat als het tarwegraan in de aarde niet valt en sterft, zo blijft het alleen. Daar staat nu tegenover dat als het tarwegraan in de aarde valt en sterft, het die vrucht voortbrengt, dat het niet alleen blijft. Van Christus gold het dat als Zijn ziel Zich tot een schuldoffer zou gesteld hebben, Hij zaad zou zien. De heidenen zouden Hem zelfs gegeven worden tot Zijn erfdeel en de einden der aarde tot Zijn bezitting.

Daarom vond Hij in het verzoek van die Grieken, die Hem zo gaarne wilden zien, een geschikte aanleiding om op de noodzakelijkheid van Zijn lijden en sterven te wijzen. De vrucht daarvan zou zijn dat Hij dat uitverkoren volk Zich tot een eigendom zou ontvangen. Indien Christus niet gestorven ware, dan zou Hij alleen gebleven zijn. Dan was Hij een Hoofd zonder lichaam, een Herder zonder schapen, een Koning zonder onderdanen, een Bruidegom zonder bruid. Van de eerste Adam werd gezegd: het is niet goed dat de mens alleen zij. Maar ook de tweede Adam zal niet alleen zijn. Hij is nog nimmer buiten Zijn volk geweest en Hij zal er nimmer buiten zijn, want Zijn loon is bij Hem en Zijn arbeidsloon is voor Zijn aangezicht. Maar toch dat het nu dat volk er om te doen mocht zijn om in het sterven aan alles buiten Hem steeds meer verenigd te mogen leven met Hem om also uit Hem hun vrucht te mogen ontvangen tot heiligmaking. Het is toch ook de vrucht van dat stervende Tarwegraan, dat dit volk in nieuwigheid des levens wandelen zal en Christus heeft Zichzelf gegeven, opdat Hij Zich een eigen volk zou reinigen, ijverig in goede werken. Hoe moest toch dat volk zuchtend onder de overgebleven smet der zonden, zeer begerig zijn om uit dit lichaam uit te wonen en bij de Heere in te wonen, opdat zij eindelijk zullen verkrijgen de laatste vrucht van dat stervende tarwegraan, namelijk de volkomen heerlijkmaking, zoals die in de dag Zijner wederkomst zal worden verkregen, *als zij gelijk ze hier het beeld des aardsen gedragen hebben, tot in eeuwigheid het beeld des hemelsen zullen dragen*. Zo zal dat Goddelijke welbehagen volkomen tot in alle eeuwigheid in dat volk worden volvoerd als Zijn beeld volmaakt weer in hen tot Zijn eer en heerlijkheid zal uitstralen en also een stoorloze gelukzaligheid door dat volk in de verheerlijking van God Drie-enig zal worden verkregen, zoals de dichter daarvan zingt in Psalm 68 : 2.

Toepassing.

Hoe noodzakelijk is het nu toch voor ons allen dat we tot die vrucht van dat stervende Tarwegraan, namelijk het arbeidsloon dat voor Zijn Aangezicht is, zullen behoren. We

gaan met elkander de dood van Christus en deszelfs rijke vrucht in deze weken weer overdenken. Dat Jezus niet voor alle mensen is gestorven, moet voor ons allen wel een ontwijfelbare waarheid zijn. Jezus is alleen gestorven voor degenen die Hem van de Vader gegeven zijn. Hoe kernachtig en duidelijk wordt dat in het kostelijke vraagboekje van Hellenbroek de catechisanten geleerd, als hij zo vraagt: *Heeft een ieder grond om te geloven, dat Jezus voor hem voldaan heeft?*

En dan geeft hij ten antwoord: *Neen; maar die alleen, die Hem aannemen als de verdienende, werkende, bewegende en voorbeeldige oorzaak van hun geestelijk leven.* En dan ook worden door Hellenbroek de tekstwoorden, die we thans overdacht hebben, daartoe als een bewijsplaats genoemd. Voor verreweg de meeste mensen is Christus niet gestorven. En toch staat hier dat dit stervende Tarwegraan veel vrucht voortbrengt. Het zal alles bij elkaar toch een schare zijn die niemand tellen kan.

O mijn arme onbekeerde medereiziger, u zoudt er toch nog bij kunnen zijn. Draagt dat nu nooit eens uw belangstelling weg, daar ge toch op zulk een grote eeuwigheid aangaat. Brengt ge nu altijd maar in ijdelheid uw dagen door, zonder aan uw eeuwig zielsbelang te denken? Moet u dan al de gemakkelikheden van deze vergankelijke wereld maar na blijven jagen, terwijl toch uw leven elk ogenblik kan worden afgesneden en uw levenslamp uitgeblust in een eeuwige duisternis? Och verwerp toch al de vermaningen niet die gedurig tot u komen en pleister toch uzelf niet door te steunen op wat uitwendige godsdienst en anderzijds laat u toch niet meevoeren met de zonden en de wereldgelijkvormigheid, die steeds meer Gods kerk binnendringt. Christus heeft voor de zonden zo duur moeten betalen en zult ge deel aan Christus krijgen, dan zult ge in de zonden niet kunnen blijven leven en dan zult ge ook al uw uitwendige godsdienst waardeloos achten. Maar omdat we onze ellende niet zien, niet kennen en gevoelen, begeren we ook die zaligheid niet. Vraag om de hartontdekkende werking van Gods Geest, opdat ge uw doodstaat zult leren zien en als een ellendige en arme zondaar zult leren bedelen om genade. Een andere weg van zalig worden dan we u getekend hebben is er niet. We moeten sterven om vrucht te kunnen dragen. Die waarheid heeft Christus met een dubbel voorwaar bevestigd.

O hoe kunnen we toch maar al te goed het leven houden in wat beweeglijkheden van ons gemoed en in onze aangename gestalten en genietingen. Taxeert ge nu nooit eens de waarde van uw gevoelstoestanden en vreest ge nu nooit eens dat ze de eeuwigheid niet verduren kunnen en bij de dood als zeepbellen uit elkander zullen spatten? Alles wat buiten Christus is zal toch te kort schieten om er God mee te kunnen ontmoeten en hoe kunt ge dan toch zovele jaren bekeerd blijven op wat gevoeligheden en op uw omkeer en op uw keuze, terwijl er nog nimmer enigermate kennis van Christus in uw leven gekomen is? Zeker Christus is zulk een verborgen Persoon en hoe lange tijd kan Gods volk in het donker moeten dwalen eer die Middelaar Zich aan het hart ontdekt. Maar dit moet ge niet uit het oog verliezen, dat zulk een volk toch in die weg geen rust kan vinden en dat hun uit de diepte der onmogelijkheid de noodzakelijkheid van die Middelaar wordt ontdekt. Die noodzakelijkheid wordt hun ontdekt van de zijde Gods uit oorzaak van Zijn geschonden deugden en alzo ook aan de zijde van het schepsel, daar hij geen penning heeft om voor zijn schuld te betalen. En och hadden wij nu maar eens werkelijk geen penning meer om te betalen. Hoe zou dan toch die Middelaar waarde voor ons kunnen krijgen. We zullen toch door Hem en door Zijn verdiensten met God verzoend moeten worden en daartoe zullen we moeten sterven aan al wat buiten Zijn gerechtigheid om gaat. Een prediking waarin op de noodzakelijkheid daarvan wordt gewezen kan wel hard schijnen en er kan gezegd worden dat dit geen

Evangeliebediening is, maar men openbaart daarin slechts dat men de waarheid niet verstaat. Hoe kan Christus ooit een volkomen Zaligmaker voor ons worden als we niet door als het tarwegraan in de aarde te vallen en te sterven geheel en al uit ons eigen werk gezet worden? Maar voor een volk dat iets van dat sterven leert, ligt er nu juist in die waarheid toch een sterke bemoediging. Immers zij kunnen het niet zien dat die weg voor hen nu zo noodzakelijk is om in die vrucht te kunnen delen. Maar o wat zal het voor dat volk eens zijn als die vrucht door de dood heen door hen zal worden gevonden. Het is bij de dood van Christus voor de discipelen bevestigd geworden wat de profeet Zacharia reeds voorzegt had: *Sla die Herder, en de schapen zullen verstrooid worden.* Maar de vrucht die eveneens door Zacharia is voorzegt, is voor de discipelen ook niet uitgebleven: *maar Ik zal Mijn hand tot de kleinen wenden.*

Hoe diep het er ook met dat volk doorheen gaat, er kan geen kwaad voor hen bij zijn, want het loopt juist op de gelukzaligheid hunner zielen uit. Hoe is het er in een zuivere afsnijdende waarheid toch altijd om te doen om u juist vatbaar te doen worden voor het smaken van de hoogste zaligheid. Daartoe moet ge als het tarwegraan in de aarde vallen en sterven. En dat blijft nu voor Gods volk zo noodzakelijk tot het einde toe. We moeten met Hem lijden, opdat we ook met Hem verheerlijkt worden. De Borg is als een Man der smarten over de aarde gegaan en we zullen er iets van moeten leren om Zijn voetstappen te drukken. De weg naar de hemel wordt niet al zingende en springende betreden, maar het tarwegraan wordt al wenende in de aarde gestrooid. Het ondergaat een gedurig stervensproces, maar de Hemelse Landman zal de vrucht toch eens verzamelen in Zijn hemelse schuren en dan ook zal dat volk zelf eeuwig in die vrucht mogen delen, want die met tranen zaaien, zullen met gejuich maaien. Die het zaad draagt dat men zaaien zal, gaat al gaande en wenende: maar voorzeker zal hij met gejuich wederkomen, dragende zijn schoven. Amen.

LIJDENSPREEK

2. Jezus' voorbede aan het kruis

Overgenomen uit: *Het gesproken woord*; deel 3

Psalm 130:2

Lezen: Lukas 23: 33 t/m 48

Psalm 22:13 en 14

Psalm 69:3

Psalm 89:12

Geliefden.

Jesaja 53 is het voor ons zo bekende hoofdstuk, waarin we zulk een duidelijke voorzegging vinden van het lijden en sterven van de Middelaar. En dat hoofdstuk eindigt ook met die opmerkelijke woorden, dat Hij voor de overtredders gebeden heeft. In geheel dat hoofdstuk wordt er gesproken over Zijn Hogepriesterlijk werk. Als Hogepriester heeft Hij Zich geofferd. Als Hogepriester heeft Hij ook gebeden en bidt Hij nog voor Zijn kerk. We vinden aan het einde van dat bekende hoofdstuk de Vader in het bijzonder aan het woord. En dan vinden we daar een belofte des Vaders: "Daarom zal Ik Hem een deel geven van velen, en Hij zal de machtigen als een roof delen, omdat Hij Zijn ziel uitgestort heeft in den dood, en met de overtredders is geteld geweest; en Hij veler zonden gedragen heeft, en voor de overtredders gebeden heeft".

Als we daar een belofte vinden van de Vader, dan doet die belofte ons denken aan een onderhandeling, die er is geweest tussen de Vader en de Zoon. Dus die belofte doet ons denken aan het eeuwige verbond der verlossing of de Raad des Vredes. In dat Verbond der Verlossing heeft de Vader Hem alreeds een belofte gedaan: "Daarom zal Ik Hem een deel geven van velen, en Hij zal de machtigen als een roof delen".

Maar in Jesaja 53 wordt ons gezegd hoe Hij in de tijd zou lijden en sterven. En dat de Vader nu op grond daarvan die belofte aan Hem zou vervullen. Hij zou Hem een deel geven van velen. Dat zegt ons dus dat er velen zullen zijn, die Hem zullen verheerlijken en die de zaligheid zullen ontvangen door Zijn lijden en sterven. En Hij zal de machtigen als een roof delen. Er zullen onder hen zelfs machtigen en koningen der aarde zijn. Maar zullen die als een roof gedeeld worden, dan geldt voor hen hetzelfde als voor de geringen van deze wereld. Dan moeten ze toch wel van onder een macht uitgehaald worden. En wordt er gesproken over een delen van de roof, dan wijst ons dat toch ook weer op een strijd, die de Middelaar te voeren had. Een zware strijd heeft Hij moeten voeren in die weg, waarin Hij voldoening op moest brengen tot verzoening van de schuld van Zijn kerk. Daar kwam de ganse hellemacht tegenop. En dat heeft Hem dus een zware strijd gekost. Maar Hij heeft de overwinning behaald.

"En nu", zegt de Vader, "zal Ik Hem een deel geven van velen, en Hij zal de machtigen als een roof delen, omdat Hij Zijn ziel uitgestort heeft in de dood". De ziel is onsterfelijk. Ook de ziel van de Middelaar was onsterfelijk. Maar als er wordt gezegd, dat Hij Zijn ziel heeft uitgestort in de dood, wil dat heel eenvoudig zeggen hoe gewillig Hij de dood is ingegaan. Dat Hij als een Goddelijk Persoon in de menselijke natuur Zich overgaf tot in de dood. Hij heeft zo Zijn ziel uitgestort in de dood. En Hij is met de overtredders geteld geweest. Dat wil zeggen dat Hij Zelf

eigenlijk niet tot die overtredders heeft behoord, want Hij was geen overtredder. Maar Hij is met de overtredders geteld geweest. De Joden hebben tot Pilatus gezegd: "Indien Deze geen kwaaddoener ware, zo zouden wij Hem u niet overgeleverd hebben".

Pilatus heeft Hem met Barabbas tot het Jodendom uitgebracht. Hij heeft het Jodendom voor een keus geplaatst, want Pilatus deed alle mogelijke moeite om Jezus vrij te laten, overtuigd zijnde van Zijn onschuld. Barabbas was een mooie naam. Het betekende: *zoon des vaders*. Christus is ook de Zoon des Vaders. Daar stonden ze naast elkaar. De ene zoon des vaders en de andere Zoon des Vaders. Maar Barabbas was een moordenaar. Hij heeft daarin getoond een zoon te zijn van hem, die een mensenmoorder en een leugenaar is van den beginne.

Welk een keus heeft het Jodendom gedaan? Wel, dat Barabbas zou worden losgelaten en dat Jezus zou gekruisigd worden. Hij is met de overtredders geteld geweest en Hij heeft veler zonden gedragen. Niet de zonden van alle mensen, maar wel de zonden van vele mensen. "Ik zal Hem een deel geven van velen", zo heeft de Vader gezegd.

Dat zal de vrucht van Zijn lijden en sterven zijn, dat voor Hem alle knie zal gebogen worden, dergenen die in de hemel zijn en die op de aarde zijn en die onder de aarde zijn. Velen zullen de knie wel voor Hem buigen in slaafse onderworpenheid, maar er zullen er ook zijn, die de knie voor Hem in waarheid zullen mogen buigen. En dat tot hun eeuwige zaligheid.

Maar, "Hij heeft ook voor de overtredders gebeden". Voor alle overtredders? Want we zijn allen tezamen overtredders. Als we het over de voorbede van Christus hebben, moeten we er erg in hebben dat we onderscheid hebben te maken tussen Hem als mens en Hem als Middelaar. Durham wijst in zijn verklaring van Jesaja 53 daar ook heel duidelijk op. Hij heeft gezegd dat we voor onze vijanden moeten bidden. Zou Hij dat Zelf niet hebben gedaan?

Dat heeft Hij Zelf ook gedaan. Hij heeft Zich de wet Zijns Vaders in alles onderworpen. En bij Hem was werkelijk te vinden een liefhebben van God boven alles en van de naaste als zichzelf. Dus als mens heeft Hij ook wel voor vijanden gebeden, die nooit tot de zaligheid zijn gekomen. Maar we moeten niet uit het oog verliezen dat Jesaja 53 toch in het bijzonder spreekt over het Borgwerk van de Middelaar. En als Borg heeft Hij niet gebeden voor alle mensen en voor al Zijn vijanden, maar dan heeft Hij alleen gebeden voor de uitverkorenen.

Dan heb ik nog een vraag te doen: 'Zou Hij dan alleen gebeden hebben voor gelovigen?'

Nee, niet alleen voor gelovigen. Want Hij heeft gezegd in Zijn Hogepriesterlijk gebed: "En Ik bid niet alleen voor dezen, maar ook voor degenen, die door hun woord in Mij geloven zullen". Dus die bezitten het geloof nog niet. Die moeten nog tot het geloof gebracht worden. Wat zegt ons de voorbede van Christus voor de overtredders? Wel, dat Hij de zaligheid niet alleen heeft verdiend, maar dat Hij de zaligheid ook toepast. En dat Hij wil dat degenen, voor wie Hij de zaligheid heeft verdiend, ook de zaligheid zeker zullen deelachtig worden.

Zo houden die woorden dus heel wat in, als er staat dat Hij voor de overtredders gebeden heeft. Voor die overtredders, die nog tot bekering moesten komen. En daar bidt Hij nog voor. Maar ook voor die overtredders, die met ontvangen genade niet anders kunnen doen dan altijd nog maar overtreden in gedachten, in woorden en in werken. Daarom wordt het ook zulk een dierbare zaak, waar Jesaja 53 van getuigt.

Hij wordt daarin in Zijn Hogepriesterlijke bediening zo duidelijk ons voorgesteld, zoals Hij Hogepriester is, niet naar de ordening van Aäron, maar van Melchizédek.

Aärons priesters waren wel schaduwbeelden van Hem, maar slechts flauwe schaduwbeelden. Ze werden door de dood verhinderd om priester te blijven. Maar Christus heeft een onvergankelijk priesterschap. En Hij is de dood ingegaan en Hij is opgevaren naar de hemel. Maar Zijn voorbede gaat altijd nog door voor Zijn kerk. Hij bidt altijd nog voor de overtreders. Maar dat Hij daartoe is gekomen, om de schuld van de overtreders niet alleen te verzoenen, maar om ook voor hen te bidden, heeft Hij getoond toen Hij aan het kruis gehangen werd.

We zouden u daarbij wat nader, met de hulpe des Heeren, willen bepalen, als uw aandacht wordt gevraagd voor dat gedeelte uit Gods Woord dat u kunt vinden opgetekend in het u zoeven voorgelezen Schriftgedeelte: Het heilig Evangelie naar de beschrijving van Lukas, het 23e hoofdstuk, het 34e vers, het eerste gedeelte. We noemden u: Lukas 23: 34, het eerste gedeelte, waar Gods Woord aldus luidt:

En Jezus zeide: Vader, vergeef het hun; want zij weten niet wat zij doen.

We worden hier bepaald bij *Jezus' voorbede aan het kruis* en dan willen we zien:

1. Voor wie;
2. Waartoe;
3. Met welk een kracht Hij deze voorbede heeft gedaan.

1. Voor wie Hij deze voorbede heeft gedaan

Aan het kruis heeft Christus niet alleen als Hogepriester Zich geofferd, maar heeft Hij ook gebeden. Het is het eerste 'kruiswoord, dat thans onze aandacht vraagt. En in het vorige vers kunnen we lezen hoe Hij is gekruisigd en gehangen tussen twee moordenaars. De één aan Zijn rechterhand en de ander aan Zijn linkerhand.

Maar als Hij dan zo aan het kruis gehangen is, dan is het eerste wat van Zijn lippen is gekomen een bede geweest voor degenen, die Hem gekruisigd hadden. Gezwegen heeft Hij in het kerkelijke en in het wereldlijke gericht op alle beschuldigingen, die tegen Hem werden ingebracht. Al waren die beschuldigingen ook valse en onware beschuldigingen. En dat, opdat Hij niet zwijgen zal in het Goddelijk gericht, waarin al Zijn volk schuldig staat en waarin Zijn volk niets ter verontschuldiging heeft in te brengen tegen alle beschuldigingen van de aanklager der broederen.

Hij is de Voorspraak voor de Zijnen, Die hun vrijspraak eist op grond van Zijn verdiensten. En dat, opdat zij, in plaats van veroordeeld te worden door het Goddelijke recht tot de eeuwige dood, zouden worden vrijgesproken van schuld en straf en een recht zouden ontvangen ten eeuwigen leven.

Maar die voorspraak van Christus geldt dan ook alleen voor degenen, die Hem van de Vader gegeven zijn, en die Hij gekocht heeft met Zijn dierbaar bloed. De vraag voor wie Hij deze voorbede aan het kruis gedaan heeft, is dus spoedig te beantwoorden. Nee, Hij heeft deze voorbede niet gedaan voor allen die daar Zijn kruis omringden.

Hij heeft, zoals ik u zei, als Hogepriester gebeden. En dan is Zijn voorbede niet een vragen en niet een smeken, maar een eisen op grond van Zijn volbracht Middelaarswerk. En dan kan Hij ook alleen maar eisen voor degenen, voor wie Hij Zijn werk volbracht heeft. Dat zijn niet alle mensen, maar alleen de verkorenen Zijns Vaders. En zo kan Hij ook zeggen: "Vader, Ik weet dat Gij Mij altijd hoort".

Als Christus dus deze bede zou gedaan hebben voor al degenen die daar Zijn kruis omringden, met uitzondering dan van degenen die wisten wat zij deden, dan zouden al die mensen bekeerd moeten zijn geworden. Maar ach, hoe ongerijmd zijn toch alle valse leringen, die doortrokken zijn van de geest van een algemene verzoening. Jezus

zou dan gebeden hebben voor zovele mensen (want dat stelt men dan met een algemene verzoeningsleer voor) die niettegenstaande Zijn voorbede toch niet tot bekeering zijn gekomen en voor eeuwig verloren zijn gegaan.

Hij zou gebeden hebben voor degenen, van wie Hij wist dat ze niet behoorden tot Zijn schapen en dus niet in Hem zouden geloven. Toch zou Hij voor hen gebeden hebben. Het zou dan een verkwisting van woorden zijn geweest, als Hij hier zou gezegd hebben: "Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen". En als dan degenen, voor wie Hij bad, toch niet tot de zaligheid zouden zijn gekomen.

Ach, laten we het er eenvoudig maar bij laten dat Christus' voorbede alleen voor de uitverkorenen geldt. Of het er nu weinig zijn of veel, maar zij alleen worden door Zijn verdienste zalig. En dat ook als vrucht van Zijn gezegende voorbede voor hen. Maar in ieder geval behoorden zij dan toch ook hier op Golgotha tot degenen, die Hem dat smartelijk lijden aandeden en hebben ze meegedaan aan dat luide moordgeschreeuw van al de anderen, die Zijn kruis omringden en hebben ze Hem ook gesmaad en bespot. En dat zijn niet alleen de Joden geweest, die dat gedaan hebben, maar ook de Romeinse krijgsknechten hebben met veel wreedheid en baldadigheid het bevel van Pilatus aan Hem volvoerd. Maar zij wisten echt niet wat zij deden. En onder de Joden zijn er ook geweest, die werkelijk niet hebben geweten wat zij deden. Er zijn er ook onder geweest, die wel wisten wat zij deden. De Kanttekening wijst daar ook duidelijk op. Als Jezus heeft gezegd: "Want zij weten niet wat zij doen", dan heeft Hij dus in deze voorbede alleen bedoeld degenen, die niet de zonde deden tegen de Heilige Geest. Want er waren er ook bij, die wel wisten wat zij deden, die de zonde bedreven tegen de Heilige Geest, de zonde tot de dood. En de apostel Johannes zegt: "Voor dezelve wil ik niet dat gij zult bidden". Voor die zonde is er geen vergeving. Noch in deze eeuw, noch in de toekomstige eeuw.

We moeten er goed erg in hebben dat het nog niet eender is hoe we de Waarheid verwerpen. Paulus heeft de gemeente des Heeren vervolgd. En Hij heeft er met smart aan terug moeten denken. En hij heeft van zichzelf gesproken als de voornaamste der zondaren. En hij heeft zichzelf ook nog wel een godslasteraar genoemd. Een verdrukker en een vervolger van de gemeente des Heeren. Toch heeft hij gezegd dat hem barmhartigheid was geschied, omdat hij het in zijn onwetendheid gedaan had.

We kunnen de Waarheid verwerpen en tegenstaan en dat met een overtuiging in ons van dat het de Waarheid is, die we tegenstaan. Dan staan we daarin ook de Heilige Geest in Zijn werkingen tegen. Dan sluiten we voor onszelf de mogelijkheid van het zalig worden geheel en al uit. Het zijn er echt nog niet zo weinig, die dat doen. Nee, onder Israël zijn het er ook nog velen geweest, die dat hebben gedaan. Stefanus heeft in zijn rede gezegd: "Gij hardnekkigen en onbesnedenen van hart en oren, gij wederstaat altijd den Heiligen Geest; gelijk uwe vaderen, also ook gij". En nog tot op de huidige dag zijn er velen onder de godsdienst, die de zonde tegen de Heilige Geest bedrijven. Die wetens en willens de Waarheid tegenstaan. Die ervan overtuigd zijn dat de leer, die verkondigd wordt, de leer der Waarheid is en die toch die Waarheid verwerpen. En die zich moed en vrijwillig van die Waarheid afkeren. Maar een mens kan verder de grootste gruwelen bedrijven en dat hij dat toch in zijn onwetendheid doet. Ge moet me daarin goed verstaan, want hij handelt daarin dan toch altijd tegen de sprake van zijn eigen consciëntie in. Want de consciëntie is de stedehouderes Gods. En die consciëntie waarschuwt de mens altijd nog wel, zodat hij wel weet dat hij verkeerd doet. En hij handelt ook tegen alle vermaningen en waarschuwingen in. Dat zal hij weten als de zonden terugkomen. Dan zal hij weten wat hij gedaan heeft. En

dan wordt hij er ook wel bevreesd voor dat hij de zonde tegen de Heilige Geest bedreven heeft. O, dat wetens en willens zondigen. De vorst der duisternis weet daar goed gebruik van te maken om het de ziel in te fluisteren: "Wat ge gedaan hebt, hebt ge wetens en willens gedaan. Ge hebt goed geweten wat ge deed. En ge zijt toch maar doorgegaan. Dus ge hebt de zonde tegen de Heilige Geest bedreven".

Er zijn er velen van Gods volk die in de weg van zaligmakende overtuiging ermee aangevallen worden de zonde tegen de Heilige Geest te hebben bedreven. Toch heeft men die zonde niet gedaan. En men heeft de zonde niet wetens en willens gedaan, zoals vele Joden deden en zoals de overpriesters en de Farizeeën deden. De apostel zegt: "Indien zij het geweten hadden, dan zouden ze de Heere der heerlijkheid niet gekruisigd hebben. Maar ze hebben het niet geweten". En ach, mijne geliefden, de mens weet het ook maar niet. Dat wil zeggen: Hij beseft het maar niet recht hoe hij door zijn handelingen Gods heilige Wet overtreedt en die ontzagelijke toorn Gods zich op de hals haalt. Wat dat betreft handelt hij dus in onwetendheid.

Maar die onwetendheid stelt hem niet onschuldig. Anders zou de Heere Jezus niet hebben behoeven te bidden voor degenen, die hier handelden in hun onwetendheid. Als God dan ook de zonde doet terugkomen in ons leven, dan zullen we weten wat we gedaan hebben. En daar werkt de Heere het ook altijd op aan, dat een mens zich schuldig zal kennen. Dat hij voor Hem in zal vallen in de ware en oprechte belijdenis van zijn zonden:

Ik heb gedaan, wat kwaad was in Uw oog;

Dies ben ik, HEER? Uw gramschap dubbel waardig.

Dan zal men weten hoe men zijn zaligheid heeft versmaad en hoe men de Heere tot toorn heeft verwekt en Zijn geboden heeft vertrapt en vertreden.

Het is toch niet te zeggen hoe ellendig de mens in zijn natuurstaat is. De zonde is hem een zoete bete onder de tong. Hij wil de zonde toch zo graag bedrijven. Hij wandelt altijd als op de rand van een afgrond. Want elke zonde maakt hem de dood en de eeuwige verdoemenis waardig. God kan hem ineens straffen en zijn ongerechtigheid bezoeken en zijn levensdraad afsnijden. En het oordeel waaronder hij leeft is al zo zwaar, maar hij gevoelt en beseft het niet. En hij beseft het nog minder dat hij bij elke voetstap, die hij op de aarde zet, het oordeel over zich nog zwaarder maakt. Zo gaat hij als een os naar de slachtbank en als een dwaas naar de tuchtiging der boeien, niet wetende dat wat hij doet tegen zijn leven is. Hij weet niet wat hij doet. Dat is zijn blindheid en zijn dwaasheid in zijn leven buiten en zonder God, waar hij niet stilstaat bij al zijn verkeerde handelingen en de zonde niet als zonde ziet.

Kijk, dat wil het zeggen, als er wordt gezegd: "Zij weten niet wat zij doen". Komen de zonden terug, dan zullen we wel weten dat we tegen alle vermaningen en waarschuwingen in gezondigd hebben. Toch hebben we niet recht geweten wat we deden. Onze ogen waren ervoor gesloten. Maar God doet de schellen van de ogen afvallen. En dan zien we wat we gedaan hebben.

Welnu, voor dezulken is er nog vergeving. Dat blijkt uit de voorbede van Christus aan het kruis. Zo hebben we dus even willen zien voor wie Hij deze voorbede had gedaan. Maar we willen ook nader zien:

2. Waartoe Hij deze voorbede heeft gedaan

Want deze voorbede van Christus aan het kruis ontsluit ons toch zo helder het doel van heel Zijn Borgtochtelijk lijden en sterven. "Deze is gezet", zo heeft Simeon al gezegd, "tot een val en een opstanding van velen in Israël". Zijn kruislijden en sterven was tot verzwarende van het oordeel van degenen, die Hem dat lijden moed en

vrijwillig aandeden. O, dat verachten van het bloed des Nieuwen Testaments. Dat kruisigen van Christus en Hem openlijk te schande maken zal het oordeel Gods niet licht doen zijn voor ons als de dood komt en als we straks in dat ontzaggelijke eindgericht zullen worden geplaatst. En als we dan zullen zien Wie we doorstoken hebben. En als we dan zullen weten dat wij Hem ook gekruisigd hebben en tegen de Waarheid ons hebben verzet en zo onze zaligheid hebben versmaad.

Maar nu zal dat kruislijden en sterven niet alleen zijn tot verzwaring van de toorn Gods, maar ook tot verzoening van de schuld voor wie Hij leed en stierf. En dat ontdekt ons dan weer de diepe en de dierbare betekenis van Christus' kruisdood.

Als het aan Petrus en aan de andere discipelen gelegen had, dan zou Christus echt niet aan het kruis gekomen zijn. Maar dan zou er ook voor hen geen zaligheid geweest zijn. Maar nu heeft Petrus zijn Meester zelfs verloochend. En nu is Christus ook daarvoor juist aan het kruis gekomen, voor die daad van zijn verloochening. Maar door een weg van hartelijk berouw heeft Petrus het dan ook mogen weten hoe er door de kruisdood van Christus verzoening over deze zonde is gedaan, zodat de rijkdom van Gods genade heerlijk uitschittert tegenover de grootheid van zijn schuld.

Christus leed en stierf aan het kruis voor vijanden. En daarop heb ik u te wijzen. Er stonden er voor het kruis van Golgotha, die niet wisten wat zij deden. Maar ze zouden het toch wel weten dat ze ook door hun zonden Zijn kroon hadden gevlochten en Zijn beker gevuld. Al degenen die zalig worden, zullen het weten dat zij Hem ook dat lijden hebben aangedaan. Dat hebben de Joden echt niet alleen gedaan. Ze zullen het weten hoe ze hun zaligheid hebben versmaad en het oordeel over zichzelf hebben verzwaard.

O, mijn geliefden, nooit kan de grootheid van Christus' verdienende liefde zich recht openbaren als wij de grootheid van onze schuld niet recht krijgen te zien. Dit kruiswoord van Christus, deze voorbede aan het kruis wijst weer op eeuwige Goddelijke liefde, die zich in heel Zijn lijden en sterven openbaarde. Want Hij ging voor geen vrienden de dood in, maar voor vijanden. En Hij is te Zijner tijd voor de goddelozen gestorven. "Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen. En Deze bevestigt Zijn liefde jegens ons, dat Hij voor ons gestorven is als wij nog zondaars waren."

Daar hing Hij aan het kruis en daar deed Hij een gebed: *"Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen"*. En voor wie deed Hij dat gebed? Wel, voor degenen, die Hem zo vijandig en zo smadelijk behandelden. Die hun bitterste vijandschap tegen Hem in alles openbaarden. Voor hen bad Hij tot de Vader: "Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen". Hoe zegt deze voorbede van Christus ons dan toch ook weer duidelijk hoe Hij ertoe gekomen is om in de verheerlijking van Zijns Vaders deugden Zijn kerk tot de zaligheid te brengen. Hier hing Hij als een betalende Borg, opdat voor de schuld, die gemaakt was, het recht bevredigd zou worden. En hier hing Hij, opdat Hij de straf zou dragen voor degenen, die eeuwig die straf hadden moeten dragen. Maar opdat zij van die straf zouden worden verlost en van dat eeuwige rechtvaardige oordeel zouden worden bevrijd. Hier pleit Hij op Zijn verdienste. En dat, opdat zij zouden vrijuit gaan. Hier eist Hij voor hen de vrijspraak van de Vader. Want de Vader is het, Die de zondaar moet vrijspreken. En dat zegt ons ook weer heel duidelijk deze voorbede van Christus. Daarom bad Hij tot de Vader, opdat Hij het hun wilde vergeven.

De Vader is de Rechter. De zonden zijn bedreven tegen een Drie-enig God. En de Drie-enige God handhaaft vanzelf de rechtvaardigheid van het Goddelijke Wezen.

Maar in het bijzonder is toch de Vader de Rechter, Die de gerechtigheid van het Goddelijke Wezen handhaaft. En hier, waar de Middelaar aan het kruis hing, betoonde Hij het ten volle en zeer duidelijk de Rechter te zijn, Die voldoening eiste voor de schuld, die gemaakt was, in betaling van die schuld tot de laatste penning toe. Een voldoening, die door de mens nooit te geven zou zijn als alleen in een eeuwig straflijden in de hel. Dus dan zou er geen verlossing zijn voor die mens.

Ach, hoe valt dan alle gerechtigheid van het schepsel als waardeloos weg. Maar dan wordt de borgtocht van de Middelaar alleen van grote waarde. Want op grond daarvan vergeeft de Vader de zonde. Een mens kan in een weg van overtuiging al wat gebedeld en gesmeekt hebben om vergeving van zijn schuld.

Ik zei het u zo-even dat God de schuld thuisbrengt. En als men de schuld gaat gevoelen, dan zal men weten wat men gedaan heeft. En al heeft men dan vele dingen in zeker opzicht onwetend gedaan (d.w.z. dat men niet recht heeft beseft wat men deed), maar men zal toch wel weten wat men heeft gedaan. Dat men tegen God gezondigd heeft. Tegen een heilig en rechtvaardig God. Tegen een goeddoend Wezen. En dat zo moed en vrijwillig. Doch dan komt er ook een oprechte belijdenis van schuld en zonde in het verborgen, in de binnenkamers, maar ook een smeken om vergeving van de schuld. In een weg van zaligmakende overtuiging wordt er wat gebedeld en gesmeekt om vergeving van de zonden. Maar men komt daar toch eigenlijk niet verder mee.

Komen er dan geen vertroostende woorden in het hart in de weg van zaligmakende overtuiging? Ja, dat gebeurt wel. En daardoor blijft men ook bewaard voor een rampzalige wanhoop. Maar de zonden komen toch gedurig terug. En men zal weten dat de toorn Gods zich niet van de ziel heeft afgewend. Ik heb u daar op te wijzen, omdat dat ook weer zo noodzakelijk is. Want men kan wel heel gauw opgebouwd worden, ook in een weg van overtuiging. En als er dan eens een vertroostend woord tot de mens komt, dan zijn er genoeg die dadelijk bereid zijn om daarop zalig te spreken en te zeggen: "Dat is dan toch van de Heere en dan heeft de Heere toch al tot je gesproken".

Maar als het recht ligt, dan is het wel zo dat die vertroostende woorden tot de ziel gekomen kunnen zijn en ze bewaren, zoals ik zei, de ziel voor een rampzalige wanhoop, maar de schuld komt toch weer terug. En de toorn Gods heeft zich, zoals ik zei, van de ziel niet afgewend. Men zal moeten weten dat buiten Jezus de zaligheid niet is te vinden. Die Persoon is niet voor niets in de wereld gekomen. En Hij heeft niet voor niets aan het kruis gehangen. Hij moest door Zijn borgtocht de verzoening aanbrengen. Maar de Vader wil Zich ook in Christus doen kennen tot de zaligheid.

Hier hing de Borg aan het kruis. En hier bad Hij: "Vader, vergeef het hun". Dus Hij bad hier tot de Vader. Hier hing Hij tussen de Vader en de schuldige zondaar in. De Vader heeft Zelf de weg der verzoening in Hem ontsloten. De Vader heeft Hem in deze wereld gezonden en de menselijke natuur doen aannemen. De Vader heeft Hem doen lijden en sterven aan het kruis. Daar hing Hij naar de bepaalde raad en voorkennis Gods des Vaders. O, die liefde bij God vandaan, bij de Eerste Persoon vandaan, die zich openbaart in het lijden en sterven van die gezegende Borg. Maar de Vader wijst ook de zondaar naar die Middelaar heen, in Wiens gerechtigheid en verdienste de enige weg en grond van schuldvergeving is te vinden. Dan kan men als de grootste der zondaren nog zalig worden.

O, die dierbare heenwijzing naar die Persoon des Middelaars toch. Welk een ruime mogelijkheid van zalig worden wordt dan in die Persoon ontsloten. Hoe dierbaar wordt die Persoon voor de ziel, als Hij gekend zal worden, Die voor zondaren in de

wereld is gekomen. Hoe dierbaar wordt Hij in Zijn gezegende borgtocht, zoals men Hem daarin zal mogen aanschouwen en zoals men Hem mag zien in Zijn lijden in de hof van Gethsémané en voor het kerkelijk gericht en in het wereldlijk gericht; ja, hier aan het kruis. In dat borgtochtelijk lijden wordt Hij onuitsprekelijk dierbaar. Maar dan ook in Zijn voorbede, die Hij gedaan heeft op grond van dat lijden, dat Hij hier onderging. Welnu, zo hebben we dus gezien waartoe Hij deze voorbede deed. Maar we hebben dan ook nog te zien:

3. Met welk een kracht Hij deze voorbede deed

Want deze voorbede van Christus is verhoord geworden. Op Golgotha is dat al te aanschouwen geweest, als een hoofdman over honderd, een heidense hoofdman, heeft moeten uitroepen: "Waarlijk, deze Mens was Gods Zoon en deze Mens was rechtvaardig". Dus hij was in die voorbede begrepen. En we lezen in vers 48: "En al de scharen, die samengekomen waren om dit te aanschouwen, ziende de dingen, die geschied waren, keerden weder, slaande op hun borsten".

En op de grote Pinksterdag zijn er drie duizend tot God bekeerd geworden. En we weten wat Petrus heeft gezegd. Hij heeft gezegd: "Dit is geschied naar de bepaalde raad en voorkennis Gods, maar gij hebt Hem genomen, en door de handen der onrechtvaardigen aan het kruis gehecht en gedood". Gij hebt Hem verworpen! Maar toen wisten ze ook geen raad meer. En toen hebben ze gezegd: "Wat zullen wij doen, mannen broeders?"

Toen werden er drie duizend bekeerd. Dat was het loon op Christus' arbeid. O, die arbeid van de Middelaar in Zijn lijden en in Zijn sterven, maar ook in Zijn voorbede voor Zijn kerk is niet te vergeefs. Maar hoe noodzakelijk is het toch om in die arbeid van Christus begrepen te mogen zijn, opdat we zullen mogen weten dat Hij voor ons heeft geleden en voor ons de dood is ingegaan. En dat Hij voor ons ook als Voorspraak is ingetreden bij de Vader. En dat de Vader ons in Hem heeft aanschouwd, in dat borgtochtelijk lijden en sterven en op Zijn voorspraak ons de vrijspraak heeft doen horen. Die om het bloed Zijns Zoons mijn schuld vergeeft. Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen.

O, die dierbare voorbede van Christus. Hij doet Zich als die Voorspraak kennen in die Goddelijke gerichtshandeling met de ziel. Is er dan bij hem een gezant, een uitlegger, één uit duizend, om den mens zijn rechten plicht te verkondigen, zo zal Hij hem genadig zijn en zeggen: Verlos hem, dat hij in het verderf niet nederdale, Ik heb verzoening gevonden.

"Vader, vergeef het hun", zegt Christus. Christus kon ook de zonden vergeven. Dat heeft Hij getoond toen Hij op aarde was. Hij was ook waarachtig God. Maar als Hij de zonde vergaf, liet Hij daarmee eigenlijk weten dat de Vader de zonde vergaf. Daar gaf Hij getuigenis van als een Goddelijk Persoon. En zo heeft Hij hier dan ook tot de Vader gebeden: "Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen".

En, mijn geliefden, zou het niet nodig zijn om bij de behandeling van deze tekst erop te wijzen dat we de Vader moeten leren kennen? De Middelaar wees altijd naar de Vader heen. En Hij hing hier als Borg aan het kruis. Hij sprak Zijn Vader aan. Hij zei niet tegen de mensen: "Ik vergeef het degenen, die niet weten wat ze doen". Nee, Hij bad tot de Vader. En de uitspraak gaf Hij over aan de Vader: "Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen".

O, daar wacht het toch bij de ziel op, om de vrijspraak uit de mond des Vaders te mogen ontvangen. Om te mogen weten dat de Eerste Persoon heeft vrijgesproken op grond van de gerechtigheid van de Tweede Persoon. En dat die Middelaar als

Voorspraak tussenbeide is gekomen voor een mens, die niet meer te bidden had. Want die komt met al zijn bidden schoon aan een eind. Er schiet geen zucht tot zelfbehoud meer over. Die is werkelijk aan het eind met alles, ook aan het eind van zijn bidden gekomen. Hij wordt helemaal uit zijn eigen werk gezet. En dat, opdat dat Goddelijke Wezen Zijn werk zal kunnen doen en opdat de Vader Zich zal kunnen doen kennen in Zijn verzoenende liefde in Christus. En opdat Hij die Voorspraak tussenbeide zou doen komen en de ziel het maar heeft te aanschouwen wat er gebeurt. Want de rechtvaardigmaking geschiedt buiten de mens. En dat zal men weten. Het is een Goddelijk vonnis, dat geveld wordt in het hof des hemels, maar waarvan men innerlijk getuigenis krijgt en de verzekering ontvangt door de Heilige Geest. Want Die brengt de Goddelijke vrijspraak tot de ziel. En dan zal men mogen weten dat de schuld verzoend is en dat door de hemelse Rechter. En dat op grond van Christus' verdienste. En dat als gevolg van Zijn voorspraak.

Die voorspraak wordt toch zo dierbaar voor de kerk. Ook in de weg der heiligmaking. Want in de weg der heiligmaking zal men echt niet kunnen zeggen: "Mijn schuld is vergeven en ik ben gerechtvaardigd. Ik ben vrijgesproken van schuld en straf. En al mijn zonden zijn me vergeven. De zonden, die ik gedaan heb, en de zonden, die ik ook nog doen moet". Zo spreekt de Antinomiaan. Het is wel waar, hoor! Alle zonden worden vergeven. De zonden, die men gedaan heeft, en de zonden, die men nog doen moet, die worden ook vergeven. En om het dan zo eens plat te zeggen: Men moet ze doen, want ze zijn vergeven. Dus men moet ze nog doen ook. Maar men zal er niet op kunnen zondigen, net als de Antinomiaan doet. Daar weet de Heere wel voor te zorgen. Nee, de Antinomiaan zit boven in de toren. Maar God brengt de mens in de diepte met alles, wat er gebeurd mag zijn. En dat, opdat men gedurig zal moeten gaan vragen om vergeving van de schuld. En opdat men iets beoefenen zal van het arme zondaarsleven. Men zal iedere keer weer opnieuw bekeerd moeten worden. En men zal ook iedere keer opnieuw gerechtvaardigd moeten worden. Want die rechtvaardig is, dat hij nog gerechtvaardigd worde. En die heilig is, dat hij nog geheiligd worde.

Dan krijgt men de voorbede van Christus toch zo nodig. En indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een Voorspraak bij de Vader, Jezus Christus, den Rechtvaardige. En Hij is een Verzoening voor onze zonden. Maar dan zal men de betekenis van die voorbede meer en meer mogen gaan verstaan. En dat van een voorbede, die Christus ook heeft gedaan in de weg van Zijn smartelijk lijden. Want ge moet er toch eens over denken wat het ons te zeggen heeft als Hij bijvoorbeeld gezegd heeft: "Laat ze door Mij niet beschaamd worden, allen, die U verwachten".

Wat ging het er met de Middelaar toch diep doorheen, als Hij gezonken is in grondeloze modder, waar Hij niet meer staan kon. En dan heeft Hij moeten zeggen: "Laat ze toch door Mij niet beschaamd worden, allen, die U verwachten". Nee, ze worden door Hem niet beschaamd. Hij heeft Zijn werk tot het einde toe gedaan. Maar laten we eerst dat versje eens gaan zingen: Psalm 69, het derde vers.

*Beschaam door mij de stille hope niet
Van hen, die U, o HEER' der legerscharen,
Verwachten; laat geen schande wedervaren
Aan hen, die U steeds zoeken in verdriet;
Met mij verging hun hoop, o Israels God,
Daar ik mijn smaad om Uwentwil moet dragen.
Mijn aanschijn is bedekt met schand' en spot;
Helaas, wat heb ik stof tot bitter klagen!*

TOEPASSING

We hebben u dus nu even mogen bepalen bij de voorbede van Jezus aan het kruis: "Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen".

Ik ben begonnen om u erop te wijzen dat de Vader een belofte heeft gedaan: "Daarom zal Ik Hem een deel geven van velen, en Hij zal de machtigen als een roof delen". Wat horen we de Vader zeggen in Psalm 89? "Ik heb ééns gezworen bij Mijn heiligheid: Zo Ik aan David (als de meerdere David) liege! Zijn zaad zal in der eeuwigheid zijn, en zijn troon zal voor Mij zijn gelijk de zon". Dat zegt de Vader van de Zoon. Hij zegt: "Ik lieg niet aan de meerdere David. Ik heb gezworen bij Mijn heiligheid".

O, wat heeft de Vader Zich nauw aan de Zoon verbonden. Dat heeft heel wat te zeggen. Ik heb Durham al aangehaald. Hij heeft een kostelijk werk over Jesaja 53. Maar die geeft vele leringen. Dat heeft me ook nog iets te denken gegeven. Want hij zegt: "Ge moet nu niet denken dat ge tot de Middelaar gemakkelijker kunt gaan dan tot de Vader". En dat heeft me doen denken aan iemand, die ik altijd in zijn gebed hoorde zeggen: "Heere Jezus, wilt U een goed woordje voor ons doen bij de Vader". Dat klinkt wel innig, maar het is niet rechtzinnig. Er zijn zoveel van die innige dingen, maar ze zijn niet rechtzinnig. Het is onschriftuurlijk. "Ik zeg niet, dat Ik de Vader voor u bidden zal, maar de Vader Zelf heeft u lief". En ge moet er goed over denken dat de Zoon ook waarachtig God is. Dat we Hem nooit mogen aanbidden als mens, afgezien van Zijn Godheid. Maar we hebben Hem als een Goddelijk Persoon te zien. Ook als we Hem aanbidden.

Hij moet aanbeden worden. "Opdat zij allen de Zoon eren, gelijk zij de Vader eren". Dus de Zoon moet ook aanbeden worden. Maar dan moet ge niet denken dat het gemakkelijker is tot de Zoon te naderen dan tot de Vader. Nee, echt niet. De kerk mag tot de Vader naderen. Wel door de Zoon en niet buiten de Zoon. In Hem is alleen de verse en levende weg geopend, maar de Vader vergeeft de schuld op grond van Zijn gerechtigheid.

En nu komt het er voor ons op aan dat we ook in waarheid onze schuld eens zullen mogen leren belijden, zoals ik u gezegd heb. Een vreselijke zaak is het, wanneer we weten wat we doen. Ik heb zulke mensen meegemaakt. En als Johannes zegt dat er een zonde is tot de dood en dat we daarvoor niet mogen bidden, dan blijkt daaruit dat men het in bepaalde gevallen kan weten dat iemand die zonde tot de dood gedaan heeft. Ik heb ze meegemaakt die uit de wereld kwamen en als een hond tot hun uitbraaksel wederkeerden. Ik wilde ze nog waarschuwen, maar God sneed het af. De Heere zei: "Het is onmogelijk om degenen, die eens verlicht zijn geweest en wederom afvallig worden, wederom te vernieuwen tot bekering". Die behoeft ge niet meer te waarschuwen. Daar moogt ge niet meer voor bidden ook. Afgesneden werd het. Mijn ziel heeft in hem geen behagen. Men onttrekt zich ten verderve.

En ik heb u gezegd, dat Gods volk ermee aangevallen wordt die zonde te hebben bedreven en dat het geen geringe zaak is om die zonde te doen en dat toch die zonde echt nog veel gedaan wordt. Ik heb in de jaren van mijn ambtelijke bediening er zovelen zien heengaan die de kerk hebben verlaten, nadat ze geloofsbelijdenis hadden afgelegd en die werkelijk van de waarheid wel overtuigd geweest zijn, maar die moedwillig de waarheid zijn gaan tegenstaan. En dat is de zonde tegen de Heilige Geest. Met overtuiging ervan dat deze leer de leer der waarheid is, die leer te verwerpen en tegen te staan. Dan staat men de werkingen des Geestes tegen, daar die Geest deze leer gebruikt tot zaligheid van schuldige zondaren. Dan veracht men het bloed des Nieuwen Testaments. De Farizeeën hebben die zonde gedaan. Jezus heeft

het Zelf gezegd. Als zij zeiden: "Hij heeft een onreine geest en Hij werpt de duivelen uit door Beëlzebul, de overste der duivelen", dan heeft Jezus gezegd: "Alle lastering tegen de Zoon des mensen zal de mensen vergeven worden, maar de lastering tegen de Heilige Geest zal niet vergeven worden". En dat zeide Hij, staat er, omdat zij zeiden: "Hij heeft een onreine geest". En dat zeiden ze, ervan overtuigd zijnde, dat Hij de Heilige Geest had. Ze wisten dat Hij de Zoon van God was. Ze waren schriftgeleerden, die het konden weten, dat deze Jezus van Nazareth de Middelaar en de Messias was, Die in de wereld komen zou.

Judas heeft het ook geweten. Hij heeft ook de zonde tegen de Heilige Geest gedaan. Voor hem was er geen vergeving. Hij was in de voorbede van Christus niet begrepen. Jezus heeft het Zelf gezegd in Zijn Hogepriesterlijk gebed: "En niemand uit hen is verloren gegaan, dan de zoon der verderfenis, opdat de Schrift vervuld worde". Maar hier aan het kruis heeft Hij liefderijk gebeden voor degenen, die niet wisten wat ze deden.

O, zitten ze nog in ons midden, jongelingen, jonge meisjes, leeft ge uzelf uit in ijdelheid en lichtzinnigheid? En dat, trots de waarschuwingen, die nog tot u komen? Ge weet niet wat u doet! Ja, ge weet wel dat ge gewaarschuwd wordt en ge gaat toch maar door. Maar ge beseft het niet recht wat ge toch eigenlijk doet. En ik hoop, dat ge het toch eens zult gaan zien, zodat ge niet verder meer zult kunnen gaan in deze weg, die u ten eeuwigen verderve leidt.

U mag het nu nog horen hoe Jezus gebeden heeft voor degenen, die niet wisten wat zij deden. O, die dierbare voorbede toch! En dat voor overtreders. En voor de overtreders gebeden heeft. Voor degenen, die ook langs het kruis liepen en die Hem ook bespot hebben. Die meededen met de grote menigte, maar toch in hun onwetendheid. Zij wisten echt niet dat daar de Zoon van God aan het kruis hing. En voor hen heeft Jezus gebeden: "Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen". Dat was Zijn eerste kruiswoord. En altijd als Hij de Eerste Persoon aansprak, sprak Hij Hem als Vader aan. Het heeft alleen één keer niet meer gekund. In de hof van Gethsémané kon het nog: "Mijn Vader, indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker van Mij voorbijgaan". Hier kon het ook nog. In de drie-urige duisternis kon het niet meer: "Mijn God, Mijn God! Waarom hebt Gij Mij verlaten?"

Maar als de drie-urige duisternis voorbij was en als Hij de verlatenheid had doorstaan, heeft Hij weer gezegd: "Vader, in Uwe handen beveel Ik Mijn geest". Hier ging het recht door. En dan moest Hij eerst kunnen uitroepen: "Het is volbracht", om weer Vader te kunnen zeggen.

O, wat heeft die Middelaar Zich toch diep vernederd! Maar hoe wijst ons dat er toch duidelijk op hoe God de zondaar zaligt. Dat geschiedt door recht. En dan zullen we weten dat God onze Vader niet meer is, maar dat Hij als een vertoornd God tegenover ons staat. Dat Hij voldoening eist. Hij heeft hier voldoening geëist van de Borg. Hij heeft zo streng het recht gehandhaafd, dat Hij aan Zijn eigen Zoon alle vertroosting onthield. En dat Zijn eigen Zoon moest zeggen: "Waarom hebt Gij Mij verlaten?" En dat, opdat er vergeving van de zonden zou zijn op grond van recht.

Vader, vergeef het hun (de grootste der zondaren), *want zij weten toch niet wat ze doen*. Ze zullen wel weten wat ze gedaan hebben en ze zullen daarover hete tranen schreien. Ze zullen over Hem rouwklagen als over een eniggeboren zoon. O, wat zullen de zonden dan toch smartelijk worden. O, hebben we onze zonden wel eens in waarheid leren bewenen? Daar moeten we iets van kennen. Denkt erom! Ge behoeft u niet te misleiden voor de eeuwigheid. Buiten ware kennis van zonde en schuld komen

we niet tot kennis van de verzoening door voldoening. Hier is gebeden om vergeving. En de ziel bidt ook om vergeving. Er kunnen vertroostende woorden komen in de ziel, maar de schuld is er niet mee weg. En daar komt men achter. En als men met die vertroostende woorden geholpen is, wordt men buiten Jezus zalig. Maar het gaat buiten het recht om. Maar als de schuld terugkomt dan zult ge weten dat God het recht handhaaft. En dat brengt u alleen tot de kennis van die gezegende Persoon. Die is nodig geweest om de schuld te betalen en weg te nemen. En Die kon hier zeggen: "Vader, vergeef het hun". En dat zegt Hij nog voor al degenen, die tot hun verontschuldiging niets hebben in te brengen.

Ik heb u gezegd: Hij zweeg in het recht van Kájafas; het recht van Pilatus, om niet te zwijgen in het Goddelijk gericht. Daar eist Hij de vrijspraak van de Zijnen, maar altijd zullen ze ook alleen door Hem een toegang tot de Vader hebben.

En daarom wordt Zijn voorbede voor de overtreders ook steeds dierbaarder, hoe meer men zichzelf zal leren kennen. Absalom had nodig dat Joab tussenbeide kwam, zou zijn vader hem weer doen terugkeren uit Geser. Maar toen hij mocht terugkeren mocht hij toch het aangezicht van zijn vader David nog niet zien. Dan moest Joab weer tussenbeide komen. En dat, opdat hij het aangezicht van zijn vader David zou mogen zien. En die dierbare Middelaar zal altijd tussenbeide moeten komen. En dat altijd weer als we het verzondigd hebben. En dat, opdat we dat liefderijke en vriendelijke aanschijn Gods in gunst weer zullen mogen aanschouwen en weer bij vernieuwing zullen ervaren dat God de schuld vergeeft: "Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen".

Dat blijft gelden, ook met ontvangen genade. Ja, men zondigt tegen zoveel liefde. En dat zal men wel weten. Toch, als men zondigt, weet men niet goed wat men doet. Maar als God de zonden terugbrengt, dan weet men goed wat men gedaan heeft. En dan kan men zich niet diep genoeg voor God verfoeien in het stof, maar dan wordt de grootheid van Gods liefde in Christus ook zoveel te wonderlijker voor de ziel. Amen.

Slotzang Psalm 89:12:

*Gij, zal hij zeggen, zijt mijn Vader en mijn. God,
De rotssteen van mijn heil. 'k Zal hem ook stellen tot
Een eerstgeboren zoon, door al zijn broeders t 'eren;
Als koning zal hij zelfde koningen regeren,
Mijn goedertierenheid zijn rijkstroon eeuwig stijven,
En Mijn gemaakt verbond met hem bestendig blijven.*

GOEDE VRIJDAG PREEK

3. De ware heiligmaking als vrucht van Christus' dood.

Jaarboek 1983

Zingen: Psalm 51 : 5

Lezen: Johannes 19 van 23 tot het einde.

Zingen: Psalm 22 : 7, 8

Psalm 84 : 4

Psalm 103: 7

Geliefden.

Van welk een grote betekenis is het dat Christus niet alleen tot de rechtvaardigmaking, maar ook tot *de heiligmaking van de Zijnen*, Zich in de dood heeft overgegeven. De rechtvaardigmaking neemt de schuld weg, en de heiligmaking de smet der zonden. Maar, als de rechtvaardigmaking de schuld wegneemt, betekent dat tegelijk een verlossing van de straf. Dus de rechtvaardigmaking is een zeer grote weldaad.

Wij zijn de eeuwige straf door de zonden onderworpen. En nu heeft de Middelaar, en dat wordt ons thans nu weer overdacht, aan het kruishout gehangen, om daar de dood te sterven voor doodschuldigen, en om het eeuwige leven voor hen aan te brengen. Dus het is van grote betekenis, dat hij tot de rechtvaardigmaking der Zijnen Zichzelf heeft overgegeven in de dood. Maar ik zei zo, dat Hij niet alleen tot de rechtvaardigmaking van de Zijnen, maar ook tot hun heiligmaking zich in de dood heeft overgegeven. Die heiligmaking is een wegnemen dus van de smet, want de mens is door de zonden geheel en al besmet. En die heiligmaking bestaat allereerst in een innerlijke vernieuwing van de zondaar. Daar is dan ook aan verbonden het wegnemen van de straf, want die inwendige vernieuwing is de wedergeboorte. En buiten de wedergeboorte kan niemand het Koninkrijk Gods zien.

Dus die wedergeboorte is noodzakelijk om het Koninkrijk der Hemelen te kunnen ingaan. Daarom is die heiligmaking, die innerlijke vernieuwing, ook van zulke grote betekenis. Maar al is het nu dat men die innerlijke vernieuwing uit genade deelachtig mag zijn, in de weg der heiligmaking moet Gods volk zuchten, over de overgebleven zonden. Men zal moeten weten, dat men van de zonden hier in dit leven nooit verlost wordt. Maar, nu zal men ook moeten weten, hoe dat men die zonden tegen z'n wil in zich omdraagt, opdat men ook de Middelaar nodig zal krijgen, niet alleen tot zijn rechtvaardigmaking maar ook tot zijn heiligmaking.

En dat Hij nu tot de heiligmaking van de Zijnen gestorven is zegt de Apostel heel duidelijk in 1 Korinthe 6 : 9. Daar zegt hij: "Of weet gij niet, dat de onrechtvaardigen het Koninkrijk Gods, niet beërven zullen"? Dat dienen we allen te weten, dat de onrechtvaardigen het Koninkrijk Gods, het Koninkrijk der hemelen, niet zullen beërven.

'Weet ge dat niet'? zegt hij. Dat zegt hij daar zo omdat er in de gemeente van Korinthe zulke gruwelijke zonden werden bedreven. Maar dan gaat hij ook verder en dan zegt hij: "Dwaalt niet; noch hoereerders, noch afgodendienaars, noch overspelers, noch ontuchtigen, noch die bij mannen liggen, noch dieven, noch gierigaards, noch dronkaards, geen lasteraars, geen rovers zullen het Koninkrijk Gods beërven. En dit waart gij sommigen; maar gij zijt afgewassen, maar gij zijt geheilgd, maar gij zijt gerechtvaardigd in den Naam des Heeren Jezus en door den Geest onzes Gods". 'Dwaalt niet!' zegt de Apostel. We behóeven echt niet te dwalen, maar we zijn wel dwaalzieke schepselen. En we zijn zelfbedriegende mensen, we misleiden onszelf als

God het niet verhoedt, en dat voor z'n grote eeuwigheid. Dat is niet nodig zegt de apostel. 'Dwaalt niet', ge kunt het wel weten dat zulke mensen die schuldig staan aan zulke zonden, als die daar genoemd worden, het Koninkrijk Gods niet zullen beërven! De Schrift sluit ze buiten het Koninkrijk der Hemelen.

En dan spreekt de apostel in de verleden tijd: 'dit waart gij sommigen', niet allen. 't Is een groot voorrecht als we voor de uitbrekende zonden nog bewaard blijven in ons leven. Er zijn er echter die in hun natuurstaat de zonden hebben ingedronken als water, en ook zulke gruwelijke zonden hebben bedreven als die door de apostel daar worden genoemd. En daaruit blijkt het ook, dat men die zonden kan hebben bedreven, en toch zalig kan worden. Maar wat de apostel laat weten, dat is, dat men niet in de zonden zal kunnen blijven doorgaan. Dat is ten enenmale onmogelijk.

'Dit waart gij sommigen'. Er zijn er dus van Gods volk, sommigen, zegt de apostel, die zich in zulke ongerechtigheid hebben uitgeleefd. 'Maar gij zijt afgewassen, maar gij zijt geheiligd, maar gij zijt gerechtvaardigd in den Naam des Heeren Jezus en door den Geest onzes Gods'. De apostel spreekt daar eigenlijk eerst over de heiligmaking en dan over de rechtvaardigmaking.

Is dat niet rooms? Nee, dat is niet Rooms. Het is wel waar dat de roomsen leren dat de heiligmaking vooraf gaat aan de rechtvaardigmaking. Dat leert Gods woord niet en ook de apostel niet, maar hij wijst daar in het bijzonder op de noodzakelijkheid van deel te hebben aan die weldaad van de heiligmaking, om deel te hebben aan die inwendige vernieuwing, die zich in de vrucht naar buiten openbaart.

En hij zegt daar *dat de onrechtvaardige het Koninkrijk Gods niet zullen beërven*. Dat woord *beërven* doet ons denken aan een testament, en we moeten dan vanzelf denken aan het eeuwige testament of verbond der genade. Er is een eeuwige verbondssluiting geweest. Het verbond wordt in de Schrift ook wel een testament genoemd, en nu overdenken we vandaag dat de Testamentmaker is gestorven, en het testament is vast in de dood des Testamenmakers. De Middelaar is de dood ingegaan, en dat opdat de erfgenamen aan wie de eeuwige zaligheid in het testament is toegekend, ook de zaligheid zullen verkrijgen. Maar dat door de weg van de ware heiligmaking heen. Want aan die heiligmaking is die heerlijkmaking alleen verbonden.

We hadden gedacht u daar in het bijzonder met de hulp des Heeren deze avond op te moeten wijzen, en vragen dan uw aandacht voor dat gedeelte uit Gods woord, dat u kunt vinden opgetekend in het zo even voorgelezen schriftgedeelte, het heilig Evangelie naar de beschrijving van Johannes het 19e hoofdstuk de verzen 33, 34, 35, 36 en 37

Maar komende tot Jezus, als zij zagen dat Hij gestorven was, zo braken zij Zijne benen niet;

Maar één der krijgsknechten doorstak zijne zijde met een speer en terstond kwam er bloed en water uit.

En die het gezien heeft, die heeft het getuigd en zijn getuigenis is waarachtig; en hij weet dat hij zegt hetgeen waar is, opdat ook gij geloven moogt.

Want deze dingen zijn geschied, opdat de Schrift vervuld worde: Geen been van Hem zal gebroken worden. En wederom zegt een andere Schrift: Zij zullen zien in Welken zij gestoken hebben.

We worden hier dus bepaald bij *de ware heiligmaking als vrucht van Christus' dood*.

En willen dan zien:

1e: Door welke weg die vrucht genoten wordt.

2e: Tot welke troost die vrucht genoten wordt.

1. Door welke weg die vrucht genoten wordt

In de weken die achter ons liggen zijn we steeds bepaald bij het lijden van de Middelaar. Nu vraagt vanavond in het bijzonder Zijn kruisdood de aandacht. We lezen dat als Hij de edik had genomen, dat Hij heeft uitgeroepen: *'Het is volbracht'*. En het hoofd buigende, gaf de geest.

Christus is dus waarlijk gestorven. Zijn dood is geen schijndood geweest. Als Zijn dood een schijndood was geweest, dan zou Zijn opstanding ook geen ware opstanding zijn geweest. Maar, we hebben het bewijs ervan voor ogen, hier, dat Hij waarlijk is gestorven. Want we lezen dat de Joden van Pilatus hebben begeerd, dat de lichamen van degenen die gekruisigd waren, van het kruishout zouden worden afgehaald, en dat omdat de Sabbat nabij was. Maar ook, omdat de Heere het had bevolen, dat de lichamen van degenen die gekruisigd waren, voor de avond, van het kruishout zouden worden afgehaald.

Er waren twee moordenaars met Christus gekruisigd, die twee moordenaars waren nog niet gestorven. De Joden hingen ook wel de mensen aan het kruis, maar dan als ze die eerst gedood hadden. Het dode lichaam werd dan aan het kruis gehangen, tot een schande en verachting, en tot een vervloeking. Maar er wordt dan toch wel over een vervloeking gesproken, want er staat: *'Een opgehangene is Gode een vloek'*. En dat dode lichaam mocht aan het hout niet overnachten, opdat de vloek niet op het land zou blijven rusten. De Romeinen hingen de mensen levend aan het kruis.

Die mensen moesten natuurlijk aan dat kruis veel lijden, dat begrijpen we wel, want de kruisdood was een smartelijke dood, maar tenslotte moesten ze van de uiterste uitputting sterven. Maar, nu waren die moordenaars nog niet gestorven, en hun lichamen moesten van het kruis gehaald worden. Daarom begeerden de Joden van Pilatus dat dan hun benen zouden worden gebroken.

Dat breken van de benen is misschien niet een gewoonte van de Romeinen geweest. Het kan zijn dat de Joden dat zelf hebben uitgedacht. Zij hebben dan op zulke wijze een einde willen maken aan het leven van degenen die aan het kruishout hingen. Men had wellicht ook wel op een andere wijze een einde kunnen maken aan het leven van die mensen. Men had ze dan wellicht nog een zachtere dood kunnen aandoen. Want u moet er toch eens over denken wat het is geweest, als daar zo'n krijgsknecht kwam met een zware moker, om daar de benen nog eens even te breken van die mensen die daar aan het kruishout hingen en die al zoveel geleden hadden, om zó een einde te maken aan hun leven.

En nu was Christus al gestorven. Dat hebben de Joden natuurlijk wel geweten, want het hoofd buigende heeft Hij de Geest gegeven. Maar zij hebben zich wellicht aan Zijn dode lichaam toch dok nog eens willen wreken. Zijn benen moesten ook nog vermorzeld worden. Men heeft wellicht op deze wijze ook de opstanding van Christus onmogelijk willen maken. Als Zijn benen gebroken waren kon Hij niet uit de dood opstaan. Het is niet te zeggen welk een blind schepsel dat toch de gevallen mens is. Maar nee, niet wat die Joden graag wilden en begeerden zou geschieden, maar wat in de Schrift voorzeggd was. Dat moest plaats vinden.

En nu moet u er eens over denken, hoe dat daar die krijgsknechten gegaan zijn naar Golgotha en dat ze daar met die moker hebben gestaan, en dat ze de benen van die beide moordenaars hebben gebroken, maar als ze zagen dat Jezus al gestorven was, dan hebben zij Zijn benen niet gebroken. Bij de beide moordenaars zijn de benen dus wel gebroken. Eén van die moordenaars is tot bekering gekomen, dat weten we wel.

En we zien daarin ook weer het grote onderscheid dat God gemaakt heeft van eeuwigheid. Men kan de uitverkiezing tegen willen spreken, maar de uitverkiezing is echt niette verloochnen. Op Golgotha ziet ge duidelijk de verkiezing en verwerping. De ene moordenaar verhardt zich in het kwaad, de andere mag als een schuldige voor God invallen. En mag tot die andere moordenaar zeggen: “Vreest gij God ook niet, daar gij in het zelfde oordeel zijt? Wij toch rechtvaardig want wij ontvangen straf, waardig hetgeen we gedaan hebben; maar deze heeft niets onbehoorlijks gedaan”. En deze moordenaar heeft tot de Heere Jezus mogen zeggen: “Heere, gedenk mijner, als Gij in Uw Koninkrijk zult gekomen zijn”. En die heeft het uit Zijn mond mogen horen: “Voorwaar Ik zeg u: heden zult gij met Mij in het paradijs zijn”. Naar de ziel was er tussen die beide moordenaars dus wel een groot onderscheid, maar naar het lichaam waren ze hier aan elkaar gelijk. De benen van de beide moordenaars moesten worden gebroken.

Maar Jezus' benen mochten niet gebroken worden. Hier moet u Gods hand in aanschouwen. Want dat is werkelijk toch iets opmerkelijks, dat die krijgsknechten, die zo wreed en zo ruw waren, dat ze toch eigenlijk niemand en niets ontzagen, het nu toch wel hebben ontzien, om de benen van Jezus te breken, ziende dat Hij alreeds gestorven was.

Jezus is niet van de uiterste uitputting gestorven. Jezus is gewillig gestorven aan het kruis. En in dat gewillig sterven is Hij dat benenbreken vóór geweest. Jezus heeft dus gewillig de geest gegeven. We hebben er u in het bijzonder vanavond bij te bepalen, hoe dat de Middelaar *gewillig* de dood is ingegaan. Hij stierf niet als een martelaar, maar als de leeuw uit Judas' stam, en dat om door Zijn kruisdood, satans kop te vermorzelen, de dood te verslinden tot een eeuwige overwinning. Zo is Jezus de dood ingegaan.

Wij allen moeten sterven! Daar worden we deze avond bij bepaald, want als we hebben stilte staan bij de kruisdood van de Middelaar van de tweede Adam, dan wijst die dood ons op wat gebeurd is in de val in het paradijs. Zondag 16 van de Heidelberger Catechismus zegt ons: *'Daarom dat vanwege de gerechtigheid en waarheid Gods niet anders voor onze zonden kon betaald worden, dan door de dood des Zoons Gods'*. En dat omdat de dood de bezoldiging der zonden is, want: 'ten dage als gij daar van eet, zo heeft de Heere gezegd, zult gij de dood sterven'. Wij allen moeten sterven. “En de mens geeft de geest, en waar is hij dan?” Er wordt gezegd dat de mens de geest geeft. Ja, omdat hij die *moet* geven, daarom geeft hij de geest. Jezus heeft de geest gewillig gegeven. Maar als wij sterven dan geven we de geest omdat die geest ons ontnomen wordt. Omdat we de geest moeten geven.

Maar nu bepalen wij u er bij hoe dat de Middelaar de geest gewillig heeft gegeven. En dat opdat Zijn volk ook de geest gewillig zal kunnen geven.

Wat is Zijn dood dan toch van een grote betekenis! Die dood zegt ons dus dat de weg tot het leven en de eeuwige zaligheid door Hem ontsloten is. Hij heeft Zijn ziel bevolen in de hand van Zijn Vader. Maar daarmee heeft Hij ook de zielen van Zijn volk bevolen in de handen van Zijn Vader. Hij heeft het binnenste heiligdom voor Zijn Kerk ontsloten. Hij is naar de ziel bij het sterven gelijk de hemel ingegaan. Die hemel is voor Hem gesloten geweest als Hij aan het kruishout hing. Als Hij heeft moeten uitroepen: *“Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten”*? Maar na de drie-urige duisternis en na die bange verlating is het licht geworden. De hemel is voor Hem opengestaan en toen kon Hij ook weer Vader zeggen. *“Vader, in Uwe handen beveel ik Mijne geest”*. De Vader Die als een vertoornd Rechter tegenover Hem had gestaan toen Hij daar het offer brengen moest, en Die Zijn Vader niet meer scheen te

zijn, was toch Zijn Vader gebleven. Maar zou nu ook als Zijn Vader Zijn Ziel tot zich nemen in de heerlijkheid des Hemels.

Maar alles wat Christus heeft gedaan dat heeft Hij borgtochtelijk gedaan. Hij heeft de weg geopend voor Zijn Kerk, tot het eeuwige leven, tot de eeuwige Zaligheid. Er komt een ogenblik van sterven ook voor een kind van God, en wat kan men in dit leven toch tegen de dood aanzien! Er zijn er die hun ganse leven met vreze des doods bevangen zijn. En het kan ook zijn dat de Heere al grote genade heeft verheerlijkt in het hart, dus dat men wat dat betreft zomaar geen twijfelaartje zou behoeven te zijn, omdat men mag weten wie men geloofd heeft.

Maar toch, de dood is en blijft een koning der verschrikking. En een ziel kan menigmaal met veel vreze voor de dood vervuld zijn. Mensen die over de dood zo gemakkelijk denken, hebben het meest zo gemakkelijk niet als het werkelijkheid wordt. En we kunnen over de dood ook nog wel gemakkelijk spreken, als we er een eind vandaan zijn. maar de dood moet maar eens dichtbij gaan komen. En men moet maar eens gaan gevoelen in de afbraak van de aardse tabernakel, dat het op de dood aangaat. Dan kan men toch dikwijls met veel afschrik wel aan de dood moeten denken, en zich ook wel afvragen: hoe zal ik het toch maken, als het straks werkelijkheid wordt? Als ik dan voor de dood geplaatst wordt en als ik dan de geest moet geven? Dan moet ik toch die grote beslissende stap doen. En dat voor eeuwig!

En als ik me dan nog eens in alles vergist en bedrogen zal moeten hebben, wat zal dat toch vreselijk zijn.

Maar nu komen er ogenblikken, dat men eens zien mag wat de betekenis is geweest van Christus' sterven aan het hout. Daar Hij de dood heeft teniet gedaan. Als men daar het oog eens op mag hebben gericht, dan is de dood werkelijk geen dood meer. Want de dood van Gods volk is geen straf eigenlijk meer op de zonden en geen betaling voor de zonden, maar een afsterven van de zonden voor goed en voor eeuwig. Men wordt voorgoed en voor eeuwig van het eigen ik verlost.

Ach, daar weet dan toch Gods volk wel wat van, dat er ogenblikken mogen zijn, als ook werkelijk de dood eens in het gezicht komt, dat de vrees voor de dood helemaal wegvalt. Dat men er iets van mag zien wat het te zeggen heeft, dat er een ander de dood is ingegaan voor de Zijnen. Opdat de dood geen dood meer zou zijn. Dan mag men over dood en graf heen zien. Dan ziet men dat de dood slechts een doorgang is tot het eeuwige leven.

Die moordenaar die bekeerd is aan het kruis, ging ook het paradijs in. Maar zijn benen moesten nog gebroken worden. En nu gaan we u maar niet bepalen bij de bekering. van die moordenaar want die bekering van de moordenaar, heeft op zichzelf al veel te zeggen. Die man is op het laatste moment, nog van het eeuwige rechtvaardige oordeel bevrijd. Hij mocht de eeuwige heerlijkheid ingaan. Dus het is maar een korte bekering geweest, maar in die korte bekering kunnen we toch zien, wat de weg der bekering is, waarin al Gods volk eigenlijk geleid wordt.

Deze man is schuldenaar voor God geworden, deze man heeft onder het rechtvaardig oordeel mogen buigen. Deze man heeft mogen vragen of er voor hem nog een weg of een middel was. Deze man heeft de verzekering zelfs daarvan gekregen, en deze man heeft toch ook nog in die drie-urige duisternis moeten hangen en ook de verlating moeten aanschouwen van die Middelaar door Wie hij verlost werd. En hij heeft het Hem ook horen uitroepen: *'Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten'?*

Maar nu wordt er terecht wel eens opgemerkt dat bij die moordenaar ook de benen nog moesten gebroken worden. En dat heeft ons toch wel heel wat te zeggen. Want mijn geliefden, Gods volk sterft al benenbrekende. Heel het leven van Gods volk is eigenlijk een stervensproces. De apostel zegt: “Ik sterf alle dagen, hetwelk ik betuig bij mijn roem die ik heb in Christus Jezus onze Heere”. Maar hoe stierf hij alle dagen? Hij stierf alle dagen al benenbrekende. Want als onze benen niet zouden worden gebroken, dan zou eigenlijk van sterven geen sprake zijn. En we moeten wat weten van een sterven in ons leven. Wij willen niet sterven. Niet sterven aan de ongerechtigheid. Niet sterven aan de eigengerechtigheid. Wij willen niet dat onze benen gebroken worden. Wij beminnen valse rust. En valse rust is schadelijk voor het zieleleven. Maar het vlees zoekt altijd rust. Hier is het land der ruste niet, daar zullen we wel achter komen. Er blijft een rust over voor het volk van God na dit leven.

En het leven hier op aarde wordt steeds onrustiger. Maar wat zegt ons dat? Dat het een bene breken wordt eer het sterven wordt. Dat men eigenlijk die weg moet gaan, die we hier in de bekeerde moordenaar zien voorgesteld. Dan moeten we sterven aan zoveel zonden die we nog niet voor zonden hebben kunnen houden, want die weg die wij hebben te gaan wordt steeds smaller. Wat er nog bij door gekund heeft, kan er niet meer bij door. Men heeft niet gedacht dat die weg zo smal zou worden.

We moeten sterven aan verkeerde denkbeelden die we hebben van de weg en het werk der zaligheid. Van zoveel verkeerde gevoelens die er bij ons te vinden zijn, aangaande de weg van zaligworden. En wat houdt dan dat sterven in? En dat benenbreken? Wel, dat ons hovaardig hart vernederd moet worden. En God weet de mens wel in de laagte te brengen. In de benen is in het bijzonder de kracht van de mens. Daarom lezen we dat de Heere, aan degenen die betrouwen op hun benen, geen hulp of gunst wil verlenen. En als nu onze benen worden gebroken, dan wil dat zeggen dat we ontkracht worden. En dat betekent voor ons een vernederende weg. Want een mens wil de hoogte in, hij wil niet de laagte in. En hij moet juist de laagte in en hij moet diep vernederd worden, ja, laat ik het zo maar eens eenvoudig mogen zeggen, want daar is het Goede Vrijdag voor, en dat moet altijd gepreekt worden, maar zeker wel deze avond, dat wij als een arme zondaar gezaligd moeten worden. Uit genade door de gekruiste Christus. Een andere weg tot het leven en de zaligheid is er heus niet.

Bij Christus zijn de benen niet gebroken. O, welk een bron van troost is daarin te vinden voor de ware kerk! En dat nu juist in een weg van benenbreken. Het valt niet mee als onze benen moeten gebroken worden. En gij moet het u eens indenken dat die moordenaar daar hing en dat zijn benen werden gebroken. Maar, al was het met gebroken benen, hij ging de eeuwige Heerlijkheid in. En dat omdat er Eén naast hem hing Wiens benen niet gebroken werden.

De Kerk wordt met gebroken benen zalig, door een Middelaar Wiens benen niet gebroken zijn. Zo is de weg der ware heiligmaking geopend in de dood van de Middelaar. Want de weg der ware heiligmaking is een weg van benen breken, minder worden in zichzelf, opdat Christus zal wassen. “Hij moet wassen en ik minder worden”, heeft Johannes de Doper gezegd. Maar Johannes heeft niet geweten dat zijn hoofd er af moest. Dat kwam ook nog. Dus wat dat betreft zijn ook zijn benen nog gebroken. En dat hield het dus in dat Christus moest wassen, dan moest hij minder worden. Maar om zo door dat gezegende Hoofd verlost te worden en de eeuwige heerlijkheid te mogen ingaan. “De jongelingen zullen moede worden en de jongen gewisselijk vallen. Maar die de Heere verwachten die zullen de krachten vernieuwen. Die zullen opvliegen als de arenden, lopen en niet moede worden, wandelen en niet nat worden”.

Nooit heeft men kunnen denken, dat men zulk een weg zou moeten gaan van benen breken. Ook in de ambtelijke bediening heeft men het nooit kunnen denken dat dit de weg zou worden. Dat men meer en meer eigen krachten en bekwaamheden zou moeten gaan verliezen, en men het zal moeten gaan gevoelen naar het lichaam minder te worden, en naar de ziel er niet rijker op te worden. Maar wel armer in zichzelf. Is dat nu de weg naar 't leven? Is dat nu de weg tot de zaligheid?

Dat zou men echt niet kunnen denken, als er niet de gekruiste Christus was geweest Wiens benen niet gebroken zijn. En dat opdat Hij voor Zijn Kerk, door Zijn dood, de weg tot het eeuwige leven zou ontsluiten. En dat opdat het breken van de benen in de weg der heiligmaking ertoe zou mogen dienen, om met gebroken benen de heerlijkheid straks te mogen ingaan. En opdat men hier in dit leven, uit Hem levenskracht zou mogen ontvangen, om te mogen ervaren wat het betekent: “Uw vrucht is uit Mij gevonden”.

Ziet ge nu dus, waar we u bij hebben willen bepalen? Hoe dat de ware heiligmaking de vrucht is van Christus' dood. En door welke weg dat die vrucht wordt genoten? Maar nu voelt u misschien wel aan dat we dan nu gekomen zijn tot onze tweede gedachte.

2. Om te mogen zien tot welke troost die vrucht genoten wordt

Want Christus' benen zijn niet gebroken, maar Zijn zijde is wel doorstoken. We lezen in vers 34: “Maar één der krijgsknechten doorstak Zijn zijde met een speer”.

Waarom deed hij dat? Wel, om er zich ten volle van te overtuigen dat Hij toch waarlijk gestorven was. Hij heeft dus zijn benen niet willen breken, en hij heeft het ook niet mogen doen! Maar hij heeft wel Zijn zijde doorstoken met een speer. *'En terstond'*, staat er *'kwam er bloed en water uit'*.

Het vaneen scheiden van bloed en water uit de zijde van Christus wees er op, dat Hij waarlijk was gestorven. En nu heeft Johannes die dit geschreven heeft, de grote waarde daarvan mogen zien. Want wij lezen in het 35e vers: “En die het gezien heeft, die heeft het getuigd, en Zijn getuigenis is waarachtig; en hij weet dat hij zegt hetgeen waar is, opdat ook zij geloven moogt”. Johannes heeft dat dus voor zijn ogen aanschouwd. We behoeven aan de waarheid van zijn getuigenis niet te twijfelen. Maar zeker, degenen die de zuivere waarheid verwerpen en wat Gods Woord ons leert, zwichten voor zulke bewijsreden niet. Maar ja, voor hen heeft Johannes dat ook niet beschreven. Nee, wij lezen hier wat anders: “En die het gezien heeft, die heeft het getuigd en zijn getuigenis is waarachtig; en hij weet dat hij zegt hetgeen waar is, opdat ook *gij* geloven moogt”.

Het staat tot troost van de ware Kerk beschreven. Tot troost van degenen die met het ware geloof bedeed worden. Dat voorval hier op Golgotha is dus voor de Kerk des Heeren van zeer grote betekenis. De Schrift moest ook hier in worden vervuld. En daarop wijst Johannes ons. Hij laat ons weten hoe dat de Schrift in het één zowel als in het andere moest worden vervuld. Want de Schrift heeft gezegd, water niet gebeuren mocht.

Er mocht geen been aan Hem gebroken worden. Dat staat in de schrift zegt Johannes. “Want deze dingen zijn geschied opdat de Schrift vervuld worde, geen been van Hem zal gebroken worden”. We weten het wel van het paaslam, dat er geen been van dat lam mocht gebroken worden. En dat wees er op dat Christus' benen ook niet gebroken zouden worden. Maar nu heeft de Schrift ook gezegd wat er wel gebeuren moest.

“En wederom zegt een andere Schrift: Zij zullen zien in Welken zij gestoken hebben”. Daarin moest dus de Schrift ook vervuld worden, namelijk de profetie van Zacharia, want we worden hier op de profetie van Zacharia gewezen. Zacharia heeft dat gezegd.

Maar Oud-Testamentisch waren er niet alleen bloedstortingen, maar ook wassingen en reinigingen met het water. En in de voorhof van de Tabernakel en de Tempel des Heeren, stond niet alleen het brandofferaltaar, maar ook het koperen wasvat. Dat brandofferaltaar wees op de weldaad van de rechtvaardigmaking. En dat koperen wasvat wees op de weldaad van de heiligmaking.

Daarom zei ik u reeds, rechtvaardigmaking en heiligmaking zijn onafscheidelijk aan elkander verbonden. Maar ik wil u toch vanavond in het bijzonder bepalen bij die grote weldaad van de heiligmaking. Want die heiligmaking volgt op de rechtvaardigmaking en is daar niet van te scheiden.

Deze evangelist Johannes is tevens de apostel Johannes. En die apostel Johannes die horen we in zijn zendbrief zeggen: “Deze is het die gekomen is door het water en het bloed, niet alleen door het water, maar ook door het bloed, en de Geest getuigt dat de Geest de Waarheid is”. De schuld moet dus worden verzoend zoals ik u heb gezegd.

Maar ook *de smet* moet worden weggenomen. Bloed en water vloeiende uit Jezus zijde wijzen ons op deze beide weldaden, van rechtvaardigmaking en heiligmaking. Buiten dat bloed en buiten dat water is er geen verberging voor de schuldige zondaar te vinden, tegen de stormwind van Gods ontzaglijke toorn. Dan moet het vuur van Gods gramschap de zondaar verteren en verslinden. En dat zullen we moeten weten, dat we een verberging voor onze ziel moeten vinden, in de doorstoken zijde van de Middelaar. De duif is alleen maar veilig in de kloven der steenrotsen.

Het is dan ook zeer opmerkelijk, dat we in de zendbrief van de Apostel Johannes lezen in de kanttekening, dat bloed en water uit Jezus zijde vloeiende duidelijk heenwijzen naar rechtvaardigmaking en heiligmaking. Dus ik houd me maar heel eenvoudig aan de kanttekening. De kanttekening zegt ons dat dus. Dus het is van grote betekenis dat er bloed kwam uit Jezus' zijde, en dat er water kwam uit Jezus' zijde.

Mijn geliefden, we moeten aan de schuld en aan de smet ontdekt worden. Wij zullen moeten weten dat we gezondigd hebben, tegen een heilig en rechtvaardig God. En dat God de zonden straft. En als God de zonde ontdekt, komen al de zonden terug die we gedaan hebben. Dan worden de zonden bitter en smartelijk. Maar wij zullen ook moeten weten dat we geheel en al verdorven zijn. Dat er nu nooit iets goeds uit ons voort kan komen. Dan zien we ons liggen in onze verdoemelijke staat in Adam. En dan zien we dat Gods toorn tegen ons als een vuur ontbranden moet, en dat tot in een eindeloze eeuwigheid. Dan hebben we geen bestaan in onszelf voor een heilig en voor een rechtvaardig God. Dan roepen we in wanhoop eigenlijk uit:

'Dat is voor mij verloren.

Dan is er in eeuwigheid

voor mij geen genade meer bereid'!

Maar mijn geliefden, nu heb ik u te wijzen op dat eeuwige aanbiddelijke wonder, dat er een Middelaar aan het kruis gestorven is, die een eeuwige gerechtigheid heeft verworven. Die onze naakte en schuldige ziel voor God bedekken kan. Zie dan eens waartoe Hij gestorven is aan het kruis. Zie dan eens wat Hij voor zijn Kerk verworven heeft. Zie dan eens Zijn doorstoken zijde. Als daar geen bloed uit was gekomen, als daar geen water uit was gekomen, zou er geen troost geweest zijn voor een schuldige, voor een zichzelf veroordelende zondaar, die zichzelf zo diepe en ellendig ziet en dat door eigen schuld. Die zichzelf als onverbeterlijk leert kennen en die daarom geen verwachting meer overhoudt, en voor wie de hoop afgesneden wordt. Maar als nu zijn oog geopend wordt voor *deze Fontein die geopend is voor het huis van David en voor de inwoners van Jeruzalem tegen de onreinheid*, welk een volheid is er dan van leven

en van heil, van troost en van zaligheid! Als Deze er niet was, dan was er geen weg. 'Al wiest ge u met salpeter, al naamt ge veel zeep, uw ongerechtigheid zal evenwel getekend blijven'. Maar nu dat wonder dat hier een Middelaar stierf, uit Wiens zijde er bloed en water kwam. En dat opdat Hij een schuldige, door de zonde geheel verdorven zondaar, rein en heilig de Vader voor zou kunnen stellen.

Johannes heeft het gezien. “En die het gezien heeft die heeft het getuigd”. Johannes heeft daar op Golgotha aan de kruisheuvel gestaan bij het kruishout van de Middelaar. De vrouwen hebben daar ook gestaan van verre, en ook zij schouwden dit alles aan. Van de andere discipelen lezen we dat niet. We lezen dat ze allen op de vlucht geslagen zijn, Johannes ook. Maar toch, Johannes is op Golgotha geweest. En het is u zo-even voorgelezen, dat weten we wel. Jezus heeft Johannes, de discipel die Hij lief had, nog een opdracht gegeven en dat om voor Zijn moeder te zorgen. Hij heeft tot Zijn moeder gezegd: 'Vrouw zie uw zoon'. En tot de zoon zeide Hij: 'Zie uw moeder'. Dus Johannes stond daar. En Johannes heeft het gezien voor zijn ogen dat die krijgsknechten daar kwamen en dat die de benen hebben gebroken van de beide moordenaars, maar niet Jezus' benen. Vol verwondering heeft hij het alles aanschouwd. En hij heeft gezien hoe één van die krijgsknechten Zijn zijde heeft doorstoken met een speer. Hij heeft het van nabij gezien. Hij zag ook dat er water uit kwam, dat er bloed uit kwam, en hij heeft de betekenis ervan mogen verstaan. Hij heeft dit mogen neerschrijven, tot ware ziels vertroosting van degenen die een zelfde dierbaar geloof als hij deelachtig mogen zijn geworden.

Maar het oog des geloofs moet dan ook voor die Persoon geopend worden en dat om Hem recht te mogen leren kennen tot rechtvaardigmaking en tot heiligmaking. Het ware geloof doet van zichzelf afzien. Het ware geloof doet zich wenden tot die Persoon.

Johannes zegt: ik heb dat gezien, en ik heb mogen geloven dat het voor mij was. Dat er bloed kwam uit Zijn zijde, dat er water kwam uit Zijn zijde, ik heb het mogen geloven dat dát voor mij was. Maar ik heb ook mogen geloven dat het voor ú is. O, dat is het wonderlijke, mijn geliefden, als de ziel ertoe verwaardigd mag worden om in te blikken in die dierbare verborgenheid waar we hier op worden gewezen, dan krijgt men ruimte te zien voor de ganse Kerk. Dan ziet men dat die wijde mantel van Christus' gerechtigheid Zijn ganse Kerk bedekt voor het aangezicht des Vaders. Dan ziet men dat dit dierbare bloed van alle zonden wast en reinigt. Dat er water uit Christus' zijde is gevloeid tot heiligmaking voor al degenen die geen heiligmaking bij zichzelf kunnen vinden.

Hier worden ze opgebeurd eigenlijk door Johannes, die niet geloven kunnen. Ze kunnen zomaar niet geloven uit zichzelf. Er staat: 'Opdat ook gij geloven moogt'. Daar hangt de Middelaar aan het kruis, Die sterft tot de eeuwige zaligheid van de Zijnen. Maar in Hem is dan ook alles te vinden, wat men tot de zaligheid der ziel van node heeft. Daar behoeft men echt niet aan te twifelen zegt Johannes.

“Die het gezien heeft, die heeft het getuigden zijn getuigenis is waarachtig; en hij weet dat hij zegt hetgeen waar is”. Er is troost voor zich schuldig kennende zielen, die zoveel op zichzelf zien, ook op een ander zien, maar een ander heiliger zien dan zichzelf. Beter en waardiger dan zichzelf. Bij zichzelf kan men geen gerechtigheid vinden, maar kan men ook geen heiligheid vinden. Maar men zal moeten zien wat er op Golgotha te aanschouwen is geweest. Dat zegt Johannes. Het geloofsoog moet daarvoor ontsloten worden. Dat is een zien op de gekruiste Christus.

Als Israël eenmaal heeft gezien op de verhoogde koperen slang. Wanneer men van de slangen was gebeten, dan had men op de verhoogde koperen slang te zien, en dan werd men genezen. Nu zijn we allen van de slang gebeten en we kunnen van de slangenbeet niet genezen worden, althans niet buiten dat water en dat bloed uit Jezus zijde. Dat is eeuwig onmogelijk om van de slangenbeet genezen te worden. Maar daardoor kunnen we nu van de slangenbeet genezen worden. Hier is bloed tot wegneming van de schuld, opdat een vuile zwarte zondaar rein en heilig voor de Vader zou worden gesteld, als een reine maagd zonder vlek en zonder rimpel, alsof we nooit gezondigd hadden, alsof men zelf al die gerechtigheid had aangebracht die de Middelaar voor Zijn Kerk verworven heeft. Opdat er geen gramschap van de zijde Gods meer zou zijn. Maar opdat de Goddelijke vrede in de ziel zou neerdalen en opdat men weten zou: “Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof hebben vrede bij God door onze Heere Jezus Christus’.

Buiten Golgotha, dat heb ik u altijd te prediken, maar zeker op Goede Vrijdagavond, buiten Golgotha is er van de zijde Gods niet anders dan gramschap en verschrikking. Maar op Golgotha is er geen gramschap meer aan de zijde Gods, voor een zich schuldiggennende zondaar, die geen gerechtigheid en heiligheid bij zichzelf vinden kan. De schuld kan worden verzoend, het wordt Goede Vrijdag voor de ziel. Dan zal men weten: 'Ook ons Pascha is voor ons geslacht, namelijk Christus'. O, welk een dierbaar evangelische waarheid vinden we hier dan toch!

En dan past Johannes de Oud-Testamentische profetie toe op de Kerk des Heeren van alle tijden, met de dag van het Nieuwe Testament. Want wij moeten even ergens goed op letten. Er staat: “En wederom zegt een andere Schrift: Zij zullen zien in Welken zij gestoken hebben”.

Dat zal in het bijzonder het geval zijn in de grote oordeelsdag, als Christus zal verschijnen op de wolken des hemels, Hij die gehangen heeft aan het kruishout. *Dan zal alle oog Hem zien, ook van degenen die Hem doorstoken hebben.* De Joden zullen Hem zien, wij ook hoor, want wij hebben hetzelfde gedaan als de Joden.

Maar wij zullen het hier in ons leven moeten zien, dat wij Hem doorstoken hebben, dat de Joden dat niet hebben gedaan, maar dat wij dat hebben gedaan. Zo zullen wij eens in die doorstoken zijde moeten blikken.

Dan worden de zonden ons waarlijk tot een bittere smart. O, dan zullen wij zien, hoe diep dat de Middelaar er zich voor heeft moeten vernederen. Dat Hij Zich heeft moeten overgeven in de dood en dat Zijn zijde moest doorstoken worden. En dat omdat er anders geen verlossing van de zonden zou zijn geweest en van de eeuwige straf daaraan zo rechtvaardig verbonden. Maar nu wordt Gods volk ook door zo'n smartelijke weg van ontdekking geleid, zoals ik zei, in de heiligmaking, opdat deze troost over zou blijven voor de ziel die zich ontsluit, in wat hier wordt medegedeeld, als Johannes zegt: dat heb ik gezien, dat Zijn zijde werd doorstoken en er is niet alleen bloed uitgekomen hoor, er is ook water uitgekomen.

Moet ge uw weg gaan zoals ge u dat nooit hebt kunnen voorstellen? Nooit kunnen denken als zo'n onbekeerd mens uw weg te moeten gaan, met alles wat er gebeurd kan zijn? Moet u zeggen op Goede Vrijdag: ‘Nu moeten wij de dood van de Middelaar overdenken en ik ben zelf zo dood als een steen’? Ik ben zelf een dorre stoppel gelijk. M'n harde hart kan niet breken. Ben ik een mens met genade? Ik kan 't niet zien, dat ik een mens met genade ben. Dat kan toch niet met genade gepaard gaan, dat je zo liefdeloos bent, dat je jezelf zo liefdeloos moet waarnemen op Goede Vrijdag, als ge de dood van de Middelaar herdenkt’?

Loopt het zo laag af? En dat nu toch, opdat u dat water zult nodig krijgen. Ach, een mens zit zo verstrikt in zelfverbetering, wil het er altijd maar beter afbrengen, wil altijd maar meer dan zondaar zijn. Maar hij moet werkelijk weten wie en wat hij is, en daarom moeten zijn benen gebroken worden, opdat hij met gebroken benen zal komen bij het kruis. Dat men in eigen kracht niet verder zal kunnen gaan. Maar het zal mogen weten in welke kracht men alleen zal verder gaan. Laten wij dat even zingen.

Psalm 84 vers 4

Toepassing

Wilt ge nu zo door een gekruiste Christus zalig worden? Zal ik u het antwoord geven? En dan zeg ik het bij mezelf vandaan. Ik wil *niet* zó door de gekruiste Christus zalig worden. Nee, hoor. Daar zijn op het ogenblik heel wat mensen die blij zijn dat Jezus is gekruisigd. Ja, dan kunnen ze zalig worden, maar zonder gebroken benen. Maar dat gaat toch niet. Dat zijn mensen die kunnen overal heen huppelen en springen. Die zeggen: Je moet niet zo gebukt en gebogen door het leven gaan, in jezelf gekeerd, zo neergeslagen. Dat is helemaal niet nodig. Die mensen zijn altijd even blij. Die kunnen blijmoedig naar het Avondmaal. Die zeggen: 'Zo bekrompen denk ik er niet over, over die gang naar het Avondmaal. Daar maak ik het me echt niet moeilijk mee. Het Avondmaal is toch voor ons ingesteld. Voor de gelovigen. Nu wij zijn gelovigen'.

Maar Johannes zegt hier wat anders. Die spreekt hier een sukkelende ziel eigenlijk aan. En dan zegt hij: 'En hij weet dat hij zegt hetgeen waar is, opdat ook gij geloven moogt'. Opdat ge geloven moogt wat gij uit uzelf niet geloven kunt. Want het wonder is te groot, dat wonder is te groot. Maar 't is waar hoor. Zo onbegrijpelijk als het is, zo waar is het.

Ik weet hoe waar het is. Ik heb het gezien met mijn ogen, zegt Johannes. Daarom heb ik het neergeschreven en neer moeten schrijven, door de Geest geïnspireerd. En dat opdat ook gij geloven moogt. Opdat er troost zal zijn voor een zich schuldig kennend mens, voor een mens met gebroken benen, voor een mens die in eigen kracht niet tot de zaligheid kan komen.

Keer nu met deze waarheid maar eens tot u zelf in. Laten we nu toch onszelf niet bedriegen voor een eeuwigheid. Want daar hebben we alleen onszelf maar mee. En daarom heb ik u toch weer te waarschuwen uit de liefde en dat doe ik uit liefde. Want mijn geliefden, dit moet toch even van mijn hart: 'k moet het eerlijk zeggen. Ik probeer toch altijd zo duidelijk en eenvoudig mogelijk de weg der zaligheid voor te stellen en altijd er op te wijzen wat er gekend moet worden op reis naar de eeuwigheid. Maar men schijnt hoe langer hoe minder deze waarheid zelfs meer te verstaan. En vandaar krijg je toch zoveel van die bekeringen, buiten de waarachtige bekering om. Men weet niets van hetgeen men vanavond heeft beluisterd.

Ik moet het eerlijk zeggen, ik word bang om Avondmaal te houden. En dat is erg, dat ik dat moet worden, daar toch het Avondmaal een dierbare instelling voor de strijdende Kerk op aarde is en toch ook tot troost kan zijn, als de Heere het geeft in de woestijn van 't leven, dat Zijn dood nog mag verkondigd worden. Dan mag het toch zijn tot versterking van het geloof. Maar men wordt bang om Avondmaal te houden omdat er steeds meer aan komen fladderen.

Mijne geliefden, dan kunt u misschien denken, dat is dan zeker de vrucht van de prediking, ik hoop dat ge er toch van overtuigd zult zijn, dat ik geen oppervlakkige prediking breng, die als gevolg heeft dat er vele Avondmaalgangers moeten komen. Ik hoop u steeds te zeggen waar het mee begint. En het begint met de kennis van zonden

en schuld. We zullen het moeten weten dat we tegen God gezondigd hebben. Houdt toch vast aan Gods Woord en de Heidelbergse Catechismus, daarop gegrond. *'Waaruit kent gij uw ellende'*. Zonde en ellende. Er wordt over zonde en ellende gesproken. Daar wordt ons voorgesteld hoe die zondaar met God in aanraking komt, zijn Rechter tegen Wie hij gezondigd heeft. Er moet voldaan worden aan het recht, de schuld moet worden betaald. En die zondaar kan niet betalen, de dood komt op hem aan.

Die moordenaar aan het kruis moest sterven, dat wist hij, en dan zegt hij: 'Dat is de straf die we krijgen maar een rechtvaardige straf. Maar daar is een eeuwige straf aan verbonden'. Die man moest sterven. Ja, maar die hing aan het kruis?

Och, al hangen we niet aan het kruis, dan moeten we er toch wat van weten dat het sterven voor ons is geworden hierin het leven. Dat we de dood voor ogen zagen. Want de levenden, de levenden, die weten dat ze sterven moeten. Dat doet de Heere de mens dadelijk zien, dat hij gezondigd heeft en dat hij de straf onderworpen is en dat hij sterven moet. Dan leert hij zijn dagen tellen, dan ziet hij hoe vergankelijk hij is. Dat zijn leven een handbreed gesteld is, en dan vliedt hij uit de stad des verderfs. Dan leert hij zich haasten en spoeden om zijns levens wil.

Weet u daar iets van? Dat heb ik u voor te houden, dat is zo noodzakelijk, opdat we onszelf dienaangaande zullen onderzoeken voor het aangezicht des Heeren. Want niemand vliedt naar de vrijstad die niet door de bloedwreker achtervolgd wordt. En vanavond zijn we heengewezen naar de Vrijstad. Daarom heb ik u gezegd; we zullen een verberging moeten vinden in de doorstoken zijde van de Middelaar. En wie vliedt er naar deze vrijstad? Alleen een mens die door de bloedwrekers achtervolgd wordt. Die zich met schuld beladen ziet. Die weet dat God op hem vertoornd is en dat God zijn Rechter is en dat Hij voldoening eist, dat hij betalen moeten niet betalen kan.

Dus ik zeg het u heel eenvoudig. Daar heeft u zichzelf aan te beproeven. Want we houden toch Goede Vrijdag? En we herdenken toch dat de Middelaar aan het kruis gestorven is? Maar Hij schijnt voor de meesten wel voor niets aan het kruis gehangen te hebben. Dat schijnt niet nodig te zijn geweest dat de Middelaar aan het kruishout stierf. Men kan het wel met minder doen. Maar we kunnen het echt niet met minder doen. We kunnen alleen maar door een Middelaar verlost worden. En hoe heeft die Middelaar alleen verlossing kunnen aanbrengen? Door Zijn bitter lijden en sterven. Hij moest de kruisdood sterven.

Daartoe heeft Hij de menselijke natuur aangenomen, wat we op de kerstdagen herdenken. Hij kwam in ons vlees, opdat Hij dat vlees ten offer zou brengen. Hij werd in doeken gewonden en gelegd in de kribbe. Daar lag Hij met de schuld van Zijn Kerk beladen. Die schuld, die heeft Hij moeten dragen, heel Zijn leven. Maar tenslotte heeft Hij al de zonden van de Zijnen gedragen in zijn heilig lichaam aan het kruis. Opdat door Zijn striemen ons genezing zou kunnen worden.

Houdt daaraan vast, daar we daar iets van zullen moeten weten, dat dit de weg tot het leven is.

Wees nu eerlijk. Kan ik u een andere weg tot het leven preken? Dat kan toch niet? Dat mag toch niet? Er is toch geen andere weg? Deze weg moet ik u prediken. We zullen moeten weten dat er zo'n weg is en dat daarbuiten geen weg is. En de Heere mocht ons ware zielsontdekking geven. Opdat we geen rust zullen zoeken buiten de enige weg. En in geen weg ons gerust zullen stellen buiten deze weg, waarin alleen ware rust is te vinden voor een mens die geloven mag dat daar een Middelaar heeft gehangen om voor zijn schuld te betalen. Die geloven mag dat daar een Middelaar heeft gehangen om hem te verlossen van die vuile zondesmet, en om hem te reinigen door Zijn dierbaar bloed.

'k Heb er nu dus op mogen wijzen dat er zo'n weg is. U kunt dus niet zeggen dat ik geen evangelie heb verkondigd. Als u deze Middelaar nooit nodig krijgt Die op Golgotha gestorven is, dan zal het verschrikkelijk zijn. Dan gaat u voor eeuwig verloren. Want buiten bloed wordt ge niet behouden. Zonder bloedstorting is er geen vergeving. Dus u moet door dit bloed gezaligd worden.

Die in de hemel komen, zullen allen hetzelfde loflied zingen: *'Gij o Lam Dat geslacht zijt, zijt waardig te ontvangen alle lof, eer en aanbidding en dankzegging, want Gij hebt ons Gode gekocht met Uw bloed'*.

Daar zullen ze het allen met elkaar over eens zijn. Daar worden ze het hier op aarde over eens met elkaar, dat er maar ene weg is tot de zaligheid, die geopend is in dat dierbaar bloed.

En nu heb ik u vanavond in het bijzonder erop gewezen hoe de Middelaar is gestorven tot de heiligmaking der Zijnen. Het is noodzakelijk dat ik daarop wijs. Johannes zegt: 'Deze is het die gekomen is door het water en het bloéd. Niet alleen door het water maar ook door het bloed', zegt hij.

Er zijn er genoeg, die schijnen *alleen maar water* nodig te hebben, althans, ja, ze hebben eigenlijk geen water nodig. Maar die zoeken alleen maar heiligmaking buiten de rechtvaardigmaking om. Maar dat is een wettische heiligmaking. En in die wettische heiligmaking zit de mens met zijn eigen werk op de troon, en krijgt hij nooit dat water nodig wat uit Christus zijde kwam. Daarom zegt Johannes: denk erom, met wettische heiligmaking komt ge er niet, hoor! Hij is gekomen niet alleen door 't water, maar ook door bloed. U moet bloed aan uw ziel toegepast hebben.

Maar hoevelen zijn er ook niet, die grijpen *alleen maar naar 't bloed*, en ze hebben geen water nodig. Die zeggen: 'Jezus heeft voor de schuld betaald'. Ja, je kunt tegenwoordig heel veel van diezelfde klanken beluisteren. En 't is eigenaardig, dat ze daarin zo overeen stemmen. De één praat het de ander weer na. Ze hebben dat dan weer uitgevonden. Ze komen er wel met één druppeltje bloed. Ze hebben het maar over één druppeltje bloed. Ik geloof dat één druppel bloed van de Middelaar veel waarde heeft gehad. Maar waarom praten ze nu over ene druppel bloed? Omdat ze niet anders beogen dan zelfbehoud. Als ik maar één druppeltje bloed heb, kan ik behouden worden. Maar Jezus heeft niet één druppeltje bloed teveel gestort en niet één druppeltje bloed te weinig. En als ge zalig wordt zult ge weten dat u door het bloed verlost wordt. Door het bloed dat gestort is.

Dus deze is gekomen door het water en het bloed. Niet alleen door het water maar ook door het bloed. Maar Hij is gekomen met het water. Water kwam er uit Zijn zijde en dat opdat er een ware heiligmaking zou zijn. Opdat de mens die een zondige weg achter zich heeft, met de zonde radicaal zal breken. En als hij niet radicaal met de zonde breekt, is het geen goed werk. Dat zeg ik u dan in de Naam des Heeren.

Als God u de zonde tot zonde maakt, dan kijkt u niet meer naar de voorwerpen van uw zonde om, waarmede u de zonde hebt bedreven. Dat doet men niet. Men breekt radicaal met de zonden. Het zuivere werk des Geestes zal openbaar komen in de vrucht.

Levi liet alles achter, toen hij uit het tolhuis ging. Alles! Onthoudt dat goed. En gij zult tot alle zonden zeggen: *'Henen uit, henen uit'!* En zonder deze heiligmaking zal niemand de Heere zien. Dus daar moet wat van gekend worden. En nu kunt ge nagaan bij u zelf, of dat oprecht in uw hart ligt. Dat de zonden u tot zonden zijn geworden. Maar dat u ook met de zonden hebt kunnen breken en willen breken. En dat de zonden alleen tegen uw wil in u overgebleven zijn. Dat u ook een weg moet gaan, waarin u

meer en meer de zonde los mag laten. Reken daar op, ik heb er iets van gezegd, hoe ouder dat men wordt, hoe minder er bij door zal kunnen.

't Is wel waar dat men zichzelf juist moet gaan beschuldigen en dat men moet zeggen: 'Vroeger had ik nog zo'n tere ziel, had ik dat nu toch maar eens meer'. Ja, dat is waar. Maar waarom zegt u dat? Dat zegt ge omdat de overgebleven zonden u zo moeten veroordelen. Daarom zegt u dat. Juist daarom verlangt u terug naar die teerheid. En dan zegt u: 'O, dat het toch maar geen slaafse vreze bij mij mocht zijn, maar meer kinderlijke vreze'.

Maar de Heere zal er voor zorgen, dat er kinderlijke vreze komt. Een teer gemoed. En daarbuiten komt men niet tot zaligheid. En krijgt het water dat uit Jezus' zijde kwam geen waarde. Maar zo krijgt dat water waarde voor een mens die er achter komt onverbeterlijk te zijn en te blijven. Die het niet verder kan brengen dan een zondaar te zijn. En die steeds zijn benen maar breken moet. 'k Heb maar enkele dingen genoemd, maar heel zijn leven is er vol van. 't Is maar een benen breken, tot het einde van het leven toe.

't Zal toch wat zijn, als het laatste beentje om het zo maar eens te zeggen, gebroken zal mogen worden. En als dan de eeuwige heerlijkheid zich ontsluiten zal en dat voor een zondaar, die de eeuwige dood heeft verdiend. Die het heeft moeten overnemen dat de hel rechtvaardig zijn plaats zou zijn. En dat hij zich de hemel echt niet waardig kan keuren. Ook niet met ontvangen genade die verheerlijkt zou kunnen zijn. Het wonder van het zalig worden wordt steeds groter. Men zal ook ingaan door deze poort die in dat bloed en in dat water is geopend. Amen

Slotzang Psalm 103:7

4. CHRISTUS' OPSTANDING

PAASPREEK jaarboek 1977

Psalm 16 : 5

Lezen : 1 Korinthe 15 : 1-20

Psalm 42 : 1 en 3

Psalm 56 : 6

Psalm 138 : 4

Geliefden.

Op overlijdensberichten kunnen we nogal eens afgedrukt vinden, dat de overledene ontslapen mag zijn *in de hoop des eeuwigen levens*. Dit is een Bijbelse uitdrukking, want de apostel gebruikt deze woorden in Titus 1 : 2. Toch staan deze woorden daar zo maar niet op zichzelf. In het 1ste vers van die zendbrief lezen we: „Paulus, een dienstknecht Gods en een apostel van Jezus Christus naar het geloof der uitverkorenen Gods, en de kennis der waarheid, die naar de godzaligheid is”. En daarop volgt dan: „In de hoop des eeuwigen levens, welke God, Die niet liegen kan, beloofd heeft vóór de tijden der eeuwen, maar geopenbaard heeft te Zijner tijd”.

Paulus predikte de leer, die de uitverkorenen Gods van alle tijden geloofd hebben en waardoor ook die uitverkorenen tot het zaligmakend geloof gebracht waren. Het geloof wordt daar dus genoemd het geloof der uitverkorenen Gods. Alleen de uitverkorenen worden met dit geloof begiftigd.

In Handelingen 13 lezen we, dat er zovelen geloofden, als er geordineerd waren tot het eeuwige leven. Het geloof waarmee zij begiftigd worden, bestaat in een zaligmakende kennis van de door hen beleden waarheid. Daarom is het dat de apostel gelijk spreekt over de kennis der waarheid, die naar de godzaligheid is. Deze kennis is dus onderscheiden van een verstandelijke kennis der waarheid. Bij velen die de waarheid belijden, ontbreekt het niet aan kennis. Die kennis is niet te verachten. Gebrek aan kennis der waarheid is er de oorzaak van dat men zo gemakkelijk wordt meegevoerd met allerlei wind van leer. Als de kennis der waarheid gaat ontbreken, vinden de dwalingen een open deur. Daarom is een verstandelijke kennis der waarheid zeer noodzakelijk. Toch spreekt de apostel niet over zulk een uitwendige kennis der waarheid. Hij spreekt over een kennis die tot het zaligmakend geloof behoort. Deze kennis is een bovennatuurlijke kennis, een geheiligde wetenschap.

Het is een kennis der waarheid, die naar de godzaligheid is. Ze doet ons de kracht der waarheid kennen tot onze zaligheid. Ook doet ze ons de godzaligheid beoefenen. Hieraan verbindt nu de apostel de hoop des eeuwigen levens. Deze hoop wordt versterkt naar de mate er een geheiligde kennis der waarheid mag zijn. Het is een hoop die steunen mag op onwankelbare gronden. In de zuivere leer der waarheid worden deze gronden blootgelegd. De apostel laat er daarom ook nog op volgen: „Welke God, Die niet liegen kan, beloofd heeft vóór de tijden der eeuwen”. God kan niet liegen. Hij kan alles behalve zondigen. Als Hij liegen of zondigen kon, zou dat een onmacht zijn en geenszins een macht. Hij kan dus niet liegen in Zijn beloften en niet in Zijn bedreigingen. Bileam heeft moeten zeggen, *dat Hij geen man is, dat Hij liegen zou, noch eens mensenkind, dat het Hem berouwen zou. Zou Hij het zeggen en niet doen, of spreken en niet bestendig maken?* Hij is een volmaakt, eeuwig en onveranderlijk

Wezen. Zo is Hij de Getrouwe en de Waarachtige. In die volmaakte deugden of eigenschappen doet Hij Zich kennen door Zijn volk tot zaligheid.

Zo komt er een steunen op Zijn beloften die onfeilbaar zijn. En die beloften zijn niet alleen beloften voor de tijd, maar beloften waarin de eeuwige zaligheid Zijn volk wordt toegezegd. Door deze beloften is er dus een hoop op het eeuwige leven in de ziel verwekt. Zo zijn die beloften van een dierbare en rijke inhoud. De apostel zegt, *dat God het beloofd heeft vóór de tijden der eeuwen*. En hij doelt dan in het bijzonder op de beloften aangaande de komst van Christus, die de Heere van het begin der wereld heeft gedaan. Het zijn die beloften die niet alleen spreken van Zijn komst, maar ook van het doel van Zijn komst, dus van Zijn lijden en sterven, waarop Zijn opstanding en hemelvaart volgen zouden. De dierbare inhoud van die beloften doet God Zijn volk door een bevindelijke kennis der waarheid recht verstaan, waardoor de hoop versterkt wordt op het eeuwige leven dat in die beloften wordt toegezegd.

Zo is *die hoop des eeuwigen levens* waarover de apostel spreekt, geen ijdele hoop. Het is wel gauw gezegd van degenen die ontslapen zijn, dat zij ontslapen zijn in de hoop des eeuwigen levens, maar voor velen is toch wel te vrezen, dat zij nimmer een gegronde hoop op het eeuwige leven hebben leren kennen. Zij hebben de waarheid, zoals die in Christus is, nooit gekend. Nooit hebben ze bij bevinding iets leren verstaan van de betekenis van Christus' sterven en opstanding.

In de woorden die we thans tot overdenking kiezen, kunnen we stof vinden om van die hoop des eeuwigen levens eens wat meer te zeggen.

„Indien wij alleenlijk in dit leven op Christus zijn hopende, zo zijn wij de ellendigste van alle mensen. Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden, en is de Eersteling geworden dergenen die ontslapen zijn”. 1 Kor. 15: 19 en 20.

Er wordt in die tekstwoorden gesproken over: *De hoop der gelovigen op Christus in dit leven voor ná dit leven*. En dan geeft die tekst ons te overdenken:

1. Hoe ongetroost men is buiten deze hoop.
2. Hoe getroost men leeft in deze hoop.
3. Wat de vaste grond is van deze hoop.

1. Hoe ongetroost men is buiten deze hoop

In 1 Cor. 15 heeft de apostel het leerstuk van de opstanding der doden tegen de loochenaars daarvan zeer krachtig verdedigd. Die opstanding der doden zal, zoals ons allen bekend is, met de wederkomst des Heeren plaats vinden. Voor Gods volk zal dit een zalige opstanding zijn. Het leerstuk van de opstanding der doden is daarom een troostvol leerstuk voor Gods kerk. Geen wonder dan, dat de apostel dit leerstuk zo krachtig heeft verdedigd. Altijd maar weer worden door de vijanden der waarheid de troostvolle fundamenten van de leer der zaligheid omgestoten. Maar het heeft de Heere ook altijd behaagd, om de afwijkingen van de zuivere leer er toe te gebruiken om de troostvolle grondslagen van de leer der waarheid te klaarder voor ons te ontdekken.

De apostel laat ons in dit hoofdstuk weten, hoe de zalige opstanding van Gods volk in de grote dag van Christus' wederkomst, aan de opstanding van Christus onafscheidbaar verbonden is. *Christus' opstanding is*, zoals Zondag 17 van onze Heidelbergse Catechismus ons dat leert, *een onderpand van de zalige opstanding der Zijnen*. We horen dan ook in dit hoofdstuk de apostel zeggen, dat als er geen opstanding der doden is, dat dan ook Christus niet is opgewekt. En hij voegt er aan toe: „En

indien Christus niet opgewekt is, zo is dan onze prediking ijdel, en ijdel is ook uw geloof. En zo worden wij ook bevonden valse getuigen Gods; want wij hebben van God getuigd, dat Hij Christus opgewekt heeft, Die Hij niet opgewekt heeft zo namelijk de doden niet opgewekt worden. Want indien de doden niet opgewekt worden, zo is ook Christus niet opgewekt. En indien Christus niet opgewekt is, zo is uw geloof tevergeefs; zo zijt gij nog in uwe zonden. Zo zijn dan ook verloren, die in Christus ontslapen zijn". En hierop laat hij volgen: „Indien wij alleenlijk in dit leven op Christus zijn hopende, zo zijn wij de ellendigste van alle mensen".

Aan de opstanding der doden is voor Gods kerk het eeuwige leven verbonden. In onze 12 geloofsartikelen volgt immers op de belijdenis van het geloof in de wederopstanding des vleses, die van het geloof in het eeuwige leven. Het is waar, dat het eeuwige leven voor Gods kerk dadelijk ingaat bij het sterven, terwijl tevens de beginselen daarvan hier in dit leven al worden gesmaakt. Zondag 22 zegt ons, *dat de ziel na dit leven van stonde aan tot Christus, haar Hoofd, zal worden opgenomen*. Aan deze belijdenis hebben we ook vast te houden tegenover degenen die ook in deze dagen Ieren, dat bij het sterven de ziel gelijk met het lichaam sterft en dat die ziel eerst in de dag der opstanding weer zal herleven. Gods Woord leert ons duidelijk het tegenovergestelde van zulk een stelling. De doden worden zalig gesproken die in de Heere sterven, en dat van nu aan. En veel meer andere bewijsplaatsen zouden er uit Gods Woord te noemen zijn, die ons duidelijk leren dat Gods kinderen de eeuwige zaligheid dadelijk bij het sterven naar de ziel zullen beërven.

En toch belijden wij in onze 12 geloofsartikelen éérs de wederopstanding des vleses en dan het geloof in het eeuwige leven. Was er dus geen opstanding der doden, dan was er ook geen eeuwig leven. Dat is het wat de apostel in 1 Korinthe 15 ons zo duidelijk aantoon. Buiten de opstanding der doden is er dus van geen zaligheid sprake. Dan is er van geen zaligheid sprake na dit leven, maar dan ook niet in dit leven. Daarom zegt de apostel, dat indien wij alleenlijk in dit leven op Christus zijn hopende dat wij dan de ellendigste van alle mensen zijn. Die hoop is dan ijdele hoop, die geen vaste steungrond heeft.

En in Hebreëen 11 zegt de apostel, *dat het geloof is een vaste grond der dingen die men hoopt, en een bewijs der zaken, die men niet ziet*. Dat geloof nu verenigt de ziel met Christus. En die vereniging kan nooit verbroken worden. Als er nu geen zaligheid was na dit leven, dan werd die vereniging wel verbroken. Die nauwe gemeenschap die de kerk hier op aarde met Christus smaken mag, zou dan een einde nemen. Waarlijk, dan zou men nog de ellendigste van alle mensen zijn. En waarom nu de ellendigste van alle mensen?

Dit juist moet nu onze aandacht bezig houden. Hier wordt dus gesteld, dat alle mensen van nature diep ellendig zijn. En de grootste ellende van de mens is wel, dat hij zijn ellende niet kent. Dat heeft Christus tot de Laodicensen doen zeggen: „En gij weet niet, dat gij zijt ellendig en jammerlijk, en arm en blind en naakt". Hoe onuitsprekelijk ellendig is de mens toch door de zonde! Hij is zonder God in de wereld. Dit is juist de ellende van de mens, dat hij van God door de zonde vervreemd en gescheiden is. Geen ware troost is er voor hem te vinden in al de ellende die hij in dit leven onderworpen is. En dat hij aan ellende in dit leven onderworpen is, valt niet te loochenen.

Maar waar komt nu toch al die ellende vandaan?

Het Godsbestaan kan men willen miskennen, maar de bittere vruchtgevolgen der zonde zijn niet te miskennen. Wie krijgt daar in zijn leven niet mee te doen? Maar hoe blind en dwaas is de mens die niet ziet, dat al die tegenheden een oorzaak moeten hebben. En zo moet ook de dood een oorzaak hebben. Het ganse leven is reeds niet anders dan een gestadige dood. Zo zijn al de tegenheden die men onderworpen is,

reeds tot de tijdelijke dood te rekenen. En eenmaal komt het stervensuur. “Het is de mens gezet eenmaal te sterven.” De grootste godloochenaar kan dat niet tegenspreken. Maar als het waar is wat Gods Woord ons van het sterven zegt, dan is het ook waar, dat op het sterven het oordeel volgt. Zo wacht de mens dus na al de tijdelijke ellende een eeuwige ellende. En nimmer is met woorden te zeggen waarin die eeuwige ellende zal bestaan. Gods Woord laat ons dienaangaande niet in het onzekere, als er gesproken wordt over een onuitblusselijk vuur en een eeuwige pijniging. Dit is de eeuwige dood, die bij een onbekeerd sterven aan de tijdelijke dood verbonden is.

Niets is er dus wat de mens in zijn natuurstaat in al de ellende die hij in dit leven onderworpen is, in waarheid troosten kan. Buiten Gods Woord levende, mag hij zich er mee troosten dat het bij het sterven voor hem is afgedaan, zodat hij dan nergens meer van weet, maar wat is dat toch een schrale troost. Daarbij weet hij dan toch in dit leven niet waarheen hij het met al zijn tegenspoeden wenden moet. Hij kent geen toevlucht voor zijn ziel. In de uiterste wanhoop maakt hij er dan soms zelf maar een einde aan. Of anders leeft hij nog wat gemoedigd voort in de hoop op betere tijden. Zo moet hij zichzelf door al de tegenheden zien heen te slaan, maar ware troost vindt hij in zijn ellende niet. Zo is hij dus ongetroost buiten die hoop waarover we de apostel hier in de tekst horen spreken.

Deze troost moet elk mens van nature missen, ook al leeft hij onder Gods Woord. Wel wil de Heere in een algemene zin nog ondersteuning schenken onder kruis en druk, maar dat is de troost niet waarover de apostel spreekt.

De troost waarover de apostel spreekt, is verbonden aan de hoop op Christus. En deze hoop is een hoop op Hem in dit leven voor ná dit leven. Maar nu horen we de apostel zeggen, dat als de gelovigen deze hoop niet hadden, dat zij dan de ellendigste van alle mensen zouden zijn. Dan zouden zij dus ellendiger zijn dan die mensen die totaal van geen hoop op een leven na dit leven weten. En waarom zijn zij dan nog ellendiger? Och, de tegenheden blijven in het bijzonder Gods volk in dit leven niet gespaard. “Vele zijn immers de tegenspoeden des rechtvaardigen”. En de gelovigen in Paulus' dagen moesten dat in het bijzonder ook wel ondervinden. Zij werden van hun goederen beroofd en moesten als ballingen buiten hun land zwerven. Als een veldhoen op de bergen werden zij verjaagd, vervolgd van plaats tot plaats. Ze werden bespot, gesmaad, gelasterd, voor koningen en stadhouders gesteld, in gevangenissen gekerkerd, naar moordschavotten gesleept en wreedaardig omgebracht. Zo werden zij de ganse dag gedood en geacht als slachtschapen. En dit alles overkwam hen om Christus' wil. Zouden ze nu niet de ellendigste van alle mensen zijn geweest, als er voor hen niet anders dan dit leven was?

Maar wat voor de Christenen in Paulus' dagen gold, geldt ook voor de kerk in deze dagen, al wordt ze nu niet op een zelfde wijze als in die tijd vervolgd. De gelovigen zouden nog de ellendigste van alle mensen zijn, als ze alleenlijk in dit leven op Christus waren hopende. Ze zijn over het algemeen niet rijk naar de wereld. Ook zijn ze veracht in de wereld. Maar het ganse leven hier op aarde is ook voor hen een woestijnreis vanwege al de tegenheden die hun deel zijn. Als Noachs duif kunnen ze hier geen rust vinden voor het hol van hun voet. De wolken komen gedurig weder na de regen. Het ene is niet voorbij of het andere staat weer te wachten. De Koning der Kerk heeft het gezegd, dat zij in de wereld verdrukking zullen hebben. Ze hebben dus op niet anders te rekenen. Toch zijn we altijd maar zulke rustzoekende mensen. We zijn er eenmaal niet toe geschapen om te sterven, maar ook niet om ellende onderworpen te zijn. De gevolgen der zonde blijven echter in ons leven niet uit. En ook kunnen we er niet buiten. Gods volk moet het erkennen, dat het de verdrukking

gedurig maar nodig heeft. De Heere spaart de roede dan ook voor Zijn volk niet. Door lijden zal men geheilgd moeten worden. De weg der kastijding is zo nodig, om uit Christus vrucht te kunnen dragen. Zo moeten de ranken gereinigd worden. Maar het vlees wil er niet aan. Echter gaat God altijd door in Zijn eigen weg. Hij leidt de Zijnen naar Zijn raad, om ze daarna in heerlijkheid op te nemen. Twee hemels krijgen ze niet. Hier op aarde moeten ze als een vreemdeling omzwerven. De wereld is voor hen een jammer en een tranendal. Als kruisdragers moeten ze hun weg gaan. Menigmaal denken ze onder de last des druks te zullen bezwijken. Dan hebben ze geen kracht meer om verder te gaan.

En onder alles door, moeten ze gedurig zuchten onder de kracht der overgebleven zonden. Uit zichzelf zijn ze het met de wegen des Heeren nimmer eens. In plaats van in lijdzaamheid hun weg te bewandelen, doen zij dat meestentijds maar murmurerende. Zo komen ze er wel achter, dat het bedenken des vleses vijandschap tegen God is. En hoe kan de Heere dan ook onder alle tegenheden nog Zijn Aangezicht voor hen verborgen houden. Dan wordt het toch zo donker van alle kanten. Men kan niet meer door het leven heen en men is met vreze voor de dood vervuld. Dan gevoelt men zich waarlijk de ellendigste van alle mensen.

De wereldling heeft dan nog wat in dit leven. Hij kan hier nog vele dingen vinden die begeerlijk zijn voor het vlees. Maar men is toch wel de ellendigste van alle mensen, als men in plaats van twee hemels twee hellen zal krijgen. En menigmaal kan men het niet anders meer bekijken. Velen hebben het er wel over, dat men door de hel naar de hemel moet, maar als men door de hel naar de hel moet, dan wordt het nog anders. Zolang als we de hemel nog in het vooruitzicht hebben, dan gaat het nog wel, maar als de verdrukkingen ons deel worden en God onder al de tegenheden Zijn Aangezicht nog verbergt, dan is er voor ons niet anders dan toorn en gramschap in die weg te vinden, zodat we dan op de hemel zeker niet meer kunnen rekenen.

En toch zegt de apostel hier: „Indien wij alleenlijk in dit leven op Christus zijn hopende, zo zijn wij de ellendigste van alle mensen”. Dat woordje „indien” zegt toch, dat het bij Gods volk anders is. Nee, men is niet alleen in dit leven op Christus hopende. Als het zo was, dan was men waarlijk de ellendigste van alle mensen. Maar er is een hoop op Christus in dit leven voor na dit leven. Buiten die hoop is er geen rechte troost. Dan is men ongetroost. En dat wordt men ook wel gewaar, als de hoop niet levendig is. Maar toch is men wedergeboren tot een levende hoop. En al is die hoop niet altijd levendig, toch is het een levende hoop. En die hoop blijft er ook altijd in het diepst van de ziel. Die hoop kan ook niet beschamen, omdat de liefde Gods in het hart is uitgestort. Die liefde kan door vele wateren niet worden uitgeblust. Het is de liefde die nimmermeer vergaat. En zo is men dan ook niet alleen in dit leven op Christus hopende. En zo is men ook niet ongetroost.

2. In de tweede plaats zouden we er dan ook op willen letten, **hoe getroost men mag leven in deze hoop.**

De gelovigen zijn dus *niet* alleenlijk in dit leven op Christus hopende. Er is voor hen een ware en een gegronde troost in dit leven te vinden. Het is de troost in leven en in sterven. En dat, omdat er een levende Jezus is.

De opstanding van Christus is een onloochenbaar feit. De apostel heeft dat in het begin van dit hoofdstuk zo duidelijk aangetoond. ‘Christus is ten derden dage opgewekt naar de Schriften. Hij is van Cefas gezien, daarna van de twaalven. Hij is zelfs gezien van meer dan vijfhonderd broeders op eenmaal. Ook is Hij van Jacobus

gezien; daarna van al de apostelen. Ook is Hij van Paulus als van een ontijdig geborene gezien.'

En al degenen die Hem leren kennen tot hun zaligheid, zullen mogen weten dat Hij opgestaan is uit de dood. Als die Middelaar Zich door de ziel doet kennen, zal men wel weten dat die Middelaar niet meer in het vlees behoeft te komen, maar dat Hij reeds gekomen is. De ware christen mag van Hem door het zaligmakend geloof belijden, dat Hij is ontvangen van de Heilige Geest, geboren uit de maagd Maria, geleden heeft onder Pontius Pilatus, gekruisigd, gestorven en begraven is, nedergedaald ter helle, maar ook ten derden dage wederom opgestaan van de doden. Als een levende Jezus openbaart Hij Zich aan de ziel. En die Hem vindt, zal dan ook het leven vinden. Die vindt het eeuwige leven. Die in de Zoon gelooft, heeft immers het eeuwige leven? Als onze ogen de Koning dan ook mogen zien in Zijn schoonheid, mogen we tegelijk een vergelegen land aanschouwen. Hier wordt het dal van Achor de ziel tot een deur der hoop.

Die ziel heeft het wel geweten, hoe ongetroost ze was buiten de hoop. Er is een tijd gekomen voor degenen die op Christus zijn hopende, waarin zij als de ellendigste van alle mensen over de wereld gingen. De dienst der wereld had voor hen een einde genomen. In de zonden konden zij hun vermaak niet meer vinden. Door het oordeel Gods werden zij overal achtervolgd. De dood zat hen op de hielen. Ze zijn het gaan geloven dat er een hiernamaals is. Het gewicht der eeuwigheid is op hun ziel gaan drukken. Ze waren niet bekeerd, maar onbekeerd. En toch konden zij met de wereld niet meer mee, al konden ze zich ook bij Gods volk niet scharen. En wel is de afkeer van de zonden zo oprecht in hun ziel geweest, dat zij daar niet meer in konden leven, al zouden ze ook nog voor eeuwig verloren moeten gaan. Ook lag de keus in oprechtheid in het hart om met Gods volk te leven, al zou men er ook niet mee kunnen sterven. Dat is dus anders dan de Biléamskeus. Maar men heeft het wel gevoeld, dat men toch de ellendigste van alle mensen was, als men nu zo onbekeerd zou moeten sterven. En toch heeft men zich ook als de ellendigste van alle mensen gezien, al was er geen dood of eeuwigheid, omdat men zonder God niet meer leven kon. Dat Godsgemis wordt zo smartelijk voor de ziel.

Men kan niet alleen zonder God sterven, maar ook niet meer zonder Hem leven. Maar waar er een eeuwigheid is, zal men het ook gevoelen wat het zijn zal om God eeuwig te moeten missen. Zo heeft men dus geen hoop en is men zonder God in de wereld. Zou men zich dan niet kennen als de ellendigste van alle mensen? Voor andere mensen is er immers nog wel hoop, maar voor zichzelf heeft men die niet meer. Andere mensen kunnen nog zalig worden, maar voor zichzelf ziet men die mogelijkheid zo afgesneden. Het wordt voor de ziel buiten hoop. Zal er hoop komen, dan zal er een weg buiten onszelf moeten worden ontsloten.

De apostel spreekt over *een hoop op Christus*. "Indien wij alleenlijk in dit leven op Christus zijn hopende", zo horen we hem in de tekst zeggen. Er is dus hoop op Christus in de ziel gekomen. Zulk een hoop kan er alleen zijn doordat er een weg tot verlossing in die Middelaar is ontsloten. Men heeft .Hem dan ook leren kennen als een gans bekwame en bereidwillige Middelaar. Als er deze Middelaar niet was, was er niet te hopen. Geen engel zelfs heeft kunnen verlossen. De Middelaar moest waarachtig God en waarachtig, rechtvaardig mens zijn. En zulk een Middelaar is er nu. Die is machtig om te verlossen. Bij die Held heeft de Vader hulp besteld. De opstanding van deze Middelaar wordt ons hier in 1 Kor. 15 door de apostel gepredikt. Dit is een Middelaar, Die in de dood niet behoefde te blijven. Hij is uit de dood verrezen, want Hij heeft door Zijn lijden en sterven aan Gods recht voldaan. Het leven

is in Hem te vinden voor een dood en doemschuldige zondaar. Hij kan als die verhoogde Middelaar nu ook de door Hem verworven zaligheid ons toepassen. En Hij is daar ook gans bereidwillig toe. Hij is gekomen om op te zoeken en zalig te maken dat verloren was. Zo worden treurenden door Hem getroost. Vermoeiden en belasten wil Hij rust geven voor hun ziel. Dan mag men ervaren, dat die Hem vindt, het leven vindt. Door Hem is er een verlossing te vinden van een eeuwige dood en door Hem komt men tot het eeuwige leven. Zo is de hoop die men op Hem ontvangt een hoop op het eeuwige leven. Tot zulk een hoop worden de door God verkorenen wedergeboren. Nee, het blijft niet bij de kennis der ellende. Buiten de ware ellendekennis troosten velen zich met een hoop op de verlossing, die niet anders is dan een ijdele hoop, een hoop der spinnenkoppen. Maar anderen zijn met hun zogenaamde ellendekennis bekeerd. Men spreekt wel arm en sluit er zich wel buiten, maar als het er op aankomt, blijkt het wel dat men toch zulke geringe gedachten van zichzelf niet heeft. Zonder kennis der verlossing heeft men dus al hoop. Men heeft dan echter een hoop buiten Christus.

De apostel spreekt over *een hoop op Christus*. Er is dan dus kennis van de weg der verlossing. En deze kennis der verlossing is zowel noodzakelijk als de kennis der ellende. God wederbaart Zijn volk tot een levende hoop door de opstanding van Jezus Christus uit de doden. En dat is een hoop op een onverderfelijke, onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard blijft. Dit is het kenmerkende van de hoop, dat die zich uitstrekt naar een toekomst goed, een eeuwige zaligheid.

Die eeuwige zaligheid wordt de uit God geborenen op Gods tijd in het vooruitzicht gesteld. Ze zijn daartoe door God verkoren en geroepen. En dat zullen ze dan ook mogen weten. Abraham moest niet alleen zijn land en zijn maagschap verlaten, maar ook gaan naar het land dat God hem wees. Kanaän was hem een onderpand van het hemels Kanaän. Zo werd hem een verwachting geschonken van de stad die fundamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is.

Indien men alleenlijk in dit leven op Christus zou hopen, was men de ellendigste van alle mensen, zoals hier door de apostel gezegd wordt. De hoop die men op Hem krijgt, is dus een hoop in dit leven voor ná dit leven. Hoe ruim wordt het toch voor de ziel, als het oog voor die Persoon ontsloten wordt! Hier worden de voorsmaken der eeuwige gelukzaligheid geproefd. De ziel die gekneld gelegen heeft in de banden van de dood, ziet hier de hemel voor zich geopend. Eerst zijn er helse angsten in de ziel geweest, maar nu smaakt ze wat van de eeuwige vreugde. Als men niets kent van een hoop op een eeuwige zaligheid na dit leven, kent men ook niets van de weg der verlossing. Het is het kenmerkende van wat er uit de hemel in de ziel afdaalt, dat het de ziel naar de hemel trekt. Men mag er wat van zien wat de kerk na dit leven te wachten staat. Er komt een verlangen naar die eeuwige verlossing.

Dan jaagt de dood de ziel geen vrees of schrik meer aan. In die ogenblikken kan men sterven. De wereld heeft dan voor de mens niet veel waarde meer. Maar wat wordt het ook een eeuwig wonder, te mogen geloven, tot zulk een zaligheid door God te zijn verkoren. Waar men eerst gewenst heeft, nooit geboren te zijn geweest, daar wordt het dan een wonder dat men er toe in de wereld is gekomen om tot zulk een eeuwige zaligheid voor en toe bereid te mogen worden. In zulk een tijd leeft de ziel niet ver van de hemel af.

Het wordt later echter weer zo anders. Dan kan de hemel soms niet verkwikken en de hel niet verschrikken. Men had niet kunnen denken dat die tere ziel zoveel van het aardse overhouden zou. Het leven dat men gesmaakt heeft, is men dan weer kwijt. En

ook kan men het niet meer doen met wat men beleefd heeft. Men mist die enige troost, bestaande in die wetenschap van naar ziel en lichaam in leven en sterven het eigendom van Christus te zijn. Toen de Bruidegom met hen was, hebben de bruidskinderen niet kunnen vasten, maar het wordt zo anders als de Bruidegom van hen is weggenomen.

De apostel spreekt hier in dit hoofdstuk over de verschijning des Heeren aan Zijn jongeren na Zijn opstanding. Daar was echter wat aan vooraf gegaan. Als Christus de dood is ingegaan, hebben de discipelen getreurd en geweend. Dat door Zijn lijden en sterven de weg tot hun eeuwige zaligheid moest geopend worden, hebben ze niet kunnen bekijken. In diepe verslagenheid zaten ze met gesloten deuren bij elkander. Het is een weg die degenen die op Christus hebben mogen hopen, nog niet onbekend blijft. Dan zijn het verdrukten, door onweder voortgedreven en ongetroosten. De Emmaüsgangers horen we zeggen, *dat zij hoopten dat Hij was Degene Die Israël verlossen zou*. Het was nu echter al de derde dag nadat al deze dingen geschied waren. Christus heeft Zich echter als opgestaan uit de dood aan hen willen openbaren. En Hij wil zich nog door de Zijnen doen kennen in de kracht Zijner opstanding. Hoe zal dat hun ziel vertroosten! Is Maria Magdalena niet vertroost geworden, als Jezus Zich levend aan haar vertoonde? Is Thomas daardoor niet vertroost geworden? Is de openbaring des Heeren na Zijn opstanding niet tot vertroosting voor al de discipelen geweest? Maar ze hebben dan ook mogen weten waartoe Hij de dood was ingegaan en uit de dood was opgestaan. De noodzakelijkheid van Zijn lijden en sterven en daarop volgende opstanding heeft Hij ze uit de Schriften doen verstaan.

Toen hebben zij het mogen weten, dat zij niet alleen in dit leven op Christus waren hopende. Dat zou wel zo geweest zijn, als Christus in de dood gebleven was. En als Hij er slechts toe gekomen was om een aards koninkrijk op te richten, zouden ze ook alleen maar een hoop op Hem voor dit leven hebben gehad. Dat hebben ze echter maar niet recht verstaan, zolang ze Hem nog niet in de kracht van Zijn opstanding hadden leren kennen. Nu hebben ze het echter mogen weten, dat de Christus al deze dingen lijden moest en alzo tot Zijn heerlijkheid ingaan.

Wat is de weg der zaligheid de ziel toch verborgen! Wij hebben maar graag een genietend leven, maar de weg naar het leven loopt door het sterven. Maar zo ligt er dan toch ook altijd weer zo'n rijke vertroosting in een ontdekkende waarheid voor een ware bekommerde ziel. Ja, deze waarheid is vertroostend voor de ganse kerk. Immers zal het voor de ziel toch altijd maar weer zo'n verborgenheid blijven, dat de weg naar het land van Immanuël door de vallei des doods heenloopt. Wij dan die leven, worden altijd in de dood overgegeven om Christus' wil. Het leven ligt niet *in* ons, maar buiten ons.

En hier op aarde zullen we zuchtende moeten zijn in het lichaam dezes doods. Het hoofd van de kerk is boven. Hij heeft er na Zijn opstanding Zijn discipelen op voorbereid, dat Hij niet lichamelijk bij hen blijven zou. Tot Maria Magdalena heeft Hij gezegd, dat zij Hem niet aan moest raken, daar Hij nog niet naar de hemel opgevaren was. Opgestaan zijnde uit de dood, kon Hij niet meer op aarde blijven. Hij moest de kerk terugbrengen in de gemeenschap Zijns Vaders, maar ook moest Hij de menselijke natuur door Zijn hemelvaart de hemel inbrengen. En Hij heeft gezegd, dat Hij opgevaren zijnde, de Zijnen allen tot Zich trekken zal. Neen, ze zijn niet alleen in dit leven op Hem hopende. Maar deze hoop geeft hun dan ook een onuitsprekelijke troost. Er komt een einde aan alle verdrukkingen en bestrijdingen. Het is maar een verdrukking van tien dagen. En onder alle tegenheden mag de hoop op de verlossing die te wachten staat, toch ook wel eens levendig bij hen worden. Zo behoeven ze niet ongetroost door dit jammerdal te gaan.

*Want Gods goedheid zal hun druk,
Eens verwiss'len in geluk.*

Het schijnt wel menigmaal alsof ze alleen maar in dit leven op Christus zijn hopende. Onder de tegenheden uitwendig kan het van binnen ook zo donker worden. Alles schijnt bedrog te zijn. God houdt Zich voor hun ziel verborgen. Het is alsof er geen God is. Alsof er ook geen Christus en geen hemel is. Daarbij komt men er wel achter hoe vijandig dat men tegen de wegen en de handelingen des Heeren is, zodat men niet kan denken dat zo'n mens nu zo naar de hemel zal gaan.

Maar wordt die weg nog eens verklaard of uit het Woord ons weer eens aangewezen, dan wordt de hoop toch weer wat levendig. Neen, de ziel blijft in die weg toch niet ongetroost. De zeer lichte verdrukking zal zeer haast voorbijgaan. Straks wacht haar een zeer uitnemend gewicht der eeuwige heerlijkheid. Ja, een zaligheid staat de kerk te wachten waarin men naar ziel en lichaam beide zal mogen delen. Onze derde gedachte zal ons daar nog wat nader bij bepalen.

3. In de derde plaats zouden we dus nog willen zien **wat de vaste grond is van deze hoop.**

Over die vaste grond spreekt de apostel, als hij zegt: “Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden, en is de Eersteling geworden dergenen, die ontslapen zijn”. Als Christus niet uit de dood was opgestaan, zou men op Hem ten eeuwigen leven niet kunnen hopen. IJdel zou dan de prediking zijn en ijdel ook het geloof. Aan Christus' leven is het leven der Zijnen verbonden. *Want Ik leef, en gij zult leven*, zo heeft Hij tot Zijn discipelen gezegd. Zo geeft dus Zijn opstanding een vaste grond voor de hoop op een eeuwig leven hiernamaals. Wat is dan toch het feit van Zijn opstanding van een grote betekenis voor Zijn kerk! Die kerk is tot een eeuwige zaligheid door God verkoren. En die eeuwige zaligheid heeft Christus voor Zijn kerk verdiend. Een eeuwige toom is door Hem gestild en nu is er slechts eeuwige liefde voor degenen die in Hem begrepen zijn. Christus kon in de dood niet blijven. Hij was er toch toe gekomen, om een eeuwige zaligheid voor de Zijnen te verdienen? Maar waar Hij die door Zijn lijden en sterven verdiend had, daar moest het in Zijn opstanding blijken dat het recht voldaan was en dat Hij nu het eeuwige leven voor Zijn kerk had aangebracht.

Dat Christus opgestaan is, dat lijdt geen twijfel. Hoe konden. dan die dwaalgeesten in Paulus' dagen toch leren, dat er geen opstanding der doden was. De apostel zegt, dat als er geen opstanding der doden was, dat Christus dan ook niet opgestaan is. Dan is er ook in het geheel geen sprake van een eeuwige zaligheid voor Gods kerk.

Wat moet men dan nog van Gods Woord geloven? Men kan dan net zo goed maar heel Gods Woord verwerpen en totaal ongodsdienstig zijn. De wereldling gelooft ook niet aan een eeuwige dood en aan een eeuwig leven. Maar zo werden dan ook door de loochenaars van de opstanding in Paulus' dagen, al de fundamentele leerstukken der waarheid miskend. Er was dan geen eeuwige verkiezing. Ook was dan de voldoening van Christus niet van een eeuwige waarde.

Maar Gods kerk mag het gelukkig anders weten. Christus is niet alleen gestorven, maar ook opgewekt uit de doden. Een eeuwige zaligheid staat de kerk na dit leven te wachten. Van die zaligheid wordt hier in dit leven al wat gesmaakt. En al degenen die zalig worden, zullen het er over eens zijn met elkander, dat er de eeuwigheid voor nodig zijn zal om God de eer voor zulk een onverdiende zaligheid te geven. En daar zal ook juist de zaligheid straks eeuwig in bestaan. Hoe zou men dan toch alleen in dit leven op Christus hopende kunnen zijn?

Men heeft er door genade wat van mogen zien, wat het betekent door God van eeuwigheid tot een eeuwige zaligheid te zijn verkoren. Ook heeft men er wat van

mogen zien, wat het de Borg gekost heeft om die zaligheid te verwerven. En zo heeft men er wat van mogen zien, hoe Hij dat nu uit eeuwige liefde zo vrijwillig heeft gedaan. Daarbij heeft het werk van die dierbare Geest zulk een waarde voor de ziel gekregen, daar die Geest de ziel niet alleen heeft willen ontdekken en ontgronden, maar ook met dat dierbare geloof willen begiftigen, waardoor men tot die Middelaar de toevlucht heeft mogen nemen en ook al het door Hem verworven heil zich heeft mogen toe-eigenen. Zo heeft men mogen weten hoe men er nu toe verkoren en daarom er ook toe geboren was, om zulk een eeuwige zaligheid straks te verkrijgen.

Maar zo hebben dan ook de heilsfeiten zulk een waarde gekregen voor de ziel. Ook dus het feit van Christus' opstanding. Nee, dood is niet dood; maar bij de dood wacht Gods kerk het eeuwige leven. Die dood is slechts een doorgang tot het eeuwige leven. Dan wacht dus een eeuwige zaligheid in het volmaakt God dienen zonder zonde. Als er geen eeuwig voortbestaan der ziel zou zijn, zou men vanzelf ook wel niet meer zondigen na de dood, maar men zou dan ook niet in volmaaktheid God dienen. En daar is het juist de oprechten om te doen. Ze kunnen hier in dit leven maar niet van de zonden verlost komen. Met Paulus moeten ze uitroepen: „Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?” Maar ze zouden de ellendigste van alle mensen zijn, als ze nooit verlost zouden worden. Maar ze zullen dan ook weten, wat die verlossing zijn zal. Daarom zal de ziel niet met het lichaam sterven. En zo zal er ook geen onbewuste staat zijn voor de ziel tussen dood en opstanding, zoals door velen thans weer wordt geleerd. Nee, de ziel zal van stonde aan bij het sterven tot Christus haar Hoofd worden opgenomen, om ook van stonde aan die eeuwige gelukzaligheid te ontvangen.

Maar wel is waar, dat de apostel hier in het bijzonder wijst op de gelukzaligheid die Gods kerk bij *de dag van Christus' wederkomst* te wachten staat. Dan zal het lichaam weer met de ziel verenigd worden. En zo zal men dan naar ziel en lichaam beide de eeuwige onuitsprekelijke gelukzaligheid deelachtig worden. Daarom zegt de apostel hier van Christus, dat Hij is de eersteling dergenen die ontslapen zijn. Zoals de eerstelingen oudtijds de Heere geheiligd werden en door de ganse oogst werden gevolgd, zo zal de kerk Christus ook volgen in Zijn opstanding. Zijn opstanding is een zeker pand van de zalige opstanding der Zijnen. Er is dus een opstanding der doden. En die opstanding zal voor Gods volk een zalige opstanding zijn. Dan zal er eigenlijk pas een volkomen herstelling zijn in die staat waarin de mens eenmaal gestaan heeft. En zo zal men het dan eigenlijk pas recht weten wat het betekent, dat Christus de Zijnen van God tot een volkomen verlossing geschonken is.

Die in Christus ontslapen zijn, zullen straks dus ten eeuwigen leven opgewekt worden. Hun vernederd lichaam zal veranderd worden en gelijkvormig worden aan Zijn heerlijk lichaam. Ze zullen uit hun vlees God aanschouwen. Hun ogen zullen Hem zien, en niet een vreemde. Dat oog dat verdonkerd is in de dood en het graf, ja geheel verteerd, zal straks weer zien. Men zal zijn Goël straks in volmaakte heerlijkheid mogen aanschouwen.

Nee, we zijn niet alleen in dit leven op Christus hopende. Hij is ons ten goede uit de dood verzezen. De band der vereniging met Christus als die dierbare Zielevriend, die Schoonste aller mensenkinderen, wordt nooit verbroken. Het zou wat wezen, als we straks niet tot Hem in heerlijkheid werden opgenomen. Het zou wat wezen, als we straks niet eeuwig bij Hem zouden mogen zijn om Zijn heerlijkheid te aanschouwen. Waren we dan maar nooit geboren, als we eeuwig die gemeenschap en dat aanschouwen van die allerbeminnelijkste Persoon des Middelaars moeten missen.

Waren we maar nooit geboren, als we niet naar onze hartelust straks de kroon voor Zijn voeten mogen werpen. Buiten Jezus is geen leven. Maar nee, Christus is opgewekt. Hij is onze Eersteling. Hij is ons voorgedaan. Hij zal ons allen tot Zich trekken, opdat we ook zullen mogen zijn waar Hij is. Dan zullen we God Drie-enig volmaakt mogen kennen en dienen.

Dit vooruitzicht doet de kerk toch wel eens met de dichter instemmen wat we zingen uit de 56e Psalm, het 6e vers

*Gij hebt mijn ziel beveiligd voor den dood;
Gij richt mijn voet, dat hij zich nimmer stoot
Gij zijt voor mij een schild in allen nood;
Gij hebt mijn smart verdreven;
Uw dierb're gunst is m' altoos bijgebleven;
'k Zal voor Gods oog, naar Zijn bevelen leven
Zo word' door mij Zijn naam altoos verheven
Zo word' Zijn lof vergroot.*

TOEPASSING

Wat zullen we nu nog ter toepassing zeggen? We hebben er immers reeds op gewezen, hoe ellendig de mens in zijn natuurstaat is? O leerde men zich werkelijk eens als de ellendigste van alle mensen kennen! Daar moeten we toch wat van weten. We moeten de grootste der zondaren worden. Al wordt men ook als een jeugdig kind tot God bekeerd, zodat men voor alle uitbrekende zondedaden bewaard gebleven is, maar men wordt door ware zielsontdekking de grootste der zondaren en daarom de ellendigste van alle mensen.

Met het oog echter ook op de verdrukkingen die men hier in de wereld onderworpen is, wijst de apostel erop dat men de ellendigste van alle mensen is, als men alleen in dit leven maar op Christus is hopende. En hoevelen zijn er niet, die geen andere Christus hebben dan voor dit leven. Omdat ze weten dat ze moeten sterven, hopen ze op de hemel hiernamaals. Maar het liefste zouden ze altijd hier op aarde blijven. Ze kennen niets van de ware gemeenschap aan Christus. Zo verwachten velen een duizendjarig vrede-rijk. Waar is het die mensen toch om te doen? Blijkbaar om niets anders dan om wat het vlees begeerlijk acht. Maar een wereld zonder ellende, doornen en distelen zal er voor de oordeelsdag toch echt niet komen. Het aardrijk is om onzentwil vanwege de zondeval vervloekt en het uitnemendste van dit leven is moeite en verdriet. Dat zal zo blijven, zolang de wereld staat.

De kerk zal er nimmer komen zonder strijd en zonder kruis en druk. Altijd zal het dus blijven gelden wat de apostel ons in de door ons overdachte tekst heeft doen beluisteren: „Indien wij alleenlijk in dit leven op Christus zijn hopende, zo zijn wij de ellendigste van alle mensen”. Wat is het toch voor een Christus op Wie men hoopt, zonder iets te kennen van het verlangen naar de eeuwige gemeenschap met Hem? Met zulk een Christus komen we bedrogen uit. Met al ons vroom gepraat behoren we tot de lieden die van de wereld zijn en wier deel in dit leven is.

Och hoe arm is toch onze verwachting die we van dit leven hebben! Het leven is reeds vol zorgen en bekommernissen en neemt eenmaal een einde. Soms zo spoedig en onverwacht. En dan komt de eeuwigheid. Maar met een Christus alleen voor dit leven, hebben we in dit leven ook nog niets. Er is dan geen vooruitzicht op een eeuwige gelukzaligheid waarin we ons ongestoord in Zijn zoete gemeenschap zullen mogen verlustigen. Een hoop op een Christus alleen in dit leven, is een valse en ongegronde

hoop. De ware kennis van Christus doet de dag van Zijn verschijning liefkrijgen. Zo komt er een verbinding aan Hem die nooit verbroken wordt. Als onze ogen de Koning mogen zien in Zijn schoonheid, zullen we tegelijk een ver gelegen land aanschouwen. Daar strekt de ziel zich naar de eeuwige gemeenschap met Hem uit. Hoe weinig beluistert men toch van die ware geloofskennis van Christus. Velen hebben een Christus gevonden waar men het op aarde goed mee doen kan. Ze zoeken geen ander vaderland. Ze weten van geen verlangen naar een verlossing van zichzelf en van dat zondig en verderfelijk lichaam.

De tekst die we overdacht hebben, laat ons weten dat God Zijn kerk in dit leven voorbereidt voor een eeuwige gelukzaligheid. De erfenis van die gelukzaligheid is voor die kerk bestemd en die kerk blijft in de kracht Gods tot die erfenis bewaart. Tot die erfenis kan men buiten Christus nimmer komen. Buiten Hem wacht ons alleen maar een eeuwige rampzaligheid. Daarom kan een ware bekommerde ziel het ook met niet anders dan met die Persoon des Middelaars doen. Men is de ellendigste van alle mensen, als men Hem moet missen. Dan heeft ook het leven geen betekenis meer. Was het zo niet bij de oprechte volgelingen des Heeren, toen Hij door de dood van hen was weggenomen? Maria stond als de ellendigste van alle mensen bij het ledige graf, als een mens die zo niet langer meer leven kon. En Thomas hield zich maar op zichzelf, want niemand was ellendiger dan hij. En wat zoudt ge van Petrus denken, die zijn Meester verloochend had? Och, voor al de discipelen is het zo geweest, dat zij zich de ellendigste van alle mensen gevoelden buiten Hem.

En zo zal het voor ons allen eens moeten worden. Dan moet er wat gebeuren. En dan zal er ook wat gebeuren. Dan zal men het mogen weten dat Christus waarlijk opgestaan is. Voor ons opgestaan uit de dood! Dan is er voor ons een levende Jezus. En op Hem zijn we niet alleen hopende voor dit leven. Nee, Hij is de Eersteling dergenen die ontslapen zijn.

Onze gedachten gaan uit naar hen die in Christus ontslapen zijn en wier ontzielde lichamen thans rusten in het stof. We hebben ze gekend onder hen die thans juichen voor de troon, aan wie we zo nauw verbonden waren. Wat hebben ze menigmaal ook tegen de dood opgezien. Maar ze zijn de doodsjordaan door. Wij staan er nog voor. O, wat zijn ze gelukkig, die er goed door zijn! Ze hebben door de poort mogen ingaan in de stad. Daar behoeven ze niet meer te zondigen zoals wij. Daar is geen strijd, daar is geen moeite meer. En het lichaam rust in het graf tot de dag der zalige opstanding. Christus' oog waakt er over. Straks in die grote dag zal Hij dat lichaam uit het graf weer doen verrijzen. Nee, ze zijn niet alleen in dit leven op Christus hopende geweest. Voor de kerk is er een eeuwige, volkomen, onuitsprekelijke gelukzaligheid bereid. Christus kocht de Zijnen naar ziel en lichaam, voor tijd en eeuwigheid. Hij is een getrouwe en volkomen Zaligmaker. Daarom zullen we op Hem niet tevergeefs hopen. Het ligt voor de kerk in goede handen. Het ligt in de handen van Hem, Die Zich noemen kan: *de Eerste en de Laatste, het Begin en het Einde, Die is, en Die was, en Die komen zal.* Amen.

TUSSEN PASEN EN HEMELVAARTSDAG

5. Het Goddelijk wonder van het bloeien van Aärons staf.

Jaarboek 1975

Psalm 106: 9 en 10
 Lezen Numeri 17
 Psalm 118: 11 en 13
 Psalm 99 : 4
 Psalm 2 : 7.

Geliefden.

In de 118^e Psalm heeft de dichter zeer duidelijk gesproken over de verhoging van de Middelaar na Zijn diepe vernedering. Van Hem heeft Hij gesproken als *de Steen, Die de bouwlieden verworpen hebben, maar Die door God gesteld is tot een hoofd des hoeks*. Dat de dichter daar profetisch van Christus heeft gesproken, lijdt geen twijfel. In de bekende gelijkenis van de boze landlieden, heeft de Heere Jezus het woord van de dichter op Zichzelf toegepast. En ook heeft Petrus voor het Joodse Sanhédrin het openlijk uitgesproken dat Christus de Steen was, die door de bouwlieden was verworpen en nu tot een hoofd des hoeks was geworden. En ook in zijn eerste zendbrief heeft hij die bekende woorden uit Psalm 118 aangehaald en op Christus overgebracht. Het is ons tevens bekend, dat men bij Christus' koninklijke intocht te Jeruzalem de woorden uit Psalm 118 heeft gebruikt, als men toen geroepen heeft: „*Hosanna de Zone Davids! Gezegend is Hij, Die komt in de Naam des Heeren! Hosanna in de hoogste hemelen!*”

Wij kunnen die woorden uit de 118^e Psalm ook zo hartelijk zingen. Alleen denken we er meest wel niet bij door, dat de Joden hetzelfde luidkeels gezongen hebben en slechts een week later hebben geroepen: „*Kruist Hem! Kruist Hem!*”

Christus is de Steen die door de bouwlieden is verworpen. Die bouwlieden waren de leidlieden des volks. De overpriesters, wetgeleerden en schriftgeleerden hadden het volk in de leer der zaligheid moeten onderwijzen. Ze hadden dan ook de eersten moeten zijn om de door God gezonden en reeds lang beloofde en verwachte Messias te huldigen. Dit hebben zij echter niet gedaan. Ze hebben Hem verworpen.

Zo handelden nu de bouwlieden des tempels met de voornaamste Steen van de tempel. Bij het bouwen van een huis kan er een steen in de handen van de bouwlieden komen die nergens past. Die steen is te kort of te lang, te breed of te smal. Zo'n steen werpt men weg en kijkt er niet meer naar om. Met Christus heeft men echter nog meer gedaan, want men heeft Hem in bittere vijandschap verworpen en veracht. Hij moest de dood sterven. Deze Steen echter, Die door de bouwlieden verworpen is, heeft God gesteld tot een hoofd des hoeks, dus tot een sierlijke hoofd, hoek of kroonsteen van het gebouw. De dichter zegt: „Dit is van de HEERE geschied, en het is wonderlijk in onze ogen”.

Van dit wonder moet bevindelijk wat gekend worden. De bouwlieden behoeven we zover niet te zoeken. Die bouwlieden zijn in ons hart te vinden. We zoeken een grond van rust buiten de enige grond van rust. Christus halen we de kroon van het hoofd. Maar welk een Goddelijk wonder geschiedt er, als die door ons verworpen Steen door God in onze ziel eens wordt gesteld tot een hoofd des hoeks. Dan zullen we in waarheid mogen zeggen: „*Gezegend zij Hij, Die daar komt in de Naam des Heeren!*”

In de opstanding van de Middelaar is het woord van de dichter bevestigd, namelijk, dat de Steen Die door de bouwlieden is verworpen, door God is gesteld tot een hoofd des hoeks. Oud-Testamentisch is daarop ook zeer duidelijk gewezen in de geschiedenis waarvoor we met de hulp des Heeren thans uw aandacht willen vragen. Onze tekst vindt u in Numeri 17 : 8, waar we Gods Woord aldus lezen :

„Het geschiedde nu des anderen daags, dat Mozes in de tent der getuigenis inging; en ziet, Aärons staf, voor het huis van Levi, bloeide; want hij bracht bloeisel voort, een bloesemende bloesem en droeg amandelen”.

We worden hier bepaald bij: *Het Goddelijk wonder van het bloeien van Aärons staf*. En we zien ons daarin voorgesteld

1. De Goddelijke verkiezing tot Zijn priesterlijk ambt.
2. De Goddelijke voldoening in Zijn priesterlijk werk.
3. Het Goddelijk getuigenis van Zijn priesterlijke waardigheid.

1. De Goddelijke verkiezing tot Zijn priesterlijk ambt

In deze weken geven we onze aandacht in het bijzonder aan de betekenis van het feit van Christus' opstanding. Oud-Testamentisch is dat feit niet alleen voorzeggd, maar ook in de schaduwdienst aan Israël voorgesteld. Zo ook is daarop gewezen in de bloeiende staf van Aäron. Dat bloeien van Aärons staf is een Goddelijk wonderwerk geweest. God heeft in de allereerste plaats daarin getuigenis gegeven van Zijn verkiezing van Aäron tot het hogepriesterlijk ambt.

Korach, Dathan en Abiram hebben Mozes en Aäron het opzienerschap over de vergadering Israëls betwist. De Heere heeft daarover op een geduchte wijze wraak genomen. Levend zijn ze ter hel gevaren met al wat het hunne was. Het volk scheen door deze wraakoefening des Heeren echter niets geleerd te hebben. Des anderen daags murmureerde de ganse vergadering der kinderen Israëls tegen Mozes en Aäron, zeggende : „Gijlieden hebt des Heeren volk gedood”. Ontzettende zaak! In Israëls verharding is te zien wie we in onze diepe val geworden zijn. Zegeningen noch slagen vermurwen ons hart, als God er niet aan te pas komt. Israël mocht er wel even van onder de indruk zijn geweest, als de vergadering Korachs voor de ogen des volks levend verslonden werd, want het volk vluchtte voor hun geschrei, maar die indruk was al gauw verdwenen. Uit de verharding van Israël blijkt, dat de gevallen mens tot alles in staat is. Men had de andere dag al weer de moed om tegen Mozes en Aäron te zeggen: „Gijlieden hebt des Heeren volk gedood”. De totale doodstaat van de mens is toch maar niet te loochenen, als men op zulke voorbeelden let. En tevens kunnen we er in zien wie de mens in zijn godsdienst is.

Men sprak over *des Heeren volk*. De vergadering van Korach beschouwde men dus als des Heeren volk. Hoever kan het toch met de mens komen in zijn godsdienstige vijandschap! Het is alleen nog beteugelende of intomende genade, als we er voor bewaard blijven om zulk een opzettelijke en verregaande vijandschap te openbaren. Geveinsd zijn we soms nog onderworpen. Maar het kan ook zijn, dat we evenals Israël niettegenstaande de krachtigste getuigenissen die de Heere soms aan de Waarheid geeft, toch nog in de verwerping daarvan doorgaan. Zo kan men in deze dagen soms nog dezelfde verharding en vijandschap zich zien openbaren. Maar wat de mens doet, doet hij voor zijn eigen volle verantwoording. Israël deed de zonde niet ongevaarschuwd. Maar daarom kon het oordeel Gods daarover ook niet uitblijven. De wolk bedekte de tent der samenkomst en de heerlijkheid des Heeren verscheen. En de Heere sprak tot Mozes zeggende: „Maak u op uit het midden van deze vergadering, en

Ik zal hen verteren als in een ogenblik”. Mozes en Aäron vielen echter op hun aangezichten. Ze sprongen voor dat schuldige volk nog in de bres. Aäron moest haastelijk met het wierookvat verzoening doen. De plaag had echter al aangevangen. Er stierven veertienduizend en zevenhonderd mensen. De Heere zou echter nu nog een nadere bevestiging ervan geven dat Aäron door Hem verkoren was om hogepriester te zijn. Van elk vaderlijk huis moest er een staf genomen worden. Die staven moesten gelegd worden in de tent der samenkomst voor de getuigenis.

Aärons naam moest op de staf van Levi worden geschreven. De staf van de man die God verkoren had, zou gaan bloeien voor de ark. Niemand zou er dan meer aan behoeven te twijfelen dat Aäron de door God verkoren priester was. Maar och, daar behoefde toch al niemand meer aan te twijfelen? Was er nog niet genoeg gebeurd om het volk ervan te overreden dat Aäron door God verkoren was om het priesterambt te bedienen?

De oversten van Israël hebben echter gewillig hun staf gebracht. Ze hadden het bevel des Heeren maar op te volgen. En al wat thans gebeurd was, zal er hen wel van hebben doen terugschrikken om het bevel des Heeren niet te gehoorzamen. Toch zou het de Heere niet tot toorn hebben kunnen verwekken, als de oversten van Israël nu hadden gezegd dat zij geen meerder bewijs meer nodig hadden van de Goddelijke verkiezing van Aäron tot het hogepriesterlijk ambt. Ze brachten echter gewillig hun staven. Ze hebben misschien wel gehoopt dat hun staf nog zou gaan bloeien.

Het ligt toch altijd maar meer naar de mens toe om wat te worden dan om niets te worden. In deze tijd staan er ook genoeg naar het priesterambt. Ze zien alleen op de naam die daaraan verbonden is, maar beseffen niets van het werk. En ook kan er wel een betrekking in de ziel liggen op dat ambt, omdat men het als een voortreffelijke zaak mag zien om de Naam des Heeren uit te dragen. Men ziet dan echter alleen het voortreffelijke, maar niet het gewichtige van het ambt. Velen zouden ontuchtend worden, als zij met de schaduwzijde van dit voortreffelijke ambt ook eens kennis maakten. Men kan ze dat echter nu niet aan het verstand brengen. God bedient Zich echter niet van mensen die zo gewillig uit zichzelf zijn.

Mozes was niet zo gewillig geweest om de leidsman van Israël te zijn. Toen hij nog gewillig was en een Egyptenaar doodsloeg, kon God hem niet gebruiken. Maar als hij veertig jaren later niet meer wilde, was het Gods tijd. En zo had ook Aäron er zich niet toe opgeworpen om hogepriester te zijn, maar was daartoe door God geroepen, Hebr. 5 : 4. Als hogepriester nu was hij een voorbeeld van Christus. Christus is als hogepriester verworpen ook alsdat Aäron dat werd. Aäron werd verworpen door Korach, die zelf een Leviet was. Christus is ook door het geslacht van Levi verworpen geworden. Van Hem heeft de Vader echter getuigenis gegeven als de door Hem verkoren Hogepriester, van eeuw tot eeuw. En tot het einde toe zal Hij dit getuigenis van Hem geven. “Geen andere Naam is er onder de hemel de mensen gegeven, door Welke wij moeten zalig worden.” Hij is de enige en volkomen Middelaar en Zaligmaker. Buiten Christus en het door Hem gebrachte offer kan God niets behagen. Zoals echter Korach, Dathan en Abiram stonden tegenover Aäron, zo staan wij tegenover Christus. Wij verwerpen de door God verkoren Hogepriester. We komen dus uit onszelf tot Christus niet. Christus Zelf heeft getuigd, *dat niemand tot Hem komen kan, tenzij de Vader, Die Hem gezonden heeft, hem trekke*. En ook heeft Hij gezegd: “En gij wilt tot Mij niet komen, opdat gij het leven moogt hebben.” Al Gods volk weet er van, hoe men geprobeerd heeft om buiten Christus zalig te worden. Die Persoon is de ziel zo onbekend, maar de mens is ook vijandig tegen een weg der ontdekking. Als Gods Geest niet onweerstaanbaar Zijn werk deed in de ontdekking

van de zondaar, hij zou in al zijn beweegoffers buiten Christus zijn zaligheid blijven zoeken. Zo wil hij zelf hogepriester zijn. En het is een droevig teken des tijds, dat zovelen hun zaligheid buiten Christus hebben gevonden. Het ontdekkende werk van Gods Geest wordt gemist. Met allerlei toestandjes is men bekeerd, maar buiten de enige Hogepriester.

Er is ook geen leer waar satan meer tegen woedt, dan die ontdekkende leer die alles buiten Christus afsnijdt. Diezelfde helse aanslag die gepleegd werd tegen Aärons priesterschap is in deze dagen nog te aanschouwen in de vijandschap die zich openbaart tegen een leer waarin er alleen op Christus als het enige Fundament van de zaligheid gebouwd wordt. De vijandschap kan wel lang verborgen blijven, maar zal zich zeker te zijner tijd wel openbaren. Men moet er alleen de gelegenheid maar schoon voor zien. Het kan niet anders of het moet voor velen onverdraaglijk zijn, als steeds hun valse gronden worden ondergraven. Maar de waarheid zal toch eeuwig zegevieren. Hoeveel helse aanslagen zijn er al niet tegen Gods heilig Woord bedacht. En al die helse aanslagen zijn gericht tegen de eer van Sions eeuwige Koning. Maar op Hem zal toch de kroon bloeien.

De geschiedenis die we thans overdenken leert het ons. De opstand van Korach, Dathan en Abiram moest er toe dienen, dat de Goddelijke verkiezing van Aäron tot het priesterschap te heerlijker aan het licht mocht komen. “Het geschiedde nu des anderen daags, zo zegt ons de tekst, dat Mozes in de tent der getuigenis inging; en ziet, Aärons staf, voor het huis van Levi bloeide.” *En ziet*, zo wordt er in de tekst gezegd. De Heilige Geest gebruikt dat woordje om al onze aandacht bij de grote betekenis van dat Goddelijke wonderwerk te bepalen.

Dit bloeien van Aärons staf moest genoeg zijn om alle twijfel weg te nemen en het volk er ten volle van te overreden dat Aäron de door God verkoren hogepriester was. Maar hier zien we dan ook een heenwijzing naar Christus als die grote, door God verkoren Hogepriester, van Wie de Vader zegt: “Ziet, Mijn Knecht, Die Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Dewelke Mijn ziel een welbehagen heeft.” Niemand anders heeft er Middelaar kunnen zijn buiten de verkoren Knecht des Vaders. Een engel had geen bloed te storten en de mens zelf een zondaar zijnde, kon voor anderen niet betalen. Christus moest als de eeuwige en waarachtige God de menselijke natuur aannemen en daarin met zulk een dure prijs betalen. Zo moest Hij als die grote Hogepriester het offer brengen dat alleen Gods toorn kon stillen en de schuld verzoenen.

„En ziet, Aärons staf, voor het huis van Levi bloeide”. We moeten een oog des geloofs ontvangen om op deze bloeiende staf van Aäron te zien. Dan ontvangen we een oog om buiten onszelf te zien. Zulk een zien wekt verwondering in de ziel. Hier wordt het oog voor dat Goddelijke werk ontsloten in het zaligen van zondaren. Zo wordt die Persoon des Middelaars aanschouwd als die door God verkoren Hogepriester. Dan mag men het zien, hoe God in Hem een weg geopend heeft, die er buiten Hem niet was. Dat brengt de ziel in een zalige verwondering. Dat werk der zaligheid krijgt waarde voor de ziel. Hier aanschouwt men eeuwige Goddelijke liefde in de verkiezing van zulk een Middelaar. Zo wordt de heerlijkheid Gods aanschouwd in het Aangezicht van die verkoren en gezalfde Middelaar en Hogepriester, want God, Die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene, Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het Aangezicht van Jezus Christus. Dat zijn dingen die voor de wijzen en verstandigen verborgen blijven, maar de kinderkens worden geopenbaard.

Zo leert men de door God verkoren Hogepriester ook verkiezen. De ongelovigen is Hij tot een steen des aanstoets en een rots der ergernis. “Daarom is vervat in de Schrift: Ziet, Ik leg in Sion een uiterste Hoeksteen, Die uitverkoren en dierbaar is; en: Die in Hem gelooft zal niet beschaamd worden. Maar de ongehoorzamen wordt gezegd: De Steen, Die de bouwlieden verworpen hebben, Deze is geworden tot een hoofd des hoeks en een steen des aanstoets en een rots der ergernis.” Men kan over Jezus roemen en verachtelijk spreken over dat volk dat over zijn ellende klaagt, maar men heeft zelf nog nooit de bloeiende staf van Aäron aanschouwd. Als men daarover spreekt, zal men geen weerklank der bergen vinden. Dan zal het blijken, dat men niets weet van een Goddelijke openbaring van die gezegende Persoon des Middelaars aan het hart. En dan kan de vijandschap ook niet uitblijven. Men acht het niet nodig om tot zulk een kennis van die door God verkoren Middelaar te komen. Maar dat komt, omdat men daar niets van weet. Van de zaligheid die de ziel daarin vindt, heeft men nog nooit iets gesmaakt.

Er wordt hier in de geschiedenis over een Goddelijk werk gesproken. Over een Goddelijk werk, niet alleen in de verordining van die grote Hogepriester en in het verdienen van de zaligheid door Hem, maar ook in die bovennatuurlijke verlichting die de ziel ontvangt, als ze tot de kennis zal mogen komen van Zijn Persoon en werk. In het bloeien van Aärons staf zien we dan ook niet alleen de Goddelijke verkiezing tot zijn priesterlijk ambt, maar ook de Goddelijke voldoening in zijn priesterlijk werk. Dit brengt ons tot onze tweede gedachte.

2. De Goddelijke voldoening in Zijn priesterlijk werk

De staf van Aäron bloeide dus. Echter bloeide hij niet alleen, maar hij bracht ook vrucht voort, want hij droeg amandelen. Welk een Goddelijk wonderwerk! Een dode staf wellicht jaren geleden van een boom afgesneden, dus oud en verdord droeg tegelijk knoppen bloesem en amandelen. Deze staf sproot uit, zonder wortel. Van Christus wordt gezegd, dat Hij is opgeschoten uit een dorre aarde. Hij is de Wortel Zelf. Davids huis was een dorre staf geworden. Jesaja spreekt over de afgehouden tronk van Isaï. Het is merkwaardig echter, dat Jesaja niet alleen van Christus spreekt als het Rijsje uit de afgehouden tronk van Isaï, maar ook als de Wortel van Isaï Die staan zal tot een Banier der volken. Isaï was er om Hem en toch kwam Hij uit Isaï voort. De dorre staf is uitgesproten. Zonder toedoen des mans is Maria bevrucht geworden. Christus is de Steen Die zonder handen afgehouden is. Hij moest wel voortkomen uit het geslacht des mensen, opdat Hij waarachtig mens zou zijn. Alle hogepriester is uit de mens genomen en wordt gesteld voor de mensen in de zaken, die bij God te doen zijn. Hebr. 5 : 1.

Aärons staf was van hetzelfde hout als de andere staven. Er was zó geen verschil. “Christus is de broederen in alles gelijk geworden.” Waarachtig mens moest Hij zijn daar in de menselijke natuur de zonde was bedreven. Zo moest ook in de menselijke natuur de straf op de zonde worden gedragen. Maar om voor de zonden van anderen te kunnen betalen, moest Christus Zelf zonder zonde zijn. Om de overtreding Zijns volk is de plaag op Hem geweest.

Zoals Aärons staf, afgesneden van de boom, nu een dode staf was, zo is Christus afgesneden uit het land der levenden. Hij moest sterven om de zonden Zijns volks. Mozes legde op Gods bevel al de staven voor de ark. Ze werden dood voor de ark gelegd. In die ark werden de stenen tafelen der wet bewaard. Die wet had God op Sinaï gegeven. Toch was er die wet al voordat God die op Sinaï gaf. Adam heeft de wet in zijn diepe val overtreden. Op het doen van de wet had God het eeuwige leven

beloofd. De overtreding werd met de dood bedreigd. Zo moesten dan ook al de staven dood voor de wet gelegd worden. Ook Aärons staf. De wet heeft niet anders dan de dood voor de overtreder. De bezoldiging der zonde is de dood. Door het doen van de wet zal niemand meer zalig kunnen worden. Zo had de wet voor Christus ook niet anders dan de dood, omdat Hij de overtredingen Zijns volks droeg. Het is door ons in de weken die achter ons liggen overdacht, hoe Christus niet alleen voor de zonden zeer smartelijk geleden heeft, maar zelfs de dood is ingegaan. Zo heeft Hij de vloek der wet voor de Zijnen moeten dragen. Hier gold het dus voor Hem: „Ten dage als gij daarvan eet, zult ge de dood sterven”. De zonde van Adam is Hem toegerekend alsof Hij die bedreven had. Mozes legde de staven dood voor de ark neer, ook Aärons staf. De wet heeft al haar vloekspraken op Christus uitgestort. Als een vervloekte moest Hij sterven. O die diepe vernedering van de Middelaar!

Maar Aärons staf is uitgesproten voor de ark. Er is leven in die staf gekomen. Aärons staf bloeide. Die staf ging bloeien voor de wet. Welk een treffende heenwijzing lag daar toch in naar Christus' opstanding. In het bloeien van Aärons staf liet God niet alleen zien dat Hij Aäron tot hogepriester had verkoren, maar dat Hij ook genoeg nam in zijn hogepriesterlijk werk. En zo heeft de Vader ook in de opstanding van Christus doen blijken dat Hij door Zijn werk volkomen was voldaan. Het offer dat door Hem als die grote Hogepriester was gebracht had Gods recht bevredigd. Nimmer had de Vader Hem uit de dood kunnen opwekken, als Zijn recht niet door Hem was voldaan. Christus heeft een volkomen voldoening gegeven aan al de eisen van Gods recht. Hij heeft de wet volmaakt gehoorzaamd en alzo het leven voor Zijn kerk verdiend. Maar Hij heeft ook de straf op overtreding van de wet gedragen. Zonder zonden stierf Hij voor de zonden. Maar Hij is in de dood niet gebleven. De dode staf is bloeiende geworden en is nu voor de Zijnen de Boom des levens, voortbrengende twaalf vruchten, van maand tot maand gevende Zijn vrucht; en de bladeren des Booms zijn tot genezing der heidenen.

Aärons staf heeft vrucht voortgebracht. *Hij droeg amandelen.* Waarom nu juist amandelen? Och, hoe treffend werd daarin juist de vrucht van Christus' hogepriesterlijk werk voorgesteld. Het woord dat in de Hebreeuwse taal gebruikt wordt betekent ook *wakkerheid, waken, haasten*. De amandelboom bloeit het eerst van alle bomen. In januari bloeit reeds de amandelboom en in maart zijn z'n vruchten al rijp. Daarom gaf de Heere ook aan Jeremia in de amandelroede te zien hoe Hij vaardig zou zijn in het uitvoeren van Zijn oordelen. „Wijders geschiedde des Heeren woord tot mij, zeggende: Wat ziet gij, Jeremia? En ik zeide: Ik zie een amandelroede. En de Heere zeide tot mij: Gij hebt wel gezien; want Ik zal wakker zijn over Mijn Woord om dat te doen”.

Zo zien we ons dan ook hier in Aärons bloeiende staf Christus' vaardigheid en gewilligheid voorgesteld in Zijn Hogepriesterlijk werk. Gewillig was Hij van eeuwigheid om dat grote werk tot verlossing der Zijnen op Zich te nemen. Wakker en vaardig was Hij om Gods wil te doen. In de eeuwige Vrederaad werd door God de Vader de vraag gesteld: „Wie is Hij, die met zijn hart borg worde om tot Mij te genaken?” En op die vraag is door de Middelaar zo volvaardig het antwoord gegeven dat in onze oude berijming zo kernachtig luidt:

*“Zie hier ben Ik, daar staat van Mij
Geschreven in Uw wetboek zo elk ziet,
Dat Ik Uwen wil billig
Volbrengen zal gewillig.
Zulks doe Ik ook, Mijn God!*

*Al Uw voornemen goed,
Draag Ik in Mijn gemoed,
En houd ook Uw gebod.*

Zo was Hij gewillig van eeuwigheid, maar ook gewillig in de tijd. Hij kon het Zijn spijsze noemen om de wil Zijns Vaders te doen en Zijn werk te volbrengen. Christus is in alles de Eerste. Zo is Hij de Eersteling der opstanding. Niet alleen zijn al onze gerechtigheden als een wegwerpelijk kleed, maar we komen er ook nog te laat mee aandragen. Christus is ons vóór. De staf van Aäron brengt amandelen voort.

Hier is dus vroegrijpe vrucht te vinden. Onze staven zijn dode staven en blijven dode staven. We lezen in het 9e vers: „Toen bracht Mozes al deze staven uit van voor het aangezicht des Heeren tot al de kinderen Israëls”. Al die staven waren dood en onvruchtbaar gebleven. Alleen Aärons staf had maar gebloeid. Al de staven waren voor het aangezicht des Heeren geweest, want Mozes bracht de staven uit van voor het aangezicht des Heeren tot al de kinderen Israëls. God had in al die staven buiten Aärons staf geen welgevallen kunnen vinden.

Het is zo nodig dat we met onze staven eens voor het aangezicht des Heeren terechtkomen. Zolang als dat niet gebeurt, kunnen we met onze staven nog wel in het leven blijven. Onze staven zullen eens *dood* voor de ark moeten blijven liggen. Maar als ons hier vermeld wordt, dat Mozes de staven uitbracht van voor het aangezicht des Heeren, dan zegt ons dat ook hoe het een Goddelijk werk zal zijn om ons eens ten volle te doen overnemen dat er uit ons in der eeuwigheid geen vrucht meer zal kunnen voortkomen.

We lezen hier van de kinderen Israëls: “En zij zagen het en namen elk zijn staf.” Ze moesten dus hun dode staf in ontvangst nemen. Hoe vernederend! Maar hoe zien we hier ook weer, hoe God er de mens toch zo schoon buitenzet. Er komt in het werk der zaligheid eenmaal niets van de mens in aanmerking. In de zuivere prediking wordt de mens er tussenuit gehouden. Geen wonder dat zulk een prediking niet gewild is. We zien liever onze staf ook nog een beetje bloeien.

Toch kan Gods oprechte volk er wel eens zulk een betrekking op krijgen, om er eens schoon buiten te mogen vallen. Men gevoelt het toch zo, dat dát een Godsdaad zal zijn. Maar toch zo noodzakelijk. Hier zal God pas recht aan Zijn eer kunnen komen. Maar daar ziet de ziel soms de zaligheid zo ruim in liggen. Vandaar dat ze het toch wel eens zo sterk begeren kan, om er zo eens totaal buiten te mogen vallen. Wonderlijke zaak toch, dat de Heere daar de ziel zo voor in gaat winnen. Toch valt het niet mee, als men in een weg gebracht wordt waarin men zijn dode staf terugkrijgt. De discipelen hebben bij de dood van Christus ook hun dode staf teruggekregen.

De zonen van Zebedéüs hadden gedacht dat hun staf ook nog eens zou gaan bloeien, als Christus in Zijn koninkrijk zou gekomen zijn. De één zag zich al aan Zijn rechterhand en de ander zag zich al aan Zijn linkerhand zitten. Wat zouden die staven dan bloeien. En Petrus’ staf zou nog het meeste bloeien, want als ze allemaal aan Christus zouden geërgerd zijn, zou hij toch niet geërgerd zijn geworden. Maar al de discipelen zijn aan Christus geërgerd geworden, ook Petrus. Zo hebben zij allemaal hun staf dood terug gekregen. De Borg heeft de pers alleen getreden.

Wat loopt het dan toch laag met de ziel af. Men kan het toch maar niet bekijken, dat de weg naar het leven zo door de dood heenloopt. Dat het nog eens zo’n dor en onvruchtbaar leven zou worden, had men nooit kunnen denken.

Maar dat niet alleen, het gaat hoe langer hoe meer zo aan een eind komen met de ziel, zonder eens goed aan een eind te komen. Dan kan men soms toch niet voor of

achteruit meer. En toch gebeurt er niets. De krachten bezwijken soms, naar ziel en lichaam beide. Nergens meer heeft men meer houvast aan. De ziel weigert getroost te worden. Onverklaarbaar ellendig, benauwd en veroordeeld gaat men over de wereld heen. Men komt als voor een muur te staan. Men moet leven en kan niet leven. Al kan men zijn zielstoestand soms wel horen verklaren, men is daar niet mee geholpen. Men kan het uit Gods Woord wel weten en ook sommigen van Gods volk wel horen vertellen dat dit de weg is, maar daar is men niet mee gebaat. Het zal voor de ziel toch tot een oplossing moeten komen. En die oplossing kan er alleen maar komen, als God ons in de plaats van onze dode staf eens de bloeiende staf van Aäron doet vinden.

Het is toch gelukkig geweest, dat er toch nog één staf is gaan bloeien voor de ark. “Aärons staf, voor het huis van Levi, bloeide.”

Het is het betekenisvolle feit dat we in deze weken mogen herdenken, dat er een Middelaar in de wereld is gekomen. Die in de dood niet is gebleven. Zijn staf is gaan bloeien. Hij is als een wortel opgeschoten uit een dorre aarde. De drievoudige dood is door Hem teniet gedaan, ook dus de geestelijke dood. Deze staf heeft de vrucht voortgebracht. Dit was ook door de mond van de profeet voorzeggd, dat het Rijsje uit de afgehouden tronk van Isaï vrucht zou voortbrengen. God wordt verheerlijkt in al Zijn deugden in het zaligen van de zondaar. De deugd van Zijn gerechtigheid is volkomen verheerlijkt maar ook de deugd van Zijn barmhartigheid kan zich nu in haar volle luister openbaren.

God kan van vrede spreken tot de ziel van boven het verzoendeksel. En die vrede Gods betekent voor de ziel het leven en de zaligheid. Dat hebben de discipelen na de opstanding van Christus ervaren, als Zijn komst de vrede voor hen meebracht, daar Hij zo liefderijk sprak: „*Vrede zij ulieden!*” Zo deed Hij Zijn discipelen als uit de dood herleven. Zo zal dus die dorre dode staf alleen kunnen herleven in Hem. Dan krijgt Zijn opstanding betekenis voor de ziel. Ja dan is die de ziel tot een oorzaak van onuitsprekelijke blijdschap.

We lezen hier van de kinderen Israëls : „En zij zagen het en namen elk zijn staf”. Daar moet het eens komen met de ziel. „Laat los, en gij zult losgelaten worden”. Het moet eens tot volle overname komen van onze gevallen staat, dus ook, van onze totale onvruchtbaarheid ten goede. Dan zal het Aärons staf alleen kunnen worden. Waar de ziel alles daarbuiten verliest, daar zal ze door het toe-eigenend geloof deze staf mogen vatten en omhelzen en daarbij veiliger zijn dan Adonia bij de hoornen van het altaar.

Deze Wijsheid des Vaders is met recht een Boom des levens voor een ieder die ze aangrijpt. Deze staf is geen gebroken rietstaf, die de hand doorboort. Neen, hier vindt de ziel een onwankelbare grondslag. Het eerste verbond kon verbroken worden, maar het tweede verbond niet meer. In het eerste verbond was het leven verliesbaar. Alleen door volmaakte gehoorzaamheid aan de wet zou de mens het onverliesbaar leven hebben kunnen ontvangen. Maar door Christus als de tweede Adam is het onverliesbaar leven voor Zijn kerk aangebracht.

De geschiedenis van Aärons bloeiende staf wijst ons dat ook zeer duidelijk aan, want wat moest er nu verder met die staf gebeuren? Mozes moest die staf weer voor de ark der getuigenis brengen. „Toen zeide de Heere tot Mozes: breng de staf van Afton weder voor de weerspannige kinderen; also zult gij een einde maken van hun murmureringen tegen Mij, dat zij niet sterven”.

Dit brengt ons tot onze derde gedachte:

3. Het Goddelijk Getuigenis van Zijn priesterlijke waardigheid

Evenals de kruik met manna moest deze staf ook in het binnenste heiligdom bewaard blijven. In Hebreeën 9 : 4 wordt ons gezegd, dat de staf van Aäron met de gouden kruik met manna zowel als de tafelen der wet in de ark bewaard gebleven zijn. We lezen immers in Hebreeën 9 : „Maar achter het tweede voorhangsel was de tabernakel, genaamd het heilige der heilige, hebbende een gouden wierookvat, en de ark des verbonds alom met goud overdekt, in welke was de gouden kruik, daar het manna in was, en de staf van Afton, die gebloeid had, en de tafelen des verbonds”. Volgens sommige verklaarders moet men dit opvatten, dat de staf van Aäron, niet in; maar *bij* de ark is bewaard gebleven. De staf moest in ieder geval in het binnenste heiligdom worden gebracht. En dat heeft ons genoeg te zeggen. Er wordt ons hier in de geschiedenis gezegd, dat die staf daar moest gebracht worden tot een teken voor de weerspannige kinderen. Zo moesten de kinderen Israëls door deze staf herinnerd worden aan wat hier plaats gevonden had. De navolgende geslachten zouden hierdoor er ook ten volle van verzekerd worden, dat Afton en zijn zonen tot het priesterambt door God verkoren waren. Israël was en bleef een weerspannig volk. Maar de weerspannige kinderen zouden door deze staf herinnerd worden aan de geduchte wraakneming des Heeren over de verwerping van de door God verkoren hogepriester. Volgens de verklaarders zouden de kinderen Israëls de gedachtenis aan dit feit van de bevestiging van Aärons priesterschap levendig hebben gehouden door een afbeelding van die staf op hun penningen te laten slaan. Maar och, hadden zij de betekenis van het bloeien van Aärons staf recht verstaan, ze zouden de Heere der heerlijkheid niet gekruisigd hebben.

Maar mochten wij nu ook dit wonder van het bloeien van Aärons staf maar eens recht verstaan. Als straks die roede vanuit het binnenste heiligdom geopenbaard zal worden, dan zal alle oog Hem zien, ook degenen die Hem doorstoken hebben. We begrijpen allen wel, dat het inbrengen van die staf in het binnenste heiligdom heenwees naar het ingaan van de grote tegenbeeldige Hogepriester in het binnenste heiligdom des hemels. Als Christus uit de dood is opgestaan, is Hij nog veertig dagen bij Zijn jongeren op aarde geweest.

Hij was niet meer gedurig bij hen, maar bereidde hen voor op Zijn hemelvaart. Tot Maria Magdalena heeft Hij gezegd: „Raak Mij niet aan: want Ik ben nog niet opgevaren tot Mijn Vader; maar ga heen tot Mijn broeders, en zeg hun: Ik vaar op tot Mijn vader en uw Vader, tot Mijn God en uw God”. Christus' hemelvaart was ook noodzakelijk. Hij moest de weg tot dat binnenste heiligdom voor Zijn kerk ontsluiten. Vanuit de hemel moest Hij Zijn Geest uitstorten en ook moest Hij heengaan om plaats voor de Zijnen te bereiden in het huis Zijns Vaders met de vele woningen. Maar ook moest Hij in de hemel als die grote Hogepriester met Zijn voorspraak voor de Zijnen steeds tussentreden bij de Vader.

Zo ligt daar dus die staf in dat binnenste heiligdom als een gedenkteken. In de tekst wordt gezegd : „Alzo zult gij een einde maken van hun murmuringen tegen Mij, dat zij niet sterven”. Aäron was hogepriester. Aan zijn hogepriesterlijke waardigheid gaf God dus getuigenis, niet alleen door die staf te doen bloeien, maar door die ook weer te doen inbrengen in het binnenste heiligdom. Zo maakte God een einde aan de murmuringen van het volk. Geen andere weg is er tot het binnenste heiligdom dan in die meerdere Aäron. De murmuringen tegen deze weg moeten ook in ons hart gestild worden. Daartoe is het nodig dat wij onze dode staf terugkrijgen. Het leven ligt buiten ons in dat verheerlijkt Hoofd aan de rechterhand des Vaders. Al is er nu het schaduwachtig heiligdom niet meer, en al was er reeds in de tweede tempel geen bloeiende staf van Aäron meer, die staf is toch ook voor ons als een gedenkteken in

het binnenste heiligdom gebracht. Wat heeft dit gedenkteken ons dan te zeggen? Voor Gods volk in de weg der heiligmaking heeft dit gedenkteken zeer zeker veel te zeggen. In die weg moeten de uit God geborenen er achterkomen hoeveel zonden er tegen hun wil in hen overgebleven zijn.

Maar nu is er een gedenkteken. En waartoe? Wel, opdat zij zovele malen als hun consciëntie hen aan moet klagen en hun hart hen moet veroordelen, niet terug zullen vallen in wettische dienstbaarheid en alzo weer op het spoor der dwaasheid zullen treden, maar door het geloof zullen zoeken in te dringen door het ontsloten voorhangsel in dat binnenste heiligdom, waar de bloeiende staf van Aäron ligt.

Christus is de Zijnen ook tot heiligmaking van God gegeven. Deze Staf bloeit in het heiligdom. Die Staf bloeit eeuwig. Het lichaam kan niet leven buiten het Hoofd. Maar waar het Hoofd leeft, daar kan ook het lichaam niet sterven. Het staat er zo opmerkelijk, dat de Heere tot Mozes heeft gezegd: „Breng de staf van Aäron weder voor de getuigenis in bewaring, tot een teken voor de weerspannige kinderen; alzo zult gij een einde maken van hun murmuringen tegen Mij, dat zij niet sterven”.

In de ware geloofserkenning van deze Hogepriester ligt het leven voor een mens die in zichzelf niet anders blijft dan een dorre staf. De Staf moest voor de getuigenis in bewaring worden gelegd. De ark werd de getuigenis genoemd, omdat de twee stenen tafelen der getuigenis daarin werden bewaard. Zo bloeide de staf dus voor de Wet. Christus heeft door Zijn gehoorzaamheid aan de wet het eeuwige leven voor de Zijnen verdiend. En in de geloofsgemeenschap aan Hem zullen zij nu in kinderlijke gehoorzaamheid aan de wet leren leven en alzo gewenste vruchten dragen. Maar zij zullen die vruchten alleen voortbrengen uit Hem Die de grote Wetvervuller is. Zo zullen zij niet sterven. Sterven moeten zij in hun ganse leven, totdat zij bij de dood alle zonden voor goed en eeuwig zullen afsterven. Maar daar ligt dan ook juist het eeuwige leven achter. Zo moeten we sterven om te leven. God geve ons dat geheim maar meer en meer te verstaan. Laat ons nu eerst toepasselijk op deze overdachte Waarheid zingen : Psalm 99 : 4: „Roemt nu onze God” enz.

TOEPASSING

Wat heeft die bloeiende staf van Aäron ons dan toch veel te zeggen! Kennen we reeds iets van de grote betekenis van die dierbare verborgenheid waarop die bloeiende staf van Aäron ons wijst? Korachs vergadering is ons tot een afschrikwekkend voorbeeld gesteld. „Ziet toe, dat gij Dien, Die spreekt, niet verwerpt; want indien dezen niet zijn ontvloden, die dengene verwierpen welke op aarde Goddelijke antwoorden gaf, veel meer zullen wij niet ontvlieden, zo wij ons van Dien afkeren Die van de hemelen is”.

Het wordt ons nog gepredikt, dat er een bloeiende Staf in het binnenste heiligdom is. Er is een Middelaar in de wereld gekomen om te lijden en te sterven voor de zonden. Als er zulk een Middelaar niet gekomen was, dan was er geen verlossing voor de gevallen zondaar geweest. Alleen zulk een Middelaar kon verlossen, Die meer dan alle mensen was, Die zou wel de dood ingaan, maar zou in de dood niet blijven. „Hij is krachtiglijk bewezen te zijn de Zoon van God naar de Geest der heiligmaking, uit de opstanding der doden”. Alleen Zijn staf kon gaan bloeien voor de wet. De staven van alle andere middelaars hadden dood voor de wet moeten blijven liggen. Wie kan dan toch het wonder vatten, dat de Zoon van God tot Borg geworden is en dat de Vader Zijn eigen Zoon tot Middelaar gegeven heeft? Was dat niet gebeurd, dan was er geen zaligheid geweest.

Maar nu zal het ook zoveel te erger zijn om verloren te moeten gaan, terwijl er zulk een weg der zaligheid geopend is. O die versmading van die Middelaar en van die

enige weg der zaligheid in Hem en Zijn verdiensten geopend, is toch zulk een verschrikkelijke zaak! De geschiedenis die onze aandacht heeft gevraagd, heeft ons dit toch zo duidelijk doen zien. Gaan we niet op een ontzaglijke en nimmer eindigende eeuwigheid aan? Is er niet een eeuwige zaligheid verbonden aan het ware geloof in die enige Middelaar en een eeuwige rampzaligheid van de verwerping van Hem? Wat denken we toch gering over het eeuwig heil van onze onsterfelijke ziel!

Het mocht toch eens goed tot ons doordringen wat deze geschiedenis ons te zeggen heeft gehad. Buiten deze meerdere Aäron zal er waarlijk geen zaligheid voor ons te vinden zijn. En hoevelen hebben toch wel iets waarop ze rusten buiten Hem. Ze kunnen het wel met minder dan met deze grote Hogepriester doen. Maar neen, we kunnen het met niet minder doen. Het is geen goed teken, als we ons wel bij Gods volk rekenen, terwijl er niet de minste kennis van de weg der verlossing in die Middelaar bij ons te vinden is.

Gods Geest geeft de mens geen rust buiten deze grote Hogepriester. We zullen een dode staf moeten overhouden, opdat Aärons staf eens voor ons zal gaan bloeien. Christus is de door God verkoren Hogepriester en de door God verkorenen worden door de trekkende liefde des Vaders tot Hem geleid. Dan zullen ze weten dat Hij van God is uitgegaan. Zo mag men Hem dan als die door de Vader verkoren Middelaar door het geloof aanschouwen en zo wordt Hij dan toch zo gans gepast en dierbaar.

Maar de geschiedenis bepaalde ons ook bij de Goddelijke voldoening in Zijn priesterlijk werk. Het offer door Hem gebracht, kon alleen Gods recht bevredigen. Onze staven blijven dood voor de wet liggen. Leeft u daar iets van in? Dan ontvalt u steeds meer alle hoop vanwege uw geestelijke onvruchtbaarheid. Het is toch zo verborgen voor ons, dat het met ons in alles op de dood aanmoet. Sterven moeten we aan alles buiten die grote Hogepriester, om het leven alleen in Hem te kunnen vinden. We zullen onze dode staf eens terug moeten krijgen en het eens moeten aanvaarden dat die staf nooit meer gaat bloeien. Daar moet het nu met ons heen. Dat is ons zo verborgen. En zo eenvoudig ligt het toch. De dood in ons en het leven in Hem. Dan zullen we mogen weten dat God voldaan is in het hogepriesterlijk werk van Zijn geliefde Zoon. En dan zal Hij tot ons van boven het verzoendeksel van vrede spreken. Van het werk van deze Hogepriester heeft de Vader ook getuigenis gegeven van eeuw tot eeuw. Dat doet Hij nog. Dat doet Hij door middel van de rechte prediking. Dat doet Hij inwendig in het hart door Zijn Geest. Christus is als de bloeiende staf van Aäron thans ingegaan in het binnenste heiligdom des hemels. Daar is het leven dus voor de kerk. We moeten steeds maar onze dode staf terugkrijgen. Dat is een profijtelijk leven. Dit deed de apostel zeggen: „Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij”.

Dit kan ook het verlangen gaande maken naar het leven in de eeuwige gemeenschap met Hem. De Voorloper is ons voorgegaan in het binnenste heiligdom. Hij rust niet eerder dan dat Hij zijn ganse kerk bij Hem heeft. Straks zal Hij ook vanuit dat binnenste heiligdom te voorschijn komen. “Want gelijk het de mensen gezet is eenmaal te sterven en daarna het oordeel, alsoo ook Christus eenmaal geofferd zijnde om veler zonden weg te nemen, zal ten andere male zonder zonde gezien worden van degenen, die Hem verwachten tot zaligheid.” Amen.

PREDIKATIE VOOR WEZENZONDAG

6. Een smartelijk afscheidswoord met een troostvolle belofte

Jaarboek 1985

Zingen: Psalm 27 : 7

Lezen: Johannes 14

Zingen: Psalm 56 : 4 en 6

Zingen: Psalm 45 : 7

Zingen: Psalm 72 : 8

Geliefden.

Van de teksten waarop de algemene verzoeningsdrijvers zich zo graag beroepen, is inzonderheid wel te noemen 2 Korinthe 5 : 15, waar we lezen: “Als die dit oordelen, dat indien Eén voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn. En Hij is voor allen gestorven, opdat degenen die leven, niet meer zichzelf zouden leven, maar Dien, Die voor hen gestorven en opgewekt is”.

Daar wordt toch heel duidelijk gezegd, dat Jezus voor alle mensen is gestorven? Nee, dat wordt daar toch in die tekst niet geleerd. We worden daar heel duidelijk gewezen op het Borgwerk van Christus. Het Borgwerk van Christus is in het bijzonder geloofend door de socinianen, want die hebben er niet van willen weten dat Christus als Borg in de plaats van anderen heeft voldaan, en in de plaats van anderen de schuld heeft betaald. En die zijn er ook in deze tijd genoeg, denk maar aan alle vrijzinnigen en modernen die er zijn, en die Jezus slechts als een voorbeeld stellen en niets willen weten van het Borgtochtelijk werk van Christus. Maar in dat Borgtochtelijk werk wordt Hij toch Zijn Kerk juist zo onuitsprekelijk dierbaar. Al wat Hij als Borg deed, deed Hij plaatsbekledend. Oud-Testamentisch is daar altijd al op gewezen in de zovele offeranden die er gebracht werden. Want die offeranden wezen naar Christus heen, en de schuld van het volk werd als het ware overgedragen op die offerdieren.

En zo was dat in het bijzonder wel met de slachting van het paaslam, waarom de apostel zegt: “Want ook ons Pascha is voor ons geslacht, namelijk Christus”. Dat paaslam droeg eigenlijk de schuld van het volk en werd daarom geslacht. Maar daarin werd dan ook duidelijk gewezen op wat Christus eenmaal doen zou. *Hij* zou de dood ingaan voor dood en doemwaardigen, die zelf niet zouden kunnen betalen. Die zelf niet zouden kunnen voldoen.

Het is wel begrijpelijk, zouden we kunnen zeggen, dat die Borgtocht van Christus geloofend wordt, en dat men van de leer van de voldoening, die door Hem gegeven is, niet wil weten. Waarom is dat wel begrijpelijk? Wel, men denkt er met zijn eigen werken nog wel te kunnen komen. Daarom loochent men ook dat Christus de gehoorzaamheid aan de wet plaatsbekledend heeft gegeven. Die gehoorzaamheid moet de mens zelf nog geven. Hij zou wel geleden hebben, maar Hij zou in Zijn lijden niet de straf in de plaats van anderen hebben gedragen, om die zo van anderen weg te nemen.

Maar een zondaar die aan zijn schuld ontdekt wordt, zal weten welk een eeuwige en welk een ontzaglijke straf hij zichzelf waardig heeft gemaakt, maar zal het ook weten dat hij niets kan doen tot wegneming van zijn schuld en dat al zijn werken niet vol gevonden worden voor God. Daarom zal hij door de Gerechtigheid van een Ander moeten worden behouden.

Welnu, de apostel wijst in 2 Korinthe 5 op het dierbare van het Borgtochtelijk werk van Christus als hij zegt: “Als die dit oordelen, dat indien Eén voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn. En Hij is voor allen gestorven”. Maar, zoals ik u zei, dan wordt die tekst ook weer aangegrepen door de algemene verzoeningsdrijvers. De remonstranten hebben de Borgtocht van Christus wel niet geloochend, maar zij hebben de personele voldoening van Christus geloochend. Hij zou wel hebben voldaan voor anderen, maar Hij zou hebben voldaan voor alle mensen. Dus, wij allen moeten maar geloven dat Hij voor ons voldaan heeft. Dat is volop de leer van de algemene verzoening!

Er zijn er zelfs nog wel onder de rechtzinnige Godgeleerden geweest die onderscheid gemaakt hebben tussen de *genoegzaamheid* van Christus' dood en de *krachtdadigheid* „van Christus' dood, Wat hebben zij ermee bedoeld? Wel, ze spraken over de genoegzaamheid van Christus' dood als volgt: dat de toegang tot de verlossing voor alle mensen in Zijn dood ontsloten is. Dan zou Hij eigenlijk een mogelijkheid van zalig worden toch voor alle mensen hebben verdiend, maar alleen degenen die geloven, zullen de zaligheid in Hem daadwerkelijk deelachtig worden.

Maar mannen als Beza en Voetius hebben dat standpunt niet gedeeld. Die hebben vastgehouden aan het krachtdadige van Christus' dood. Die hebben gesteld dat Christus geen mogelijkheid van zalig worden heeft verdiend, maar Hij heeft de zaligheid zelf verdiend, en die heeft Hij echt alleen maar voor Zijn Kerk verdiend.

Maar wordt er nu niet geleerd in 2 Korinthe 5 : 15 dat Jezus voor alle mensen is gestorven? De apostel zegt het daar toch: “Als die dit oordelen, dat indien Eén voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn. En Hij is voor allen gestorven”.

U moet die tekst goed lezen, zoals we alle teksten goed moeten lezen waarop de algemene verzoeningsdrijvers zich beroepen en dan zullen we zien dat die teksten juist het tegenovergestelde leren, van wat zij beweren. Er wordt gezegd: “Als die dit oordelen, dat indien Eén voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn”. Dus toen Hij stierf, stierven zij allen. Wie dan? Die in Hem waren.

Er is een uitverkiezing, en er is een verwerping. Dat is niet te loochenen, want dat leert heel de schrift ons. Heel de schrift leert duidelijk een dubbele predestinatie, waar men tegenwoordig maar niet meer van weten wil. Er is een uitverkiezing en verwerping. En de verwerping is natuurlijk niet in Christus geschied, dus de verworpenen zijn niet in Christus begrepen. Maar de uitverkiezing is wel in Christus geschied. “Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem, van voor de grondlegging der wereld”. De uitverkorenen zijn dus in Hem. Toen Hij leed en stierf, was het alsof zij leden en stierven. Hij ging de dood in voor hen, in hun plaats, het was alsof ZIJ de dood ingingen.

Dat is het wat de apostel zegt, als hij zegt: “Als die dit oordelen, dat indien Eén voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn. “En Hij is voor allen gestorven”. Voor die allen die in Hem begrepen waren. En dan zegt hij er ook nog duidelijk bij: “Opdat degenen die leven, niet meer zichzelf zouden leven, maar Dien, Die voor hen gestorven en opgewekt is”. Er wordt daar dus gesproken over degenen die leven. Ze worden opgewekt tot een nieuw leven, degenen voor wie Christus gestorven is.

Zij verkeren van nature ook in een geestelijke doodstaat, zoals alle andere mensen. We moeten van dood levend gemaakt worden. Het wil wat zeggen geestelijk dood te zijn. Dat wil zeggen, onmachtig ten goede te zijn. Onder de overheersende macht van de zonde te liggen. En dat er een onverbreekelijke vijandschap in ons is tegenover onze Schepper. Hoe kan zo'n mens nu zalig worden? Dat zegt de apostel: “Als die dit oordelen, dat indien Eén voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn”. Ze

moeten zalig worden. “En Hij is voor allen gestorven”. En dat opdat zij in hun geestelijke doodstaat niet zullen blijven. “Maar opdat degenen die leven, niet meer zichzelf zouden leven, maar Dien, Die voor hen gestorven en opgewekt is”.

Zij worden opgewekt tot een nieuw leven, als vrucht ook van Zijn opstanding. Want Hij is voor hen gestorven, en Hij is voor hen opgewekt. Dus zij worden een nieuw leven deelachtig en dat nieuwe leven openbaart zich, in de uitgangen des harten niet alleen, in een begeerte, in een hongeren en dorsten niet alleen, maar dat nieuwe leven openbaart zich, in heel de vrucht naar buiten. Dat nieuwe leven kan echt niet verborgen blijven. En daartoe is Hij gestorven en opgewekt, opdat zij niet meer zichzelf zouden leven. De mens leeft van nature een zichzelf leven. Maar “Opdat zij zouden leven Dien, Die voor hen gestorven en opgewekt is”. Daartoe heeft Hij zichzelf gegeven dat Hij zich een eigen volk zou reinigen, ijverig in goede werken.

Wat is dan Zijn opstanding van een zeer grote betekenis. Maar ook de hemelvaart die daaraan was verbonden, en die wij deze week weer hebben herdacht. Hij heeft het leven voor Zijn Kerk aangebracht. Maar dat leven, dat kan niet meer sterven, dat leven is in Hem te vinden, voor degenen voor wie Hij gestorven en opgewekt is. En dan zal Hij ze ook in Hem doen vinden, ook al is het dat Hij nu verhoogd is in de hemel en nu niet meer lichamelijk bij Zijn Kerk op aarde is.

Welnu dat heeft Hij ook Zijn discipelen doen weten, en wij zouden u daarbij dan nu op deze zondagmorgen, met de hulp des Heeren wat nader willen bepalen, als uw aandacht wordt gevraagd voor dat gedeelte uit Gods Woord, dat u kunt vinden opgetekend in het u zo-even voorgelezen hoofdstuk: Johannes 14 : 19, we noemden u Johannes 14 : 19, waar Gods Woord aldus luidt:

“Nog een kleinen tijd en de wereld zal Mij niet meer zien; maar gij zult Mij zien; want Ik leef en gij zult leven”.

We worden hier bepaald bij: *Een smartelijk afscheidswoord met een troostvolle belofte*

En dan worden we nader bepaald:

1. Bij de noodzakelijkheid van het heengaan van Christus.
2. Bij een verblijdend weerzien.

1. Bij de noodzakelijkheid van het heengaan van Christus.

Johannes 14 biedt ons de afscheidsrede die Christus tot Zijn discipelen heeft gericht, voordat Hij door de dood van hen werd weggenomen. In die afscheidsrede heeft Hij hun gewezen op de noodzakelijkheid van Zijn dood. Maar ook op de noodzakelijkheid van Zijn hemelvaart. Hij moest niet alleen de dood in, Hij moest ook ten hemel opvaren. En dat om voor Zijn jongeren plaats te bereiden.

Dat lezen we in de eerste verzen van dit hoofdstuk. Want Hij heeft zo liefderijk tot hen gezegd: “Uw hart worde niet ontroerd; gijlieden gelooft in God, gelooft ook in Mij. In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen; anderszins zo zou Ik het u gezegd hebben; Ik ga heen om u plaats te bereiden. En zo wanneer Ik heen zal gegaan zijn en u plaats zal bereid hebben, zo kom Ik weder en zal u tot Mij nemen, opdat gij ook zijn moogt waar Ik ben”.

We hebben het van de week al gehoord, dat de hemelvaart van de Middelaar noodzakelijk was. Hij moest plaats voor de Zijnen bereiden in het huis Zijns Vaders met de vele woningen. Maar die hemelvaart was ook noodzakelijk, opdat de Trooster, de Heilige Geest zou kunnen komen.

In Johannes 7 lezen we al dat Hij op de grote dag van het feest heeft geroepen: “Zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke. Die in Mij gelooft, gelijkerwijs de Schrift zegt, stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien. En dit zeide Hij van den Geest, Denwelken ontvangen zouden die in Hem geloven; want de Heilige Geest was nog niet, overmits Jezus nog niet verheerlijkt was”. En hier lezen we in dit hoofdstuk, in de verzen 16 en 17: “En Ik zal den Vader bidden, en Hij zal u een anderen Trooster geven, opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid; Namelijk den Geest der waarheid, Welken de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet Hem niet en kent Hem niet; maar gij kent Hem, want Hij blijft bij ulieden en zal in u zijn”.

Het was dus noodzakelijk dat Christus, wat Zijn lichamelijke tegenwoordigheid betrof, van Zijn discipelen ging scheiden. En vandaar heeft Hij dan ook gezegd (want Hij had ze daar al drie jaren lang op gewezen, maar het bleek dat zij dat niet goed begrepen hadden): “En waar Ik heenga weet gij, en den weg weet gij”.

Maar nu kwam juist de onwetendheid dienaangaande duidelijk voor de dag. Thomas wist niet, waarom Hij heen moest gaan en waar Hij heen zou gaan. Want we lezen: ‘thomas zeide tot Hem: Heere, wij weten niet waar Gij heengaat, en hoe kunnen wij den weg weten’? Maar niet alleen kwam de onwetendheid dienaangaande bij Thomas voor de dag, ook een Filippus openbaarde duidelijk zijn onwetendheid. Want we lezen dat Filippus heeft gezegd: “Heere, toon ons den Vader, en het is ons genoeg”. Maar Jezus heeft gezegd: “Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven. Niemand komt tot den Vader dan door Mij”.

Ach, hoe duidelijk ontdekken deze woorden ons toch de noodzakelijkheid ervan, dat Hij ging sterven, dat Hij Zijn Kerk weer bij Zijn Vader brengen zou. Hij moest dus de dood in, en Hij moest uit de dood opstaan, er moest door Hem aan het Goddelijk recht volkomen worden genoeg gedaan, en dat opdat de Vader weer gemeenschap zou kunnen hebben met de zondaar en Zich weer in gunst met hem zou kunnen inlaten. Maar dan moest Christus ook opvaren naar de hemel, opdat Hij de weg tot de gemeenschap van Zijn Vader zou ontsluiten.

‘t Was toch eigenlijk allemaal zo duidelijk en zo klaar mogelijk. Drie jaren lang heeft de Heere Jezus Zijn discipelen dat voorgehouden. Het onderwijs van de Heere Jezus was erg begrijpelijk geweest, maar al is het zuivere onderwijs begrijpelijk, het is voor ons niet zo begrijpelijk omdat we het eigenlijk niet begrijpen willen, want het gaat eigenlijk tegen ons in. Maar het onderwijs van de Heere Jezus was begrijpelijk genoeg geweest. Daarom kon Hij zeggen: “En waar Ik heenga, weet gij, en den weg weet gij”. Maar dan heeft Thomas gezegd: “Heere, wij weten niet waar Gij heengaat, en hoe kunnen wij den weg weten”? En Filippus heeft gezegd: “Heere, toon ons den Vader, en het is ons genoeg”.

En dan heeft de Heere Jezus een veelbetekenend antwoord gegeven. Jezus zeide tot hem: “Ben Ik zo langen tijd met ulieden, en hebt gij Mij niet gekend, Filippus?” Dat hield toch wat in! Kende Filippus de Heere Jezus nog niet? Ja, Filippus kende de Heere Jezus wel. Al de discipelen kenden de Heere Jezus toch wel. Toch werd door de Heere Jezus hier nu tot Filippus gezegd: “en hebt gij Mij niet gekend, Filippus”?

Welk een onverstaanbare klanken zijn dat toch ook voor velen in deze tijd. Want er zijn heel wat bekeerde mensen buiten de kennis zelfs van Christus om. Uit allerlei gevoelstoestanden en uitreddingen en verhoringen des gebeds in bijzondere noden, mogen ze opmaken blijkbaar, dat het ze aan Godbemoeienissen in het leven nog niet heeft ontbroken, zodat men toch geen vreemdeling van het genadeleven is. Maar van Christus weet men totaal niets af. Er is voor die kennis van die Persoon nooit plaats gekomen in de ziel. Er is geen rechte kennis van zonde en schuld, en van de diepe

ellende waarin de mens zich door de zonde heeft gebracht. Daar hoort men nu net niet van. Maar daar wist Filippus wel van. Filippus kende de Heere Jezus.

We kunnen toch weten dat Filippus door de Heere Jezus is geroepen. Dat Jezus tot hem gezegd heeft: “Volg Mij”. Hij was ook van Bethsaïda, net als Petrus en Andréas. En dan weten we hoe dat Hij Nathanaël heeft gevonden. En als Nathanaël tot hem gezegd heeft: “Kan uit Nazareth iets goeds zijn”? Dan heeft hij gezegd: “Kom en zie”. En dan heeft hij Nathanaël tot de Heere Jezus gebracht, en als de Heere Jezus Nathanaël tot Zich zag komen, dan heeft Hij gezegd: “Zie, waarlijk een Israëliet, in welken geen bedrog is”. En vol verwondering heeft Nathanaël gevraagd: “Vanwaar kent Gij mij”? En Jezus heeft gezegd: “Eer u Filippus riep, daar gij onder de vijgenboom waart, zag Ik u”. En dan heeft Nathanaël vol verwondering uitgeroepen: “Rabbi, Gij zijt de Zoon Gods, Gij zijt de Koning Israëls”. Dat was voor Filippus toch ook te meer een getuigenis ervan dat Jezus de ware Messias was. O, wat heeft hij toen toch ook weer veel in die Persoon des Middelaars mogen zien. Hij kende werkelijk de Heere Jezus, hoor. Moest er dan nog meer aan hem gebeuren?

Ja, daar hebt ge nu juist de grote vraag. Moest er nu nog meer aan hem gebeuren? Dat blijkt hier wel, dat er meer gebeuren moet. Voor velen is het geloven in Jezus genoeg. ‘t Geloof in Jezus houdt toch alles in? Jazeker houdt het geloof in Jezus alles in. “Die in de Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven, en die komt niet in de verdoemenis.” Zou dan het geloof in Jezus niet alles inhouden? Dat houdt werkelijk alles in. Als men tot geloof in die Persoon des Middelaars gebracht is, en Hem heeft mogen leren kennen, dan heeft men mogen ervaren: “Die Mij vindt, die vindt het leven, en trekt een welgevallen van de Heere”. En dan heeft men mogen geloven dat dit het begin van het eeuwige leven is. Dus het geloof in Jezus houdt alles in.

Maar ja, er is toch wel onderscheid in de mate van de oefeningen van het ware geloof. Volgens velen is dat niet zo. ‘t Geloof in Jezus houdt alles in, de rechtvaardigmaking en de heiligmaking, en verder kan men dan zo in volle verzekering van zijn staat zonder enige bekommering op de hemel aan reizen. Men wil niet weten van onderscheid in de standen van het genadeleven. Men is tot de kennis van Christus gekomen, en dan is dat genoeg. Dan moet je niet meer in een gemis terechtkomen, dan moeten er geen bekommelingen meer zijn, dan moet je niet meer spreken over een onverzoonde schuld, ‘t geloof in Jezus houdt nu eenmaal alles in.

Maar wat begrijpen die mensen dan nog (uitwendig) van wat we hier kunnen lezen in Johannes 14, van wat de Heere Jezus hier tot Zijn discipelen en tot Thomas en tot Filippus heeft gezegd? Weet gij nu nog niet, zo heeft Hij eigenlijk gezegd, welke weg Ik moet gaan? “Niemand komt tot den Vader dan door Mij”. En: “Die Mij gezien heeft, die heeft den Vader gezien”.

‘Door de trekkende liefde des Vaders wordt men tot Mij gebracht. Maar dan zal men ook weer door Mij tot de Vader worden gebracht. Daarom moet Ik de dood in, opstaan uit de dood, opvaren naar de hemel.’ Welk een onbegrijpelijke woorden waren dit toch voor de discipelen! Ja, laat ik nu verder gaan, onbegrijpelijke woorden zijn deze woorden van de Heere Jezus ook voor een ziel die wel werkelijk tot de kennis van de Persoon des Middelaars in het leven mag zijn gekomen.

Hoelang is dat geleden? Twintig jaar, dertig, veertig, vijftig jaar misschien? En leven we daar nu nog steeds op? En is er geen meerdere kennis gekomen van de weg die de Persoon des Middelaars moest gaan, en dat om de Kerk weer in de gemeenschap van Zijn Vader te brengen? Dan hebt u Hem echt nog niet recht gekend. Dan kent u Hem nog niet als uw schuldbetalende Borg, Die gekomen is om het recht te verheerlijken, en om de weg te ontsluiten tot de gemeenschap van de Vader, opdat de Kerk in Gods

eer en in Zijn gemeenschap de hoogste gelukzaligheid zal mogen vinden voor de ziel. Dan kent gij Hem nog niet recht, zoals Hij de Fontein van het ware leven is voor Zijn Kerk in de weg van een ware evangelische heiligmaking.

“Ik ben de Weg, de Waarheid, en het Leven”, zo heeft Hij gezegd. Maar om Mij zo te leren kennen, moet Ik u gaan verlaten, kan Ik in deze wereld niet meer blijven. “Nog een kleinen tijd en de wereld zal Mij niet meer zien”.

Wie worden hier met *de wereld* bedoeld? Al diegenen die geen deel aan dat ware leven hebben, dat Christus voor de Zijnen heeft aangebracht. Die wereld zou Hem niet meer zien. Die wereld had Hem gezien. De Heere Jezus had toch Zijn werk gedaan in deze wereld? Hij had Zijn prediking gericht tot Zijn eigen volk. Hij had zulke wonderen gedaan. Die had men aanschouwd. Dus de wereld had Hem gezien. De wereld had Hem gezien met lichamelijke ogen. Maar Jezus zegt: “Nog een kleinen tijd en de wereld zal Mij niet meer zien”.

Ja hoor, de wereld zal Hem nog eens een keer zien met lichamelijke ogen. Lees het maar in Openbaring 1 : 7: “Zie. Hij komt met de wolken, en alle oog zal Hem zien, ook degenen die Hem doorstoken hebben; en alle geslachten der aarde zullen over Hem rouw bedrijven; ja amen”. O, hoe vreselijk toch, als we Hem zo zullen zien. De wereld heeft Hem niet meer gezien zoals Zijn discipelen Hem gezien hebben na Zijn opstanding. Maar de wereld zal Hem eenmaal zien, als Hij zal komen ten gerichte. Het zal noodzakelijk zijn dat we Hem hier leren kennen, opdat we Hem hier zullen mogen zien, met het oog des geloofs, zoals de discipelen Hem hadden mogen zien, en dan anders dan de wereld Hem had mogen zien. Want de wereld zag Hem wel met lichamelijke ogen. Zo zagen de discipelen Hem ook.

Misschien hebt u wel eens bij uzelf gedacht: ‘het zou voor mij ook gemakkelijker zijn om zalig te worden als Jezus nog op aarde was.’

Ja, zulke gedachten kunnen in ons opkomen, die zijn bij mij vroeger ook wel opgekomen. Dan dacht ik, als de Heere Jezus nog op aarde was, zou het gemakkelijker zijn, dan zou ik vast en zeker naar Hem toegaan en dan zou ik ook door Hem zalig worden. Dat is toch gebleken bij hen die werkelijk ten einde raad tot Hem gekomen zijn, gans hulpeloos in zichzelf. Over hen heeft Hij zich genadiglijk en liefderijk willen ontfermen. Dat zou Hij toch nog doen! Als Hij nog op aarde was, was het gemakkelijker.

Maar wij verliezen dan toch uit het oog, dat toen Hij op aarde was, er toch zovelen waren die ook tot Hem hadden kunnen komen, maar ze kwamen niet tot Hem. En dat heeft Hij ook Zelf heel duidelijk gezegd: “Gij zijt niet van Mijn schapen, daarom gelooft gij niet in Mij”. En: “Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader Die Mij gezonden heeft, hem trekke”. Al zag men Hem met lichamelijke ogen, men kwam niet tot Hem. Al zouden wij Hem nu met lichamelijke ogen zien, we zouden echt niet tot Hem komen. Als we niet onszelf als gans verloren zouden leren kennen, en Hem werkelijk nodig kregen, dan kwamen we heus niet tot Hem.

De discipelen hadden Hem met lichamelijke ogen aanschouwd, maar niet alleen met lichamelijke ogen, ze hadden Hem tegelijk met de ogen des geloofs mogen aanschouwen. En wat de anderen niet hebben geloofd, dat hebben zij geloofd, dat deze Jezus de ware Messias was, Die in de wereld komen zou. Petrus heeft dat beleden en de andere discipelen met hem. Zo hadden zij Hem gezien en nu ging Hij van hen scheiden.

En nu sprak Hij een smartelijk afscheidswoord, maar toch met een troostvolle belofte daaraan verbonden. Hij wees ze op de noodzakelijkheid van zijn heengaan. “Nog een

kleinen tijd en de wereld zal Mij niet meer zien”. Maar dan heeft Hij beloofd, en dat is het tweede waarbij wij u willen bepalen: “Maar gij zult Mij zien; want Ik leef en gij zult leven”. Dus ten tweede:

2. Bij een verblijdend weerzien

Als dus de wereld Hem niet meer zou zien, dan zouden de discipelen Hem mogen zien. Waarom heeft Hij Zich nu aan de wereld niet meer geopenbaard na Zijn opstanding? Wel, heel eenvoudig, omdat de wereld geen deel aan Zijn opstanding ten leven had. Hij is de dood ingegaan voor de verkorenen Zijns Vaders. Voor hen is Hij uit de dood opgestaan, opdat zij, als vrucht van Zijn opstanding, ook opgewekt zouden worden tot een nieuw leven. En dat nieuwe leven is alleen maar te vinden in de gemeenschap met Hem, dat zullen ze weten. Geen leven is er voor hen te vinden onder de wet. Geen leven door wettische beweegoffers en vrome wettische plichtbetrachtingen. Als een verdoemelijk zondaar moet men tot de kennis van de Persoon des Middelaars gebracht worden. Opdat men werkelijk het leven in Hem zal mogen vinden. Buiten Hem snijdt het Goddelijke recht het leven van de zondaar af. Het recht van God moet gehandhaafd worden. Maar dan is er ook geen weg tot het leven te vinden buiten Hem Die aan dat Goddelijke recht volkomen heeft genoeg gedaan.

Ach, mijn geliefden, we hebben het u altijd gezegd, we hopen het altijd te blijven zeggen, het is zo noodzakelijk dat in de prediking het recht van God hooggehouden wordt, want anders zal nooit recht kunnen worden verklaard, hoe men als een verdoemelijk zondaar tot die Persoon des Middelaars komt, en als een verlorene in Hem het leven vindt. Het recht van God snijdt alles af, verklaart de zondaar dood en doemschuldig. Maar dat, opdat die enige Naam zal worden verhoogd, die onder de hemel de mensenkinderen tot de zaligheid is gegeven. Als het recht van God ons eigen werk niet afsnijdt, kan nooit de Persoon des Middelaars recht een gestalte krijgen in onze ziel. Kan Hij nooit recht waarde voor ons krijgen. Zo is het leven alleen in Hem te vinden. Dat hadden de discipelen ervaren.

Maar nu ging Hij tot hen zeggen: “Nog een kleinen tijd en de wereld zal Mij niet meer zien”.

De discipelen zouden Hem ook niet zien, maar als Hij heeft gezegd “de wereld zal Mij niet meer zien”, dan hield dat heel wat in. Want de wereld had wat dat betrof Hem werkelijk voor het laatst gezien, hoewel de wereld Hem terug zou zien, zoals ik zei, in de dag der dagen. Maar de wereld zou Hem hier op aarde niet meer terug zien. Maar de discipelen hadden Hem echt niet voor het laatst gezien. Ze zouden Hem echt wel niet zien wanneer Hij de dood en het graf zou zijn ingegaan. Een zware grote steen werd voor het graf gewenteld, die steen werd nog verzegeld ook, een grafwacht werd erbij geplaatst, Hij was niet meer te zien. En de vrouwen zijn ‘s morgens bij het graf gekomen en die vonden een leeg graf. Wat is dat een smartelijke zaak voor die vrouwen geworden. En we lezen het dan ook dat de discipelen hebben gezegd, “maar Hem zagen zij niet”.

En nu hebben we de hemelvaart van de Middelaar weer herdacht. En in betrekking tot de hemelvaart hebben deze woorden die we nu behandelen, ons ook zo onnoemelijk veel te zeggen, als Jezus heeft gezegd: “Nog een kleinen tijd en de wereld zal Mij niet meer zien”. De discipelen zouden Hem dan ook niet lichamelijke ogen niet meer zien. We kunnen het zo lezen dat ze Hem nagestaard hebben, en er kwam een wolk tussenbeide, en die nam Hem van voor hun ogen weg. Ze hadden Hem voor het laatst met hun lichamelijke ogen hier op aarde gezien. Aan dat lichamelijke zien van

Christus moest dus een einde komen. Maar als Hij zou opstaan uit de dood, dan zouden ze Hem toch nog mogen zien.

En Jezus heeft deze woorden gesproken, zoals ik u zei, voor Zijn sterven, en nog voor Zijn opstanding uit de dood. En dan lezen we in Handelingen 1: “Aan welke Hij ook, nadat Hij geleden had, Zichzelf levend vertoond heeft, met vele gewisse kentekenen, veertig dagen lang, zijnde van hen gezien, en sprekende van de dingen die het Koninkrijk Gods aangaan”. De wereld heeft Hem toen dus niet meer gezien. Maar Hij zou Zijn hand tot de kleinen wenden. En dat heeft Hij werkelijk gedaan. O, dat wederzien is toch wat voor hen geweest. Daar hebben ze mogen ervaren wat Hij hier in de tekst zegt: “Want Ik leef en gij zult leven”. Ze konden niet meer leven toen Hij door de dood was weggenomen. “We hoopten”, zo hebben ze gezegd, “dat Hij was Degene Die Israël verlossen zou. Doch ook benevens dit alles is het heden de derde dag, van dat deze dingen geschied zijn”.

Maar dan is het ook wat voor hen geweest als Hij Zich als opgestaan uit de dood aan hen heeft geopenbaard, en als de banden van het ongeloof zijn gebroken, als ze de kracht van Zijn opstanding hebben ervaren, als ze met alles aan een einde waren gekomen. Als ze echt niet verder meer konden. Als er geen leven meer voor hen overbleef. Maria Magdalena stond daar bij het ledige graf, die vrouw kon niet verder meer.

En zoals het bij haar was, was het bij al de vrouwen en ware volgelingen des Heeren. Zij konden echt niet verder meer. Zo wordt het leven buiten een levende Jezus zo schoon afgesneden voor de ziel. Maar het wederzien van Hem brengt het leven weer in de ziel. Dat is het wat Hij ze hier heeft doen weten. “Nog een kleinen tijd en de wereld zal Mij niet meer zien; maar gij zult Mij zien; want Ik leef en gij zult leven”. Dat wederzien, dat zal het leven weer terugbrengen in uw ziel. Dan zult ge zeggen: “Dat is de stem mijns Liefsten, zie Hem, Hij komt, springende op de bergen, huppelende op de heuvelen”.

O, dat wederzien van Hem, dat wil toch wat zeggen. Dat is een wederzien van Hem, van achter het eisend maar ook verheerlijkend recht van de Vader. Dat recht, dat door Hem volkomen is voldaan, bevredigd en verheerlijkt. Van achter dat recht vandaan wil Hij Zich weer openbaren, en wil Hij Zich weer doen wederzien. Wat gebeurt er dan? “Zijn vlees zal frisser worden dan het was in de jeugd; hij zal tot de dagen zijner jonkheid wederkeren”. En dan is het nooit te zeggen welk een volheid van leven zich in een opgestane Middelaar ontsluit voor de ziel, dan kan het ook echt niet meer op. Er is een tijd geweest in het leven dat men net als de discipelen in Zijn nabijheid mocht verkeren en zo in de vrucht van het dadelijke leven mocht delen, zo zou men mogen voortwandelen tot aan het einde van zijn leven toe. Maar als Christus Zich doet wederzien, denkt men ook dat het nooit meer op kan.

Maar, en daar heb ik u nu juist op te wijzen, Jezus heeft met deze woorden in het bijzonder Zijn discipelen voorbereid op Zijn hemelvaart. En als Hij zou zijn opgevaren ten hemel, dan zouden zij Hem met lichamelijke ogen niet meer zien en de wereld zou Hem dan ook niet meer zien. Dan zouden Zijn ware volgelingen toch mogen ervaren wat het voor hen betekende als Hij hier in de tekst gezegd heeft: “Want Ik leef en gij zult leven”. Wat is dat nu voor een leven? Dat is het leven in de ware geloofsvereniging met die dierbare Persoon, en dat door de zoete werking van de Persoon des Geestes, Die als de Trooster hier aan Zijn discipelen werd beloofd. Christus stond op uit de dood en dat om niet meer te sterven.

“Want die gestorven is”, staat er, “die is gerechtvaardigd van de zonde”. Wat wil dat zeggen?

Wat dat zeggen wil, kan ik u met eenvoudig beeld duidelijk maken. Het is wel eens gebeurd in het kerkelijke leven, na de evacuatie, dat we hoorden van iemand die zich in de evacuatietijd niet zo goed gedragen had, die had zich misdragen, die had zelfs in de gevangenis gezeten. Er werd toen op aangedrongen dat die man kerkelijk zou worden behandeld. We hebben toen naar de rechtbank geschreven. En weet ge wat voor bericht we terugkregen? Die man had zijn straf uitgedragen en de rechtbank liet zich daar verder niet meer over uit. En dat is heel begrijpelijk. “Die gestorven is, die is gerechtvaardigd van de zonde”, zegt de apostel. Iemand kan diefstal hebben gepleegd, maar om het nu maar eens heel eenvoudig te zeggen, als hij in de gevangenis zijn straf heeft uitgezeten, dan mag je hem echt niet achterna roepen: dief! Want als ge dat doet, beledigt ge die persoon, dat mag u niet doen, want hij heeft zijn straf uitgedragen. Christus is opgestaan uit de dood, was gerechtvaardigd van de zonde, had de schuld voor Zijn Kerk weggedragen, en dat wil toch ook wat zeggen voor de Kerk. Want mijne geliefden, als die schuld is weggenomen, is men ook gerechtvaardigd van de zonde. “Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods”? De straf is weggedragen. Daar heb je het weer: “Als die dit oordelen, dat indien Eén voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn. En Hij is voor allen gestorven, opdat degenen die leven, niet meer zichzelf zouden leven, maar Dien, Die voor hen gestorven en opgewekt is”. De schuld is weg, de straf is weg, er is geen beschuldiging meer tegen hen in te brengen. Christus is ten goede voor de Zijnen als Middelaar verhoogd aan de rechterhand des Vaders. Daar doet Hij, ten goede voor Zijn Kerk, Zijn werk. Daar bidt Hij voor de Zijnen op grond van Zijn volbracht Middelaarswerk. Zo is Hij dus nu in de hemel, als het levengevend en als het levenonderhoudend Hoofd voor Zijn Kerk.

Ach, mijn geliefden, er kunnen zulke duistere tijden komen voor de ziel met alles wat er beleefd kan zijn. Dan kan men met de dierbaarste weldaad die geschonken is totaal niets meer beginnen. Men is het leven kwijt, dat men heeft mogen smaken in de kennisneming van Christus als vrucht van Zijn eerste openbaring aan het hart. Maar men is ook het leven kwijt waarin men heeft mogen delen als Hij Zich als opgestaan uit de dood aan de ziel geopenbaard heeft. En nu wordt men soms aan zulke verschrikkelijke duisternissen naar de ziel blootgesteld en dat ook onder uitwendige beproevende omstandigheden. Dan gebeurt het ook dat men werkelijk niet verder meer kan, dat men moedeloos ineenzinkt. Dat men geen hoop en geen moed meer overhoudt voor dit leven. Dan ziet men in dit leven niet anders dan ellende zich beschoren, maar ook na dit leven verwacht men niets anders meer dan eeuwige jammer en ellende, men kan niets meer vasthouden, z’n bekering raakt men kwijt, dus daar kan men zich echt niet mee op de been houden, en daarbij is de ziel zo dor en zo dodig gesteld. Het is niet te zeggen hoe ellendig men is. Daar zijn geen woorden voor te vinden.

Maar Jezus zegt: ‘Dat is nu de weg die Ik met u ga houden, en dat opdat die dierbare Geest Zijn werk zal kunnen doen, als die hemelse Leidsman en Trooster. Opdat Die het u geven zal dat ge wel eens door al die donkere zwarte wolken moogt heenblikken, opdat u Mij dan in het oog zult mogen krijgen, al ziet ge Mij dan niet met lichamelijke ogen, maar met de ogen uwer ziel en dan zult ge Mij zien verheerlijkt aan des Vaders rechterhand ten goede voor u werkzaam.’

Dan krijgt ge weer levensmoed en levenskracht. Dan zult ge ook weten dat ge als vrucht van Mijn opstanding opgewekt zijt tot een nieuw geestelijk leven. En dat dit nieuwe leven nooit meer sterft. En dat de verbinding die er gekomen is met Mij, nooit meer wordt verbroken. Maar dat die verbinding wordt bestendig door de werkingen

van de dierbare Geest, Die zal Zijn werk doen als die hemelse Leidsman en Trooster. Die zal gedurig uw ziel weer opwekken uit de neergebogenheid en uit de verslagenheid waarin ze kan verkeren en zal u weer over alle omstandigheden doen heen zien en zal u doen ervaren wat hier staat, “Want Ik leef en gij zult leven”. Dat wil wat zeggen. Dat wil zeggen dat het leven van Jezus zich in het sterfelijke vlees zal openbaren, en dat men dan toch zal ervaren, als we geen kracht meer hebben om verder te gaan, dat dát de kracht van Christus’ opstanding is. Dat men naar het lichaam kracht krijgt en naar de ziel kracht krijgt. Dat men de weg zal gaan, die we moeten gaan en de loopbaan die is voorgesteld, zal moeten bewandelen tot het einde toe, totdat men zal gekomen zijn aan de witte streep. Daar moet men naar leren jagen, naar het wit, de prijs der roeping Gods die van boven is in Christus Jezus om straks verlost te zijn en naar de ziel bij Hem te zijn en Hem naar de ziel te mogen aanschouwen.

Zo zal men ook moeten verlangen naar de grote dag van Zijn wederkomst. De discipelen moesten het horen uit de mond van de engelen: “Deze Jezus, Die van u opgenomen is in de hemel, zal also komen, gelijkerwijs gij Hem naar den hemel hebt zien henenvaren”. Hij komt terug, en dan zult ge eeuwig leven met Hem, ook naar het lichaam. Maar terstond bij het sterven zal de ziel tot Christus haar Hoofd al worden opgenomen.

Dat is het blij vooruitzicht dat de Kerk strelen mag, en waar we even van hopen te zingen. uit Psalm 45 : 7, we noemden u Psalm 45 : 7:

*Straks leidt men haar in statie, uit haar woning,
In kleding, rijk gestikt, tot haren Koning;
Zo treedt zij voort met al den maagdenstoet,
Die haar verzelt, U vrolijk tegemoet.
Zij zullen blij, geleid met lofgezangen,
De vreugde voên, die afstraalt van haar wangen,
Tot zij, daar elk gewaagt van haren lof,
Ter bruiloft treên in ‘t koninklijke hof.*

Toepassing

“Want Ik leef en gij zult leven”. Het leven van de kerk is verbonden aan het leven van Christus. En dan ging het voor de discipelen door een voor hen onbegrijpelijke weg. Jezus zou niet alleen de dood ingaan, maar na Zijn opstanding ook opvaren naar de hemel. Dan zou Hij toch alles voor hen meenemen. Ach, mijne geliefden, we moeten kennis krijgen aan zulk een weg, als waarin de discipelen werden geleid, om er iets van te mogen verstaan wat deze afscheidsrede van de Heere Jezus inhield.

Ik heb er u in het begin op gewezen wat het ons te zeggen heeft als we lezen van Filippus dat hij zeide: “Heere, toon ons den Vader, en het is ons genoeg”. En dat Jezus toen gezegd heeft: “Ben Ik zo langen tijd met ulieden, en hebt gij Mij niet gekend Filippus”? Nog niet recht gekend. “Die Mij gezien heeft, die heeft den Vader gezien”. Nu, dan ben je er toch Filippus, dan weet je het, dan heb je de Vader gezien, want Jezus zegt dat toch. Ja maar, daar kon Filippus het niet mee doen. Nee, want daar hoefde hij het niet mee te doen ook. Jezus heeft dat laten weten, Ik blijf niet meer bij u, want Ik moet u bij Mijn Vader brengen. “Want Ik ga heen tot Mijn Vader”, en Ik breng Mijn Kerk bij Mijn Vader, opdat Mijn Vader door de Kerk gekend zal worden. Dan zult ge het pas gaan verstaan: “Die Mij gezien heeft, die heeft den Vader gezien”. Maar dat is een smartelijke weg voor u.

Ach, ik preek liever mijzelf niet, maar om het verstaanbaar te maken is het wel eens nodig, vooral in deze tijd, omdat men haast niets meer weet van dat bevindelijke werk. Toen die dierbare Persoon Zich aan mijn ziel geopenbaard had, heb ik zeker een jaar in de vrucht daarvan geleefd. Maar Hij ging weg en nam alles voor mij mee. Met alles wat er geweest was, kwam ik toen in de dood terecht. Later heb ik gezien hoe noodzakelijk dat was. Dan gaat ge deze hoofdstukken verstaan, Johannes 14, 15 en 16. Gaat dat door zo'n weg? Ja, dat moet nu nog zo beleefd worden. Zoals de discipelen geleid werden, zo wordt Gods volk nog geleid. Geloof dat maar. Ook al hebben de heilsfeiten plaatsgevonden, maar Gods volk wordt nog precies eender geleid. Zo moeten we een Borg leren kennen, Die de dood inging, Die uit de dood opstond, Die opvoer ten hemel, opdat al die heilsfeiten betekenis krijgen. Opdat die Geest zal worden gekend, als de Trooster Die van de Vader en Zoon uitgaat en op de Pinksterdag aan de Kerk is gegeven.

Dat hopen we weer te gaan herdenken. Daarom heeft Jezus gezegd: "Ik zal u geen wezen laten; Ik kom weder tot u". 'Ook wanneer Ik zal zijn opgevaren naar de hemel, kom Ik weder tot u, door de Persoon des Geestes, opdat ge een geestelijke gemeenschap met Mij zult mogen leren kennen. Een geloofsgemeenschap. Want ge zult van alle gevoelsgronden afgebracht moeten worden. Gij moet dat zuiver geloofswerk leren verstaan. Gij moet weten dat er verbinding aan Mij is gekomen door het geloof en dat die nooit wordt verbroken.'

De zielsgestalten wisselen zich, vandaag heb je het, morgen ben je het kwijt. Maar de grondslag van de zaligheid der Kerk ligt eeuwig en onwrikbaar vast, buiten de mens, in een verhoogde Middelaar, Die ten goede voor Zijn Kerk aan 's Vaders rechterhand verheven is. Daarom moeten we iets van die leiding leren kennen zoals de discipelen daarvan hebben mogen weten.

Jezus ging van hen scheiden. "Nog een kleinen tijd en de wereld zal Mij niet meer zien". Het is smartelijk als er een scheiding komt, en dat ook als er een verbinding is geweest. En dat als men niet van elkander scheiden wil en niet scheiden kan. Dan wordt er wel eens gezegd: scheiden doet lijden. Nu, dat hebben de discipelen ondervonden. Zo moet u bevindelijk iets leren verstaan van die gang, die ik u heb proberen te verklaren. Dat Hij uit het gezicht verdwijnt en dat ge Hem niet meer in het oog kunt krijgen. Dan neemt Hij alles als het ware voor u mee. Maar Hij zal toch Zich doen wederzien. Hij doet Zich wederzien, zoals Hij Zich deed wederzien door Zijn discipelen na Zijn opstanding. Maar, Hij doet Zich ook wederzien, al is Hij opgevaren naar de hemel, en dat door Zijn Geest. Die Geest Die doet inblikken in het binnenste Heiligdom. Die Geest doet Hem aanschouwen in Zijn verhoogde staat. En de ziel vindt daar haar verlustiging in.

Hij, de Vorst der aard',

Is die hulde waard.

Vandaar dat de discipelen naar Jeruzalem zijn teruggekeerd met grote blijdschap. Wonderlijk toch. Nu was Hij niet meer lichamelijk bij hen. Wat was het toch pijnlijk dat Hij van hen ging scheiden, ze hebben Hem nagestaard. O, dat Hij toch maar bij hen bleef, nee Hij bleef niet bij hen. Maar toen ze het mochten verstaan waarom Hij opgevaren was naar de hemel, kwam er een grote onuitsprekelijke blijdschap in hun hart. Dat is nu het wonderlijke van het werk der zaligheid. Daar moeten we iets van leren kennen.

We hebben erop gewezen wat het is voor de wereld die Hem niet meer zien zal totdat Hij wederkomt op de wolken des hemels. Denkt er om! We zullen Hem allemaal een keer zien. Dat zal vreselijk zijn. Als Hij dan zal komen met grote kracht en heerlijkheid. Als we dan tot de bergen zullen roepen: “Valt op ons, en tot de heuvelen: Bedekt ons, voor het Aangezicht van Hem Die op de troon zit, en voor de toorn des Lams, want de grote dag Zijns toorns is gekomen. Wie kan bestaan?”

Daar gaat ge met uw godsdienst! Daar gaat ge met uw belijdenis! Daar gaat ge met uw rechtzinnigheid! Daar gaat ge met al uw vreselijke werk, dat ge nooit gedaan hebt uit vrucht van de vereniging met Christus. ‘t Zal vreselijk zijn! Dan zijn al die werken niet vol gevonden voor God. Geen ogenblik kunnen we bestaan voor Hem, Die daar zichtbaar is en in volle hemelse heerlijkheid verschijnen zal. Het is nu nog het heden van genade.

We hebben dus weer mogen stilstaan bij de betekenis van Christus’ lijden, sterven, opstanding en hemelvaart. We gaan de Pinksterdag tegemoet. We hopen, als de Heere het geeft, volgende week weer te herdenken hoe de Heilige Geest is uitgestort op de grote Pinksterdag. Maar we hebben er u dan ook weer op te wijzen, dat die heilsfeiten die we steeds jaarlijks herdenken, echt betekenis moeten krijgen voor onze ziel. Dan gaan we ook de inhoud van deze afscheidsrede van de Heere Jezus verstaan. “Nog een kleinen tijd en de wereld zal Mij niet meer zien; maar gij zult Mij zien”. O, dat we Hem eens kregen te zien. Want als we Hem nooit zullen zien, zullen we nooit iets zien, dat werkelijk de moeite waard is om te zien.

We gaan de vakantietijd tegemoet, waar gaat u naar toe? Is het al klaar gemaakt? Plannen besproken? Hebt ge al een adres? Is alles al voor elkaar? Wat hoopt u te gaan zien? O, mijn geliefden, er is in de natuur heel wat te zien. Veel moois, hoor. Maar niet wat hier staat! Dat is echt niet in de natuur te zien! “Maar gij zult *Mij* zien”. Toen Jezus opvoer naar de hemel en de discipelen Hem na bleven staren, had heel de wereld geen cent waarde meer voor hen. Echt niet, nee hoor, ze keken Hem maar na, want hun hart was aan Hem verbonden. En de leegte die er kwam in hun ziel. door het weggaan van Hem, was met heel de wereld niet te vervullen. Daar zult ge toch wat van moeten weten! Als u daar niets van weet, bent u onuitsprekelijk arm.

We hebben u altijd te wijzen op die enige weg, alleen in die Persoon geopend. “Gij zult Mij wederzien; want Ik leef en gij zult leven”. Dat geldt voor de Kerk, dat geldt voor de knechten die uitgezonden zijn om het Woord uit te dragen, een levende Jezus te verkondigen. Het leven in Hem voor een arme zondaar. Als er nu maar werkelijk arme zondaren waren. Ja, mijne geliefden, laat ik dit nog eens mogen zeggen, want het is nu werkelijk wel zo, dat je uitgepreekt zou raken, omdat er geen behoefte meer is. Omdat er niet anders meer is dan de dood in de pot. Dat is niet alleen hier, maar dat is overal.

Maar ja, als er nog ene arme zuchter ergens is, wil de Heere je er soms nog voor gebruiken. Want de wereld blijft toch bestaan tot de laatste uitverkorene is toegebracht. Die moet er komen, ook in de middellijke weg. Wij hebben maar te volgen. En dan zullen we het later ook verstaan, waarom. “Wat Ik nu doe” zo heeft Jezus gezegd in deze zelfde nacht, “weet ge nu niet, maar na deze zult gij het verstaan”. De discipelen hebben Hem maar moeten volgen. Nu komt het er maar op aan dat we Hem maar zullen volgen. Dan kunnen we van Hem niet af, dan zullen we het Lam nagaan en volgen, waar Het ook heengaat, door bezaaide en door onbezaaide wegen. Dan komen we met Hem niet bedrogen uit, want Hij heeft gezegd: “Want Ik leef en gij zult leven”, ‘en gij zult dan ervaren, dat Ik tot het leven van uw ziel de dood

ben ingegaan en uit de dood ben opgestaan en opgevaren ben naar de hemel, opdat ge eeuwig leven zult door Mij'. Amen

Slotzang: Psalm 72 : 8

VOOR DE HEMELVAARTSDAG

7. De uitermate vernederde Middelaar uitermate verhoogd

Jaarboek 1967

Zingen: Psalm 68: 9

Lezen: Filippenzen 2: 1 t/m 11

Psalm 47: 3 en 4

Psalm 21: 5

Psalm 132: 12

Geliefden.

Toen de Heere Jezus op aarde was, heeft Hij enkele malen die bekende woorden gesproken: „Want een iegelijk, die zichzelf verhoogt, zal vernederd worden, en die zichzelf vernedert, zal verhoogd worden”.

De farizeeërs waren mensen die zeer hoog met zichzelf stonden, waarom de Heere Jezus hen ook in het bijzonder bedoeld heeft, als Hij sprak over degenen die zichzelf verhogen. In Lucas 14 lezen we dat Hij die woorden gesproken heeft in het huis van een overste der farizeeërs. Hij zag hoe zij die genood waren, de vooraanzitting verkozen. En daarom heeft Hij gezegd: „Wanneer gij van iemand ter bruiloft genood zult zijn, zo zet u niet op de eerste zitplaats; opdat niet misschien een waardiger dan gij van hem genood zij, en hij komende, die u en hem genood heeft, tot u zegge: Geef deze plaats, en gij alsdan zoudt beginnen met schaamte de laatste plaats te behouden. Maar wanneer gij genood zult zijn, ga henen en zet u op de laatste plaats; opdat, wanneer hij komt, dien genood heeft, hij tot u zegge: Vriend, ga hoger op; alsdan zal het u een eer zijn voor degenen die met u aanzitten”.

In Lucas 18 heeft Christus die woorden gesproken in die bekende gelijkenis van de farizeeër en de tollenaar. In die gelijkenis was het ook weer de farizeeër die zichzelf verhoogde. Hij bad bij zichzelf: „O God, ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen: rovers, onrechtvaardigen, overspelers, of ook gelijk deze tollenaar. Ik vast tweemaal per week, ik geef tienden van alles wat ik bezit”.

Die farizeeër behoeven we niet zover te zoeken. We hebben allen onszelf verhoogd in onze diepe val. En toen zijn we juist vernederd geworden. We zijn uit het paradijs verdreven en moeten nu als gevolg van die zondeval eenmaal sterven. Dat is een diepe vernedering. Het is een diepe vernedering, als het lichaam het graf ingaat. Zo laag loopt het nu af met het pronkstuk van de schepping Gods.

Maar het ergste is, dat die gevallen mens zich nooit meer voor God kan vernederen. Als men in de hel zich nog vernederen kon, zou de hel geen hel meer zijn. Geen zaliger plekje is er dan om onder God te mogen buigen en in waarheid te erkennen: „Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig”. Tot die vernedering van zichzelf wil de Heere Zijn volk brengen. Maar die vernedering gaat dan ook met de ware ontdekking gepaard. Door een weg der ontdekking brengt God Zijn volk in vernedering. Die ontdekking werd bij de farizeeërs gemist. Daarom gingen zij in hun eigengerechtigheid op. En zo is het bij ons allen van nature. Och, wat is toch de mens die geen ontdekking heeft.

Maar wat blijft ook Gods volk na alle ontvangen genade. We blijven met ontvangen genade uit onszelf altijd maar zelfbedoelende schepselen. En daarom moeten we ook iedere keer maar weer vernederd worden. De Heere weet er wel raad op om ons in die vernedering te brengen. En die zichzelf vernederen mag, zal juist verhoogd worden. Die komt in de diepste verfoeiing van zichzelf terecht. Maar die geringe wordt door God uit het stof verhoogd. God zal hem genade en eer geven. Nooit zou de mens echter tot die vernedering komen, als er niet Eén geweest was, Die Zichzelf voor gans

doemwaardige schepselen gewillig vernederd had. Maar aan Hem is ook in het bijzonder bevestigd geworden: *Die zichzelf vernedert, zal verhoogd worden.*

We zouden u daarbij nu bij deze gelegenheid ook wat nader willen gaan bepalen. Daartoe vragen we uw aandacht voor dat gedeelte uit Gods Woord, dat u vindt opgetekend in de zendbrief van de apostel Paulus aan de Filippenzen, daarvan het 2e hoofdstuk, van vers 9 tot en met 11, waar Gods Woord aldus luidt:

„Daarom heeft Hem ook God uitermate verhoogd en heeft Hem een Naam gegeven, welke boven alle naam is, opdat in de Naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen, die in de hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn, en alle tong zou belijden, dat Jezus Christus de Heere is tot heerlijkheid Gods, des Vaders”.

We zien hier: *De uitermate vernederde Middelaar uitermate verhoogd.* En die verhoging was:

1. Zijn recht;
2. Zijn eer;
3. Zijn doel.

1. Zijn recht

De apostel stelt hier in dit hoofdstuk Christus de gelovige Filippenzen tot een voorbeeld. Hij heeft hen in dit hoofdstuk vermaand tot eensgezindheid en tot een nederige wandel. Zo horen we hem in het begin van dit hoofdstuk zeggen: „Indien er dan enige vertroosting is in Christus, indien er enige troost is der liefde, indien er enige gemeenschap is des Geestes, indien er enige innerlijke bewegingen en ontfermingen zijn, zo vervult mijn blijdschap, dat gij moogt eensgezind zijn, dezelfde liefde hebbende, van één gemoed en van één gevoelen zijnde. Doet geen ding tot twisting of ijdele eer, maar door ootmoedigheid achte de een de ander uitnemender dan zichzelf. Een iegelijk zie niet op het zijne, maar een iegelijk zie ook op hetgeen der anderen is”.

En dan zegt hij in vers 5: „Want dat gevoelen zij in u, hetwelk ook in Christus Jezus was”. En dan spreekt hij verder over de vernedering van de Middelaar, om dan hier in de tekst te wijzen op de verhoging die daarop gevolgd is. Het woordje „daarom” hier in de tekst, heeft ons dan ook veel te zeggen. Dat woordje „daarom” wijst ons op het recht dat Hij op Zijn verhoging had.

De vraag kan hier rijzen of Christus die verhoging waarover in de tekst gesproken wordt, dan voor Zichzelf verdiend heeft. Er is daarover nogal wat verschil van gevoelen onder de rechtzinnige Godegeleerden geweest. Calvijn wilde van een verdienen van Christus voor Zichzelf niet weten. Zijn verdiensten hebben alleen betrekking op Zijn volk, zo zegt hij in zijn *Institutie*. Hij heeft zich daarmee gesteld tegen de Socinianen, die de borgtocht van Christus loochenen en Hem zo Zijn koninklijke waardigheid en Goddelijke heerlijkheid eerst toekennen na en als vrucht van Zijn lijden. Christus was echter waarachtig God, en dat bleef Hij ook in Zijn diepe vernedering.

Er wordt hier in dit hoofdstuk gezegd, *dat Hij in de gestaltenis Gods was en het geen roof geacht heeft Gode even gelijk te zijn.* Hij was dus waarachtig God voordat Hij op aarde kwam en is niet eerst Gods Zoon geworden bij Zijn menswording. Hij heeft als de waarachtige God *Zichzelf vernietigd*, zoals in dit hoofdstuk wordt gezegd. Dit wil ook weer niet zeggen dat Hij ophield God te zijn, maar dat Hij Zichzelf op het diepst vernederd heeft. En dat deed Hij voor Zijn volk. Hij heeft dan ook voor Zichzelf Zijn verhoging niet verdiend, maar om Zijn uitverkorenen wil is Hij vernederd en

verhoogd. Maar waar Hij voor hen Zich zo diep vernederd heeft en voor hen aan het, recht Zijns Vaders heeft voldaan, daar had Hij vanzelf recht op Zijn verheerlijking en moest die op Zijn vernedering volgen. Zo is Hij op grond van de door Hem volbrachte borgtocht ingegaan in het binnenste heiligdom des hemels.

Dit wordt thans door ons overdacht. Er wordt hier in de tekst gezegd, dat God Hem uitermate heeft verhoogd. O, die hemelvaart van de Middelaar is toch wat geweest! Die hemelvaart is Zijn triomftocht geweest. De dichter zingt er van:

*Gij voert ten hemel op, vol eer;
De kerker werd Uw buit, o Heer;
Gij zaagt Uw strijd bekronen
Met gaven, tot der mensentroost,
Opdat zelfs 't wederhorig kroost
Altijd bij U zou wonen.*

De dag van Zijn hemelvaart is de dag van Zijn kroning geweest en de dag der vreugde Zijns harten. Als het ooit te zien was dat Hij de waarachtige God was, dan was dat bij Zijn hemelvaart te zien. God vaart op met gejuich, de Heere met geklank der bazuin. In Zijn eigen Goddelijke kracht is Hij dan ook opgevaren naar de hemel.

Toch lezen we hier zo, *dat God Hem uitermate heeft verhoogd*. En zo wijst deze tekst ons dan ook in het bijzonder op de heerlijkheid die Hij van de Vader heeft ontvangen. Om deze heerlijkheid heeft Hij Zelf gebeden, als Hij gezegd heeft: „Ik heb U verheerlijkt op de aarde, Ik heb voleindigd het werk, dat Gij Mij gegeven hebt om te doen. En nu verheerlijk Mij, Gij Vader, bij Uzelven met de heerlijkheid, die Ik bij U had, eer de wereld was”. Deze verheerlijking steunde dus op Zijn volbracht Middelaarswerk. God als Rechter heeft Hem verhoogd. Daarom heeft God Hem ook uitermate verhoogd. Dat „daarom” slaat dus terug op wat we in de vorige verzen aangaande Zijn diepe vernedering kunnen lezen. We lezen daar, *dat Hij Zichzelf vernietigd heeft, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, en is de mensen gelijk geworden. En in gedaante gevonden als een mens, heeft Hij Zichzelf vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot de dood, ja, de dood des kruises*. Zo geeft dus die verhoging van de Middelaar die we thans herdenken, een blik terug te werpen op die diepe vernedering die de Middelaar heeft ondergaan. Daar zijn we in de lijdensweken in het bijzonder bij bepaald geworden, Hij Die de meeste was, is de minste geworden.

In dienstknechtelijke gestalte is Hij op aarde gekomen. Welk 'n schande, smaad en verachting zijn Zijn deel geworden. In heel Zijn leven is Hij die diepe vernedering onderworpen geweest, maar in het bijzonder aan het einde van Zijn leven. Zijn lijdensgeschiedenis is toch zo aangrijpend, niet omdat we Hem daarin moeten zien als een voorwerp van ons menselijk medelijden, maar omdat we Hem daarin kunnen zien gaan de weg die wij allen om de zonden rechtvaardig eeuwig hadden moeten gaan. Voor doemelingen en hellewichten, voor goddelozen, die God naar troon en kroon gestaan hebben en die in hun gevallen staat niet anders kunnen doen dan hun vijandschap tegen hun Schepper openbaren in de verachting en vertrapping van Zijn geboden, heeft die Middelaar, Die de waarachtige God Zelf was, dat smartelijke lijden, al die verachting van mensen, ja, de volle toorn Zijns Vaders willen dragen. Zo heeft Hij Zichzelf vernietigd, Zijn Vader gehoorzaam geworden zijnde tot de dood, ja, de dood des kruises.

Dat was nu noodzakelijk tot de verlossing der Zijnen. Zo moest er aan Gods recht worden voldaan. En dat omdat het God behaagd heeft om Zich in het zaligen van

gefallen en verdoemelijke Adamskinderen te verheerlijken. Dat kon door geen andere weg, of die Middelaar moest Zich zo diep vernederen. Het Goddelijke recht moest gehandhaafd blijven.

Maar zo predikt ons nu de hemelvaart van de Middelaar hoe eerlijk dat de kerk zalig wordt. Dat kan nu alleen maar waarde krijgen voor een mens die voor het recht is ingewonnen. Hier wordt ons in de vernedering en in de verhoging van de Middelaar een Goddelijk werk gepredikt. In het werk der verlossing doet God ons weten Wie Hij als God is. Hij ontdekt daarin de majesteit en de volmaaktheid van Zijn Wezen.

Ge moet er eens over denken, dat de Tweede Persoon in het aanbiddelijke Goddelijke Wezen, de hemel er voor heeft moeten verlaten en op deze lage aarde heeft moeten komen, om in de menselijke natuur zulk een diepe vernedering Zich te onderwerpen, om gevallen zondaren te kunnen verlossen. Wat dat betekent, daar zal men alleen maar wat van kunnen zien, als zich eens iets van die majesteit Gods aan de ziel heeft ontdekt. Maar dan heeft men ook geweten wat men gedaan heeft in de overtreding van Gods geboden, daar men dan de zonden gezien heeft als tegen de allerhoogste majesteit Gods bedreven. Dan is men beschaamd en schaamrood geworden. Het wil wat zeggen: Tegen God gezondigd te hebben! De mens van nature heeft daar maar geen rechte indrukken van. Daarom bedrijft hij de zonden ook zo gemakkelijk. Hier geldt het wat de Heere zegt in Psalm 50: „Gij meent, dat Ik ten enenmale ben gelijk gij; Ik zal u straffen, en zal het ordentelijk voor uwe ogen stellen”.

Maar als Hij dan ook de zondaar in de tijd de schuld ontdekt, zal het daarin gelden: “Onze God zal komen en zal niet zwijgen; een vuur voor Zijn aangezicht zal verteren, en rondom Hem zal het zeer stormen.” Dan zal men met vreze voor Gods majesteit vervuld worden en zal men Hem als een vertoornd Rechter tegenover zich zien staan. Dan zal men niet weten waar men zich voor Zijn gramschap bergen moet. Men heeft met een alwetend en alomtegenwoordig God te doen. Bij Hem is een vreselijke majesteit. Hij is grotelijks geducht in de raad der heiligen, en vreselijk boven allen, die rondom Hem zijn. Aan het oordeel van zulk een alomtegenwoordig God zal men niet ontkomen. Men zal Hem niet uit de handen kunnen blijven. Bij de dood zal men voor Hem in het gericht gesteld worden. Zo ziet de schuldige zondaar het met hem op de dood aangaan. Hij krijgt met een God te doen, Die een verterend vuur en een eeuwige gloed voor hem is. Die moet de zonden, bedreven tegen Hem als de allerhoogste Majesteit, met de hoogste, dat is met de eeuwige straf aan ziel en lichaam straffen. Eeuwig moet Hij tegen de zonden toornen. Eeuwig moet dus Zijn volle gramschap tegen de schuldige zondaar ontbranden. Maar nu is de Middelaar onder die gramschap doorgedaan. Zo is Hij nedergedaald ter hel. Bij Hem is er een helvaart aan Zijn hemelvaart voorafgegaan.

Maar zo diep als Hij nu vernederd is, zo luisterrijk is Hij ook verhoogd geworden. *God heeft Hem uitermate verhoogd.* In die verhoging is ook die Goddelijke majesteit te aanschouwen. Wel vond de hemelvaart in alle stilte plaats buiten Jeruzalem, maar toch was die hemelvaart zulk een doorluchtig feit. Voor de ogen van Zijn jongeren voer die Middelaar al hoger en hoger op, totdat een wolk Hem wegnam van voor hun ogen. Zo ging Hij door de wolken en sterrenhemel heen, als die God, Die het ganse heelal omvat als in het holle van Zijn hand. Zo is Hij ingegaan in Zijn hemelse heerlijkheid. De heilige engelen zijn gekomen en hebben Hem omstuwde, toen Hij Zijn hemelse heerlijkheid binnenging. De gezaligden voor de troon hebben de hemelen vervuld met hun jubelzangen. Met gejuich voer Hij op en mocht also die heerlijkheid

ontvangen waarop Hij het volste recht bezat. De Vader was door Zijn werk volkomen in Zijn recht voldaan. Daarvan had Hij reeds blijk gegeven, als Hij Hem opgewekt had uit de dood. Nooit had Hij Hem uit de dood kunnen opwekken, als Hij Zijn werk niet volkomen had volbracht. Maar zo ook had Hij Hem niet kunnen opnemen in de hemel, als Hij Zijn werk niet volbracht had. Maar zo is dan ook Zijn hemelvaart van zeer grote betekenis, daar die ons die ruime weg der zaligheid predikt, de in die Middelaar en in Zijn volbrachte Middelaararbeid geopend is. Zo voer Hij niet alleen op met gejuich, maar ook met geklank der bazuin.

Dat blijde bazuingeklank kondigt de schuldige zondaar de verlossing aan. Hij kan zalig worden met behoud van Gods recht, ja, in de volkomen verheerlijking daarvan. God kan hem nu Zijn eeuwige liefde in Christus openbaren. Zo heeft het ons dus heel wat te zeggen, als hier van die verhoging van de Middelaar als Zijn recht gesproken wordt. Maar daarvan wordt ook in de tweede plaats gesproken als Zijn eer.

2. Zijn eer

En heeft Hem een Naam gegeven, welke boven alle naam is. Welke Naam wordt hier nu bedoeld? In het volgende vers lezen we: „Opdat in de Naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen, die in de hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn”. Maar dan wordt er over de Naam van Jezus gesproken. Als er daarom hier gezegd wordt, dat Hem een Naam gegeven is boven alle naam, dan wordt daar heel eenvoudig mee gezegd, dat Hem de hoogste heerlijkheid gegeven is. Zo is Hem als Middelaar een Naam gegeven boven alle naam. Hij is daarin ook uitermate verhoogd. Zijn hemelvaart predikt ons, dat Hij de enige Middelaar is. Hij is een volkomen Zaligmaker. Nooit had iemand buiten Hem dat grote werk kunnen doen dat Hij gedaan heeft. Als een bloot schepsel de last van de toom Gods had moeten dragen, dan had hij die eeuwig moeten dragen. Nooit zou er aan Zijn lijden een einde gekomen zijn. Maar dan was er ook nooit verlossing geweest. De toorn Gods tegen de zonde is een eeuwige toorn. De straf op de zonde is dus een eeuwige straf. Als een mens dus die straf moet dragen, komt er aan dat strafdragen geen einde. Zo kan daar dus geen verlossing achter liggen.

Maar ziet dan eens wat ons hier gepredikt wordt. *Daarom is Hem gegeven een Naam, welke boven alle naam is.* O dat wonder toch, geliefden, dat er nu toch zulk een weg is. Dat predikt ons Zijn hemelvaart. Nooit had de gevallen mens meer uit zijn ellende kunnen opkomen, als God niet door God voldaan was. Maar als men daar dan ook eens een oog voor krijgt, zou dan niet alles buiten die Middelaar totaal wegvallen? En daartoe is nu ook juist de kennis van die Persoon ons zo nodig. Alles moet ons ontvallen buiten Hem, eer dat Hij zich aan de ziel ontdekt. Maar de ziel zal ook pas recht van alles afzien buiten Hem, als ze Hem eens in Zijn heerlijkheid zal aanschouwen.

Och, zolang de weg ons niet in Hem ontsloten is, blijven we toch nog een weg zoeken waar die niet is. Waar Christus onze ziel verborgen is, zoeken we het leven in een wettische weg. Het komt bij zovelen duidelijk openbaar in hun wettische legering, dat Christus hun een onbekende is. En toch denken ze nog zoveel van zichzelf. Voor onderwijs zijn ze niet vatbaar, al praten ze ook wel arm. Ze kunnen zich wel onbekeerd voordoen, maar ze zijn niet onbekeerd. Ze laten zich hun kroon niet ontnemen. Maar nimmer kunt ge bij hen wat anders bespeuren dan wettische dienstbaarheid. Het zuivere ontdekkende werk van Gods Geest wordt gemist. Nooit is het een verloren zaak geworden. Nooit heeft men met God te doen gekregen. Nimmer is het zover gekomen dat men sterven moest. Maar als het daar eens komt, dan is er

maar één weg voor de ziel, en die is regelrecht naar de hel. Maar die ziel moet nu juist tot de kennis van de weg der verlossing komen, want die weg der verlossing is er.

Christus heeft een Naam ontvangen boven alle naam. Hij zal Zich door Zijn schapen doen kennen, want Hij geeft Zijn schapen het eeuwige leven en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid. Zo zal Zijn Naam hun dierbaar worden. De kennis van die Naam is aan de kennis van Zijn Persoon verbonden. Doordat een persoon ons geliefd is, heeft zijn naam ook voor ons een aangename klank. Zo wordt Christus' Naam ook liefelijk voor Zijn volk door de kennis van Zijn Persoon. Daardoor krijgt Hij voor de Zijnen een Naam boven alle naam. Hij is veel schoner dan al de mensenkinderen. Hij draagt de banier boven tienduizend. Als men Hem zo in Zijn schoonheid en heerlijkheid eens aanschouwen mag, verliest alles zijn waarde en heerlijkheid buiten Hem. Van vele dingen en personen kan er een naam in de wereld uitgaan, maar Christus heeft waarlijk een Naam boven alle naam. Als de ziel Hem aanschouwt, ziet ze Hem ook maar alleen. Alles buiten Hem leert men dan wel voor schade en drek achten. O die kennis van Zijn Persoon is zo allesovertreffend, dat alle sterren verbleken bij het opgaan van die Zon der gerechtigheid. Zo is Hij de blinkende Morgenster, de Roos van Saron, de Gezant, de uitlegger één uit duizend. Neen, buiten Hem is er zulk een Middelaar niet.

Maar die uitnemende liefde die de ziel mag smaken, als Hij Zich aan haar openbaart, gaat ook waarlijk alle kennis te boven. Dat is een Goddelijke liefde. Zo wordt Hij dan ook als een Goddelijk Persoon door de ziel gekend. Maar dan ook als die enige Middelaar, Die God en mens is in één Persoon. Zo heeft de Vader Hem dus uitermate verhoogd en Hem een naam gegeven boven alle naam.

Maar zo wil de Vader Hem als die verhoogde Middelaar ook kronen in de harten van Zijn volk. Als die verhoogde Middelaar past Hij immers de door Hem verworven zaligheid ook aan de harten der zijnen toe. En daarom heeft de Vader Hem ook zo uitermate verhoogd, opdat Hij bij de Zijnen een Naam zal krijgen boven alle naam. Daarom worden zij door de trekkende liefde des Vaders tot Hem gebracht. En zo kon Hij zeggen: “Een iegelijk die het van de Vader gehoord en geleerd heeft, die komt tot Mij.” *En zo zal in de Naam van Jezus zich ook buigen alle knie.* Hij zal als de waarachtige God en de ware Middelaar erkend worden.

Er wordt hier in de tekst gezegd: *"Opdat in de Naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen, die in de hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn".*

(1) In de hemel zal dus alle knie zich voor Hem buigen.

In de hemel zijn allereerst *de heilige engelen*. Zij hebben geen lichaam en dus hebben zij ook geen knieën die zich voor Hem buigen kunnen. Maar zij brengen Hem toch alle eer, hulde en aanbidding toe. Zo zegt de apostel in Hebreeë 1, dat alle engelen Gods Hem aanbidden. Ze zijn wel niet door Zijn bloed verlost en vrijgekocht, want zij zijn niet van God afgefallen zoals de mensen, maar toch verheerlijken ze wel eeuwig het geslachte Godslam. Zo lezen we in Openbaring 5: 13: „En alle schepsel, dat in de hemel is, en op de aarde, en onder de aarde, en die in de zee zijn, en alles wat in dezelve is, hoorde ik zeggen: Hem, die op de troon zit en het Lam zij de dankzegging en de eer en de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid”. De engelen verblijden zich ook in de volvoering van Gods eeuwige raad tot de zaligheid der kerk. En alzo verheerlijken ze ook die Middelaar, door Wie de kerk verlost is.

Maar verder zijn in de hemel ook *de zielen der gezaligden*. Het zal het zalig werk van de verlost en voor de troon eeuwig zijn, om die Middelaar het loflied toe te zingen. Eeuwig zullen ze het uitroepen: „Gij hebt ons Gode gekocht met Uw bloed!” In dat

eeuwig neervallen voor de troon in de aanbidding van het Lam, zal hun gelukzaligheid bestaan.

(2) Op de aarde zal men echter dat loflied al leren zingen. Die het straks eeuwig zingen zullen, hebben het hier op aarde al gezongen. Zij hebben hier de knie voor Koning Jezus leren buigen. En dat niet in slaafse onderworpenheid. O nee, dat is een gewillig werk. Zo zal dus op de aarde alle knie voor Hem gebogen worden. De zaligheid is in geen ander. Er is ook onder de hemel geen andere naam, die onder de mensen gegeven is, door Welke wij moeten zalig worden. Hem is een Naam gegeven boven alle naam.

Op de aarde zijn echter tweeërlei mensen.

Zullen dan de *goddelozen* ook de knie voor Hem buigen? Ja, maar die zullen het anders doen dan dat Gods volk het mag doen. Zijn vijanden zullen het stof lekken. En straks in de grote dag des gericht, waar hier in het bijzonder in de tekst op bedoeld wordt, zal alle knie zich voor Hem buigen.

(3) Daarom wordt er ook gesproken over degenen die onder de aarde zijn. Onder de aarde zijn de gestorvenen, die in graven liggen en wier ziel van het lichaam is afgescheiden.

En ook de duivelen zijn onder de aarde in de plaats der pijniging. En hoewel zij aan Christus geen onderdanigheid of eer tonen zoals Zijn volk dat mag doen, zij zijn tegen wil en dank Hem, als de Heere en Rechter over allen onderworpen. De duivelen sidderen op Christus' komst, bevreesd zijnde dat Hij ze zou pijnigen voor de tijd. Op Zijn bevel moesten zij de bezetene verlaten. Maar ook eenmaal in die grote oordeelsdag zal alle knie zich voor Christus buigen. Ziet, Hij komt met de wolken en alle oog zal Hem zien, ook degenen, die Hem doorstoken hebben; en alle geslachten der aarde zullen over Hem rouw bedrijven. Sidderen en beven zullen al Zijn vijanden, als zij voor Zijn rechterstoel gesteld zullen worden. Tot de bergen en tot de steenrotsen zullen zij zeggen: "Valt op ons, en verbergt ons van het aangezicht Desgenen, Die op de troon zit, en van de toorn des Lams, want de grote dag Zijns toorns is gekomen en wie kan bestaan?"

Zo zal zich dus in de Naam van Jezus buigen alle knie. Hij, Die verworpen is door het Jodendom, daar men Hem niet als de door God beloofde en gezonden Zaligmaker heeft willen erkennen, zal straks door alle mensen daarvoor erkend moeten worden. Zo is Hem een Naam gegeven boven alle naam. Hij Die dus zo diep vernederd was, is uitermate verhoogd. Dat is Hij nu reeds, al is het dat Hij de laatste trap van Zijn verhoging nog verkrijgen moet. 'tot wie van de engelen heeft God ooit gezegd: Zit aan Mijn rechterhand?' Christus is echter verheerlijkt aan de rechterhand des Vaders. En Hij moet daar als Koning heersen, totdat Hij alle vijanden onder Zijn voeten zal hebben gelegd. "En Hij heeft op Zijn kleed en op Zijn dij deze naam geschreven: Koning der koningen en Heere der Heeren." Hij heerst van de zee tot aan de zee en van de rivier tot aan de einden der aarde.

Zo is Hij daar dus nu verheerlijkt in Zijn hemels heiligdom. Wat is die hemelvaart dan toch van grote betekenis. In de hemel wordt Hij nu in Zijn menselijke natuur aanschouwd door de heilige engelen en de gezaligden voor de troon. Hem is een plaats gegeven, niet vóór, maar in het midden van de troon.

Gods volk mag Hem echter hier op aarde door het geloof in die hemelse heerlijkheid aanschouwen. In die hemelse heerlijkheid van Hem, Die om de zonde zo diep vernederd is geworden, mag dat volk zich verheugen met een onuitsprekelijke

blijdschap. Met Ethan mag men uitroepen: „Want wie mag in de hemel tegen de Heere geschat worden, wie is de Heere gelijk onder de kinderen der sterken?”

Och, dat toch zo de hemelvaart des Heeren eens recht betekenis voor ons kreeg! Die hemelvaart heeft betekenis voor de ganse kerk. Hij is ten goede voor Zijn ganse kerk opgevaren naar de hemel. “Hij is opgevaren in de hoogte en heeft de gevangenis gevankelijk gevoerd; en Hij heeft gaven genomen om uit te delen onder de mensen, ja, ook de wederhorige om bij U te wonen, o Heere God!” Hij heeft Zijn kerk thuis gebracht bij de Vader. Dat is de grote betekenis van Zijn hemelvaart. Daarom moest ook die hemelvaart op Zijn diepe vernedering volgen.

We hebben ons allen buiten de gemeenschap Gods gezondigd. En in die gemeenschap Gods moeten we weer terug gebracht worden. Maar dat dan ook met bewustheid voor onze ziel. Dan zal Zijn hemelvaart pas recht betekenis voor ons krijgen. Onze ziel mocht er maar begerig naar uitzien, dat het zo eens hemelvaartsdag voor ons zal mogen worden. Dan zullen we mogen weten dat we met Hem gezet zijn in de hemel. Maar dan wordt Hij ook als een volkomen Zaligmaker door ons gekend, Die verlost van het hoogste kwaad en ons brengt tot het hoogste goed, namelijk de gemeenschap Zijns Vaders. Wat wordt dan die Naam Jezus zoet en dierbaar voor de ziel. Hij kan volkomen zaligmaken degenen die door Hem tot God gaan. Nooit kan de mens uit zichzelf meer in die gemeenschap komen waar hij zich uitgezondigd heeft. En niemand kan hem in die gemeenschap brengen buiten Hem wiens Naam Jezus is. Als de ziel die scheiding ziet die er door de zonde ligt tussen God en haar, dan ziet ze het ook als zulk een eeuwige onmogelijkheid om ooit weer in die gemeenschap Gods terug te komen. Hier ligt een onherstelbare breuk. En och, dan kan men het wel weten dat er een Zaligmaker is, Die deze scheiding weg kan nemen, maar dat zal dan ook moeten gebeuren. Een ware bekommerde ziel kan zich zomaar niet op een oppervlakkige wijze in die Zaligmaker beroemen. De door Hem verworven zaligheid moet haar toegepast worden. Een mens kan geen ding aannemen, als het hem niet uit de hemel wordt gegeven. Zo zal er aan de gelovige toe-eigening een Goddelijke toerekening vooraf moeten gaan. Zo zal de ziel alleen tot de gelovige omhelzing van Christus als een volkomen Zaligmaker kunnen komen. Maar daarom krijgt die ziel Hem ook juist zo nodig als een volkomen Zaligmaker.

En dat is dan ook de grote betekenis van het feit van Christus' hemelvaart, dat we thans herdenken, dat Hij zulk een Zaligmaker is, Die de ziel kan brengen waar ze buiten Hem nooit toe komen kan. Hij heeft de door de zonde gesloten hemelen door Zijn hemelvaart weer geopend. De hogepriester onder het Oude Verbond kon als een schaduwbeeld van Hem wel ingaan in het schaduwwachtige heiligdom, maar vermocht niet de toegang tot dat hemelse heiligdom te ontsluiten. Dat vermocht Hij alleen, Die meer dan alle mensen was. Daarom horen we de apostel zeggen in Hebreeën 4: „Dewijl wij dan een grote Hogepriester hebben, Die door de hemelen doorgedaan is, namelijk Jezus, de Zoon van God, zo laat ons deze belijdenis vasthouden”. Hij zal dan ook als een Goddelijke Persoon erkend en gehuldigd worden. En dat zal ook weer dienen tot verheerlijking des Vaders. Zo is die verhoging die Hij na Zijn diepe vernedering verkregen heeft, in de derde plaats dan ook Zijn doel.

3. Zijn doel

En alle tong zou belijden, dat Jezus Christus de Heere is tot heerlijkheid Gods des Vaders. Er wordt hier dus niet alleen over een buigen van de knie, maar ook over een belijden met de tong gesproken. De ware godsdienst is een godsdienst des harten.

Maar met het hart gelooft men ter zaligheid en met de mond belijdt men ter zaligheid. Alle tong zal belijden, dat Jezus Christus de Heere is. Alle redelijke schepselen zullen straks moeten erkennen dat die Jezus van Nazareth, Die door de Joden verworpen is, waarlijk de Messias is geweest. Dat Hij dus de eniggeboren Zoon des Vaders is, de waarachtige God van hemel en aarde. En dat zal zijn tot heerlijkheid Gods des Vaders. Hoe nauw is dan toch de eer des Vaders verbonden aan de eer des Zoons! “Opdat zij allen de Zoon eren, gelijk zij de Vader eren.” Die de Zoon niet eert, eert de Vader niet, Die Hem gezonden heeft. Hoe wijst ons dat op die dierbare overeenstemming, die er van eeuwigheid tussen de goddelijke Personen is geweest in dat doel van het verlossingswerk. In de eeuwige Raad des vredes hebben de drie Goddelijke Personen Zich verlustigd in elkanders eer, zoals alle drie de Goddelijke Personen Zich in dat verlossingswerk zouden verheerlijken en om dat verlossingswerk ook de hoogste eer van de verlostte schare zouden ontvangen.

En nu zal alle tong belijden *dat Jezus Christus de Heere is tot heerlijkheid Gods des Vaders*. Dus in de erkenning van Hem als de waarachtige God en als de door God verkoren Middelaar, zal de Vader verheerlijkt worden, daar het blijken zal Wie God in Zijn deugden is, als alle oog het zal aanschouwen dat die Middelaar, Die zo diep vernederd is, de door Hem verkoren en in de wereld gezonden Middelaar is geweest. In die weg van Zijn diepe vernedering heeft de Vader immers doen blijken Wie Hij is in Zijn gerechtigheid en in Zijn toorn tegen de zonden, maar ook in Zijn peilloze liefde en ondoorgrondelijke barmhartigheid, daar Hij tot zaligheid van een verloren zondaar Zijn eigen geliefde Zoon die eeuwige straf op de zonde heeft doen dragen. Zo zal die erkenning van de Middelaar tot heerlijkheid des Vaders zijn.

Maar dat zal nu ook voor de verlostte schare tot zulk een onuitsprekelijke zaligheid zijn. En dat wordt hier nu op aarde al de zaligheid der ziel. Zo komt het hier op aarde al tot een belijden dat Jezus Christus de Heere is tot heerlijkheid Gods des Vaders. Hoe noodzakelijk is het dat we zo het doel van die Middelaar in het verlossingswerk leren verstaan. Die Middelaar heeft de eer van Zijn Vader volmaakt bedoeld in heel de weg van Zijn diepe vernedering. Hij zocht niet Zijn eer, maar de eer Desgenen Die Hem gezonden had. En die zoekt Hij nu ook in de harten van Zijn volk.

Maar de gevallen mens heeft met Gods eer niets meer op. Dat is bij het Jodendom gebleken toen Christus op aarde was. Als Hij zo over het doel van Zijn komst op aarde sprak, wilde men daar niet van horen. Maar ook de discipelen wilden daar maar niet van weten. Ze verstonden het maar niet, dat die Middelaar tot de verheerlijking Zijns Vaders op het diepst vernederd moest worden en dat also die verheerlijking Gods hun zaligheid moest worden. En och, daar verstaan wij ook maar niets van, als het met ons een weg ingaat, waarin we in plaats van een bekeerd, een gelukkig en een bezittend mens te kunnen worden, het meer en meer zo met alles aan een eind zien komen. Dat is de grote verborgenheid van het werk der zaligheid, dat het leven achter de dood ligt, dat wil zeggen, dat de zaligheid zich door ons laat vinden waar er voor ons geen zaligheid meer in een gestaltelijk leven is te vinden. Maar daarom wordt het juist voor de ziel in zulk een weg zo'n meevallen. Hier wordt men als een goddeloze gezaligd en als een vijand met God verzoend. En daar heeft men toch niet op kunnen rekenen. Hier heeft men niet anders kunnen denken dan als de onvruchtbare vijgenboom voor eeuwig vervloekt te worden. Maar dan leert men het ook overnemen dat er van die boom in eeuwigheid geen goede vrucht kan voortkomen.

Maar zie nu wat hier de tekst zegt. *En alle tong zou belijden, dat Jezus Christus de Heere is tot heerlijkheid Gods, des Vaders*. “Uw vrucht, zegt de Middelaar, is uit Mij gevonden.” God verheerlijkt Zich in Zijn luisterrijke deugden in het zaligen van een

zondaar. Hier zal de Middelaar Zijn werk kunnen doen, door onze naakte ziel met Zijn gerechtigheid te bekleden en door ons also gewassen door Zijn bloed, rein en heilig voor de Vader te stellen. Dan zullen we ons laten zaligen. Zo zal onze knie voor Hem gebogen worden. Zo zal onze tong Hem belijden in de gelovige omhelzing van Hem als een volkomen zaligmaker. Dan mogen we het doel van Zijn borgtocht recht verstaan. En zo niet alleen het doel van Zijn vernedering, maar ook van Zijn verhoging. Dan zullen we het mogen weten, waartoe Hij niet alleen gestorven, maar ook opgewekt is. Ja, we zullen Hem mogen leren kennen als een ten hemel gevaren Middelaar. Hij heeft de kerk teruggebracht bij de Vader. Hij heeft de kroon der heerlijkheid van de Vader ontvangen. Zo is Gods raad door Hem volvoerd en het doel van het ganse raadsplan der verlossing volkomen verwerkelijk. Zo verliest de ziel zich in de Bron en Oorsprong van het ware heil.

Straks in de grote dag der dagen zal het doel van het verlossingswerk volkomen verwerkelijk zijn. Dan zal de ten hemel gevaren Middelaar zichtbaar voor aller ogen verschijnen op de wolken des hemels. En alle mensen zullen voor Zijn rechterstoel geopenbaard worden. Maar als Hij het gericht gehouden heeft, zal Hij ook het koninkrijk wedergeven aan de Vader en God zal zijn Alles en in allen. En toch zal Christus als Koning eeuwig verheerlijkt worden. De verlost schare zal de kroon eeuwig werpen voor de voeten van het Lam. Maar dit zal ook tot eeuwige verheerlijking van God de Vader zijn. In de verheerlijking van de Middelaar zal de Vader eeuwig verheerlijkt worden. De Middelaar krijgt de kroon die Hem toekomt tot in alle eeuwigheid.

Laat ons daar nu eerst van zingen uit Psalm 21: 5:

Hoe groot en schitt'rend is Zijn eer, enz.

en de oude berijming van Datheen:

Door Uw goedheid maakt Gij altijd, enz.

TOEPASSING

Alle knie zal dus voor Christus gebogen worden. Maar zoals we beluisterd hebben, zal het zulk een groot onderscheid zijn hoe dat onze knieën voor Hem gebogen worden. Vreselijk zal het zijn, als dit gedwongen zal geschieden, omdat wij niet gewild hebben dat Hij Koning over ons zou zijn. We zullen het eens voor Hem verliezen. Zo troostrijk als het feit van Zijn hemelvaart dan ook voor Zijn kerk is, zo verschrikkelijk is dat feit voor ons in onze onbekeerde staat. Die hemelvaart zegt ons hoe Hij overwonnen heeft en Wie Hij als God is in Zijn majesteit en heerlijkheid.

Eenmaal worden we voor Zijn rechterstoel geplaatst. Hoe zullen we daar dan staan? We zullen niet weten waar we ons voor Zijn toorn en gramschap bergen moeten. Hoe ernstig is dan toch ook het woord van de apostel, dat we vinden in Hebréeën 12, als hij daar zegt: “Ziet toe, dat gij Dien, Die spreekt, niet verwerpt; want indien dezen niet zijn ontvloten, die Degene verwierpen, Welke op aarde goddelijke antwoorden gaf, veel meer zullen wij niet ontvlieden, zo wij ons van Dien afkeren, Die van de hemelen is. Wiens stem toen de aarde bewoog; maar nu heeft Hij verkondigd, zeggende: Nog eenmaal zal Ik bewegen niet alleen de aarde, maar ook de hemel.” En dan besluit de apostel dat hoofdstuk, met dat indrukwekkende woord: „Want onze God is een verterend vuur”.

Maar moet dan die hemelvaart de onbekeerden alleen tot hun verschrikking gepredikt worden? Zegt die hemelvaart ons niet, dat er een weg ter zaligheid in die ten hemel

gevaaren Middelaar geopend is? O ja, de verhoging van de Middelaar na Zijn diepe vernedering behelst een ruim Evangelie van verlossing van verloren zondaren. De hemelvaart van de Middelaar zegt ons dat er door Hem volkomen aan de eisen van het Goddelijke recht is voldaan, zodat nu de grootste der zondaren door Hem zalig worden kan. Niet alleen hebben Gods knechten de doodstaat des mensen in Adam te prediken, maar ook het leven in Christus. Zouden wij u niet doen horen, dat er nog een weg tot de zaligheid voor een gevallen Adamskind in deze Middelaar geopend is? Er is een Middelaar in deze wereld gekomen, Die voor gevallen zondaren Zich op het diepst heeft willen vernederen en voor hen de eeuwige straf op de zonde heeft willen dragen. En deze Middelaar is in de dood niet gebleven, maar als een bewijs ervan, dat door Hem volkomen is voldaan aan de eisen van het heilig recht, is Hij niet alleen opgestaan uit de dood, maar ook opgevaren naar de hemel. Die hemel die wij voor ons toegesloten hebben door de zonde, is door Hem geopend. Rechtvaardig had God Zich kunnen verheerlijken in ons aller eeuwig verderf, zodat voor ons allen niet anders dan de hel geweest zou zijn. Maar nu is de hemel weer opengegaan. Nu kan een mens die uit het paradijs verdreven is, zich nog weer de toegang tot het hemels paradijs ontsloten zien. Zelfs een moordenaar aan het kruis was er niet te slecht voor om in dat paradijs te komen, zoals de Heere Jezus hem heeft doen weten. Zouden wij u dan ooit de rijkdom van Gods genade in Christus te ruim kunnen prediken?

Maar in plaats van uzelf ongegrond te willen troosten met het Evangelie, mocht u eens zien hoe verschrikkelijk het voor u zal zijn als ge onder zulk een Evangelie zult verloren gaan. Hoewel u die blijde boodschap van genade en zaligheid voor de grootste der zondaren gedurig mag beluisteren, bent u toch maar niet ontvankelijk voor zulk een boodschap. Ge geeft op zulk een grote zaligheid geen acht. En ge vraagt als Pilatus: „Wat moet ik met Jezus doen?”

Men wil maar zo graag dat de mens verantwoordelijk wordt gesteld tegenover het Evangelie. Maar dat hopen we dan ook te doen. Echter op een andere wijze dan dit over het algemeen in deze tijd geschiedt. We willen u geen vermogen toekennen om uit uzelf tot Jezus te komen, maar we willen u wijzen op de noodzakelijkheid van het hartontdekkende werk van Gods Geest, want daarbuiten blijven we te rijk en te goed voor genade. Dat is toch onze grootste ellende maar, dat we niet weten dat we zo ellendig zijn.

Nu is er nog een weg geopend om uit die staat van diepe en onherstelbare ellende verlost te worden, en nu versmiden we zulk een weg. Zo ellendig zijn we nu! Dit hebben wij u onomwonden te prediken, want dit zal ons juist eens in het nauw moeten brengen. Met een Jezus van vijf letters zullen we de dood niet aan kunnen doen. We hebben een geschonken Jezus nodig. Die wordt door God aan de ziel geopenbaard, maar ook Zijn gerechtigheid wordt de ziel door Gods Geest toegepast.

O laat ons toch bedenken dat buiten zulk een Jezus ons straks alles bij de dood ontvallen zal! En hoe vreselijk zal het dan toch wezen, als we niettegenstaande dat er een Jezus is Die door Zijn hemelvaart de hemel heeft ontsloten, straks voor een gesloten hemelpoort zullen staan. We zullen er in ons leven wat van aan de weet moeten komen dat de hemel voor ons door de zonde is toegesloten. Zo zal alleen de hemelvaart voor ons betekenis kunnen krijgen.

Gods volk weet er van, dat men onder een gesloten hemel over de wereld heeft gegaan. Maar dat volk weet er ook wat van, dat het de hel wel eens voor zich geopend heeft gezien. Daar vond men benauwdheid en droefenis. Hoe groot is echter het wonder geworden als de Heere in die benauwdheid der ziel de hemel heeft geopend en

het de ziel heeft toegeroepen: „Deze is Mijn geliefde Zoon, in Dewelke Ik Mijn welbehagen heb!”

Daar had men niet op kunnen rekenen. De ziel lag weggezonden in een ruisende kuil en modderig slijk, waar ze niet anders dan een eeuwige rampzaligheid voor ogen zag, maar waar ze ook tot de erkenning kwam van haar helen strafwaardigheid. En voor zulk een mens gaat nu de hemel open. En dan wordt er ook wat gesmaakt van het zalig hemelleven. Er is voor Gods volk een tijd in het leven waarin men niet ver van de hemel vandaan leeft. Later begeert men wel, dat men daar nog eens iets van terug had. Dat doet de ziel wel eens uitroepen met de dichter van Psalm 63:

*'k Heb U voorwaar in 't heiligdom
Voorheen beschouwd met vrolijk' ogen;
Hoe zag ik daar Uw alvermogen!
Hoe blonk 'Uw Godd'l'ijk eer alom!
Want beter dan dit tijd'lijk leven
Is Uwe goedertierenheid.
Och, werd ik derwaarts weer geleid!
Dan zou mijn mond U d'ere geven.*

Och, het is waar, de weg naar de hemel is zo anders dan dat men wel eens heeft gedacht. Diepere ontdekking is ook zo noodzakelijk, opdat ook voor de kennis van een vernederde en verhoogde Middelaar plaats zal komen in de ziel. Al hebben we wel eens in de vrucht van Christus' hemelvaart gedeeld, zo is daarmee de volle betekenis van dat heilsfeit ons nog niet ontdekt.

Er zullen er toch ook nog wel zijn onder de hoorders, die op deze dag gevoelen wat ze nog moeten missen. Die zien er naar uit, dat het voor hen nog eens hemelvaartsdag zal mogen worden. Die koperen deuren en die ijzeren grendelen mochten voor hen nog eens verbroken worden. Dan zal men die Middelaar voor zich mogen zien ingaan in dat binnenste heiligdom. O die doorluchte hemelvaart! *Heft uwe hoofden op, gij poorten, en verheft u, gij eeuwige deuren, opdat de Koning der ere inga!*

Hier ontdekt zich de vaste grondslag van de zaligheid van Gods kerk. De ankergrond der hoop ligt in het binnenste heiligdom. Christus heeft Zijn kerk meegenomen naar de hemel. Zomin als Christus uit de hemel te halen is, zal de zaligheid Zijn kerk meer kunnen ontgaan.

Maar nu heeft Hij ook vanuit de hemel Zijn Geest uitgestort, opdat Hij Zijn kerk door die Geest die levende geloofsgemeenschap met Hem zal doen ervaren. “Ons leven is met Christus verborgen in God.” Zo bezit de kerk alles in Hem, Die nu verhoogd is aan de rechterhand des Vaders. Niets zal haar dan ook van de liefde Gods in Christus kunnen scheiden. Hoe moet het toch door een weg van armmakende genade geleerd worden, dat alles voor ons in een Ander ligt. We moeten arm worden in onszelf om onze rijkdom in Hem te vinden. Christus is het Fundament van de zaligheid. Geen wijsheid is er buiten Hem; geen rechtvaardigheid is er buiten Hem; ook is er geen heiligmaking buiten Hem. Door de smartelijke ontdekking van onze onvruchtbaarheid in onszelf, worden we vatbaar voor die bediening des Geestes die ons uit Hem doet vrucht dragen.

O mocht toch zo onze wandel maar meer in de hemelen zijn! Wel is het ook weer nodig, om onze aardsgezindheid te leren kennen. Gods volk moet als het ware naar de hemel geslagen worden, anders komt het niet in de hemel. We zoeken altijd maar rust hier in de wereld. Maar het is hier het land der ruste niet. Als we ons weer eens even van die ballast van zoveel aardse beslommingen en kwellingen zien ontslagen,

scheppen we weer zo ruim adem en slaan de pinnen gelijk hier al weer zo vast in. Maar eer het avond is, zijn we soms al weer nieuwe zorgen onderworpen. We kunnen maar niet buiten het juk. Dat moet ons in het spoor houden. Maar welk een eeuwige Goddelijke liefde toch, als de Heere ons alzo nog voor afwijken wil bewaren. We zullen hier op aarde gasten en vreemdelingen moeten zijn. Christus is thans in de hemel. En alhoewel de kerk hier door het geloof met Hem verenigd leeft, toch moest het verlangen wel gedurig uitgaan naar de eeuwige gemeenschap met Hem in aanschouwen. “Ontbonden en met Christus te zijn, is toch zeer ver het beste.”

Maar ook mocht ons verlangen maar meer uitgaan naar die zalige dag van Zijn doorluchte wederkomst. De engelen hebben de Hem nastarende discipelen ook op die dag van Zijn wederkomst gewezen, als zij gezegd hebben: „Deze Jezus, Die van u opgenomen is in de hemel, zal alzo komen, gelijkterwijs gij Hem naar de hemel hebt zien henenvaren”. Die dag gaan we met rasse schreden tegemoet. De Heere geve ons, om zoals onze Nederlandse Geloofsbelijdenis dat zo treffend zegt, *die dag met groot verlangen tegemoet te zien, om ten volle te genieten de beloften Gods, in Jezus Christus, onze Heere. Amen.*

8. JESAJA'S RIJKE PROFETIE VAN DE HEILZAME UITGIETING VAN DE HEILIGE GEEST

Pinksterpredikatie Jaarboek 2006

Ps. 33:3
 Jesaja 32
 Ps. 36:2 en 3
 Ps. 85:4
 Ps. 119:80

Geliefden.

Met de hulp des Heeren zouden we u willen bepalen bij dat gedeelte van Gods Woord, dat u kunt vinden opgetekend in het u zoeven voorgelezen Schriftgedeelte, en wel de profetie van Jesaja, hoofdstuk 32, de verzen 15 t/m 17, waar Gods Woord aldus luidt:

Totdat over ons uitgegoten worde de Geest uit de hoogte; dan zal de woestijn tot een vruchtbaar veld worden, en het vruchtbare veld zal voor een woud geacht worden. En het recht zal in de woestijn wonen, en de gerechtigheid zal op het vruchtbare veld verblijven. En het werk der gerechtigheid zal vrede zijn; en de werking der gerechtigheid zal zijn gerustheid en zekerheid tot in eeuwigheid.

We beluisteren hier Jesaja's rijke profetie van de heilzame uitgieting van de Heilige Geest en dan willen we u nader bepalen bij:

1. de grote omkeer, die ze teweeg brengt;
2. de verheerlijking van Gods gerechtigheid, die ze meebrengt;
3. de zalige vrucht, die ze voortbrengt.

1. De grote omkeer, die ze teweeg brengt

Jesaja wordt ook wel de *Evangelische Jesaja* genaamd. En dat vanwege de vele profetieën en voorzeggingen die hij heeft mogen doen van de komst van Christus in het vlees. Maar hij heeft niet alleen gesproken van de komst van Christus in het vlees. Hij heeft ook gesproken over de uitstorting des Heiligen Geestes, die we nu op deze dagen weer mogen herdenken.

Er staat hier in de tekst: *Totdat over ons uitgegoten worde de Geest uit de hoogte*. Dat woordje 'totdat' wijst ons op het verband van deze tekst met de vorige verzen. Het tekstverband is altijd van grote betekenis! We willen dat tekstverband maar kort even aanwijzen.

In het begin van dit hoofdstuk lezen we: *Zie, een Koning zal regeren in gerechtigheid; en de vorsten zullen heersen naar recht*. We begrijpen allen dat met die Koning Christus wordt bedoeld. Hij heerst in gerechtigheid in Zijn Kerk op aarde. Want Zijn Kerk is Zijn Koninkrijk. Zijn regering is een heilrijke regering ten goede van Zijn onderdanen. Want dat wordt ook gezegd, als er staat: *En die Man zal zijn als een verberging tegen den wind en een schuilplaats tegen den vloed; als waterbeken in een dorre plaats, als de schaduw van een zwaren rotssteen in een dorstig land*.

We voelen wel aan, dat we hier dan ook weer tegelijk een oordeelsaankondiging voor ons hebben. Het land der Joden zou tot een verwoesting worden. Dat land zou een woestijn gelijk zijn. Assyriërs, Babyloniërs en Romeinen zouden als middel in Gods hand ertoe gebruikt worden om de rechtvaardige oordelen Gods over het Jodendom te brengen! Maar waar we nu ook in het bijzonder op gewezen worden, is dat de Heere daar doorheen toch ook weer Zijn eeuwige raad zou volvoeren in de toebrenging der Zijnen en dat ook uit het blinde heidendom! Want in de profetie van Jesaja wordt er

nogal eens gesproken over een woestijn. En dan wordt met die woestijn in het bijzonder ook het heidendom bedoeld.

Een woestijn is een onvruchtbare, dorre wildernis, zoals we weten. En nu wordt hier gezegd dat die woestijn tot een vruchtbaar veld zal worden. En het vruchtbare veld zal voor een woud geacht worden. Het heidendom, dat van Gods Woord en wet geheel vervreemd was en de afgoden diende en de onvruchtbare werken der duisternis bedreef, was dus een woestijn gelijk, maar het zou worden tot een vruchtbaar veld. Daartegenover zal het vruchtbaar veld (het Jodendom) voor een woud geacht worden. Dat wordt hier verder in dit hoofdstuk ook gezegd, als er staat: *Maar het zal hagelen waar men afgaat in het woud, en de stad zal laag worden in de laagte.*

Het is de grote betekenis van het Pinksterfeest te Jeruzalem, dat we nu weer herdenken op deze dagen, dat de Heilige Geest is neergedaald in de Kerk op aarde, maar ook met een bijzonder doel. Want de Kerk des Nieuwen Testaments is daardoor tot openbaring gekomen. De Heere is Zijn Kerk gaan vergaderen uit alle volkeren.

De apostelen hebben de opdracht gekregen om het Evangelie te gaan prediken over de gehele wereld aan alle creaturen. Dat zou geschieden na die grote Pinksterdag. Maar dan hebben de woorden die we hier vinden, ook ons in deze tijd nog zeer veel te zeggen, daar wij toch behoren tot de Nieuwtestamentische Kerk, zoals die zich ook tot op de huidige dag nog mag openbaren. En de openbaring van die Nieuwtestamentische Kerk zal doorgaan tot het einde toe.

De Heere heeft Zijn Geest aan die Kerk gegeven. Van die Geest wordt hier gesproken als een Geest uit de hoogte. *Totdat over ons uitgegoten worde de Geest uit de hoogte.* We behoeven er niet aan te twijfelen dat met die Geest uit de hoogte de Heilige Geest wordt bedoeld; de derde Persoon in het aanbiddelijk Goddelijk Wezen. Hij is de Geest uit de hoogte. Hij is vanuit de hemel neergedaald in Zijn Kerk hier op aarde. Want er geschiedde haastelijk uit den hemel een geluid, als van een geweldigen gedreven wind, en vervulde het gehele huis waar ze zaten.

Zo is die Geest in een ruime overvloedige mate in Zijn werking en in Zijn bediening aan de Kerk op de Pinksterdag gegeven. Dat mogen we op deze dagen weer herdenken. Want de apostelen zijn vervuld geworden met de Heilige Geest en ze hebben gesproken door de Geest; en dat in vreemde talen, zoals de Geest hun gaf uit te spreken.

Dat is toch wel iets bijzonders geweest! Er wordt over een uitgieten van die Geest gesproken. Er wordt ook gesproken over de uitstorting van de Heilige Geest. Niet zonder reden wordt er zo gesproken over de mededeling van die Geest aan de Kerk; aan de uitzending van die Geest op de grote Pinksterdag. Die uitzending is een uitstorting, een uitgieting geweest, zoals het water in volle stromen vanuit de hoogte neerstort in de diepte. Dat geschiedt met een onweerstaanbare kracht! Maar het werk van die Geest in de levendmaking van een geestelijk dode zondaar is ook onweerstandelijke.

Ons aller hart (en laat ik dat nu maar ineens zeggen, want dan komen we waar we zijn moeten), is aan een woestijn en aan een dorre, onvruchtbare wildernis gelijk. Ons hart is een woonstede der draken, waar de duivelen huppelen. Ons hart is een woestijn vol doornen en distelen. Maar hier wordt gezegd wat er gebeurt door de mededeling van de Heilige Geest. Daardoor wordt die woestijn een vruchtbaar veld. Dan worden er dus andere vruchten gezien. De mens van nature kan niet anders dan des doods vruchten dragen. Maar als die Geest intrek neemt in het hart, dan wordt men van dood levend.

Ik heb u allereerst te wijzen op die grote en zalige omkeer, die er plaatsvindt door de mededeling van die Geest. Het is toch geen kleine en geringe zaak, als die Geest

intrek neemt in het hart. Dat weet men zo dadelijk niet! De wind blaast waarheen hij wil, en gij hoort zijn geluid; maar gij weet niet vanwaar hij komt en waar hij heengaat; also is een iegelijk die uit den Geest geboren is. Dan wordt er dus weer over een wind gesproken. En die wind waait ook met een niet te stuiten kracht. Dat werk des Geestes is niet tegen te houden. Zoals dus dat water met volle onweerstaanbare kracht van de hoogte der bergen neerstort in de diepte van een vallei, zo is het werk des Geestes niet te keren. De mens kan wel gezegd hebben: "Bekeerd worden wil ik nooit! Ik wil niet vroom zijn!" Men wil zijn eigen weg blijven gaan, die op de hel uitloopt. Want onze treden houden nu éénmaal de hel vast. En daarom houdt het wat in, als er over de natuurstaat van de mens gesproken wordt als een woestijn en als een wildernis, waarin hij leeft. Het is nooit te zeggen hoe boos en verdorven het hart des mensen door de zonde is geworden. Men vraagt en men zoekt naar de levende God niet. "De HEERE heeft uit den hemel nedergezien op de mensenkinderen, om te zien of iemand verstandig ware, die God zocht. Zij zijn allen afgeweken, tezamen zijn zij stinkende geworden; er is niemand die goed doet, ook niet één."

Maar God wordt gevonden van degenen, die naar Hem niet hebben gevraagd en van degenen, die naar Hem niet hebben gezocht. Wat gebeurt er dan? Dan neemt Hij het stenen hart uit het vlees weg en er wordt een vleses hart geschonken. Dan wordt een onwillige gewillig gemaakt, want Hij heeft een zeer gewillig volk op de dag van Zijn heikracht in heilige sieradiën.

Zoals het water overal doorheen dringt, zo is ook het werk des Geestes. Dat dringt door tot in de diepste schuilhoeken van het hart. Zo is die Geest ook de Geest des oordeels en der uitbranding. Dan worden de bedeksels der schande ons ontnomen. Dan blijven er geen verontschuldigen meer voor ons over. Dat zien we ook bij de Pinksterlingen! Ze werden verslagen in het hart. Later lezen we, als Stéfanus zijn rede heeft gedaan en als de schare hem stenigde, dat hij gezegd heeft: *Heere, reken hun deze zonde niet toe.*

Men gaat zien dat men tegen God gezondigd heeft. En men krijgt diepe indrukken van de volmaaktheid van het Goddelijke Wezen. En dan zal men het ook weten, hoe schuldig men staat tegenover zijn Maker. Maar dan zal die Geest ook verder Zijn werk doen door die zondaar in aanraking te doen komen met het Goddelijke recht. Want we willen in de tweede plaats ook stilstaan bij:

2. De verheerlijking van Gods gerechtigheid, die ze meebrengt

Er wordt gezegd: *En het recht zal in de woestijn wonen, en de gerechtigheid zal op het vruchtbare veld verblijven.*

Wat wordt hier met het recht en met de gerechtigheid bedoeld? Wel, de rechten en de inzettingen en de geboden des Heeren. In Psalm 119 wordt er over die rechten des Heeren gesproken. *En het recht zal in de woestijn wonen.* Met die woestijn wordt dus het heidendom bedoeld, waaruit de Heere na de grote Pinksterdag Zijn Kerk is gaan vergaderen. Die Nieuwtestamentische Kerk blijft er tot het einde toe. Er zijn ambten in die kerk ingesteld. Die ambten moeten we ook hooghouden. We moeten eerbied hebben voor de Goddelijke instellingen. We mogen niet van het standpunt uitgaan dat de Geest geheel is geweken en dat er geen Kerk meer is; we zouden dan maar met een boekje in een hoekje moeten gaan zitten. Zeker, op bepaalde plaatsen is dat wel het geval en kan men onder de zuivere Waarheid niet meer opgaan. Maar dan zal dat de oprechten tot een innerlijke zielensmart zijn. Dat zijn de bedroefden om der bijeenkomst wil. De Heere bindt Zijn volk aan de zuivere inzettingen! Daartoe behoort de prediking van het Woord. En dat Woord bestaat in Wet en Evangelie. Zo

zal het recht in de woestijn wonen, want dat Woord zegt ons Wie God is. God openbaart Zich in Zijn Woord.

Er is een openbaring Gods in de natuur, maar die openbaring is niet tot onze zaligheid. Maar God openbaart Zich in Zijn Woord tot zaligheid. En wat openbaart Hij dan van Zichzelf in Zijn Woord aan ons? Wel, hetgeen voor ons zo onbekend is, omdat we van God vervreemd geworden zijn door het verlies van Zijn beeld. God is een rechtvaardig Wezen. Elke eigenschap is in Hem één met Zijn Wezen. Als ds. Hellenbroek in zijn vragenboekje ons bepaalt bij de eigenschappen, dan begint hij op de voorgrond te zeggen dat de eigenschappen niet onderscheiden zijn van God, want ze zijn God Zelf. Daarom is er eigenlijk maar één eigenschap. In God is alles één oneindige volmaaktheid! Het is niet zonder reden dat ds. Hellenbroek ons dat zo op de voorgrond leert. Dat blijkt verder wel daaruit als het gaat over de rechtvaardigheid Gods. Want dan wordt de vraag gedaan of God van dat recht niet wat kan afstaan. En dan is het antwoord daarop: Nee, want dan zou Hij Zichzelf verloochenen, want Zijn rechtvaardigheid is ook God Zelf. Elke eigenschap is in Hem één met Zijn Wezen. Dus God kan van dat recht niet iets afstaan, want dan is Hij geen God meer. Dan tast Hij de volmaaktheid van Zijn Wezen aan. Dat kan God niet doen! Dus Hij moet Zijn rechtvaardigheid handhaven en Hij moet de zonden straffen.

Wat doet nu Gods Geest? “Die zal de wereld overtuigen van zonde, van gerechtigheid en van oordeel.” Wat doet de mens uit en van zichzelf? Al staat hij schuldig aan het recht des Heeren, hij bekommert zich om dat recht des Heeren niet. Daarom: Als hij nog ernst gebruikt, gaat het om het behoud van zichzelf. Want al zou hij behouden worden in de krenking van het recht, dat geeft hem niet. Daarom wil men het liefste maar zo'n prediking beluisteren, waarin men maar niet met het recht van God op de voorgrond komt.

Maar nu heb ik u voor te houden, hoe God een mens bekeert. En dat is nu zo noodzakelijk, dat dit altijd maar weer gezegd wordt, waarin de waarachtige bekering des mensen bestaat. En dat wordt hier ook gezegd. Dus ik ga niet buiten de tekst om en ik ga niet buiten de Schrift om. Als die Geest wordt uitgegoten en als die Geest intrek neemt in het hart, dan zal dat openbaar komen. En waar zal dat in openbaar komen? Wel, daarin dat het recht in de woestijn zal wonen en de gerechtigheid op het vruchtbare veld verblijven zal. Dus een mens, die uit en van zichzelf zich om dat geschonden recht niet bekommert, die gaat naar dat recht weer vragen. Dat is het wonderlijke werk des Geestes! Dat gaat altijd maar tegen de natuur in. Tegen die boze, verdorven, gevallen natuur van de mens.

Zo zal het recht in de woestijn wonen. Zo gaat men vragen en zoeken naar het zuivere Woord van God, waarin Gods eer wordt verhoogd en waarin de mens op het diepste wordt vernederd. Waarin de mens schuldig wordt verklaard en waarin hij met al zijn vrome godsdienst niet ontzien wordt. Aan zulk een Waarheid wordt men van stonde af aan verbonden. Men gevoelt het dat in zulk een Waarheid eerlijk en oprecht met de ziel gehandeld wordt; men wenst niet bedrogen en misleid te worden voor een grote eeuwigheid! Daarom gaat men die zuivere Waarheid opzoeken, die tegen de mens in is, waarin Gods eer wordt verhoogd en de mens schuldig wordt verklaard. En waarin hem eerlijk wordt gezegd dat zijn plaats is in de eeuwige rampzaligheid. Daar hoort hij thuis! Dat heeft hij zichzelf door de zonde waardig gemaakt.

Zo zal het recht in de woestijn wonen. Er zal door de uitgieting van die Geest een vragen komen bij de in waarheid door schuld verslagen en verlegen zondaar: *Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?* Men wordt in de straat genaamd de Rechte gebracht, evenals Paulus. Laat men dan maar zeggen, dat men niet net eender als Paulus wordt

bekeerd. Maar men komt allen in de straat genaamd de Rechte terecht. En men gaat naar de geboden en de rechten des Heeren vragen, om daarnaar zijn leven te richten. Men kan in de zonde geen vei naak meer vinden. En men gaat een onrecht in de zonde zien, want de zonde is de ongerechtigheid. Dat zegt de apostel Johannes in zijn zendbrief.

Zo wordt men van de gruwelijkheid van het zondekwaad overtuigd en leert men tot de zonde zeggen, tot alle zonden: "Henen uit; henen uit." Maar daar is men niet mee klaar. Want het eisend recht laat die schuldige zondaar niet met rust. Dat recht moet zich aan hem wreken vanwege de bedreven zonden; hij kan het voor die bedreven zonden nooit meer bij God goed maken. Dat zal hij weten.

En zo zal dat recht nu in de woestijn wonen. Daar zal het zuivere zaligmakende werk des Geestes aan te kennen zijn! Laat ons daar toch op letten, mijne geliefden!

Alle tijdgelovigen, hypocrieten en nabijkomenden, die er zijn onder de godsdienst, springen met een polsstok over het recht des Heeren heen. Ze kunnen over gemoedsaandoeningen spreken en ook nog wel over Evangelische ontsluitingen, maar niet over een rechtvaardig verloren gaan. O, er is wat gemoedswerk onder de godsdienst, wat alles buiten het recht des Heeren omgaat. Maar hier wordt gezegd dat het recht in de woestijn zal wonen en de gerechtigheid op het vruchtbare veld zal verblijven. Dit is een dierbare zaak voor degenen die waarlijk het recht lief krijgen. Want die zijn echt buiten het recht om niet geholpen. Er wordt over 'recht' en over 'gerechtigheid' gesproken. Er staat: En het recht zal in de woestijn wonen, en de gerechtigheid zal op het vruchtbare veld verblijven.

We begrijpen wel, dat we hier twee verschillende woorden hebben van éénzelfde betekenis; dat hier één en dezelfde zaak wordt bedoeld, als er zo op een profetische wijze wordt gezegd: Het recht zal in de woestijn wonen, en de gerechtigheid zal op het vruchtbare veld verblijven. Hier wordt ons heel eenvoudig gezegd dat God door een weg van recht handelt en dat Hij de zondaar in kennis brengt met Zijn heilig recht, opdat er voor genade plaats zal komen in het hart.

Men kan een Evangelie verkondigen, waarin men ruim is in de aanbidding van genade en over het recht des Heeren zwijgt, maar dan is er toch echt geen plaats voor genade. Want waarom is het nu, dat we altijd in elke preek dat recht van God op de voorgrond plaatsen? Wel, dat recht verklaart ons schuldig, en we zullen moeten weten dat God vrij van ons is en dat God geen onrecht doet, als Hij ons voor eeuwig straft. Dat moeten we leren overnemen. Als we dat niet leren overnemen, is er voor genade bij ons geen plaats. We zijn alleen maar vatbaar en ontvankelijk voor de vrije genade als we ons gans veroordeeld zien en dat naar recht. Dat zullen we dan ook moeten weten, dat we rechtvaardig verloren moeten gaan en dat we reeds verloren zijn.

En als u nu denkt dat ik dan geen Evangelie heb te prediken, dan vergist ge u toch wel! Want nu wil ik er juist op wijzen dat hier Christus in Zijn volle Middelaarbediening ons zeer ruim en dierbaar voorgesteld wordt in deze tekst. Er moet echter plaats komen voor die Middelaarbediening. En die Geest maakt daar plaats voor! Dat doet Hij door de zondaar het recht te doen erkennen als een doodschuldige. En zo gaat die Geest het op Christus juist aanwerken, wat zo verborgen is voor die ziel. Velen kunnen zich wel met Jezus helpen en de mond vol over Hem hebben, maar zulk een schuldige, die zich schuldig ziet aan het Goddelijke recht, kan wel weten dat er een Jezus is, maar het is toch alsof hij nog nooit van Jezus heeft gehoord. Hij kan echt niet zien dat het in deze weg der ontdekking op die Persoon des Middelaars aangaat. En daar werkt die Geest het nu toch juist op aan,

door hem daar te brengen dat hij aan het eisend en wrekend recht van God niet meer kan ontkomen.

Maar zo zal hij dan ook pas aan de weet kunnen komen hoe de woestijn tot een vruchtbaar veld wordt: Alleen door de gerechtigheid van een Ander, want met al zijn gerechtigheden wordt hij aan de kant gezet. In de onmogelijkheid van het zaligworden wordt het hem ontdekt dat hij door de gerechtigheid van een Ander verlost zal moeten worden.

Deze tekst gewaagt van de door Christus verworven gerechtigheid. Dat is de gerechtigheid die ook moet worden toegerekend, opdat we die als vrucht daarvan gelovig zullen mogen aannemen en onszelf zullen mogen toe-eigenen. Met minder zal een oprechte zich schuldig kennende ziel het niet kunnen doen. Alle gronden daarbuiten vallen weg. Hij ziet dat in die gerechtigheid alleen de enige weg van verzoening en verlossing is ontsloten. Daarom wordt die gerechtigheid onmisbaar voor de ziel en zal dat recht in de woestijn wonen in een ware bekommering, ook in een verdere weg, om Christus te mogen gewinnen.

Dan kan men in de gerechtigheid van Christus een ruime weg tot zijn zaligheid ontsloten hebben gezien. Ik spreek heel graag over de algenoegzame waarde van Christus' offerande, van Zijn gerechtigheid en van Zijn verdienste. Welnu, als de ziel daar een oog voor krijgt, dan zal ze het wel zien, dat die gerechtigheid van een genoegzame waarde is tot verzoening van de zonde van de ganse wereld. Dan kan men zelf ook nog zalig worden. Want eerst was het zo dat alle mensen zalig konden worden, maar zo één niet meer, want hij was slechter dan alle andere mensen. Maar nu ziet men dat men door die gerechtigheid ook nog verzoening met God deelachtig kan worden. Wat wordt het zaligworden daarin dan toch ruim voor de ziel!

Maar nu komt het altijd maar op de toepassing aan. Dan kan men het in de verdere weg niet doen met hetgeen men daarvan heeft gezien. Dan zal het recht in de woestijn wonen. Dat bewaart voor doervloeiën, want het recht houdt daar een mens juist van terug. Al wat hij heeft, daar zal hij eerlijk aangekomen moeten zijn.

Het is zo noodzakelijk (ook in deze tijd van zoveel doervloeiing onder de godsdienst), dat we daarop wijzen! Wat hier staat, is gegrepen (als ik het zo eens zeggen mag) uit het hart van het in waarheid bekommerde volk van God. Dat is een volk dat ergens vóór blijft staan en dat het zo moet gaan inleven geen ding te kunnen aannemen als het niet uit de hemel wordt gegeven. Maar ook een volk, dat nergens banger voor wordt dan om zich maar iets toe te eigenen, wat niet door God geschonken is. Men kan de anderen wel ontmoeten en die bespreken grote zaken. Maar het gaat allemaal buiten het recht en buiten een zuivere afsnijding om en dat hoort men dan ook wel. Daar is men dan echt niet jaloers op, want dan zegt men bij zichzelf: 'Al moet ik dan zomaar voort blijven tobben en sukkelen tot het einde van mijn leven toe, al zal ik dan geen stap verder komen en al zijn de spotters daarom vanbinnen ook dikwijls op de been en bespotten ze me ook wel vanbuiten daarom, maar ik hoop er voor bewaard te blijven om één stap uit mezelf te doen'.

Dat volk blijft eerlijk staan waar men door God geplaatst is. Dat is het, wat hier gezegd wordt. De kerk wordt eerlijk zalig door een rechte weg. Maar dat zal dan ook pas waarde en betekenis krijgen als hier gesproken wordt over

3. de zalige vrucht, die het voortbrengt

Daarop worden we in de derde plaats gewezen, want er staat: *En het werk der gerechtigheid zal vrede zijn; en de werking der gerechtigheid zal zijn gerustheid en zekerheid tot in eeuwigheid.*

Ware vrede is er buiten het recht nooit te vinden. Dat is in het gewone leven zo en dat is ook in het geestelijke leven zo. Om het met een voorbeeld duidelijk te maken: Het kan in het gewone leven voorkomen dat we met iemand in onmin leven. Dat gebeurt ook wel in het kerkelijke leven. We hebben zelf ook al veel meegemaakt op dat gebied. Maar het gebeurt dan ook wel eens dat mensen, die het lang niet met je eens zijn geweest en ook nog wel vijandschap hebben geopenbaard, ineens weer met je mee gaan lopen in hetzelfde spoor, omdat ze uiteindelijk gaan zien dat je daarin toch wel gelijk gehad hebt. Maar ze praten nergens over. Je moet zomaar weer in vrede met hen verder gaan.

Ja, maar zo gaat dat toch niet! "Hoe zullen twee tezamen wandelen, indien ze niet overeengekomen zijn?" God en de zondaar kunnen ook niet samen wandelen als ze niet overeengekomen zijn. Dat is het, wat ons hier geleerd wordt. We kunnen wel plakken en pleisteren en zomaar over de schuld heen werken, maar dan is het geen vlakke zaak; dan is het geen eerlijke, rechte weg, waarin we denken vrede te hebben gevonden. Hier wordt gezegd hoe men de ware vrede vindt. *En het werk der gerechtigheid zal vrede zijn.*

Maar dit is dan ook een troostvolle waarheid voor een ware bekommerde ziel, die maar niet verder kan komen dan ik zoeven zei; en die er jaren naar uitziet dat het toch eens gebeuren mocht dat de Heere de banden zal verbreken en dat de Heere eens zal zeggen: 'Ik ben uw heil'. Want Hij moet zeggen: 'Het is Mijn volk'. En dan zal dat volk zeggen: 'De Heere is mijn God'. Daar wacht het altijd maar op. Het toepassende werk van de Heilige Geest is dus nodig.

Men zegt tegenwoordig: 'De Geest is in het Woord en dat Woord hebben we aan te nemen en dan komt de Geest vanzelf in het hart'. Maar zo is het dan toch niet, hoor! Er is een Geest in het Woord. Zeker, de Geest is in het Woord. Maar de Geest moet ook in het hart zijn, opdat de Geest in het hart gaat getuigen met de Geest in het Woord, en de Geest in het Woord gaat getuigen met de Geest in het hart. Dat zal een zoete samenstemming zijn. Maar dat gaat niet buiten het recht om. Dan komt de zondaar op de plaats waar God hem hebben wil. "Komt dan, en laat ons samen richten. Uw zonden zijn als scharlaken, en ze zijn rood als karmozijn."

'Ja', zegt die ziel, 'dan moet ik voor eeuwig veroemd worden en dat rechtvaardig'. Die valt voor het recht des Heeren in en heeft niets meer te zeggen.

"Hoe is uw naam?", zegt God.

Nee, dan zegt men niet dat men Ezau is, maar dan zegt men, dat men Jakob is en dat men een bedrieger is en dat er niets van deugt! Dan staat hij schuldig en is hij melaats van de hoofdschedel tot de voetzool toe. Heel de wet moet hem veroordelen van gebod tot gebod. Hij heeft niet anders dan de vervloeking van een heilige geschonden wet te aanvaarden. En die aanvaardt hij ook en buigt er het hoofd onder. Dan gaat God tot hem spreken van boven het verzoendeksel en zegt Hij: "Grimmigheid is bij Mij niet, want vrede wil Ik met hem maken. Vrede zal Ik met hem maken".

Hier wordt gesproken over die *vrede*. Het werk der gerechtigheid zal vrede zijn. God zegt: "Als er bij u schuld is, dan is er bij Mij genade".

Dat is Evangelie! Dat moet geleerd worden; bevindelijk geleerd. Bij aan en bij voortgang, dat God Zich in de rijkdom Zijner genade wil verheerlijken. Als de zondaar gans schuldig is en als hij het oordeel krijgt te aanvaarden en over mag nemen in dat zalig invallen voor God in de vereniging met Gods heilig en onkreukbaar recht. En, mijne geliefden, dat is het wonderlijke ervan, dan houdt de donder en de bliksem van Sinai's gebergte op. Daar komt de zoete vrede in het hart, want God kan geen kwaad meer doen; en daar laat God zien, wat Hij nu doet.

Daar bepaalt het Pinksterfeit ons ook weer bij, dat Hij door Zijn Geest de door Christus verworven gerechtigheid toepast en dat Hij daarin nu een schuldige zondaar aanschouwt. Door die Geest wil Hij de Goddelijke vrijspraak brengen tot de ziel: *Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg om Mijnentwil, en Ik gedenk uwer zonden niet.* O, zoete, zalige vrede die daar in het hart komt. “Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus.” Want met de stenen des velds zal uw verbond zijn, en het gedierte des velds zal met u bevredigd zijn. Het is nooit te zeggen wat het is om in deze vrede te mogen delen. Als geen wet meer eist en vloekt en als het recht geen voldoening meer nodig heeft, want het recht is voldaan en de genade en de waarheid ontmoeten elkaar. En de vrede en de gerechtigheid kussen elkaar. Laten we dat eerst even zingen, Psalm 85:4:

*Dan wordt gene van waarheid blij ontmoet;
De vrede met een kus van 't recht gegroet;
Dan spruit de trouw uit d' aarde blij omhoog.
Gerechtigheid ziet neer van 's hemels boog;
Dan zal de HEER' ons 't goede weer doen zien;
Dan zal ons 't land zijn volle garven biên;
Gerechtigheid gaat voor Zijn aangezicht,
Hij zet z' alom, waar Hij Zijn treden richt.*

TOEPASSING

Ziet u, wat de vrucht is van het dierbare werk des Geestes? Er staat: *en de werking der gerechtigheid zal zijn gerustheid en zekerheid tot in eeuwigheid.*

Wij zijn rustzoekende schepsels! En velen zijn gerust met hetgeen, waar ze niet gerust mee kunnen zijn. Maar hier wordt gezegd hoe de ziel de ware rust zal mogen vinden.

*Hier wordt de rust geschonken;
Hier 't vette van Uw huis gesmaakt;
Een volle beek van wellust maakt
Hier elk in liefde dronken.*

God is niet vertoornd meer! God eist niet meer! Hij is verzoend. Ja, Hij is zelfs een liefderijk Vader. En dat wil Hij ook door Zijn Geest doen weten. Want men heeft niet ontvangen de Geest der dienstbaarheid wederom tot vreze, maar de Geest der aanneming tot kinderen, door Welken wij roepen: "Abba, Vader".

De verloren zoon wordt aan het hart gedrukt en de Vader betoont Zijn blijdschap in het terugvinden van hem, die verloren was. Hij zegt: Brengt hier voor het beste kleed. Het is er al! Het behoeft niet meer geweven te worden, want het is geweven. Het ligt voor die verloren zoon al klaar. Hij wordt ermee bekleed. Men zal mogen zeggen: Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils, den mantel der gerechtigheid heeft Hij mij ongedaan. De eeuwige liefde openbaart zich door een rechte weg. Een liefde, die nooit meer ophoudt. En daarom wordt er ook gezegd: gerustheid en zekerheid tot in eeuwigheid.

*Het staat op recht en op waarheid pal,
Als op onwrikb're steunpilaren.*

De Kerk wordt (dat wordt hier dus gezegd) eerlijk zalig. Maar dan ook zeker zalig.

En als de Heere op Zijn eigen werk weer eens terug wil komen en als het allemaal weer eens waar mag worden wat God gedaan heeft in het leven, ach, wat ligt dat alles schoon buiten de mens.

Maar hoe mag de ziel daarin dan toch ook juist een zekerheid en een vastigheid vinden. Want men kan vanbinnen wel zeggen: 'Het is allemaal van jezelf geweest',

maar dan mag men toch weer eens geloven dat het niet van henzelf geweest is en dat alles het werk des Geestes is geweest. Die Geest onderzoekt alle dingen; ook de diepten Gods. En Die toont ons de dingen, die ons van God geschonken zijn.

Mijne geliefden, we hebben gehoord dat er twee dingen zouden gaan gebeuren: *De woestijn zou worden tot een vruchtbaar veld, en het vruchtbare veld zou als een woud geacht worden.* Het wil wat zeggen, dat de Heere het Jodendom heeft overgegeven aan zichzelf en dat Hij Zich is gaan wenden tot het heidendom. Maar de apostel zegt: 'Ge moet er goed rekening mee houden, dat de Joden toch de natuurlijke takken zijn, hoor! En gij behoeft u echt op dit voorrecht niet te beroemen, dat ge nu behoort tot die Nieuwtestamentische Kerk, want straks kunnen de rollen wel weer eens om gaan keren. Dan zal dit vruchtbare veld ook wellicht weer voor een woud geacht worden'.

O, het mocht ons eens aangrijpen wat er staat in het 19e vers, als we daar lezen: *Maar het zal hagelen waar men afgaat in het woud, en de stad zal laag worden in de laagte.*

De Pinksterdagen zijn weer aan ons voorbij gegaan! We hebben nog weer onder de Waarheid mogen neerzitten. We hebben weer gehoord wat het werk des Geestes is. Als die Geest uit de hoogte niet was neergedaald en als Hij Zijn werk niet deed in de bekering van de zondaar, dan werd er echt niet één bekeerd. Want bekeren is geen mensenwerk en het is geen eigen werk, maar dat is het werk van die Geest. En nu is die Geest aan de Kerk geschonken en Die is nog in die Kerk. En de Kerk zal er blijven tot het einde toe. Nu leven wij ook nog onder de openbaring van die Kerk. Maar daarom zal het voor ons zoveel te erger zijn, als wij verloren zullen gaan. Want wij mogen nog horen hoe die Geest aan de Kerk gegeven is.

Want al is het dat we nu wel spreken over een geestledige tijd, omdat die Geest zo weinig meer werkt en omdat we zo weinig meer van een waarachtige bekering zien, toch zullen er altijd nog toegebracht worden. Want de laatste is nog niet toegebracht! Wat wil ik daarmee dus zeggen? Wel, u mocht deze plaats eens verlaten met de verzuchting in uw hart: "Och Heere, geef mij toch ook, als het U behagen mocht, Uw lieve Geest. Dat die Goddelijke Persoon toch ook intrek in mijn hart mocht nemen". Want indien iemand de Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe.

En het wil wat zeggen, van die Geest en van Zijn zaligmakende werkingen geheel ontbloot te zijn en zo op de eeuwigheid aan te reizen, terwijl ons verkondigd wordt dat er een Middelaar in de wereld is gekomen. Dat hebben we herdacht op de Kerstdagen. En nu, op de Pinksterdagen, hebben we weer mogen herdenken dat die Geest in de kerk gekomen is. Dat is het Pinksterfeit, dat we weer herdacht hebben het persoonlijk neerdalen van die Geest in de Kerk om bij die Kerk te blijven. Om in die Kerk te werken; om Zich een Kerk bijeen te vergaderen tot het einde toe. Zouden we nu nog een pareltje mogen zijn, dat gehecht wordt door die Geest en door Zijn arbeid, aan Jezus' Middelaarskroon? Zouden we geen vreemdeling behoeven te blijven van wat we nu even uit Gods Woord hebben beluisterd?

O, denkt er toch om: als we daar vreemdeling van blijven, zal het toch zo vreselijk zijn! Want het zal ons toch zo zwaar vallen om onder het Evangelie verloren te moeten gaan. De waarheid van dit woord mocht aan ons allen bevestigd worden. We hebben allen hetzelfde nodig en kunnen het geen van allen met minder doen. Zou er nog een ware bekommerde ziel onder ons zijn, die het heeft gehoord hoe het ligt? Want het ligt echt niet anders dan we u gezegd hebben en zoals het hier in deze tekst staat: *het recht zal in de woestijn wonen.* Men kan niet verder komen! Maar hier wordt toch gezegd dat het die Geest is, Die zich over dezulken komt te ontfermen en om ze toch eens een keer verder te brengen. En dat, opdat Sion door recht verlost zal worden en haar wederkerenden door gerechtigheid. Amen.

Slotzang Psalm 119:80

*Ai, zie, o HEER', dat ik Uw wet bemin;
Uw gunst vernieuw' mijn leven en mijn krachten.
Uw Godd'lijk woord is waarheid van 't begin;
Uw recht heeft nooit verandering te wachten;
Dies houd ik dat met een verblijden zin;
Leer door Uw Geest mij dat gestaag betrachten.*

9. HET PINKSTERFEEST TE JERUZALEM

Pinksterpreek jaarboek 1966

Zingen: Psalm 118: 12
 Lezen: Handelingen 2: 121
 Zingen: Psalm 133: 1 en 2
 Zingen: Psalm 119: 86.
 Zingen: Psalm 65: 3

Geliefden.

De 133e Psalm, die we thans gezongen hebben, is op de Pinkstergeschiedenis wel zeer toepasselijk. In Jeruzalem mocht het aanschouwd worden, *hoe goed en hoe liefelijk het is, dat broeders ook samenwonen*. Daar was men waarlijk één van hart en één van geest. En daar bleef de zegen des Heeren ook niet uit. “Want de Heere gebiedt aldaar de zegen en het leven tot in eeuwigheid”, zo wordt er in deze Psalm gezegd.

Op de Pinksterdag te Jeruzalem was ook wat te aanschouwen van het nederdalen van de kostelijke olie van het hoofd op de baard en op de zoom van de klederen. Christus is als het Hoofd van Zijn christelijke kerk met de Heilige Geest gezalfd, en dat van eeuwigheid al, zonder mate. Zijn kerk wordt echter Zijn zalving mede deelachtig.

In de broederlijke liefde, die er onder de ware volgelingen des Heeren op de Pinksterdag te Jeruzalem werd gevonden, was daarvan ook al wat te zien. De liefde is immers een vrucht des Geestes. Zo worden de ware gelovigen door dezelfde Geest aan Christus en aan elkander verbonden. De ware gemeenschap aan elkander vloeit voort uit de gemeenschap aan Christus als het Hoofd. Die gemeenschap kan nooit verbroken worden. Ze is er dus, ook al wordt er in de vrucht niet veel van waargenomen.

Psalm 133 spreekt echter over de beoefening van die gemeenschap aan Christus en elkander. Zo mogen broeders in liefde samenwonen. Dit is nog wat meer dan dat we eens broederlijk samenkomen. Er wordt in deze psalm niet gesproken over een samenkomen, maar over een samenwonen. Zou zulk een broederlijk samenwonen niet een dierbare vrucht des Geestes zijn? “Ziet hoe goed en hoe liefelijk is het, zegt de dichter, dat broeders ook samenwonen.” Deze broeders zijn geen vleselijke broeders, maar geestelijke broeders van elkander. Ze zijn dus door een band van geestelijke liefde aan elkander verbonden. Ze behoren tot een geestelijk huisgezin. Zo wijst die 133^e Psalm ons op een Goddelijk werk. Het zijn de verkorenen des Vaders, die door genade ook dezelfde nieuwe geboorte deelachtig worden, die zich zo nauw aan elkander verbonden mogen weten. Toch is het wel iets bijzonders, als deze broeders die nauwe verbondenheid aan elkander op zulk een wijze mogen openbaren als dat de 133^e Psalm daarvan spreekt.

Daarom zegt de dichter, *dat dit goed en liefelijk is*. In deze tijd is die broederlijke liefde ook zo weinig meer te vinden. De Pinksterdagen zijn thans weer aangebroken. Och, dat er ook thans nog eens een broederlijk samenwonen onder ons mocht zijn. Die ware eendracht zoals bij de discipelen des Heeren op de Pinksterdag, mocht ook nog eens bij ons te vinden zijn, in het begerig uitzien en verlangen naar die zegen des Geestes, waarvan Psalm 133 spreekt en die ook op de grote Pinksterdag te Jeruzalem in zulk een ruime mate werd geschonken. We zouden u daarbij dan ook thans met de hulpe des Heeren wat nader willen gaan bepalen, als we uwe aandacht vragen voor de ons zo bekende woorden, die we kunnen vinden in Handelingen 2: 1 tot en met 4, waar Gods Woord aldus luidt:

„En als de dag van het Pinksterfeest vervuld werd, waren zij allen eendrachtiglijk bijeen. En er geschiedde haastiglijk uit de hemel een geluid, gelijk als van een geweldig gedreven wind, en vervulde het gehele huis waar zij zaten. En van hen werden gezien verdeelde tongen als van vuur, en het zat op een iegelijk van hen. En zij werden allen vervuld met de Heilige Geest, en begonnen te spreken met andere talen, zoals de Geest hun gaf uit te spreken.”

We worden hier dus bepaald bij *het Pinksterfeest te Jeruzalem*.

En we zouden u dan willen wijzen op:

1. Een Pinksterverwachting.
2. Een Pinkstervervulling.
3. Een Pinksterprediking.

1. Een Pinksterverwachting

De uitstorting des Heiligen Geestes is zowel als de komst van Christus in het vlees door de mond der profeten voorzegd geworden. Maar dit is het, wat gesproken is door de profeet Joël, zo horen we Petrus in ditzelfde hoofdstuk zeggen. Ook de Profeet Jesaja heeft van deze uitstorting des Heiligen Geestes zeer duidelijk gesproken. Zo horen we hem in het 32e hoofdstuk van zijn profetie zeggen: „Totdat over ons uitgegoten worde de Geest uit de hoogte; dan zal de woestijn tot een vruchtbaar veld worden en het vruchtbare veld zal als een woud geacht worden.” En in het 44^e hoofdstuk van zijn profetie vinden we de belofte: „Want Ik zal water gieten op de dorstigen en stromen op het droge; Ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten en Mijn zegen op uw nakomelingen.”

Het is verder onnodig om u te wijzen op wat andere profeten van die uitstorting des Geestes gezegd hebben. Zeer bekend is immers ook voor ons de belofte die we vinden in Zach. 12: „Doch over het huis Davids en over de inwoners van Jeruzalem zal Ik uitstorten de Geest der genade en der gebeden, en zij zullen Mij aanschouwen, Die zij doorstoken hebben en zij zullen over Hem rouwklagen als met de rouwklage over een enige zoon, en zij zullen bitterlijk kermen, gelijk men bitterlijk kermt over een eerstgeborene.”

Op de vervulling van die beloften nu worden we gewezen, als we in het begin van Handelingen 2 lezen: „En als de dag van het Pinksterfeest vervuld werd”. Als naar gewoonte werd het Pinksterfeest te Jeruzalem gehouden. Het Pinksterfeest was één van de grote feesten onder Israël. Op dit Joodse Pinksterfeest nu vond de vervulling van de Goddelijke beloften plaats, die we thans herdenken.

De betekenis van het Pinksterfeest van het Oude Testament werd daarmee in het volle licht gesteld. Voor de Joden viel het Pinksterfeest ook al precies vijftig dagen na het Paasfeest. Op de vijftigste dag na de uittocht van de kinderen Israëls uit Egypte, dus ook op de vijftigste dag na het eten van het pascha, heeft de Heere Zijn wet op Sinai gegeven. Onder de indrukwekkende tekenen van Zijn geduchte majesteit heeft de Heere die wet afgekondigd. De uitstorting van de Heilige Geest op het Pinksterfeest te Jeruzalem ging ook met indrukwekkende tekenen gepaard. Hier geschiedde haastiglijk uit de hemel een geluid, als van een geweldig gedreven wind. Ook werden op de apostelen verdeelde tongen gezien als van vuur. Maar hier was geen afkondiging van een vloekende en donderende wet. De wet was thans een door Christus vervulde wet. De vloek der wet is door Hem gedragen. Als een vervloekte

heeft Hij gehangen aan het kruis, opdat Hij de Zijnen met Zijn zegeningen zou kunnen vervullen.

Daar geeft het Pinksterfeest te Jeruzalem ons een duidelijk bewijs van. Het Pinksterfeest zegt ons, dat de Heilige Geest als vrucht van Christus' verdiensten nu intrek kan nemen in zondaarsharten, om alzo de door Christus verworven zaligheid de uitverkorenen toe te passen. Zo is het Pinksterfeest ook waarlijk een oogstfeest. Het Pinksterfeest werd onder Israël gehouden als een dankzegging voor de oogst. Daarom heette dit feest ook het „feest der eerstelingen.”

Er werden op dat feest twee beweegbroden voor het aangezicht des Heeren gebracht. Welnu, het Pinksterfeest te Jeruzalem is ook een oogstfeest geworden. Drieduizend zijn er op deze dag van het Pinksterfeest tot God bekeerd geworden. En deze drieduizend zielen, die toegebracht werden tot de gemeente die zalig wordt, zijn de eerstelingen geweest van de oogst die nu nog volgen zou. Uit alle geslachten, talen, natiën en tongen brengt God de Zijnen toe. Dat doet Hij door Zijn Geest en Woord. Christus' borgwerk was tevergeefs geweest, als de Geest niet was geschonken om de uitverkorenen te doen delen in het door Hem verworven heil.

De noodzakelijkheid van het toepassend werk van Gods Geest wordt allerwege in deze dagen toch zo geloofchend. Van wedergeboorte en van een bevindelijk leven wil men niet weten. Het geloof denkt men van zichzelf te hebben en door dat geloof neemt men Jezus aan als zijn Zaligmaker. Maar al waren er ook duizend Middelaars geweest om de zaligheid te verdienen, als Gods Geest ons die zaligheid niet deelachtig maakt, blijven we er eeuwig van verstoken.

Maar dit is dan ook de grote betekenis van het Pinksterfeit, dat we thans herdenken, dat die Heilige Geest als de derde Persoon in het Goddelijke Wezen de door Christus' bloed gekochten met het ware geloof begiftigd, waardoor Hij hun Christus en al Zijn weldaden deelachtig maakt. Daarom zal er dan ook van die oogst niets achterblijven. Als één zondaar het uit en van zichzelf tot Jezus wenden moest, was het voor hem een verloren zaak. Maar door Zijn Geest roept God de zondaar uit de dood tot het leven. Door die Geest overtuigt Hij hem van zonde, gerechtigheid en van oordeel. Door die Geest ontdekt en ontgrondt Hij hem en maakt Hij plaats voor die zo onmisbare kennis van Christus in zijn ziel. Zo was dus de komst van die Geest zowel als de komst van Christus noodzakelijk.

Zeker, die Geest heeft ook gewerkt onder de oude dag. Zo was die Geest er al in Zijn kerk voordat Hij nederdaalde op de Pinksterdag. Ook de gelovigen van het Oude Verbond hebben buiten de werking van die Geest in de toen nog komende Middelaar de zaligheid niet kunnen vinden. En toch staat er in Johannes 7: 39, *dat de Heilige Geest er nog niet was, overmits Jezus nog niet verheerlijkt was*. Dat ziet echter op die overvloedige gaven van die Geest, die aan de gelovigen van de nieuwe dag zouden worden geschonken.

Maar ook worden we door die tekst erop gewezen, dat de schenking van Gods Geest is verbonden aan Christus' voldoende werk. Alzo is die Geest een door Christus verworven Geest en zegt ook ons Avondmaalsformulier, *dat Hij ons Zijn levendmakende Geest verworven heeft*. Die Geest zou Christus dan ook zenden, als Hij na Zijn diepe vernedering aan de rechterhand Zijns Vaders zou verheerlijkt zijn. Hij had de volle zaligheid voor Zijn kerk verworven. De weg tot het binnenste heiligdom was ontsloten. Hij is met Zijn eigen bloed in dat heiligdom ingegaan. Christus brengt Zijn kerk terug in de gemeenschap Zijns Vaders. De hemelen hebben zich voor Christus moeten ontsluiten, maar ook in Hem voor Zijn ganse kerk.

Nu kan Hij ook door Zijn Geest die volkomen zaligheid, door Hem verworven, de Zijnen deelachtig maken. Zo moest dan ook het Pinksterfeest volgen op de heilsfeiten die reeds door ons zijn overdacht. En zo vinden we dan ook de discipelen te Jeruzalem bij elkaar om die uitstorting des Geestes daar te verwachten.

Eendrachtiglijk waren zij bijeen. Nee, zij waren daar niet bijeen om het Pinksterfeest te vieren, zoals men dat Oud-Testamentisch gewoon was te doen. Ze waren bijeen, omdat Christus het hun gezegd had, dat ze te Jeruzalem blijven moesten, totdat zij aangedaan zouden zijn geworden met kracht uit de hoogte. Hoeveel had de Heere Jezus al met Zijn discipelen over die uitstorting des Heiligen Geestes gesproken. Hij noemde dat de belofte Zijns Vaders, Die Hij aan hen vervullen zou. In de verwachting daarvan waren nu de discipelen eendrachtiglijk bijeen. Ze waren niet altijd zo eendrachtig geweest.

In Markus 9 lezen we, dat zij op de weg onder elkander erover in woorden waren geweest, wie de meeste zou zijn. Hoe waren hun harten toen nog vervuld van een aards koninkrijk. Nu op de Pinksterdag hebben ze echter wat anders verwacht dan een aards koninkrijk. Met blijdschap zijn ze na Christus' hemelvaart teruggekeerd naar Jeruzalem. Het was hun nu wel duidelijk geworden, dat Christus niet gekomen was om een aards koninkrijk op te richten. De weg was zo geheel anders voor hen geweest dan dat ze zich voorgesteld hadden. Ze hadden Christus toch zo graag bij zich willen houden. Welk een blijdschap mochten ze smaken in die gevoelige omgang met Hem. Van de noodzakelijkheid van Zijn borgtochtelijk lijden en sterven waren ze toen nog zo onwetend. En dat het hun nut was dat Christus van hen wegging, opdat de Trooster, de Heilige Geest zou kunnen komen, werd toen ook nog niet door hen verstaan.

Petrus heeft Christus zelfs nog bestraft, als Hij over Zijn lijden en sterven sprak. Zo kwam zijn afkeer van zulk een weg daarin duidelijk openbaar. Vijanden zijn we van zulk een weg der zaligheid. Maar ook is er droefheid in het hart der discipelen geweest, als Christus door de dood van hen werd weggenomen. Die droefheid zou echter tot blijdschap worden. En die droefheid was nu reeds tot blijdschap geworden. Dat is het wonderlijke van het werk der zaligheid, dat men verblijd wordt met hetgeen waar men eerst bedroefd om was. Dan zal men het nut zien van zulk een weg waar men eerst zo tegen gekant geweest is. Door deze weg is alleen de ware zaligheid voor de ziel te vinden. Wij zoeken de zaligheid altijd maar in wat anders. Zo zochten de discipelen een aards koninkrijk. En zo zoeken wij de zaligheid ook in onze gestalten. Maar zo zoeken we de zaligheid buiten het kruis van Christus; buiten de verheerlijking van Gods recht en deugden.

God werkt het echter op Zijn doel aan. Hij wil Zich in de luister van Zijn deugden tot zaligheid der ziel doen kennen. De Middelaar was niet in de wereld gekomen om een aards koninkrijk op te richten, maar om aan Gods recht te voldoen. Zo heeft Hij Zijn eigen eer niet gezocht en is Hij de schare ontweken, als men Hem met geweld koning wilde maken. Hij hield Zich het doel voor ogen van Zijn komst in de wereld.

Wat is het werk der zaligheid dan toch in de handen van een gans bekwame Middelaar toebetrouwd! De mens werkt het op God niet meer aan. Maar als Petrus Christus bestraft omdat Hij over Zijn lijden en sterven sprak, heeft Christus tot hem als in heilige verontwaardiging gezegd: "Ga weg achter Mij, satanas, gij zijt Mij een aanstoot; want gij verzint niet de dingen, die Gods zijn, maar die der mensen zijn." Onverstaanbare taal is dat voor Petrus geweest. Maar nu op de Pinksterdag was dit geen onverstaanbare taal meer voor hem. En ook niet voor de andere apostelen. Ze hadden nu tezamen dezelfde weg moeten gaan. De Herder was geslagen en de schapen waren verstrooid geworden. Maar Christus had ook als de opgestane Levensvorst Zijn

hand tot de kleinen gewend. Ze hadden Hem mogen leren kennen in de kracht van Zijn opstanding.

En toen was het nog weer zo verborgen voor hen, waarom Hij hen moest verlaten door Zijn hemelvaart. Echter was nu ook daar het licht over opgegaan in hun ziel. Ze hadden Hem aanbeden, als Hij van hen scheidde. En met grote blijdschap zijn zij teruggekeerd naar Jeruzalem. Eendrachtiglijk waren zij daar nu bijeen. Door de Geest waren zij daar biddende om de Geest. Het was immers al een vrucht des Geestes, als er zulk een eendracht bij hen werd gevonden.

In het vorige hoofdstuk lezen we: *Deze allen waren eendrachtiglijk volhardende in het bidden en smeken, met de vrouwen en Maria, de moeder van Jezus, en met Zijn broeders.* Ze waren eendrachtiglijk biddende om die Geest, Die hun beloofd was. Zo mocht er een ware Pinksterverwachting bij hen zijn.

O, dat er zulk een Pinksterverwachting ook thans bij ons mocht zijn! Dan moet die Geest ons ook recht onmisbaar zijn geworden. Onmisbaar is Hij voor elk mens. Die Geest moet intrek nemen in onze harten. Maar de weg die de discipelen hebben moeten gaan, zal ons niet onbekend gebleven moeten zijn, opdat wij op een zelfde wijze als zij om die Geest verlegen zullen worden. Hier was waarlijk bij de discipelen een bedenken van de dingen die Gods en niet die der mensen zijn. Hier waren ze er begerig naar om die Geest te mogen ontvangen, Die hun het volle licht zou schenken over dat zo dierbare werk der zaligheid. Die uitstorting des Geestes zou dan ook voor hen een Pinkstervervulling betekenen. Dit is onze tweede hoofdgedachte, waarbij we u nog wat nader zouden willen bepalen.

2. Een pinkstervervulling

En er geschiedde haastiglijk uit de hemel een geluid, gelijk als van een geweldig gedreven wind, en vervulde het gehele huis waar zij zaten. O mijn geliefden, dat is wat geweest, als die Geest daar nederdaalde in het midden van dat gezelschap dat daar te Jeruzalem aanwezig was. Niet onder een langzaam toenemende wind, maar onder een plotseling zeer krachtige wind kwam de Heilige Geest neder. Van het werk van die Geest in de wederbaring des zondaars heeft Christus ook gesproken als een wind. De wind blaast waarheen hij wil, zo heeft Hij tot Nicodémus gezegd, en gij hoort zijn geluid, maar gij weet niet vanwaar hij komt en waar hij heengaat; alzo is een iegelijk, die uit de Geest geboren is. Dat is een wind, die door niets en niemand te stuiten is.

Maar er staat hier, *dat hij vervulde het gehele huis waar zij zaten.* Bij die Pinkstervervulling wilden wij nu in het bijzonder even stilstaan. Hier werd de verwachting vervuld van het gezelschap dat te Jeruzalem aanwezig was. Dit geschiedde haastiglijk, plotseling, met een alle veranderingen verdrijvende kracht.

En waar zo de verwachting van dit gezelschap werd vervuld, daar werden ook de harten vervuld, want we lezen niet alleen dat het gehele huis vervuld werd waar zij zaten, maar in het 4e vers lezen wij: *en zij werden allen vervuld met de Heilige Geest.*

Dit vervullen was een vervulling van een ledige plaats, een vervullen van wat er nog in de ziel gemist werd. De discipelen zagen naar die vervulling uit. Christus was niet meer gevoelig en lichamelijk bij hen. Ook werd de vervulling van de belofte van de uitstorting des Geestes nog gemist, zolang die Geest niet nederdaalde. Maar nu zien we hier in de geschiedenis de vervulling van wat er nog gemist werd. O die dierbare en allesvervullende werking toch van de Heilige Geest!

Verkeerden we ook nog maar meer in ons gemis; we zouden ook evenals de discipelen nog onverwacht en verrassend vervuld kunnen worden. Het is wel waar, dat we zulk een uitstorting van de Heilige Geest als op de Pinksterdag niet meer te verwachten hebben. Ze bedriegen zichzelf en lijden in een erge mate aan geestdrijverij, die nog gedurig zulk een uitstorting van de Heilige Geest denken te beleven. Die zogenaamde Pinksterbeweging van deze dagen, oefent thans ook nog wel weer wat invloed uit. Daarom is het nodig, dat we daar ook tegen waarschuwen. Het koude en onaandoenlijke van de godsdienst in vele richtingen is daar wellicht de oorzaak van. De mens zoekt toch een godsdienst waardoor het gevoel geraakt wordt. En ook in onze richting is er zo weinig meer wat de onbekeerde mens nog eens aanspreekt. We mogen dat niet miskennen. Immers leven we in een zeer geestledige tijd. Daarbij komt in de vrucht gedurig op een droeve wijze openbaar, dat men voor bediening des Geestes houdt wat geen bediening des Geestes is. Het kan niet anders, of dit heeft zijn gevolgen ook onder de jeugd in een zich afkeren van de godsdienst, of in het zich wenden tot zulke richtingen waar men meer eensgezindheid meent te vinden en waar men onder invloed komt van het leven des Geestes dat zich daar nog schijnt te openbaren.

Maar hier dienen we toch het waarschuwende woord van de apostel wel met ernst in acht te nemen: “Geliefden, geloof niet een iegelijke geest, maar beproeft de geesten of zij uit God zijn.” Zoals op de Pinksterdag wordt de Geest niet meer uitgestort. Die Geest is eenmaal nedergedaald in Zijn kerk op aarde, om niet meer van haar te wijken. Al is het ook dat die Geest weinig meer werkt, Hij is er nog. Zijn werk zal toch doorgaan tot het einde toe. Veel gevoelswerk is er wat men voor het werk des Geestes houdt, maar het niet is. Deze bevinding is geen zuivere Schriftuurlijke bevinding. Niet genoeg kunnen we daartegen waarschuwen. Men kan wel denken dat men vervuld is, maar het is een vervulling van de duivel. Er is niets van God bij.

Gods oprechte volk wordt juist zo bang voor zulk een vervulling. Dat volk ziet naar een andere vervulling uit. Men zou ook allang geholpen zijn geweest, als men het met zulk een vervulling kon doen, die velen houden voor een vervulling van de Geest. Nu moet men echter lange tijd in duisternis zijn weg gaan, zonder enige vervulling te vinden. Het gemis wordt steeds groter. Daarbij moet men de geestledigheid en dodigheid des harten in alles zo waarnemen. Maar ,dat doet de ziel toch wel eens met de bruid uitroepen: “Ontwaak noordenwind, en kom, gij zuidenwind; doorwaai mijn hof, dat zijn specerijen uitvloeien.”

Hier op de Pinksterdag, *geschiedde er haastiglijk uit de hemel een geluid, gelijk als van een geweldig gedreven wind*. Die wind dringt het huis binnen waar die honderdentwintig personen vergaderd zijn. Die Geest weet waar ze zitten, die om Hem verlegen zijn. De wind vervulde het gehele huis waar zij zaten. De harten van hen die daar zaten werden vervuld. Zij werden allen vervuld met de Heilige Geest. Overvloediger, rijker, voller kan het niet. We kunnen maar vervuld zijn. Dan is er geen gemis meer; dan is er geen zielsbehoefte meer waar niet aan voldaan wordt. In de onderscheiden standen van het leven weet men wel van zulk een vervulling af. Hoe groot is het niet, als er in het dodelijkst tijdsgewricht een weg tot verlossing voor de ziel ontsloten wordt. Hoe dierbaar is de openbaring van de Persoon des Middelaars aan de ziel. Dan is er ook een vervulling. Dan is er voor die ogenblikken geen gemis. Allesvervullend is altijd de werking van die Geest. Maar dit is die werking zeker wel, als het eens Pinksterfeest mag worden voor de ziel. Deze vervulling komt uit de hemel.

Er geschiedde haastiglijk uit de hemel een geluid als van een geweldig gedreven wind. Die vervulling is een vervulling met die Geest, Die van de Vader en de Zoon uitgaat. Zo is het dus door die Geest, dat God de harten van Zijn volk vervult. Buiten die Geest zouden we nooit meer vervuld kunnen worden.

Van welk een grote betekenis is dan het feit dat we thans herdenken! Waar de mens buiten die Geest zichzelf mee zoekt te vervullen, hij blijft onvervuld. Die Geest kan hem alleen maar vervullen. Die kan hem vervullen tot al de volheid Gods. Wat kan de ziel zich toch ledig gevoelen buiten de bediening van die Geest. We kunnen wel leven maken, maar dat is het ware leven niet. Een volk dat recht in zijn gemis geplaatst wordt, kan daar dan ook geen vervulling in vinden. Het gemis der ziel is niet met wat gemoedelijkheid en optochtelijkheid weg te nemen. Men ziet er naar uit, dat er eens daadzaken zullen mogen gebeuren. Men kan het met niet minder doen dan dat het ook eens Pinksterfeest voor de ziel zal mogen worden. Maar och, daar is men naar de waarneming der ziel toch zover vandaan. Waar de apostelen op de Pinksterdag vol van waren, daar ziet men zichzelf zo ledig van. Dan is men niet veel, maar allesmissend. Dan kunnen anderen ons vragen: Maar hebt ge dan dit nog niet en hebt ge dan dát nog niet? Och, daar kunnen ze de ziel maar mee benauwen. De mensen moesten eens weten, hoe men zich vol on en wangestalten ziet. Men kan alles bij zichzelf vinden wat er niet moet zijn, maar men kan niet bij zichzelf vinden wat er wel moest zijn.

Maar zo laag is het nu bij de discipelen ook afgelopen in de weg die hen tot het Pinksterfeest leidde. Toen Christus de dood was ingegaan, was er bij hen ook niet anders dan beroering en verwarring, schuld en ongeloof te vinden. Petrus had zijn Meester verloochend en de anderen hadden Hem allen schandelijk verlaten. Thomas zat in het bijzonder verstrikt in het ongeloof. Ze hebben in die omstandigheden niet kunnen denken, dat ze nog eens op die Pinksterdag zo in het volle leven zouden staan.

Haastiglijk geschiedde er thans uit de hemel een geluid als van een geweldig gedreven wind, en vervulde het gehele huis waar zij zaten. En zo komt die vervulling nu nog uit de hemel en dat door diezelfde Geest, Wiens werking nog even krachtig en allesvervullend is.

Mocht daar nu in de kerk nog eens wat worden waargenomen! Als het zo niet geschiedde als hier in de tekst beschreven staat, dan kon er ook geen verwachting dienaangaande meer te vinden zijn. Maar omdat het nu zo'n eenzijdig en allesvervullend Goddelijk werk is, zou het nog kunnen gebeuren. We zien daar op het Pinksterfeest te Jeruzalem het bewijs van. Hier openbaart zich die eeuwige Goddelijke liefde. Het huis wordt vervuld en de personen worden vervuld. Christus heeft een volkomen zaligheid voor de Zijnen verworven. En daarom zal het ze ook niet ontbreken aan wat ze tot de zaligheid van node hebben. In die Middelaar is alles te vinden wat ze tot de zaligheid van node hebben. Maar door die Geest ontvangen ze het alleen uit Hem. "Zo is Hij hun van God geworden tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en verlossing."

Ja, door Hem verkrijgen ze *de aanneming tot kinderen*. Van dat geestelijk kindschap worden ze ook door de Heilige Geest verzekerd. Zo wordt het Pinksterfeest voor de ziel. Dat is juist ook de grote betekenis van het feit dat we thans overdenken, dat die Geest de Zijnen geschonken wordt om ze te verzegelen tot de dag der verlossing. Die Geest toont hun de dingen die hun van God geschonken zijn. Zo ontvangen ze het getuigenis des Geestes ervan in hun ziel, dat zovelen als er door die Geest geleid worden, kinderen Gods zijn. O welk een vervulling! Hier wordt het een zich verliezen in de oorsprong van de zaligheid. Een drie-enig God doet Zich tut zaligheid kennen door de ziel. De Geest leidt hen dan in alle waarheid, want Hij onderzoekt alle dingen,

ook de diepten Gods. We hebben daar in de apostelen op de Pinksterdag een voorbeeld van. Hoe werden de Schriften nu voor hen geopend! Hoe mocht Petrus getuigen van de volvoering van Gods raad in verdiensten en toepassing van de zaligheid!

Zo is er van die vervulling nogal wat te zeggen. Het moet beleefd worden om te weten wat het is om zo vervuld te worden. Als het zo Pinksterfeest wordt, dan mag de verloren zoon weten hoe hij weer een thuiskomst bij de Vader heeft ontvangen. Dan wordt het gemeste kalf geslacht en zal men mogen eten en vrolijk zijn.

Die Geest maakt de ziel vrijmoedig om God als *Vader* aan te spreken. En zo mag de ziel dan ook die Vaderlijke liefde smaken. Ze heeft niet ontvangen de geest der dienstbaarheid wederom tot vreze, maar de Geest der aanneming tot kinderen, Die haar doet roepen: *Abba, Vader!* Zou dat niet allesvervullend zijn? De ware en volkomen rust is voor de ziel alleen in een drie-enig God te vinden.

Maar die Geest is ook verder de Vervuller van alle zielsbehoeften. Zo schenkt die Geest ons wat we nodig hebben tot gebed en dankzegging. Die Geest is de Geest der genade en der gebeden. Met alle ontvangen genade schiet Gods volk zo arm in zichzelf over, dat het uit zichzelf nog geen ware zucht kan slaken. Maar die Geest komt de zwakheden der Zijnen te hulp, want Hij bidt voor hen met onuitsprekelijke zuchtingen. En waar ze verder tot alle geestelijke verrichtingen uit zichzelf zo onbekwaam zijn, daar zal die Geest ze er zekerlijk toe in staat stellen. Zo werden nu ook de tongen der apostelen door die Geest losgemaakt, zodat ze gingen spreken zoals die Geest ze gaf uit te spreken. Dit brengt ons tot onze derde gedachte, als we ook nog iets wilden zeggen over de Pinksterprediking.

3. Een pinksterprediking

En begonnen te spreken, zo lezen we hier, met andere talen, zoals de Geest hun gaf uit te spreken.

Het gevoelen is er verschillend over, of er op de Pinksterdag een *hoorwonder* of een *taalwonder* heeft plaats gevonden. Wij geloven echter, dat het niet zo geweest is, dat de apostelen allen één taal gesproken hebben, die dan toch door al die mensen die daar aanwezig waren, werd verstaan, maar dat ze in verschillende talen gesproken hebben. Zo hebben degenen die daar te Jeruzalem aanwezig waren er zich over ontzet en gezegd: “Hoe horen wij hen een iegelijk in onze eigen taal, in welke wij geboren zijn?”

Wat echter in het bijzonder onze aandacht vraagt, dat is, *dat zij spraken zoals de Geest hun gaf uit te spreken*. Dit was een vrucht van die vervulling die hun geschonken werd. Waar ze vervuld waren met de Heilige Geest, daar spraken ze ook door die Geest. En weer moeten we er op wijzen, dat zulk een uitstorting des Geestes als op de Pinksterdag niet meer plaatsvindt. Die het nu nog denken dat ze enkel door de Geest spreken, betonen wel klaar hoe hoog ze met zichzelf staan. We behoeven niet te denken dat al wat we spreken van God is, want er is altijd nog maar genoeg van onszelf bij. Als men er erg in krijgt, hoeveel er altijd van de mens zelf bij is, dan wordt het een wonder als er iets van de Heere bij zou mogen zijn.

Wel geeft God het Zijn knechten om met volle overtuiging de Waarheid te verkondigen. Dan mogen ze weten dat het niet hun eigen woord is dat ze verkondigen. En toch moet over het onze altijd maar verzoening worden gedaan. En och, dan weten Gods knechten er ook wel van, dat de binnenpraters het ze later altijd wel weten te

zeggen wat ze beter hadden kunnen zeggen en beter hadden kunnen zwijgen. Dan zien ze in hun werk toch zoveel gebrek en tekort.

Maar dat overtuigt hen toch ook van de noodzakelijkheid van het zich voorbereiden voor het uitdragen van Gods Woord. Laten we toch wars zijn van zulk een geestdrijverij waarmee men zonder de nodige voorbereiding de kansel wel denkt te kunnen beklimmen. Het mag gewis in afzonderlijke gevallen wel eens gebeuren, dat Gods Geest buiten de gewone voorbereiding op een bijzondere wijze wil invloeden. De Heere wil Zijn knechten ook afhankelijk houden van de bediening des Geestes. Bijzondere omstandigheden moeten er dan ook wel eens toe dienen om het vertrouwen op de studie te ontnemen. En toch werkt Gods Geest middellijk. Onze hooggeachte vaders hebben de wetenschap ook nimmer veracht. Maar toch getuigen hun geschriften ervan, met welk een ruime mate van Gods Geest ze bedeed geworden zijn. En als Gods knechten het alleen van hun studie moesten hebben, dan zou er in hun prediking ook niet veel geestelijk leven te vinden zijn. Nu mag het echter wel eens gebeuren, dat er op de predikstoel verborgenheden ontsloten worden, die ze op hun studeerkamer niet in de Schrift hebben gevonden. En ook is het die Geest, Die de overdachte waarheid doet terugkeren in de zin der gedachten en kracht en zalving aan hun woorden geeft. Zo mogen ze er dus ook wel van weten, dat ze wel eens mogen spreken zoals de Geest hun geeft uit te spreken. Dan spreken ze dus door diezelfde Geest als waarmee de apostelen op de Pinksterdag werden vervuld. Die Geest is er nog. Hij wijkt niet van de kerk. Volgens velen is er in het geheel geen bediening des Geestes meer.

De ambtsdragers in Gods kerk mogen echter gewaar worden, dat die Geest er nog wel is, al moeten ze ook klagen over de zo spaarzaamelijke bediening van Gods Geest. Menigmaal zien ze zich echter zo hulpeloos voor hun werk staan, dat ze niet weten hoe ze er door moeten komen. Ze weten geen woord te bidden of te spreken. Maar als die Geest ze de woorden in de mond legt, dan kan het werk dat hun eerst zo onmogelijk toescheen, voor hen wel eens' gemakkelijk worden. Dan wordt Gods kracht in zwakheid volbracht. Naar lichaam en geest zijn ze soms in het geheel niet tot hun werk in staat, maar hoe worden ze dan soms op een bijzondere wijze door Gods Geest ondersteund.

De apostelen stonden op de Pinksterdag ook in de mogendheid des Heeren. Ze hadden eerst toch zo in hun eigen kracht gestaan, als ze gedacht hadden dat ze hun leven zelfs wel voor Christus zouden geven. Petrus heeft in de Hof van Gethsémané ook nog het vleselijk zwaard gehanteerd. Dat zwaard moest hij echter in zijn schede doen. Hij heeft een droeve val moeten maken in de verloochening van zijn Meester.

Nu op de Pinksterdag echter stond hij niet in eigen kracht. Hier mocht hij het zwaard des Geestes hanteren. De apostelen werden overstort met een ruime mate van de bediening van die Geest. Op hen werden gezien verdeelde tongen als van vuur. En zo spraken ze in vreemde talen. Ze spraken een taal die ze nooit geleerd hadden. Van woord tot woord werd hun die dus ingegeven. Ook dit was iets buitengewoons. Het kan ons nu heel wat werk kosten om een vreemde taal te leren. Maar op de Pinksterdag spraken eenvoudige ongeleerde vissersmensen een taal die hun voorheen onbekend was. Zo wilde God hun prediking ook tot bekering van zovele mensen, uit allerlei oorden hier aanwezig gebruiken. De kerk des Heeren zou zich nu onder alle volken gaan openbaren.

Die mensen, die te Jeruzalem aanwezig waren, hebben er echter niet alleen verwonderd over moeten zijn dat ze zich in hun eigen taal hoorden aanspreken, maar hebben ook kunnen aanvoelen dat de apostelen hier spraken in betoning des Geestes

en der kracht. Zo spraken ze gelijk als de Geest hun gaf uit te spreken. Het kan worden gevoeld, of hetgeen iemand spreekt, vrucht van de bediening des Geestes is. Als we de Geest in ons spreken missen, kan al wat we spreken onszelf al zo tegen de borst stuiten. We kunnen soms dezelfde woorden zeggen en dezelfde zaken verhalen, maar als we het doen zonder enig leven of bediening des Geestes aan onze ziel, dan zijn al onze woorden maar blote klanken. We zijn dan ook gelijk aan een klinkend metaal. en een luidende schel. Al onze woorden komen dan terug en veroordelen ons. En bij anderen vinden ze ook soms geen ingang. Geheel anders echter is het, als we mogen spreken zoals de Geest ons geeft uit te spreken. Dan hangt er gewicht aan elk woord en maken onze woorden ook indruk op anderen. Maar wat kan het dan ook voor ons een geopende fontein worden. Dan weten we wel te beginnen, maar niet te eindigen. Dan mogen we uit de overvloed des harten spreken. Men zou dan zijn rede ook wel kunnen uitstrekken tot middernacht. Och, daar kan een kind van God toch wel eens begerig naar worden, dat men zo nog eens spreken mocht. Dan zal de verheffing Gods in zijn keel zijn. Men behoeft het dan niet met oude dingen te doen. Neen, dan zal men evenals de apostelen de grote werken Gods mogen spreken, die dan nog zo vers zijn voor de ziel. O, dat het zo eens Pinksterfeest voor ons mocht worden! Daar kan de ziel wel eens begerig naar uitzien. Dan zal men niet meer behoeven te zwijgen. Nu moet men menigmaal met een gestopte mond over de wereld gaan.

Maar als het zo eens Pinksterfeest zal mogen worden, dan zal het kunnen gelden, wat we thans samen willen zingen uit Psalm 119: 86:

„Dan vloeit mijn mond steeds over van Uw eer,” enz.

TOEPASSING

We komen nu eerst weer eens op die Pinksterverwachting terug. Welk een aangenaam gezelschap was het, dat daar te Jeruzalem die uitstorting des Geest verwachtte. En als de dag van het Pinksterfeest vervuld werd, zo begint de Pinkstergeschiedenis ons te vermelden, waren zij allen eendrachtiglijk bijeen.

Daar was dus bij dat gezelschap al wat van Gods Geest aanwezig. Het is om jaloers op te worden. Wat is er in onze tijd van zulk een eendrachtig samenzijn nog te vinden? Het is thans een vereten en een verbijten van elkander geworden. Als de ontdekking wordt gemist, zoekt men boven elkander te staan, in plaats van dat men onder elkander kan gaan staan. Het is in alles zo duidelijk te zien in deze tijd, dat de bediening van Gods Geest toch zo zeer gemist wordt. Nee, Gods Geest zal van de kerk nooit geheel wijken. Christus heeft het gezegd, dat die Geest bij Zijn kerk zal blijven in der eeuwigheid. En daarom heeft het Pinksterfeit dat we thans herdenken ons ook in deze donkere tijd zoveel te zeggen. Tot op de huidige dag is er ook nog een overblijfsel naar de verkiezing der genade. Die dierbare belofte van Jesaja 44 blijft gelden voor de kerk des Nieuwen Testaments: „Ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten en Mijn zegen op uw nakomelingen.”

En Joëls profetie, door Petrus op de Pinksterdag in zijn rede aangehaald, is ook niet minder in deze tijd nog van kracht: „En het zal zijn in de laatste dagen (zegt God), Ik zal uitstorten van Mijn Geest op alle vlees, en uwe zonen en uwe dochteren zullen profeteren, en uwe jongelingen zullen gezichten zien, en uwe ouden zullen dromen dromen. Zo zal Zijn Naam van kind tot kind worden voortgeplant, zolang als er de zon zal zijn.”

Het mocht daarom ook onze bede zijn, dat Gods Geest nog eens krachtig werken mocht in de toebrenging der uitverkorenen. En voor ons allen wordt het een persoonlijke zaak, om van die werking des Geestes geen vreemdeling te mogen blijven. Straks liggen de Pinksterdagen weer achter ons. Zullen ze dan ons zijn voorbijgegaan, zonder dat het woord der prediking ons nut gedaan heeft? Och laten we u de noodzakelijkheid van dat zaligmakend werk des Geestes in onze harten nog met ernst voor ogen mogen stellen. Die Geest moet intrek nemen in onze harten, ons wederbarend en overtuigend. Laat u niet meevoeren met zulk een oppervlakkige prediking, die de noodzakelijkheid van dat werk des Geestes miskent.

Op de Pinksterdag te Jeruzalem is het duidelijk te zien hoe Gods Geest de ziel in dat leven doet delen dat de mens van nature niet kent. We hebben er iets van mogen horen, hoe er hier op de Pinksterdag een vervulling naar de ziel geschonken werd. Zou men niet jaloers zijn op dat gezelschap dat zo van Gods Geest vervuld werd? Dat was wat anders dan een oppervlakkig roemen en prijzen. Wat is de mens toch arm, die dat leven niet kent. Het onderscheid mocht eens gevoeld worden tussen u in uw onbekeerde staat en die Pinksterlingen, die met de Heilige Geest vervuld werden. Nu leeft ge nog in het heden van genade. Straks is het voor eeuwig te laat. O, het wil toch wat zeggen: Die Geest nog te moeten missen! “Indien iemand de Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe.”

Buiten die Geest hebt u geen deel aan Christus en bent u vervreemd van het leven Gods. En nu is het waar, dat Gods Geest in Zijn kerk zal werken tot het einde toe, maar toch is de intrekking van de bediening van Gods Geest in alles zó duidelijk waar te nemen. Het leven wordt toch zo gemist in Gods kerk. Waar zijn de gezelschappen nog, waar de Heere kennelijk in het midden is en waar de harten ineen mogen smelten in het bespreken van de wegen en de leidingen des Heeren? Onze kinderen horen het niet meer vertellen hoe God een mens bekeert. In de huisgezinnen is niet anders meer dan de wereld te vinden. Daarbij geschiedt er zoveel op het kerkelijk erf dat de opgroeiende jeugd van de godsdienst afkerig maakt.

En toch, de noodzakelijkheid van de waarachtige bekering blijft er liggen voor een ieder onzer. We gaan op de eeuwigheid aan. En dat in zulk een donkere tijd, waarin Gods Geest zo weinig meer werkt. *Och, dat toch de Geest nog eens aan mocht komen van de vier winden en blazen in deze gedoden!*

Is er zó nog een Pinksterverwachting bij ons? Is er nog gebed bij ons geweest voor deze Pinksterdagen, of het de Heere behagen mocht om op deze dagen ook nog eens water uit te gieten op het dorstige en stromen op het droge. Een ontledigd mens kan nog vervuld worden, omdat er bij God een eeuwige volheid is. Van nature zijn we allemaal ledig van God. Maar omdat Christus in de wereld is gekomen en ook die Geest is uitgestort, kunnen degenen die in een geestelijke doodstaat liggen en alzo gans ontbloot van het ware leven zijn, nog deelgenoten van dat leven worden. Maar zo kan ook een ziel die zich zo gans ontbloot gevoelt van alle werkingen des Geestes, nog met die Geest vervuld worden.

We hebben er iets van gehoord, wat die Pinkstervervulling voor dat gezelschap dat te Jeruzalem vergaderd was, is geweest. Die Geest daalde uit de hemel neer. Bij ons is waarlijk niet anders te vinden dan de dood. Dat moeten we weten, opdat we ook te beter zullen weten waar die vervulling vandaan komt. Zo maakt die Geest plaats voor Zichzelf en voor Zijn bediening. De ziel kan het maar niet bekijken, dat de klachten over die geestelijke dodigheid ook door Gods Geest in haar gewerkt worden. De natuurlijke mens kent immers zulke klachten niet. Men moet het leven kennen om het te begeren.

En ook is het die Geest, Die de ziel doet gevoelen hoe die Pinkstervervulling zoals de apostelen die verkregen, bij haar nog wordt gemist. Zo ziet die ziel er dan toch naar uit, dat het voor haar zo ook eens Pinksterfeest zal mogen worden. Ze kan het nu toch ook met niet minder doen. Neen, het kan niet ontkend worden, dat de ziel er toch wel eens begerig naar kan worden, om ook eens zo met die Geest vervuld te mogen worden, dat ze de grote werken Gods eens zal mogen vertellen. Zo zal aan die Pinkstervervulling de Pinksterprediking onafscheidelijk verbonden zijn. Dan behoeft men geen leraar 'te zijn, om door die Geest te spreken. Men zal dan licht ontvangen over geheel de weg waarin men door die Geest geleid is. Wat krijgt dan dat werk des Geestes toch een waarde voor de ziel! Zou men er dan niet van spreken?

En och, nu hebben we maar nodig om door die Geest steeds geleid en geleerd te worden. Steeds maar weer moet die Geest ons ontledigen, om alzo voor die vervulling plaats te maken. Aan een ledig vat kan God wat kwijt. Hij mocht ons dat op de Pinksterdagen nog eens doen ondervinden.

Hoe wonderlijk zijn toch Zijn werkingen! De onuitsprekelijke zuchtingen zijn ook van die Geest. Het zich veroordelen en beschuldigen, het zich aanklagen vanwege zijn dodigheid en ver afleven van de Heere en het gedurig terugvallen in dezelfde struikelingen, het wordt alles door die Geest gewerkt. Die door die Geest geleid worden, moeten gedurig maar van de hoogte van de Libanon af. Gods Geest doet Zijn volk in de laagte wonen. In de diepte groeien de mirten. Blinde en onwetende mensen krijgen de leiding des Geestes nodig. Die weten gedurig de weg niet, waarom het hun bede wordt om door Gods Woord en Geest met de weg des Heeren bekend gemaakt te worden. Hoe moeten ze gedurig bewaard blijven voor een afwijken ter rechter of ter linkerzijde. Maar daarom wordt die Geest hun ook als de Geest der heiligmaking onmisbaar. Die goede Geest kan hen alleen geleiden in een effen land. Zo leidt Hij ze door dit moeitenvolle leven en zal hun onder alle tegenheden en verdrukkingen tot een Trooster zijn. “Zovelen als er zo door die Geest geleid worden, die zijn kinderen Gods.”

En als kinderen zijn zij ook erfgenamen, erfgenamen Gods en mede-erfgenamen van Christus. Zo staat hun een eeuwige vervulling na dit leven te wachten. Al wat ze hier ontvangen, zijn nog maar eerstelingen van de volle oogst. En zijn de eerstelingen al zo zalig, wat moet dan de oogst zelf wel niet zijn. Dan zal er ook geen taalverschil meer zijn, maar zal men met een eenparige stem, niet alleen de Vader en het Lam, maar ook die dierbare Geest eeuwig lof en aanbidding toebrengen.

AMEN.

PREEK VOOR PINKSTEREN

10. De strijd en overwinning des Geestes tot verlossing van de Kerk

Jaarboek 1984

Zingen: Psalm 113 : 2 en 3

Lezen: Jesaja 59

Zingen: Psalm 60 : 2 en 3

Psalm 118:8

Psalm 85 : 4

Geliefden.

Hoe bemoedigend waren de Goddelijke beloften aan de profeten gedaan, aangaande het werk der verlossing, waarin Hij Zich door Zijn Geest onweerstaanbaar zou verheerlijken. Zulk een belofte kunnen we ook beschreven vinden in Zacharia 4 : 6. Daar lezen wij: ‘toen antwoordde Hij en sprak tot mij, zeggende: Dit is het woord des Heeren tot Zerubbábel, zeggende: Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden, zegt de HEERE der heirscharen’.

Zacharia profeteerde, zoals wij weten, na de terugkeer van het volk der Joden uit Babel. Stad en tempel werden weer opgebouwd. Maar toch waren er veel ontmoedigende omstandigheden. Immers trof het volk een verwoest land aan, als het wederkeerde uit Babel. En nu werden stad en tempel wel weer opgebouwd, maar men botste al dadelijk op de tegenstand van de Samaritanen. Het was dan ook geen wonder dat op den duur de handen van het volk slap hingen, en dat ook de profeet Zacharia geen moed meer overhield. Maar als hij in zulk een toestand was terecht gekomen, dan wilde de Heere hem weer bemoedigen, zoals Hij ook steeds bij al Zijn volk en knechten deed. Wij lezen dan ook in Zacharia 4 : 1, *dat hij door de Engel des Heeren werd opgewekt, gelijk als een man die van zijn slaap opgewekt wordt*.

Toen kreeg hij wat te aanschouwen. Wat zag hij toen? Toen zag hij een geheel gouden kandelaar, en op deszelfs hoofd een oliekruijkje en er waren zeven pijpen en zeven lampen en er waren ook twee olijfbomen, één aan de rechterzijde en één aan de linkerzijde van het oliekruijkje. En die olijfbomen druppelden olie in het oliekruijkje, en uit dat oliekruijkje, werd die olie, door de zeven pijpen, weer toegevoerd tot die zeven lampen, zodat daardoor die zeven lampen werden brandende gehouden.

Dit was een gezicht van grote betekenis. Er waren geen olijfbomen meer in het land van Juda. De vijand had alles verwoest. Er was geen tempel des Heeren meer, er was geen gouden kandelaar meer, er was zelfs geen olie meer om de kandelaar brandende te houden. Maar nu liet de Heere aan Zacharia zien hoe Hij nu Zelf voor Zijn eigen werk instond. Zacharia moest verder kijken, en wel zoals de Kerk des Heeren naar buiten zich in haar openbaring vertoont. Hij moest oog krijgen voor dat verborgen werk van de Geest.

Als er dan niets meer was, dan was *die Geest* er nog. Dat heeft Zacharia uit zichzelf niet begrepen. Dat moest hij gaan verstaan door diepe, donkere en afsnijdende wegen. Daarom lezen we ook zo, dat Zacharia heeft gezegd: “Mijn Heere, wat zijn deze dingen?”

Zacharia was niet, gelijk als zovelen in deze tijd, die de weg naar de hemel met een beschouwende kennis begrepen hebben. Zacharia had hemels onderwijs nodig: “Mijn Heere, wat zijn deze dingen”? *Wilt Gij het mij eens tonen?*

Dan heeft de Engel hem gevraagd: “Weet gij niet, wat deze dingen zijn? Dit is het Woord des HEEREN tot Zerubbábel, zeggende: Niet door kracht noch door geweld, maar door Mijnen Geest zal het geschieden, zegt de HEERE der heirscharen”.

Als de opbouw van stad en tempel van kracht en geweld moest afhangen, was het een verloren zaak. Dat volk dat uit Babel was teruggekeerd vormde samen maar een hoopje amechtige Joden. Daartegenover was er kracht en geweld aan de zijde van de tegenstanders te vinden. Maar bij hen was er geen kracht en geweld tegen zulk een grote menigte die tegen hen opkwam. Maar: “Niet door kracht noch door geweld, maar door Mijnen Geest zal het geschieden, zegt de HEERE der heirscharen”.

En dan heeft de Heere er nog verder aan toegevoegd: “Wie zijt gij, o grote berg? Voor het aangezicht van Zerubbábel zult gij worden tot een vlak veld; want hij zal den hoofdsteen voortbrengen met toeroepingen: Genade, genade zij denzelve!”

Een hoge berg van bezwaren rees op voor het oog van Zacharia en ook van Zerubbábel, onder wiens leiding het volk uit Babel was teruggekeerd. Een berg waar het volk niet overheen kon komen. “Wie zijt gij, o grote berg”? zo sprak de Heere. “Voor het aangezicht van Zerubbábel”, daarmee werd gelijk gewezen op de meerdere Zerubbábel, namelijk Christus, “voor het aangezicht van Zerubbábel zult gij worden een vlak veld”.

We moeten zien wat ons dat te zeggen heeft in betrekking tot het werk der zaligheid. Reeds in de stilte der nooit begonnen eeuwigheid is die hoge berg tot een vlak veld gemaakt. Daar rees eigenlijk al een grote berg op in het eeuwige raadsbesluit des HEEREN HEEREN. Maar de Vader, met eerbied gesproken, moest zeggen: “Hoe zal Ik hen onder de kinderen zetten en hun geven het gewenste land, het sieraad der heidenen”? Waar Hij de uitverkorenen de zaligheid niet kon schenken of Zijn gerechtigheid moest verheerlijkt worden, want Hij kon van Zijn recht geen afstand doen, daar werd, om het zo eens eenvoudig te mogen zeggen, God voor een onmogelijkheid geplaatst. Voor een onmogelijkheid om Zijn volk te zaligen. Maar daar is die grote berg al gemaakt tot een vlak veld voor het aangezicht van die meerdere Zerubbábel, Die daar tussenbeide is gekomen en gezegd heeft: “Ik kom o Mijn God, om Uw welbehagen te doen”. Maar nu wordt in de tijd die hoge berg tot een vlak veld gemaakt in de ziel van Gods volk.

Hoe noodzakelijk is het dat dit eens bij ons gebeuren zal: Dat die hoge berg eens tot een vlak veld gemaakt zal worden. Och, welk een hoge berg kan er niet oprijzen voor de ziel. ‘t Wordt een onmogelijkheid om zalig te worden. En is de mogelijkheid wel eens ruim ontsloten geworden, hoe onmogelijk kan het daarna toch wel weer niet worden. Hoe onmogelijk om tot de verlossing te komen die in Christus is, waar die donderende en bliksemende berg van Sinai’s wet oprijst voor de ziel. Maar die berg wordt voor het aangezicht van die meerdere Zerubbábel tot een vlak veld gemaakt. Zo wordt de ziel vatbaar voor vrije genade “want hij zal de ,Hoofdsteen voortbrengen met toeroepingen: *Genade, genade zij denzelven*”!

Niet alleen zou het fundament gelegd worden van de nieuwe tempel, maar het gebouw zou geheel verrijzen. ‘t Werk zou voltooid worden. De hoofdsteen zou worden voortgebracht. Maar dan zou dat ook gebeuren met toeroepingen: “*Genade, genade zij denzelven*”!

Men zou het weten dat het alleen uit vrije genade was, dat de Heere zulk een werk verheerlijkte. En dat door die krachtdadige en onweerstaanbare bediening van de

Heilige Geest. Dat zal de ganse Kerk weten, dat het genade is bij de aanvang en dat het genade is bij de voortgang. En dat het daarom ook een verlossing door genade is en dat men daarom aan genade alleen maar de roem zal kunnen geven.

Welnu, bij dat verlossende werk dat door de Heilige Geest onweerstaanbaar wordt verheerlijkt, zouden wij u wat nader met de hulpe des Heeren in dit morgenuur willen gaan bepalen, als uw aandacht wordt gevraagd voor dat gedeelte uit Gods Woord wat u kunt vinden opgetekend in het u zo-even voorgelezen hoofdstuk, de profetie van Jesaja het 59e hoofdstuk het 19e vers. Wij noemden u Jesaja 59 vers 19, waar Gods Woord aldus luidt:

“Dan zullen zij den Naam des HEEREN vrezen van den nedergang en Zijn heerlijkheid van den opgang der zon; als de vijand zal komen gelijk een stroom, zal de Geest des HEEREN de banier tegen hem oprichten”.

We worden hier bepaald bij: *De strijd en overwinning des Geestes tot verlossing van de Kerk.*

En willen dan zien:

1. Door welke weg.
2. Op welke wijze.

1. Door welke weg.

Dat we hier een profetie vinden aangaande de Nieuwtestamentische Kerk, kan een ieder zo wel aanvoelen. Immers wordt er hier allereerst gezegd *dat ze de Naam des HEEREN zullen vrezen van de nedergang en Zijn heerlijkheid van de opgang der zon.* De Nieuwtestamentische Kerk zou door de uitstorting des Heiligen Geestes onder alle volkeren tot openbaring komen. Jesaja heeft geprofeteerd van de wegvoering van het volk der Joden naar Babel. Maar hij heeft ook gesproken over de verlossing van de Joden uit Babel. Die verlossing zou geschonken worden om Hem, Die eenmaal uit dat volk nog moest voortkomen.

Naar de komst van Christus heeft Jesaja in zijn profetie dan ook gedurig heengewezen. De verlossing die dus aan Juda werd geschonken was een verlossing door Christus. Maar daarin was dan ook de geestelijke verlossing der ziel van het geestelijke Juda Gods door alle tijden heen zo duidelijk afgebeeld. En daarom heeft deze profetie ook zoveel waarde voor de Kerk des Heeren door alle tijden. Vandaar dat de profeet dan ook zoveel gesproken heeft van de Nieuwtestamentische kerk, zoals die na de komst van Christus, door de uitstorting des Heiligen Geestes, zich onder alle volkeren zou openbaren.

De verlossing van het geestelijke Israël Gods door Christus wordt hier dus zeer duidelijk en dierbaar in dit hoofdstuk gepredikt. Dat is een verlossing door gerechtigheid. Want Sion zal door recht verlost worden, en hare wederkerenden door gerechtigheid. ‘t Is een verlossing die vanwege de zonde en vanwege de gerechtigheid Gods die zich handhaven moet in het straffen van de zonden, ten enenmale onmogelijk is.

In het begin van dit hoofdstuk wordt de dood en de doemstaat ons getekend waarin het volk vanwege de zonde lag weggezonden. Maar wat in het begin van dit hoofdstuk van Juda wordt gezegd, dat wordt door de Apostel in Romeinen 3 op alle mensen overgebracht. Hij zegt daar: “Want wij hebben tevoren beschuldigd beide Joden en Grieken, dat ze allen onder de zonde zijn”.

En dan laat hij ons daar het portret zien van alle mensen van nature. En dat doet de apostel daar aan de hand van wat hier in het begin van dit hoofdstuk beschreven staat. Zo kan dus dat getuigenis van de apostel uit Rom. 3 licht werpen over dit hoofdstuk. Uit dat getuigenis blijkt dus dat hier in dit hoofdstuk duidelijk gesproken wordt over de verlossing van de doemwaardige zondaar, alleen door de gerechtigheid van Christus, want de apostel spreekt in Rom. 3 over de rechtvaardigmaking des zondaars door God alleen op grond van de gerechtigheid van de Middelaar. En dat geldt voor Jood en heiden beiden, want hij zegt daar: “Want zij hebben allen gezondigd en derven de heerlijkheid Gods; En worden om niet gerechtvaardigd uit Zijne genade door de verlossing, die in Christus Jezus is.”

Ja, voor Jood en heiden beide geldt het wat de apostel daar dan ook zegt: “Daarom zal uit de werken der wet geen vlees gerechtvaardigd worden voor Hem”. O, hoe wordt hier de verlossing van een verloren zondaar door Christus in dit hoofdstuk dan duidelijk gepredikt! Hoe wordt de mens allereerst getekend in zijn totaal verloren staat. Hij is verdoemelijk door de zonde. Gans en al verdorven, zodat uit hem niets goeds kan voortkomen.

“Hun webben deugen niet tot klederen, en zij zullen zichzelf niet kunnen dekken met hunne werken”. In welk een ellendige staat ligt de mens door de zonden weggezonden. Hoe moet nu zo’n mens uit die verloren staat nog verlost worden?

Toch wordt hier in dit hoofdstuk op de voorgrond gezegd: “Ziet, de hand des HEEREN is niet verkort, dat zij niet zou kunnen verlossen; en Zijn oor is niet zwaar geworden, dat het niet zou kunnen horen”.

Maar dan laat de profeet verder horen, hoe het nu de zonden zijn die een eeuwige scheiding maken tussen God en de mens. En dan wordt de mens uitgeschilderd in het begin van dit hoofdstuk, van het hoofd tot de voeten toe in zijn totale verdorvenheid als een samenknopsel van ongerechtigheid. Geen gerechtigheid is er meer bij hem te vinden. En God eist gerechtigheid van de gevallen mens. Maar dan is er ook geen verlossing meer voor hem, want God kan van Zijn rechtvaardigheid totaal niets afstaan en moet naar Zijn onkreukbare rechtvaardigheid de zonde straffen.

Want er staat zo: “En de Heere zag het en het was kwaad in Zijn ogen, dat er geen recht was. Dewijl Hij zag, dat er niemand was, zo ontzette Hij Zich, omdat er geen voorbidder was”. Omdat er geen gerechtigheid werd gevonden. ‘t Was afgesneden van ‘s mensen zijde, maar ‘t was ook eigenlijk onmogelijk geworden van Gods zijde, om te verlossen.

Maar dan komt het! “Daarom bracht Hem Zijn arm heil aan en Zijne gerechtigheid ondersteunde Hem”! En dan staat er in het 20e vers: *“En er zal een Verlosser tot Sion komen, namelijk voor hen die zich bekeren van de overtreding in Jacob, spreekt de Heere”*.

O, daar hebt ge dat dierbare heilsmysterie weer dat we altijd hebben te prediken, dat God Zich verheerlijkt in Zijn aanbiddelijke deugden, in het zaligen van gevallen zondaars, door zulk een weg als die Hij daartoe naar Zijn eeuwig welbehagen en naar Zijn onnaspeurlijke Wijsheid heeft geopend. Die grondslag der verzoening in dat voldoende werk van de Middelaar hebben we u altijd weer te prediken. Dat welbehagen dat God in mensen heeft gevonden en dat in de Zoon Zijns welbehagens. Hij heeft hulp besteld bij een Held Die machtig is om te verlossen. Hij heeft de Verkorene uit het volk verhoogd. Hij heeft Zelf voor een Voorbidder gezorgd. Voor zulk een Voorbidder Die op grond van de door Hem verworven gerechtigheid alleen tot God genaken kon.

Zo heeft Zijn arm Hem heil beschikt en Zijn gerechtigheid Hem ondersteund. O, hoe valt hier toch geheel en al het werk des mensen weg. Maar dat opent nu ook juist de ruimte van het zaligworden. Als de grondslag in de mens gepredikt wordt, dan kan men zulk een prediking wel evangelisch noemen, maar dat is geen evangelie. Daar zal zich de ware evangelieprediking aan doen kennen, dat er een grondslag gepredikt wordt buiten de mens, dat die grondslag van dat vrije soevereine onweerstaanbare genadewerk tot verlossing van een verloren zondaar in Christus in die prediking niet ontbreken zal. De verzoening is van God uitgegaan en heeft Hij door het voldoende werk van de Middelaar Zelf tot stand gebracht. Hier wordt de mens er helemaal uitgesproken, hier wordt alleen dat vrije soevereine Goddelijke werk verheerlijkt.

Die grondslag mag in de prediking nooit ontbreken! Maar die moet ook bevindelijk door ons tot de zaligheid gekend worden. Dat kunnen we hier beschreven vinden: “Dan zullen zij den Naam des HEEREN vrezen van den nedergang en Zijne heerlijkheid van den opgang der zon”.

Daar ligt dus de ganse wereld in duisternis weggezonden, zoals zo duidelijk hier in dit hoofdstuk wordt getekend. In de duisternis van de Godvervreemding, waar er geen kennis van de levende en ware God meer bij de gevallen mens te vinden is. Er is geen vreze Gods voor zijn ogen, er is geen liefde tot God, er is geen vragen meer naar de levende God.

Maar dat is de belofte voor de tijd van het Nieuwe Testament, *dat de aarde vol zal zijn van de kennis des Heeren, gelijk de wateren de bodem der zee bedekken*. Dat van God vervreemde heidendom zou tot de kennis van de levende en waarachtige God gebracht worden. Onder het Oude Verbond deelde alleen Israël maar in het voorrecht van te leven onder de openbaring van Gods Verbond. Er wordt zo duidelijk van gesproken in de 147e psalm “Hij maakt Jacob Zijne woorden bekend, Israël Zijne inzettingen en Zijne rechten. Alzo heeft Hij genen volke gedaan; en Zijne rechten, die kennen zij niet. Hallelujah”

Maar ‘t heidendom zou met de dag des Nieuwen Testaments tot het licht van Gods Woord gebracht worden. Daar hebt u weer dat middel dat God gebruikt. Hij werkt buiten Zijn Woord niet om. Niet uit de natuur maar uit de Schrift wordt God tot de zaligheid gekend. Zijn Woord laat Hij prediken daar waar de Nieuwtestamentische Kerk zich openbaart.

Het geloof is uit het gehoor van het gepredikte woord van God. We zijn aan de instellingen van Koning Jezus verbonden. De Nieuwtestamentische Kerk is tot openbaring gebracht op de Pinksterdag en zal zich openbaren tot het einde toe. Dat ligt ook weer in deze tekst verklaard. God zou door de bedauwing des Geestes de prediking bekrachtigen tot waarachtige bekering van zondaren.

Die prediking gebruikt Hij als middel in Zijn hand om geestelijk dode zondaren levend te maken en aan hun schuld en ellendestaat te ontdekken. Die krijgen met God te doen en gaan zien hoe ze zich tegenover Hem schuldig hebben gesteld. Die gaan zoals hier staat, “de Naam des HEEREN vrezen”. d.w.z. die gaan vrezen en beven voor Zijn hoge Majesteit. Waarom er ook aan toegevoegd wordt, “en Zijne heerlijkheid van de opgang der zon”. Die God, die Zijn Majesteit en Zijn heerlijkheid openbaart in al de werken Zijner handen, Die zal het gewicht van de heerlijkheid van Zijn Wezen en aanbiddelijke luisterrijke deugden doen drukken op hun ziel.

Dan zullen ze het weten dat die God, Die dat ganse onmetelijke heelal heeft voortgebracht, ook hun Schepper is. Dat Hij ze goed en naar Zijn beeld geschapen heeft. Met kennis, gerechtigheid en heiligheid begiftigd heeft. Dat zij dat beeld nu

door de zonde verloren hebben en dat God dat beeld nu rechtvaardig van hen kan teruggeisen.

Zie nu eens hoe de mens in zijn natuurstaat hier in dit hoofdstuk getekend is. Van een beeldrager Gods, is hij tot een beeldrager des duivels door de zonde geworden. Er is geen vragen meer naar gerechtigheid. Tevergeefs wacht men bij Hem naar recht. Het is een liegen en een overtreden geworden tegen de Heere en een achterwaarts wijken van de levende God. En er is niemand die voor de gerechtigheid roept en voor de Waarheid zich in het gericht begeeft. Hij bedekt zich met de voden van zijn eigengerechtigheid, omdat hij God in Zijn gerechtigheid niet kent. Maar de vrucht van het hartontdekkende werk des Heiligen Geestes vinden we beschreven in vers 12. Daar horen we hoe nu die zondaar tot de erkenning komt: “Want onze overtredingen zijn vele voor U, en onze zonden getuigen tegen ons”.

Zo zullen zij den Naam des HEEREN vrezen van de nedergang, en Zijn heerlijkheid van de opgang der zon. Er komt een belijden van de zonde in het verborgen voor het aangezicht des Heeren. Een zoeken van een gerechtigheid die bij de mens niet meer te vinden is. O, dat wonder dat zo Gods arm Hem heil beschikt heeft, en Zijn gerechtigheid Hem heeft ondersteund. Opdat Hij weer in waarheid kinderlijk gevreesd zou kunnen worden, door een mens die Hem van nature niet meer vreest. En dat als vrucht van de door Christus verworven en de hem toegerekende gerechtigheid. Ziet u het door welke weg het geschiedt?

Maar we willen in de 2e plaats ook nader nog gaan horen

2. Op welke wijze.

Want dat werk der verlossing nu door de hand van Christus zou onweerstaanbaar voortgaan. Er wordt dan ook gezegd: “Als de vijand zal komen gelijk een stroom, zal de Geest des HEEREN de banier tegen hem oprichten”.

Meteen volkomen ondergang werd het volk in Babel bedreigd. De vijand overstroomde als het ware het erfdeel des HEEREN, dat kleine overblijfsel dat in Israël werd gevonden. Babel dreigde Israëls graf te worden. Machteloos was het volk onder die overheersing. Wie zou tegen zo’n overmacht de strijd nog kunnen aanbinden?

Er wordt hier over de macht des vijands gesproken als *een stroom*. De vijand zal aankomen als een springvloed, als een landsoverstroming bij dijkdoorbraak, zoals we die hebben meegemaakt. Wie kan de geweldige macht van dat water keren? Wie zou er nu toch een banier durven oprichten om een leger achter zich te verzamelen om ten strijde te trekken tegen zo een geweldige overmacht? Dat zou nu de Geest des HEEREN doen. Die zal een standaard planten en een grote menigte verzamelen tot verlossing van de Kerk.

U voelt wel aan wat deze profetie ons te zeggen heeft. Allereerst wordt hier gesproken van de verlossing van de Oudtestamentische Kerk uit Babels gevangenschap, zoals we daar al op gewezen hebben. Maar dat ook omdat er een Verlosser tot Sion komen zou, voor degenen die zich zouden bekeren, van de overtreding in Jacob. Maar we vinden hier verder een profetie aangaande de openbaring van de Nieuwtestamentische Kerk na de grote Pinksterdag. Die Kerk van het Nieuwe Testament zou zich dus gaan openbaren niettegenstaande al de tegenstand van de vijand.

Welk een vertroostend woord is het voor de Nieuwtestamentische Kerk dat we hier kunnen vinden in de tekst. In die bijna 20 eeuwen die voorbij zijn gegaan na de uitstorting van de Heilige Geest is de vijand al zo menigmaal aangekomen als een stroom. Maar steeds weer heeft de Geest des HEEREN de banier tegen hem opgericht.

Dat heeft die Geest gedaan, Die op de Pinksterdag persoonlijk in de Kerk is nedergedaald en Die naar de belofte van Christus, *nooit meer van Zijn Kerk wijken zal*. Dat doet die Geest nog, want menigmaal kan de vijand nog aankomen als een stroom, met het doel om dat kleine overblijfsel helemaal onder de voet te lopen. Hoe benauwd kan het de Kerk des Heeren onder die omstandigheden niet worden!

Zij die als wachters op Sions muren zijn geplaatst weten er wel wat van, hoe bang het ze dan wel niet kan zijn. Dan komt de vijand als een stroom, als een stroom die niet meer te keren is. In één ogenblik heeft hij alles in beroering gebracht, want de vijand ligt altijd op de loer. Het liefste ziet hij de beroering uit de ingewanden van de Kerk zelf ontbranden. Als men denkt dat alles vrede is neemt de vijand de gelegenheid waar en brengt hij in één ogenblik alles in beroering.

Dan komt hij aan als een stroom, buiten de Kerk, in de Kerk en niet minder in de ziel. Maar hoe wil de Heere dan deze Waarheid bevestigen! Hoe wil Hij dan Zijn knechten bekrachtigen door Zijn Geest, bezielen meteen hemels vuur. Hoe wil Hij dan de Waarheid voor hen openen en ze op een bijzondere wijze in de Waarheid leiden door de verlichting van de Geest. Hoe wil Hij ze dan ondersteunen en versterken, wanneer er bij hen geen kracht is tegen die grote menigte die tegen hen opkomt, opdat hun ziel niet bezwijken zal, maar dat ze die in lijdzaamheid zullen bezitten, als het voor hen onmogelijk wordt om onder zulke omstandigheden hun werk te verrichten. Als de vijand op de tanden knerst en de wapenen van leugen en bedrog hanteert.

Hoe wil de Heere dan hun mond openbreken en hun betonen aan hun linker- en rechterzijde te staan. Dat doet die dierbare Geest, Die in de Kerk is uitgestort, want Die is het Die de banier opricht. Hoe meer de vijand tekeer gaat, hoe meer de Geest de banier gaat oprichten. Die Geest gaat die knechten zalven en verlichten en ondersteunen en aanmoedigen op een gevoelige wijze, zodat ze vast kunnen staan, ziende op het heil des Heeren, zodat ze zijn als de helden die in het slijk der straten treden en als het paard Zijner majesteit in de strijd.

Op die banier die de Geest opricht zal de vijand zich zekerlijk te pletter lopen. Het welbehagen des Heeren zal door de hand van de verhoogde Middelaar onweersaanbaar voortgaan. Dat werk der verlossing is niet te keren. Dat is het wat ons juist hier in deze tekst wordt gepredikt.

Ik behoef over dat beeld wat hier gebruikt wordt, van het oprichten van een banier, toch eigenlijk niet veel te zeggen. We weten allemaal wat een banier of een vaandel is. Elke stam onder Israël had zijn eigen banier. Op elke banier was er een afbeelding te vinden. En nu moest Juda's stam altijd voorop gaan in de strijd. We lezen zo, wanneer de kinderen Israëls zich stelden voor het aangezicht des Heeren en Hem vroegen: "Wie zal onder ons het eerste optrekken om tegen de Kanaänieten te krijen"? dat de Heere dan heeft gezegd: "Juda het eerst". Daarmede werd er op gewezen dat die Leeuw van de stam van Juda voorop zou gaan in de strijd. Want Hij heeft de pers alleen getreden en niemand van de volkeren was met Hem.

En op de banier van de stam van Juda was een leeuw als afbeelding te zien. En waar Juda nu voorop ging in de strijd werd de afbeelding van die leeuw door de vijand altijd het eerst gezien.

Ach, ik behoef het u niet te zeggen wat het te betekenen had. Christus is de wortel van Isaï, Die staan zou tot een banier der volkeren. Hij is als zulk een banier opgericht in Zijn genaderijke geboorte, in Zijn bitter lijden en sterven, daar Hij gehangen heeft aan het vloekhout des kruises en Hij het Zelf getuigd heeft tot Nicodémus: "Gelijk Mozes de slang verhoogd heeft in de woestijn, also moet de Zoon des mensen verhoogd worden".

Hij is als die banier opgericht in Zijn verrijzenis uit het graf en in Zijn doorluchte Hemelvaart. Hij is de overwinnaar over dood, hel en graf.

Maar Hij wordt ook opgericht als zulk een banier in de prediking van het evangelie. Dat doet de Heilige Geest. Een vernederde Christus en een verhoogde Christus is het Middelpunt, is de inhoud van de rechte prediking. Door Hem alleen is de verlossing van een verloren zondaar te vinden. Die Kerk gekocht door de prijs van Zijn dierbaar bloed, zal zekerlijk in die verlossing delen, want dat werk der verlossing is niet meer te keren. Waarom niet?

Omdat in de stilte der nooit begonnen eeuwigheid de weg daartoe al is gebaad. Daar is de weg gebaad als Gods eigen arm Hem heil beschikt heeft en de gerechtigheid Hem heeft ondersteund. Daar is de weg gebaad waardoor de liefde zich vrij kon openbaren en God genade en barmhartigheid kon bewijzen aan een gevallen zondaar, in overeenstemming met, en in verheerlijking van de gerechtigheid.

Nu is er niets meer wat voor het werk der verlossing een belemmering behoeft te wezen. Dat werk der verlossing zal zekerlijk verheerlijk worden. Dat is dat werk van God drie-enig, dat onweerstaanbaar zal doorgaan.

O mijn geliefden, er is altijd alleen maar ruimte te vinden in de prediking als we dat Goddelijke werk in het oog krijgen. Dat werk van een drie-enig God, dat zekerlijk volvoerd zal worden tot de zaligheid. Hoe snijdt dat toch al het werk van het schepsel af. Maar welk een zekerheid ligt daar dan ook in. Want dat werk is niet te keren zoals we zoeven hebben gehoord.

Als de vijand aankomt als een stroom, dan zal de Geest des HEEREN de banier tegen hem oprichten. Het werk van de Middelaar zal verheerlijkt worden. Hij zal in Zijn bediening verhoogd en verheven worden. Dat werk behoeft niet aangevuld te worden met het werk van de mens. Als er ooit een afsnijdende waarheid wordt gepredikt in Gods Woord, als ik dat zo eens zeggen mag, dan is het toch zeker wel in Jesaja 59. Hoe wordt de mens hier in de drek van zijn onreinheid als gans verdoemelijk en melaats voor God weggezet. De Heere heeft gewacht naar recht, maar die was er niet te vinden bij de mens. Hoe noodzakelijk is het dat we ons portret eens zullen zien zoals ons dat hier in dit hoofdstuk voor ogen wordt gehouden. 'Nee, ge moet de mens zo niet wegzetten, zo wordt er gezegd, dan ontnemt ge hem alle hoop'.

Maar hoe meer de prediking alles van de mens afsnijdt, hoe ruimer de weg van verlossing juist geopend wordt. Dat zullen zij erkennen, die door ware ontdekking hoe langer hoe meer al het hunne als grond hebben moeten leren verliezen. Die weten ervan dat ze hun portret hebben gezien zoals het ons hier voor ogen wordt gehouden. Dat er geen gerechtigheid meer in hen te vinden was. Maar zij zagen zich staan in hun ongerechtigheid voor het aangezicht des Heeren. Die hebben ook een ogenblik leren kennen dat ze het recht van God niet meer konden ontwijken en ook niet meer wilden ontwijken. Want ze worden eerlijk en waar en oprecht voor God gemaakt. God kon rechtvaardig van hen eisen. En met eerbied gesproken: het was onmogelijk van Gods zijde om hen te verlossen, daar hebben ze wat van ingeleefd. Maar ze zullen het ook nooit vergeten dat ze er toen wat van gezien hebben, dat Zijn eigen arm Hem heil beschikt heeft en Zijn gerechtigheid Hem heeft ondersteund. Dat ze een oog gekregen hebben voor die Held bij wie Hij hulp besteld heeft, voor die Verkorene Die Hij uit het volk verhoogd heeft, Die grote die enige Voorbidder, Die dierbare Middelaar, niet alleen van tussenspraak, maar ook van verzoening. Wat hebben ze in Hem toch een ruimte van zalig worden aanschouwd.

Maar hoe kan nu de vijand aankomen als een stroom om dat werk te bestrijden, om die hope te ontnemen die in hun ziel gerezen is bij die ontsluiting van die enige weg

tot verlossing. Dan kunnen ze met al wat er geweest is, totaal niets meer beginnen. Ze zien zichzelf overal buiten staan. O, zullen ze er ooit nog eens daadwerkelijk deel aan krijgen?

Maar ach, hoe moeten ze er toch achter komen dat ze in Adam schoon alles verloren zijn. Hoe diep toch de mens door de val gezonken is. Dat hij in een geestelijke doodstaat terecht gekomen is, zodat ze in plaats van levende werkzaamheden om aan de verlossing deel te krijgen niet anders dan des doods vruchten bij zichzelf bespeuren kunnen. En als dat werk niet eenzijdig, vrij en soeverein van Gods zijde door zou gaan, ze zouden nooit tot de verlossing komen. Maar daarom ligt nu juist in die afsnijdende prediking nog moedgeving voor een ziel.

Als die Geest de banier opricht, dan zal de vijand moeten wijken. Die vijand zal moeten wijken, als die Geest dat werk, waarop die banier ons wijst, zal toepassen aan de ziel tot haarverlossing. Wie zal dan nog beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? “God is het Die rechtvaardig maakt, wie is het die verdoemt? Christus is het Die gestorven is, ja wat meer is, Die opgewekt is en Die aan de rechterhand Gods is, Die ook voor ons bidt”.

Dat werk van de Middelaar is zo volkomen. Zo wordt die banier omhoog geheven, de volle losprijs is door Hem betaald. En daarom zal die Kerk door Zijn bloed vrijgekocht zijnde ook zeker in de vrijmakende kracht van Zijn verdienste delen. Zo zal de verborgenheid van dat verzoenend werk worden gekend waarover hier in dit hoofdstuk wordt gesproken. “God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende, en heeft het woord der verzoening in ons gelegd.” ‘Steekt dan de banier omhoog, roept Zijn Naam aan, maakt Zijn daden bekend de volken!’ De verlossing is zeker en gewis door de hand van Christus. En door de strijd en de overwinning des Geestes.

Zo doet de rechterhand des HEEREN grote daden en dat tot verlossing van de Kerk, *gelijk we daar even van zingen zullen uit Psalm 118 : 8.*

De sterke rechterhand des Heeren

Is zeer verhoogd tot deze tijd,

En behoudt ’t veld met krachten ere;

Zulks zingt dat volk zijnde verblijd.

Maakt u van hier, al mijn vijanden.

Ik zal niet sterven noch vergaan,

Maar leven, en in alle landen

Van Gods weldaden doen vermaan.

Toepassing

Jesaja 59 is een dierbaar hoofdstuk. Alles ligt erin. Allereerst wordt de mens getekend in zijn diep ellendige rampzalige staat. ‘k Heb het u gezegd hoe hem zijn portret voor ogen wordt gehouden. Lees dit hoofdstuk voor u zelf maar eens goed na. Vraag of het de Heere behagen mocht om er uw ogen voor te openen dat u zo gruwelijk, zo monsterachtig, zo goddeloos door de zonde bent geworden. Maar dan zullen we er toch eens wat van moeten zien hoe de verlossing van onze kant is afgesneden. We worden niet zalig als een vrome jood, dat moet u niet denken. En met al uw uitwendige vrome godsdienst bent u te rijk en te verrijkt, om uit genade door Christus zalig te kunnen worden. Want geloof het nu maar, ‘t is goed als ge uitwendig voorbeeldig leeft, - dat moet ge doen ook en dat is nog maar uw plicht, dus daar hoeft ge u helemaal niet op te beroemen, - doch geloof het maar gerust, als ge met uw uitwendige, godsdienstige, burgerlijke, oppassende levenswandel niet op een plekje

terecht komt dat ge kunt gaan staan onder de grootste moordenaar, hoer, dief en wat al niet meer, dan zult ge nooit vatbaar zijn voor de vrije genade Gods.

We zullen ons portret moeten zien, zoals het in Jesaja 59 wordt getekend. Dan zullen we zien: 't is verloren van 's mensen kant, 't is een afgesneden zaak. En dan gaat God in gerechtigheid handelen met de mens en Hij zegt: "Ik kan u ook niet verlossen. Het is Mij onmogelijk, want Ik moet Mijn recht handhaven, anders zou Ik geen God meer zijn". Daar krijgt die ziel zulke diepe indrukken van.

O, mijn geliefden, ik kan er nooit genoeg de nadruk op laten vallen, dat de verlossing door Christus een verlossing door gerechtigheid is en dat de mens daar wat van zal moeten weten. En dat het daarom nodig is dat hij met de rechtvaardigheid Gods te doen krijgt. Want nooit zal hij van zijn eigen droesem afgesneden worden, van zijn eigen werk en eigen gerechtigheid, als de Goddelijke rechtvaardigheid dat niet doet. Dan wordt hij niet vatbaar voor vrije genade. Dan denkt hij dat hij met al zijn uitwendige godsdienst en vrome wettische vleselijke werken God nog behagen kan. Hij heeft er geen rechte bevatting van wie God eigenlijk is. Hij denkt dat God gelijk is als hij. Maar dan is hij niet vatbaar voor die verlossing uit genade alleen door Christus en door Zijn gerechtigheid. Ja, we zullen moeten weten wie wij in Adams val geworden zijn. Niet alleen zullen we moeten zien dat we met dadelijke zonden Gods wet hebben vertrappt en Zijn deugden hebben onteerd. Want we zullen moeten zien wie we zijn in onze staat in Adam. Dat wordt ons hier voor ogen gehouden in Jesaja 59.

Maar dan komt ook dat werk der verlossing te heerlijker openbaar. Want o mijn geliefden, het wil toch wat zeggen, als de mens zo getekend wordt in zijn rampzalige staat en als er dan staat: "En de HEERE zag het, en het was kwaad in Zijn ogen, dat er geen recht was. Dewijl Hij zag, dat er niemand was, zo ontzette Hij Zich".

God heeft er Zich over ontzet, dat het zo droevig met de mens gesteld was door de zonde, en dat er geen mogelijkheid meer was om hem te verlossen, want Hij moest van Zijn eigen Zoon afstand doen. Want een zondaar wordt zalig door een weg van recht en gerechtigheid. En God zaligt hem ten koste van Zijn lieve Zoon. Die heeft Hij over moeten geven in de dood, in de diepste vernedering, de angsten, de smaadheden der hel, anders was er geen verlossing mogelijk.

Maar hoe heerlijk wordt nu die verlossing gepredikt als er staat: "Dan zullen zij ... Wie? Die mensen die in hun gruwelijkheid, in hun afschuwelijkheid, in hun verdoemelijkheid, in hun walgelijkheid, in hun mismaaktheid hier zo getekend worden, voor wie er geen verwachting meer is: "Dan zullen zij de Naam des HEEREN vrezen van de nedergang, en Zijn heerlijkheid van de opgang der zon".

Is het geen eeuwig wonder van genade? Daarin wil God Zichzelf nu verheerlijken. Dat predikt ons het Pinksterfeest. Die dierbare Geest past het werk der zaligheid toe aan het hart. Die Middelaar is in de wereld gekomen, om te lijden, te sterven, op te staan en ten hemel te varen om zo de weg tot de verlossing te openen. Nooit zouden we deel aan de verlossing krijgen als er geen Geest was om het ons toe te passen.

Maar nu is er die dierbare Geest Die er ons deel aan geeft en Die doet dat werk der verlossing door genade. Opdat de uitverkorenen zullen worden toegebracht uit alle volkeren. Die Nieuwtestamentische Kerk is tot openbaring gekomen en de vijand is steeds aangekomen als een stroom. O, wat kan het dan toch bang en benauwd worden voor dat kleine overblijfsel als die vijand aankomt als een stroom, om het erfdeel des Heeren te overweldigen. Maar dan ineens richt die Geest de banier op. Dat heeft Hij altijd gedaan. Dan heeft de vijand altijd veldvluchtig moeten wijken. Dan ging dat werk der verlossing door, want God vergadert Zich een Kerk van het begin der wereld af tot het einde toe.

Dat doet Hij ook nu nog. *En als de vijand aankomt als een stroom, zal de Geest des Heeren de banier oprichten.* Dat worden Zijn knechten gewaar in de zalvende bediening des Heiligen Geestes, want dat hebben ze niet uit zichzelf. Wat zou u denken als ze het zonder de zalving en verlichting van Gods Geest moesten doen? Wat zouden ze voort kunnen brengen? Dan mag u het van mij wel weten, dan stond ik vanmorgen als een stomme voor uw aangezicht, als ik de zalving en de leiding en de verlichting van Gods Geest niet had. Maar dan worden ze het gewaar dat die Geest nog niet van Zijn Kerk geweken is.

Dat de Kerk van het Nieuwe Testament het belijdt, zeker het is waar, God is vergeweken, we leven onder zeer donkere tijdsomstandigheden, maar we mogen nooit zeggen, dat God geheel geweken is en dat de Geest geheel geweken is, want daar bedroeven we Gods Geest mee. Daar blussen we de Geest mee uit, daar verachten we de dag der kleine dingen mee. Er is een Heilige Algemene Christelijke Kerk en we zingen het zo kostelijk in de oude berijming van Datheen van de 12 geloofsartikelen: “Dat er een Christenkerk is en zal wezen”. Die zal er wezen tot het einde toe. En die Geest zal zijn in de openbaring van die Kerk. Hij zal Zijn knechten zalven en verlichten om die Kerk te kunnen dienen. Want in hen is er geen licht, geen wijsheid, geen moed en geen kracht, maar ze worden gesterkt en ondersteund en dat temeer als ze soms als door een stroom van binnen en van buiten overweldigd worden. Het gaat om de verlossing van de uitverkorenen. Die moeten zalig worden. Die Kerk moet gebouwd worden.

O mijn geliefden, mocht u er nog bij zijn. Mocht ge deel en kennis krijgen aan die volkomen verlossing door Christus, zoals Hij hier gepredikt wordt in dit hoofdstuk. We hebben u zo de gangen des levens weer met enkele woorden op een duidelijke wijze voorgesteld in dit morgenuur. En daarom, het mocht de Heere nog eens behagen om die Waarheid ingang te doen vinden in ons hart. Dat we nog eens recht aan ons gemis ontdekt mochten worden. Geen rust mochten vinden voordat we die verlossing daadwerkelijk deelachtig werden en we met God door Christus waren verzoend geworden en we de werkingen van die dierbare Geest wat nader mochten leren kennen. Die Geest ook in Persoon mochten Ieren kennen als de derde Persoon in het Goddelijke wezen. Als die Goddelijke Trooster, als die hemelse Leidsman, als de grote Kinderleider. “Want zovelen als er door die Geest geleid worden, die zijn kinderen Gods.” Die Geest hebben we in alles toch zo nodig. Die Geest bidt in ons met onuitsprekelijke verzuchting naar God voor de heiligen. Die Geest werkt in onze ziel een ware levende behoefte en begeerte. Die Geest werkt op de vervulling aan. Die Geest doet Christus in ons gestalte krijgen.

Die Geest doet ons het werk van God drie-enig recht kennen tot onze zaligheid. Opdat we meer en meer een grondslag zullen mogen vinden buiten onszelf opdat ons heil niet *bij* God en van God, maar *in* God zijn zal. In die God, Die een God van volkomen zaligheid is; en bij de HEERE HEERE zijn uitkomsten zelfs tegen de dood.

Amen.

11. HET WERK DES GEESTES IN DE INSTANDHOUDING VAN DE KERK

Predikatie voor 2e Pinksterdag

Jaarboek 1988

Ps.74:2, 11

Lezen: Zacharia 4

Ps. 68:2,8

Ps.118:11

Ps. 84:4

Geliefden

In het begin van de Korinthebrief zegt de apostel ons welk een kracht de rechte prediking doet door de bediening des Geestes. Hij zegt daar, *dat het God behaagt om door de dwaasheid der prediking zalig te maken die geloven*. De prediking van de apostel was veracht door de Griekse wijsgeren. Hij gebruikte geen schone woorden, maar zoals hij zelf getuigt, was zijn prediking een prediking in betoning des Geestes en der kracht. Hij kwam niet met woorden, die de menselijke wijsheid leert.

Nu waren de Grieken juist erg om een schone rede verlegen en ze verachtten de prediking van de apostel om de vorm en ook om de inhoud. Wel in het bijzonder werd die prediking om de inhoud veracht, maar de vorm van die prediking was dan ook nog niet aantrekkelijk en aangenaam voor die Griekse wijsgeren. Had de apostel er nu niet beter aan gedaan, als hij er zich op toegelegd had om een schone rede te brengen met veel uitgekozen woorden, die bekoorlijk waren voor het vlees en voor het verstand van die Griekse wijsgeren? Nee, hij was het zich bewust, dat de Heere nu juist door de dwaasheid der prediking wilde zaligmaken, die geloven. En dat laat hij ons in het begin van de Korinthebrief heel duidelijk horen. Hij zegt daar: “Dat de Joden een teken begeerden en dat de Grieken wijsheid zochten, en dat het woord des kruises dwaasheid was voor degenen, die verloren gaan. Maar voor ons, die behouden worden, zegt hij, is het een kracht Gods. Want er is geschreven: Ik zal de wijsheid der wijzen doen vergaan en het verstand des verstandigen zal ik teniet maken. Waar is de wijze? Waar is de Schriftgeleerde? Waar is de onderzoeker dezer eeuw? Want nademaal, door de wijsheid Gods, de wereld God toch niet heeft gekend in die wijsheid, zo heeft het Hem behaagd om door de dwaasheid der prediking zalig te maken, die geloven.”

Wat zegt daar de apostel dus? Wel, dat God Zijn wijsheid heeft geopenbaard in de wereld; in al het geschapene; in alles wat we voor onze ogen kunnen zien. Want Hij heeft alles voortgebracht uit niets, en alles wordt door Zijn almachtige en alomtegenwoordige kracht onderhouden. “Hoe groot zijn Uwe werken, zo moest de dichter zeggen, Gij hebt die alle met wijsheid gemaakt.” De Grieken konden dat ook wel zien, al waren ze van Gods Woord vervreemd. De heidenen kunnen in de werken Gods in het rijk der natuur aanschouwen dat er een God moet zijn, Die alles heeft geschapen en alles onderhoudt.

En toch, God wordt niet gekend. Hij wordt niet gekend tot zaligheid. Daartoe is wat anders nodig. Daartoe wil Hij de prediking van Zijn Woord gebruiken. En dan nog wel liefst de dwaasheid der prediking. Die prediking, die *dwaas* genoemd wordt vanwege de vorm. Die ook *dwaas* genoemd wordt vanwege de inhoud. “Wij prediken Christus, zegt de apostel, de Gekruisigde. De Joden wel een ergernis en de Grieken

een dwaasheid, maar hun, die geloven, prediken wij de Gekruisigde, de kracht Gods, en de wijsheid Gods.”

God heeft Zijn onnaspeurlijke wijsheid juist geopenbaard in die weg der zaligheid in de Middelaar geopend. De Joden wilden er niet van weten, want die wilden niet zalig worden door een Messias, Die Zichzelf zo diep moest vernederen, dat Hij aan het kruishout terecht kwam. De Grieken haalden er de schouders voor op en die zeiden: “Wat is dat voor een prediking, dat men zalig moet worden door een gekruiste Jezus?” Maar de Goddelijke wijsheid is hierin nu juist geopenbaard. Als er zulk een weg niet was geopend bij God vandaan, zou er geen weg tot de zaligheid geweest zijn. Dat mocht dus de inhoud van de prediking van de apostel altijd maar weer zijn. En hij was er van overtuigd, dat die prediking niet tevergeefs zou zijn, maar dat die prediking zeker de gewenste vruchten zou afwerpen.

“Want ons, die geloven, is die prediking een kracht Gods tot zaligheid. Want gij ziet uwe roeping, broeders, dat gij niet vele wijzen zijt naar het vlees, niet vele machtigen, niet vele edelen. Maar het dwaze der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij de wijzen beschamen zou: en het zwakke der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij het sterke beschamen zou. En het onedele der wereld, en het verachte heeft God uitverkoren, en hetgeen niets is, opdat Hij hetgeen iets is, teniet zou maken; opdat geen vlees zou roemen voor Hem.”

Als men zalig wordt zoals de Jood het zou willen, kwam de mens aan de eer. Als men zalig zou worden zoals de Griek het zou willen, dan kreeg de mens ook de eer. Maar als men zalig wordt zoals God een mens zaligen wil, dan krijgt God alleen de eer. Maar dat zal dan ook alleen de zaligheid zijn.

Als God aan Zijn eer zal komen, dan schiet er voor de ziel niet anders dan verwondering over. Maar er is niets meer verborgen voor ons dan juist dat. Dit is het heilgeheim, dat God aan Zijn vrienden bekendmaakt. En dat doet Hij nu juist door Zijn lieve Geest. Zo wil Hij door Zijn Geest Zijn Woord bekrachtigen, opdat men tot zulk een kennis van het werk der zaligheid zal mogen komen.

We zouden u daarbij wat nader, met de hulpe des Heeren, willen gaan bepalen aan de hand van dat gedeelte uit Gods Woord, dat u kunt vinden opgetekend in het u zo-even voorgelezen Schriftgedeelte: de Profetie van Zacharia. Het vierde hoofdstuk; de verzen zes en zeven. We noemden u: Zacharia 4, de verzen 6 en 7, waar Gods Woord aldus luidt:

“Toen antwoordde Hij, en sprak tot mij, zeggende: Dit is het woord des HEEREN tot Zerubbábel, zeggende: Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijnen Geest zal het geschieden, zegt de HEERE der heirscharen. Wie zijt gij, o grote berg? Voor het aangezicht van Zerubbábel zult gij worden tot een vlak veld; want hij zal den hoofdsteen voortbrengen met toeroepingen: Genade, genade zij denzelven!”

We worden hier bepaald bij HET WERK DES GEESTES IN DE INSTANDHOUDING VAN DE KERK en we zien dat werk:

- TEN EERSTE: als een verborgen werk
- TEN TWEEDE: als een onweersaanbaar werk
- TEN DERDE: als een genadewerk

TEN EERSTE: als een verborgen werk

Het behoeft ons niet onbekend te zijn, dat Zacharia heeft geprofeteerd na de terugkeer van het volk der Joden uit Babel. Stad en tempel werden weer herbouwd, maar het

werk moest gestaakt worden door de tegenstand van de Samaritanen. Dat was moedbenemend voor Zacharia en voor het uit Babel teruggekeerde volk. Maar hoe vertroostend was nu toch ook hetgeen de Heere aan Zacharia in de nachtgezichten heeft doen zien. Hij heeft hem daarin duidelijk doen zien, hoe Hij Zijn kerk en Zijn werk in stand zal houden.

Zacharia zag *een gouden kandelaar en een oliekruijkje*. Een gouden kandelaar had er gestaan in de tabernakelen in de tempel des Heeren. Maar de tempel was verwoest door de Chaldeeën. En nu was men bezig met weer een nieuwe tempel te bouwen. Maar men had het werk moeten stilleggen. Wat moest er nu nog van terecht komen? Het zag er maar donker uit voor de kerk. Wat zou er eigenlijk nog van de kerk overblijven? Dat moest men zich afvragen. Dat heeft men zich veeltijds moeten afvragen. Dat moeten wij ons in deze tijd ook wel gedurig afvragen. Wat moet er van de kerk nog overblijven? Maar nu heeft de Heere het aan Zacharia getoond, hoe dat Hij Zich een kerk vergaderen zal tot het einde toe door Zijn Woord en door Zijn Geest. Want dat was het wat hij in die nachtgezichten te zien kreeg. Ook in dit visioen, wat nu in het bijzonder onze aandacht vraagt.

Hij zag dus een gouden kandelaar en een oliekruijkje, waardoor de lampen aan die kandelaar brandende bleven. De olijfbomen waren verwoest in dat land. Maar wat zag Zacharia? *Dat er weer twee olijfbomen waren*. Er stond er één aan de rechterzijde van de kandelaar en één aan de linkerzijde van de kandelaar. En die olijfbomen zorgden ervoor, dat het oliekruijkje bleef gevuld en vanuit het oliekruijkje bleven de lampen brandende door de olie, die toevloede door de zeven pijpen. Dat werd aan Zacharia getoond.

Maar hij begreep zomaar niet dadelijk wat de betekenis was van dat visioen. We lezen dat in het vierde vers, want daar horen we hem zeggen: “En ik antwoordde, en zeide tot de Engel, Die met mij sprak, zeggende: Mijn Heere! Wat zijn deze dingen?”

Zacharia moest dus vragen, wat dit gezicht te betekenen had. Dat behoeven vele mensen niet te vragen. Die zijn niet om onderwijs verlegen. Die hebben alles al begrepen. Die helpen zichzelf met de Schrift. Die zitten echt niet met zielsraadsels. Daar weten ze niet van. Die weten het altijd te beredeneren, dat de Heere voor Zijn kerk zorg draagt. Die verheugen zich ook, vooral in deze tijd, in een bloeiend kerkelijk leven en een bloeiend geestelijk leven. Die behoeven niet te klagen over het verval van de kerk. Dat is helemaal niet nodig.

Maar bij Zacharia was het anders. Het werk des Heeren was zo verborgen voor hem. Maar wat hem werd getoond was ook juist voor hem zo tot lering. En het was niet alleen voor hem tot lering, maar ook voor Zerubbábel. Hij was de vorst uit het huis van David, onder wiens leiding het volk was teruggekeerd uit Babel. En nu begon hij stad en tempel te herbouwen. Maar het werk lag nu stil. Men kon tegen de onderdrukker niet op. Men had het zelfs al zo ver weten te brengen, dat de koning Arthahsasta bevel gegeven had om het werk te staken.

Wat moest men nu doen? Moest men nu maar geweld gebruiken om toch dat werk te doen doorgaan? Als men geen geweld gebruikte, dan kon dat werk niet doorgaan. Ja, men kon wel geweld proberen te gebruiken, maar men moest toch zwichten voor de overmacht van de vijand. Maar zou de Heere dan geen geweld gebruiken om dat werk te doen doorgaan? De Heere kan toch alle vijanden ten onder brengen in één ogenblik? Zou Hij dat dan niet doen?

Och, zo menigmaal verwachten wij heil van een krachtig ingrijpen des Heeren op zulk een wijze, dat de vijanden net als Korach, Dathan en Abiram levend ter hel varen. Dan heeft God nog eens kennelijk gesproken! Ja, dat is vast waar. In zo’n geval spreekt de

Heere wel heel kennelijk, maar dat doet de Heere niet altijd. De Heere wil nog wel eens kennelijk betonen, dat Zijn zorg ten goede is over Zijn kerk en dan worden de vijanden beschaamd. En dan betoont Hij, dat Hij regeert en dat Hij voor Zijn volk dus zorgt. Dat gebeurt nog wel eens, maar in de meeste gevallen doet Hij dat toch anders. Niet op zulk een merkbare wijze, net als bij Korach, Dathan en Abiram. Al is het, dat zulk een ingrijpen des Heeren een mens ook nog niet tot vernedering brengt, want de andere dag kwamen ze tot Mozes en Aäron en ze zeiden: “Gijlieden hebt des Heeren volk gedood”. Dus daar kun je ook wel heel duidelijk zien wat de mens is.

Maar de Heere handelt dan ook meestal wel anders. Zijn werk gaat gewoon door. Hij heeft het hier gezegd tot Zacharia: “Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijnen Geest zal het geschieden, zegt de HEERE der heirscharen”.

Het zou dus niet geschieden door uiterlijk geweld, maar door de kracht des Geestes. Gods werk is zo eenvoudig, maar daarom is het juist voor ons zo eenvoudig niet. We worden met onze beschouwing aan de kant gezet. Gods knechten moeten dat in hun bediening ook juist altijd maar weer ervaren.

Ach, ze verwachten het, zeker ook in het begin van hun ambtelijke loopbaan veelal ook maar van kracht en van geweld. En dan denken ze met kracht en geweld wat te kunnen bereiken. Maar met alle menselijke kracht en geweld kan er geen één hard zondaarshart worden verbroken. Nee, dan moet Gods Geest intrek nemen in het hart. Die Geest werkt daarin onweerstaanbaar en krachtdadig. Dus dan gebruikt die Geest ook kracht, maar dat is dan een Goddelijke kracht. Een kracht, die niet te keren is. Al de Samaritanen konden het werk des Geestes niet tegenhouden.

Ach, Gods werk geschiedt zo geheel anders dan dat wij het ons hebben voorgesteld, want Gods wegen zijn nu eenmaal hoger dan onze wegen en Zijn gedachten hoger dan onze gedachten. Zo betoont Hij het nog, dat Hij niet door kracht noch door geweld, maar door Zijn Geest Zijn kerk in stand houdt.

Het is tweede Pinksterdag. We hebben het overdacht aan de dag van gisteren en we overdenken het ook vandaag dat de Geest is uitgestort. Die Geest is er nog. Die Geest blijft bij de kerk. Onkerkelijke mensen mogen zeggen dat er geen kerk meer is en dat er geen bediening des Geestes meer is, maar ze randen dan toch eigenlijk die Goddelijke Persoon des Geestes in Zijn werk aan. Dat is geen kleine zaak!

Hoe komt het dat we nu, zovele eeuwen na de uitstorting van de Heilige Geest, hier bij elkander zijn gekomen aan deze plaats en dat er nog zoveel mensen onder het zuivere Woord zitten? En dat, terwijl er zoveel vervolgingen hebben gewoed en het altijd om de ondergang van de kerk is te doen geweest, en het toch dikwijls scheen alsof er van de kerk niets overblijven zou? Wel, omdat de Geest er nog is. Omdat het Pinksterfeit juist van zulk een grote betekenis is. In al de eeuwen na het Pinksterfeest is het gebleken dat de kerk in stand gehouden wordt: maar op een andere wijze dan dat de mens dat denkt. Het werk des Geestes is een wonderlijk werk. Ja, het is een Goddelijk werk. Maar dan gaan ook al onze berekeningen en onze overleggingen eraan. De mens moet er helemaal tussenuit. Alle hoogten van de mens van eigen licht, wijsheid en kracht moeten worden geslecht. Dan wordt het een verloren zaak! Maar alles wat in de mens is, is daar juist op tegen.

Maar die Geest gaat onweerstaanbaar door met Zijn werk. En dat nu juist ten goede voor Zijn kerk. Ach, dan zal men later mogen zien, hoe dat men nu altijd dat werk maar tegen heeft gestaan. Maar dan zal men ook temeer de Goddelijke liefde er in mogen aanschouwen. Dat die nu door dat onweerstaanbare werk des Geestes een

mens toch weet te brengen op de plaats, waar hij niet komen kan en waar hij ook niet komen wil.

Dat wordt hier gezegd: “Toen antwoordde Hij, en sprak tot mij, zeggende: Dit is het woord des HEEREN tot Zerubbábel, zeggende: Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijnen Geest zal het geschieden, zegt de HEERE der heirscharen”.

Nee, dan is de Heere niet te vinden in een aardbeving, niet in een sterke wind en niet in het onweer, maar in het suizen van een zachte stilte. Maar het zal geschieden. Het is een verborgen werk. Zacharia, ge moogt het eens even bekijken hoe verborgen, wonderlijk en Goddelijk het is.

Wat ziet ge, Zacharia? Ik zie een gouden kandelaar.

Wat ziet ge nog meer? Ik zie twee olijfbomen. Eén daarvan staat aan de rechterzijde van de kandelaar en de ander aan de linkerzijde.

Wat ziet ge nog meer? Ik zie een oliekruijkje boven de kandelaar.

Wat ziet ge nog meer? Dat oliekruijkje blijft vol en dat blijft gevuld, want er zijn twee olijfbomen bij die kandelaar. Vandaar blijft het oliekruijkje vol.

Wat ziet ge dan nog meer? Ik zie iedere keer een druppeltje uit het oliekruijkje door de pijpen gaan. Zomaar een druppeltje. En dat druppeltje olie gaat zo naar die lampen toe. Daardoor blijven die lampen branden.

Wat zie je dan nog meer? Alle Samaritanen bij elkaar kunnen het niet tegenhouden. Dat houden ze niet tegen. Die hebben met elkaar het vermogen niet om dat druppeltje olie tegen te houden. Dat druppeltje olie gaat maar door die pijpen naar die lampen toe. En zo worden die lampen brandende gehouden. Dat is helemaal de betekenis van dat gezicht! “Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijnen Geest zal het geschieden, zegt de HEERE der heirscharen.”

Wat een verborgen werk toch!

Maar U voelt wel, dat we dan ook gelijk gekomen zijn tot onze tweede gedachte, want we wilden zien, dat dit ook is:

TEN TWEDE, EEN ONWEERSTAANBAAR WERK

Er wordt verder gezegd: “Wie zijt gij, o grote berg? Voor het aangezicht van Zerubbábel zult gij worden tot een vlak veld.

De spreekwijze, die hier gebruikt wordt, laat zich door ons verstaan, nu ik de historie even heb trachten toe te lichten. Een grote berg rees op voor de ogen van Zacharia, van Zerubbábel en van Jozua, de hogepriester, als de vijand het werk van de herbouw van stad en tempel wist te keren. Jozua, Zacharia en Zerubbábel keken tegen een berg aan waar ze niet overheen konden zien. Het werk scheen niet door te kunnen gaan. Het was onmogelijk! Maar die berg zou door God uit de weg geruimd worden.

En het werk van Zerubbábel zou door kunnen gaan. Zerubbábel hebben we hier te zien als een type van de Middelaar, de meerdere Zerubbábel. Voor het oog van Hem, als die meerdere Zerubbábel is er ook een berg opgerezen. En weet u wanneer al? Wel, in de nooit begonnen eeuwigheid. In de verkiezing en in de verwerping waren er helemaal geen bergen. Nee, want God heeft soeverein verkoren en verworpen! God heeft niet verkoren om een deugd van de mens, want dan zouden er bergen genoeg geweest zijn. Dan had Hij geen mens kunnen uitverkiezen. Mij althans niet. Maar ik geloof, dat Hij dan geen mens had kunnen verkiezen. Om één zondige gedachte moet Hij ons al voor eeuwig verdoemen. Om een zonde van nalatigheid, zowel als om een zonde van bedrijf. Dus dan zouden er bergen genoeg geweest zijn. Maar God heeft soeverein verkoren en verworpen. Hij heeft niet verkoren om een deugd in het schepsel en Hij heeft niet verworpen om een ondeugd van het schepsel. “Eer de

kinderen geboren waren, noch iets goeds of kwaads gedaan hadden, omdat het voornemen Gods, dat naar de verkiezing was, vast bleve. Niet uit de werken, maar uit de roepende”, zo heeft de apostel gezegd. Uit de werken der wet zal geen vlees gerechtvaardigd worden voor God.

God gaat Zijn heilige wet afkondigen in de ziel. Dan komt men voor een grote berg te staan. De berg van de donderende Sinaï. Want dat gaat altijd met elkaar gepaard. Waar de kracht van het verdorven vlees zich doet kennen, daar gaat de wet de zondaar vloeken, want zovelen er onder de wet zijn, die zijn onder de vloek. “Als de wet gekomen is, dan zijn de zonden levendig geworden.”, zegt de apostel. Dus dat gaat met elkaar gepaard. Als de wet komt in het hart, dan laat de kracht van de zonden zich gelden, want de zonde komt tegen de heilige wet in verzet. Daarom gaat de wet toorn werken in het hart. Dus dan is een mens zo’n lief mens niet meer. En dan komt er pas een grote berg. Ja, zolang als ge denkt met uw deugden en plichten het nog op de zaligheid aan te kunnen werken, dan kunt ge ook wel spreken over zonden en schuld, en er is ook wel ontdekking van zonden en schuld, maar die berg is eigenlijk zo groot nog niet, want daar kijkt ge nog overheen. U denkt die berg zelf nog wel te kunnen slechten. Maar als ge nu uw vijandschap leert kennen en ge komt, zoals Psalm 68 zegt, *tussen twee rijen van stenen* terecht, dan wordt het een grote berg. Dan gaat God van u eisen wat ge niet meer doen kunt. En dat, “omdat het bedenken des vleses vijandschap is tegen God. Het onderwerpt zich de wet van God niet. Het kan ook niet.” Hoe kan dan zo’n mens zalig worden? Wel, dat wordt hier gezegd: “Wie zijt gij, o grote berg? Voor het aangezicht van Zerubbábel zult gij worden tot een vlak veld.” “Hij heeft de vijandschap in Zijn vlees teniet gedaan aan het kruis, namelijk de wet der geboden, in inzettingen bestaande. Hij heeft die twee met elkander verzoend in Zijn heilig lichaam aan het hout. De vijandschap aan hetzelfde gedood hebbende, vrede makende. En komende heeft Hij vrede verkondigd, u die verre zijt en u, die nabij waart, want door Hem hebben we beide door één Geest de toegang tot den Vader. Zo zijt gij dan niet meer vreemdelingen en bijwoners, maar medeburgers der heiligen en huisgenoten Gods. Gebouwd op het fundament der apostelen en der profeten, waarvan Jezus Christus de uiterste Hoeksteen is.”

Mijn geliefden, voelt u nu aan dat, wat aan Zacharia werd getoond, van grote betekenis is voor de kerk van alle tijden? Ook voor de kerk in deze tijd? Die tempel, die gebouwd zou worden te Jeruzalem, zou toch nog weer een keer verwoest worden. Er zou niet één steen op de andere gelaten worden, die niet zou afgehouden worden. Dus er zou van die uitwendige tempel toch niets overblijven. Maar straks zou de grote Pinksterdag aanbreken. Dat hebben we nu mogen herdenken. Dan zou de Nieuw-Testamentische kerk tot openbaring komen. En of we nu een Jood zijn, of een heiden, of een christen: maar voor ons allen is er die grote berg. Die moet uit de weg geruimd worden. “Want we hebben tevoren beschuldigd, beide Joden en Grieken, dat we allen onder de zonde zijn. Er is niemand die rechtvaardig is. Er is niemand die goed doet, ook niet tot één toe. We hebben allen gezondigd, en derven allen de heerlijkheid Gods. We worden om niet gerechtvaardigd uit Zijn genade door de verlossing, die in Christus Jezus is.”

O mijn geliefden, weet u hoe het wordt voor een ziel, die het volle heil in die Persoon des Middelaars ontsloten mag hebben gezien? Die ziet zich straks nog veel verder van dat heil en van de zaligheid verwijderd dan de blindste heiden. Die heeft het wel eens mogen zien, dat voor het aangezicht van de meerdere Zerubbábel die berg is geworden

tot een vlak veld. O, dan is er een ogenblik gekomen dat het een eeuwig omkomen werd. Het was een verloren zaak! Men kon echt niet meer zalig worden.

De Pinksterlingen hebben uitgeroepen: “Wat moeten wij doen, mannenbroeders? “En tot die uitroep brengt God toch al degenen, die door Zijn Geest ontdekkend worden bearbeid. Die hebben veel gedaan. Die hebben er alles aan gedaan wat ze maar konden. Maar die moeten tenslotte uitroepen: “Wat moet ik doen! Ik weet het niet meer!” Dat is een verloren zaak! God doet van Zijn recht geen afstand. De schuld moet worden betaald. Daar gaat totaal niets van af. Alle godsdienst valt weg. Men kan voor God niet bestaan en men moet voor God verschijnen.

O, daar behaagt het de Heere die weg tot de zaligheid in die enige Borg en Middelaar te ontsluiten in die meerdere Zerubbábel. Het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt van alle zonden. “Wie zijt gij, o grote berg? Voor het aangezicht van Zerubbábel zult gij worden tot een vlak veld.” Wat wordt het dan een vlak veld in de ziel. Dan wordt die zoete, zalige vrede gesmaakt, want Hij is onze Vrede. Die deze beide één gemaakt en de middelmuur des afscheidsels gebroken heeft.

Maar al is dat nu gebeurd, straks ziet men zich er weer zo ver vandaan. En o, dan komt men er achter, dat die meerdere Zerubbábel er toch aan te pas zal moeten komen om die berg van zonde en schuld, van ongeloof en vijandschap te slechten. En met alle menselijke krachten die men inspant, kan men er dan ook van binnen geen verandering in brengen. En dan krijgt men het wel eens te zien, dat het werk zo eenvoudig ligt, zoals we zo-even gehoord hebben. De sluier van het verlossingswerk behoeft maar weggenomen te worden. Maar ja, men zit er zelf helemaal tussen. Daarom gevoelt men het, dat er toch een Godswerk plaats moet vinden om een mens te brengen waar hij moet komen en waar hij niet kan komen. Maar dat zal dan ook gebeuren. Dat staat hier: “Wie zijt gij, o grote berg? Voor het aangezicht van Zerubbábel zult gij worden tot een vlak veld”. Dan wordt de berg van scheiding tussen Christus en de ziel weggenomen. Want, met eerbied gesproken, Christus en Zijn bruid kunnen niet bij elkander komen. Ze kunnen niet met elkander in vereniging komen door die grote berg, want het recht moet worden verheerlijkt. Het is zo nodig, dat er toch kennis in ons leven komt van dat dierbare Borgwerk.

(We hebben gisterenavond juist bij ons ook gehandeld over Zondag 20, omdat Zondag 20 aan de orde van behandeling was. Dat kwam juist goed uit dus). Zondag 20 handelt over de Heilige Geest: *Wat gelooft gij van de Heilige Geest?*

En dan wordt er gezegd: *Dat Hij tezamen met de Vader en de Zoon waarachtig en eeuwig God is en blijft. Maar ten andere, dat Hij ook mij gegeven is, opdat Hij mij door een oprecht geloof Christus en al Zijn weldaden deelachtig make.*

Dat is dus het werk des Geestes. De inwendige roeping is het werk van de Geest. We worden uitwendig geroepen als we onder het Woord zitten. Maar de Geest moet er aan te pas komen om ons inwendig te roepen. Anders doet de uitwendige roeping ons niets en dan blijven we er mee liggen in onze geestelijke doodstaat. Maar als de Geest gepaard gaat met de prediking van het Woord, dan worden we door middel van de uitwendige roeping inwendig geroepen. De wedergeboorte is een geboorte uit de Geest. De rechtvaardigmaking en de heiligmaking zijn weldaden, die de Geest ons deelachtig maakt. “Dit waart gij sommigen, maar ge zijt afgewassen, ge zijt geheiligd, ge zijt gerechtvaardigd in de naam van onzen Heere Jezus Christus en door de Geest onzes Gods.” Die Geest moet ons Christus en de door Hem verworven weldaden deelachtig maken. Die Geest moet de Goddelijke vrijspraak brengen tot onze ziel. De Geest moet het ons doen weten, dat Christus als onze Voorspraak voor ons is ingetreden bij de Vader op grond van de door Hem gegeven voldoening. Dat de Vader

een welgevallen heeft gevonden in het werk van Zijn Zoon. Dat de Vader van boven het verzoendeksel nu tot ons van vrede spreekt. De Geest doet ons dat alles weten. O, er is over dat werk des Geestes dan toch zo onnoemelijk veel te zeggen. Het is een onweerstaanbaar werk. De mens leert dus zijn vijandschap kennen. Het wordt een onmogelijkheid om te komen waar hij moet komen. Hij wordt gewaar: als hij er met zijn eigen werkzaamheden moet komen, dan komt hij er echt niet. Want die werkzaamheden nemen een einde; die houden op. Die moeten nu juist een einde nemen. Dat kan hij nu maar niet bekijken. Maar dat zal hij achteraf mogen zien, want God verheerlijkt Zich in Zijn eigen werk. Dan zal hij het in die weg aan de weet komen, hoe die luisterrijke deugden op het allerheerlijkst uitblinken in het zaligen van een verdoemelijke, vijandige zondaar. Genade en waarheid ontmoeten elkaar; de vrede en de gerechtigheid kussen elkaar. “Wie zijt ge dan, o grote berg? Voor het aangezicht van Zerubbábel zult gij worden tot een vlak veld.” Maar dan voelt ge wel aan, dat dit werk ook

TEN DERDE, EEN, GENADEWERK is.

Daarover wordt hier ook duidelijk gesproken want we lezen: “Want hij zal den hoofdsteen voortbrengen, met toeroepingen: Genade, genade zij denzelven.”

Zerubbábel zou dus zijn werk mogen doen in de herbouw van de tempel. Het fundament zou worden gelegd, maar daar zou het niet bij blijven. De ene steen na de andere zou worden ingevoegd in dat gebouw, gelegd op dat fundament. Net zo lang totdat het gebouw verrezen was en totdat de laatste steen er ingevoegd zou worden.

Dat was de sluitsteen. Dat was de hoofdsteen. Daarover wordt hier gesproken, als er staat: “want hij zal den hoofdsteen voortbrengen.” Dan zal het werk voltooid worden. Dan zal God aan Zijn eer komen uit Zijn werk, want het zal alles Zijn werk zijn. Uit het werk van vrije genade dus.

Och, aan de zijde van de kerk lag het alles toch zo diep verzondigd. We lezen ook in het vorige hoofdstuk, dat de profeet Jozua, de hogepriester heeft aanschouwd met vuile klederen bekleed. Zo stond hij voor het aangezicht des Heeren om zijn werk te doen in het heiligdom. Is dat in werkelijkheid zo geschied? Nee, dat is in werkelijkheid niet zo geschied! Maar hij zag dat in dat visioen. De Heere liet hem dat eens even zo zien. Jozua was hogepriester. De hogepriester was vertegenwoordiger van het volk. Wat liet de Heere hem dus daarin zien? Wel, dat het volk met vuile klederen bekleed was. Het volk had het zo verzondigd. Daarom was het volk gevankelijk weggevoerd naar Babel. De Heere had daar het ganse volk kunnen doen omkomen, maar dat heeft de Heere niet gedaan. Het volk werd verlost uit Babel: het mocht wederkeren. Maar nu kwamen de Samaritanen op de been. Nu stelde de satan zich aan de rechterhand van Jozua, die daar stond met vuile klederen bekleed. En satan beriep zich op de rechtvaardigheid Gods. Dat kon toch met Gods recht niet overeenkomen, dat Jozua daar stond met vuile klederen in de tempel, in het heiligdom? Dus dat er weer een tempel was. Dat dus die tempel des Heeren weer werd herbouwd. De vijand zocht dat werk tegen te staan en het schuldige volk kon zich niet verweren. Jozua had niets tot zijn verontschuldiging in te brengen.

Maar waar hij niets had te doen, daar kon God wat doen. “De Heere schelde u, satan, ja, de Heere schelde u, Die Jeruzalem verkiest; is deze niet een vuurbrand uit het vuur gerukt?” En dan lezen we, *dat Hij de Spruite zal doen komen*. Die zou des Heeren tempel bouwen. Dat was de meerdere Zerubbábel. Voor het aangezicht van Zerubbábel zult gij worden tot een vlak veld. Maar dat zou dan helemaal uit genade zijn. Daarom staat er: “Hij zal den hoofdsteen voortbrengen met toeroepingen: *Genade, genade zij denzelven.*”

Och, heel het leven is er maar voor nodig om het wonder van genade recht groot voor ons te doen worden; dierbaar voor ons te doen worden. Een pijnlijke weg van ontdekking wil God ertoe gebruiken om een mens zichzelf te doen kennen, opdat hij weten zal wie hij geworden is door zijn diepe val, en wie hij gebleven is na alle ontvangen genade. Die weg der ontdekking is zo noodzakelijk, want God zorgt voor Zijn eer. Er mag geen eer voor het schepsel overblijven. De mens zal moeten weten, dat er niets van hem in aanmerking komt. Dat er in het zaligworden niets van hem bij is. Daarom wordt de weg zo smal en zo nauw. En dat hoe langer hoe meer bij het klimmen der jaren. Hoe dichterbij we de dood gaan naderen, hoe meer dat het gebouwtje voltooid gaat raken, hoe meer dat het afbraak gaat worden van binnen.

Dat is de wonderlijke weg die God met Zijn volk gaat houden. Want in die weg zal juist die hoofdsteen moeten worden voortgebracht met toeroepingen: *Genade, genade zij denzelven!* Het is genade bij de aanvang, genade bij de voortgang, genade zal de laatste adamsnik zijn. “O God, wees mij zondaar genadig!” Die kerk zal weten wat ze straks eeuwig zal moeten doen. Het is door U, door U alleen om het eeuwig welbehagen. Daar wordt hier dan ook wat van geleerd en gekend. Daarom zal men hier het loflied der gezaligden moeten leren zingen, maar dan door een weg van ontdekking heen.

“Gij, o Lam Gods, dat geslacht zijt, zijt waardig te ontvangen alle lof, eer, aanbidding en dankzegging. Want Gij hebt ons Gode gekocht met Uw dierbaar bloed.” Men komt er niet door een andere weg. Men zal weten als men er komt, dat men door die poort der gerechtigheid zal ingaan. En ook omdat die Geest getrouw gebleven is in Zijn leiding. “Want zovelen als er door die Geest geleid worden, die zijn kinderen Gods. En overmits we kinderen zijn, zijn we erfgenamen. Erfgenamen van God en mede-erfgenamen van Christus.” Die Geest wordt gegeven als een Onderpand in het hart van de eeuwige erfenis. Die is het onderpand tot die dag der verlossing.

Zo woont Hij in het hart om nooit meer te wijken. De kerk komt tot de zaligheid omdat God voor Zijn werk blijft instaan tot het einde toe. Maar ze komt er door zo’n weg dat, als de hoofdsteen zal worden voortgebracht, geschieden zal met toeroepingen: *Genade, genade zij denzelven!* Dan zal men weten wat men eeuwig zal moeten gaan doen.

“Voor het aangezicht van Zerubbábel zult gij worden tot een vlak veld.” Zerubbábel krijgt de kroon. Hij krijgt de eer.

“Eeuwig bloeit de gloriekroon

Op ‘t hoofd van Davids grote Zoon.”

Die eer gaat men Hem zo van harte gunnen. Hem, die de kostelijke hoek en hoofdsteen Zelf is. Door de bouwlieden verworpen, maar voor degenen, die in Hem in waarheid mogen geloven, is Hij toch zo onuitsprekelijk dierbaar. En daarom wordt het ook een kostelijk versje, wat we even willen gaan zingen uit Psalm 118, het elfde vers. Psalm 118:11:

*De steen, dien door de tempelbouwers
Verachtlijk was een plaats ontzegd
Is, tot verbazing der beschouwers,
Van God ten hoofd des hoeks gelegd.
Dit werk is door Gods alvermogen,
Door ‘s Heeren hand alleen geschied;
Het is een wonder in onz’ ogen;
Wij zien het, maar doorgronden ‘t niet.*

TOEPASSING

Hier ziet ge dus een verborgen werk; een onweerstaanbaar werk; een genadewerk; een Goddelijk werk; het Geesteswerk. Oudtestamentisch is er dus duidelijk gesproken over de Geest. En Oudtestamentisch waren er ook de werkingen des Geestes, want: “Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijnen Geest zal het geschieden.” Dat gold voor die tijd! Het geldt voor deze tijd ook, maar het gold hier toch in het bijzonder ten opzichte van de herbouw van stad en tempel: “Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijnen Geest zal het geschieden.” Die tempel is er weer gekomen. Die is herbouwd, maar die is ook weer verwoest.

Nu zijn wij hier bij elkaar gekomen. We gaan niet meer naar Jeruzalem. We gaan niet meer op naar de tempel, net als die vrome Joden, die allemaal met Pinksterfeest te Jeruzalem waren. Dat doen we niet meer! Het is niet meer nodig om naar Jeruzalem te gaan. Er zijn er wel, die graag naar het Joodse land reizen. Vooral tegenwoordig. Het zijn al *Exodusreizen* geworden en het zijn al *Paulusreizen* geworden. Wat een mooie namen hebben ze er al niet voor gevonden. Apostolische reizen zijn het nu. Ja, ze zouden eens een zelfde reis moeten maken, net als de apostel Paulus. Dan liepen ze zo hard niet, hoor! Echt niet. En die kerkelijke reisleiders ook niet. Nee, dan zouden ze zichzelf er niet voor geven om zo’n reis te maken om een dag en nacht in de diepte door te moeten brengen en dan in het gevaar van de wilde beesten te moeten verkeren. Dat zijn apostolische reizen geweest. Nee, dat ging met geen trein, met geen bus en met geen vliegtuig. Dat moet ge echt niet denken. Nee, dat was wel anders. Dus ik wil u dit wel zeggen: u hebt een arme godsdienst als ge zo’n godsdienst hebt, al is die godsdienst nog zo mooi! Al is die nog zo aangenaam! Al maakt u ervan dat het een Exodusreis is, of dat het een apostolische reis is. Al geven ze aan die mensen dan nog allemaal apostolische namen, want dat doen ze ook allemaal nog, maar het is een arme godsdienst, werkelijk. Ja, ge kunt natuurlijk wel in Jeruzalem komen, maar de Geest wordt er nu niet uitgestort net als toen. Echt niet. Kan dat niet? Natuurlijk kan dat.

Wat zal er gaan gebeuren in de toekomst in Jeruzalem en met het Jodendom? Dat weet ik niet. Gods Woord geeft ons wel te denken, dat de Heere Zich nog zal wenden tot Abrahams zaad om er nog velen uit toe te brengen. Dat zal het laatste zijn. Dan zal het einde zijn gekomen.

Maar wij nu? Hoe staat het met ons? Is het wel eens zo voor u geworden, dat ge echt geen Exodusreis en geen apostolische reis meer hebt kunnen maken naar Jeruzalem, omdat de wereld te klein voor u werd? Is het zo wel eens geworden?

O mijn geliefden, daar hoor je nu maar net niet van. Ze kunnen wel mooie reisjes organiseren met kerkelijke reisleiders erbij. Je kunt ze krijgen zoals je ze hebben wilt, hoor! Licht, zwaar of er tussenin. Dat is toch mooi? Dat is aangenaam. Maar ik zou liever horen, dat er nog eens mensen waren, die niet meer van hun plaats af konden komen. De mensen op het Pinksterfeest konden niet meer van hun plaats afkomen. Die riepen uit: “Wat moeten wij doen, mannenbroeders!” Die kunnen niet meer terug naar de plaats waar ze vandaan gekomen zijn. Hier, in Jeruzalem, wordt het benauwd. Ze zien de hel opengaan. Zulke mensen horen in de hel thuis. We hebben onze handen geslagen aan die heilige Middelaar; aan de Zoon van God. We hebben Hem gekruisigd. Nu schiet er voor ons geen slachtoffer meer over voor de zonde.

Ja, voor vijanden heeft Hij nu juist aan het kruis gehangen. Hij heeft gebeden: “Vader, vergeef het hun, want ze weten niet wat ze doen”. Voor degenen, die wisten wat ze deden, was er geen slachtoffer meer. Die waren er ook! Judas wist wat hij deed. Dat wist hij heel goed. Die deed de zonde tegen de Heilige Geest. Voor die zonde is er geen vergeving, noch in deze, noch in de toekomstige eeuw. Maar vijanden worden gezaligd door het dierbare bloed des Zoons Gods. Daar is de Middelaar juist voor gekomen.

De Middelaar had echt de hemel niet behoeven te verlaten om ons aan een beetje vrome godsdienst te helpen. Echt niet. Vrome godsdienst hebben we nog wel overgehouden uit de val. Denkt u nu dat de Middelaar uit de hemel moest komen om ons met vijgenbladeren te bedekken? Nee, daar moest Hij niet voor uit de hemel komen. Hij zegt: “Ik heilige Mijzelf voor hen, opdat ook zij geheiligd zouden worden in waarheid”. Niet in schijn! Dat kunnen ze nog wel uit zichzelf. Om schijnheiligheid te vertonen hebben ze Mij niet nodig. Daar hoefde de Middelaar niet voor uit de hemel te komen, maar om ware heiligheid te verwerven voor Zijn kerk. Daar moest Hij voor uit de hemel komen. Daar is Hij voor uit de hemel gekomen. Hij is ook weer opgevaren naar de hemel. Nadat Hij alles volbracht had hier op de aarde, “heeft Hij gaven genomen om die uit te delen onder de mensen; ja, ook de wederhorigen om bij U te wonen, o Heere God.”

Het is tweede Pinksterdag, dat we hier in de kerk zitten. De Pinksterdagen zijn haast voorbij. Ik ben wel blij dat er nog zoveel mensen hier onder het Woord zitten. U kunt in ieder geval beter hier komen, dan dat ge u op de weg begeeft overal naar toe. Dit is het middel dat God tot zaligheid gebruiken wil. En mocht het nog eens gebruikt worden tot uw bekering.

Het mocht u eens aangrijpen, als de Pinksterdagen weer haast voorbij zijn gegaan en ge hebt dan horen lezen en spreken over het feit van de uitstorting des Geestes, en het heeft u allemaal niets gedaan. U bent onbekeerd gebleven en vervreemd van het leven Gods. De Geest niet hebbende! Denk daar eens goed over na. Dan woont de Geest nog niet in uw hart. Zo gaat ge op de dood en op het graf, en op de eeuwigheid aan: op de grote, doorluchte dag van Christus' wederkomst. Hij, Die te komen staat, zal komen. Plotseling en onverwachts komt soms het einde.

Hoe oud bent u al? De vijftig gepasseerd? De zestig, de zeventig, de tachtig misschien? Dan kunt ge het zeker weten, dat ge niet ver meer van het einde af zijt. En dan nog onbekeerd. Nog in uw natuurstaat, ontbloot van het werk van die lieve Geest. En dan straks de adem uit te moeten blazen, en dan in een eeuwige afgrond weg te zinken om er nooit meer uit op te komen.

O mijn geliefden, als ik er goed over doordenk, dan zou ik wel door willen blijven gaan om u te waarschuwen voor uw verderf. Dan kan ik u haast niet laten gaan van deze plaats. Werkelijk niet. Ik kan u haast niet laten gaan, want het zal toch zo vreselijk zijn om verloren te moeten gaan. O, dat is voor eeuwig, voor eeuwig. Dat zal toch wat wezen. Zo menigmaal Pinksterfeest te hebben gevierd en de Pinksterprediking te hebben gehoord, en van het zaligmakend werk van die Geest vreemdeling te zijn gebleven. Dan krijgt u straks met God te doen buiten Christus. Dan zal er een berg oprijzen, die in eeuwigheid niet meer geslecht zal worden. O, die donderende berg; die berg die vol vuur en zwavel is. O, dat zal wat wezen, als ge met die berg te doen zult krijgen. En dat eeuwig. Dan is er geen Zerubbábel meer. Dan is het verloren. Hier bent u nog in de genadetijd. Nu mag u het nog horen.

“Wie zijt gij, o grote berg?” Wat wil dat zeggen? Al zit de grootste der zondaren in het midden want dat moeten we worden, de grootste der zondaren. Wat ge uitgespookt

hebt in uw leven, dat hebt ge uitgespookt, maar: *wie zijt gij, o grote berg?* De moordenaar aan het kruis werd zalig; Rachab, de hoer, werd bekeerd. *Wie zijt ge, o grote berg?* Niemand is te slecht of te goddeloos om gezaligd te worden door Zerubbábel. Voor het aangezicht van Zerubbábel zult gij worden tot een vlak veld. Hij zal de zonden van het ganse land op éne dag wegnemen. Dat heeft de meerdere Zerubbábel gedaan.

Dat evangelie heb ik te prediken. Er zal geen verontschuldiging overblijven. U zult nooit kunnen zeggen: “Nu ja, ik ben buitengesloten vanwege mijn levenswandel en vanwege mijn gedrag”.

Nee, u kunt wel zeggen: “Daar wordt geen evangelie gebracht!” Maar als u zegt, dat ik dat evangelie niet heb verkondigd, dan durf ik u toch te zeggen, dat u me vals beschuldigt. Dat doet u ook tot uw eigen oordeel, want dan doet u het zuivere evangelie die smaad aan. Ik verkondig u dat evangelie: *Wie zijt gij, o grote berg?* Neem nu alle zonden van alle mensen bij elkaar, maar voor het aangezicht van Zerubbábel zult gij worden tot een vlak veld.

Ik hoop, dat ge dat eens zult mogen beleven, want dan moet ge de grootste der zondaren worden! Anders komt ge niet met Zerubbábel in aanraking. Dan krijgt ge Hem niet nodig. Dan wordt Hij niet onmisbaar voor u. Dan blijven we buiten Jezus de zaligheid zoeken.

Ik zal nog wel wat door kunnen gaan, want op de Pinksterdagen overdenken we het werk van de Geest. Daar is zoveel van te zeggen. Dr. Owen heeft een heel dik boek geschreven over de Heilige Geest. Er is veel, wat voor het werk des Geestes wordt aangezien, maar wat geen werk des Geestes is. Althans geen zaligmakend werk des Geestes. Er is zoveel gemoedswerk en zoveel gevoelswerk. Er is veel valse bevinding onder het christendom. Hoe gevoeliger en gemoedelijker dat ge doet op de preekstoel, hoe liever dat velen het hebben. En als dan de tranen ook nog voor de dag komen, dan hebben ze kostelijk gekerkt. Hun hart is verbroken. Welnee, uw hart is niet verbroken. Uw gemoed is bewogen. Dat is een groot verschil! Of uw hart verbroken wordt, of dat uw gemoed bewogen wordt. Met een gemoedsbeweging komt u niet bij Christus terecht, maar wel met een verbroken hart. Als uw hart verbroken wordt vanwege die berg van zonde en schuld.

Zulk een last van zonde en plagen,

Niet te dragen,

Drukt mijn schouders naar beneên.

Dan wordt het hart verbroken. Men heeft het voor God verzondigd. God kan rechtvaardig eisen wat men nooit meer doen kan. O, die grote berg. Als hier Zerubbábel niet tussenbeide komt, dan is het verloren. Hier moet Zerubbábel tussenbeide komen. Dus dan zijt ge met geen gemoedsbeweging geholpen. Nee, dan zijt ge er niet mee geholpen, dat ge hebt mogen luisteren omdat ge een beetje gevoelig aangedaan werd. Nee, dan moet er wat anders gebeuren.

Ik heb geen zaligheid te preken buiten Jezus. Ik heb die enige Naam te verhogen, die onder de hemel de mensenkinderen tot zaligheid is gegeven. De zaligheid is in geen ander. “Niet door kracht, noch door geweld.” Dat weet ik ook. Ik kan geen plaats voor Christus maken. Dat moet de Geest doen. Ik heb mijn werk maar te doen in alle eenvoudigheid. Door de dwaasheid der prediking wil God zaligen die geloven. Daar gebruikt Hij arme tobbers voor. Daar gebruikt Hij mensen voor die zich op uitwendige wetenschap niet kunnen beroemen. Slijk gebruikt Hij in Zijn handen om de ogen van de blinden te openen. Wat een wonderlijke zaak toch!

“Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijnen Geest zal het geschieden.” Dat is dat verborgen werk. Maar het is ook een onweerstaanbaar werk. Het zál geschieden. Niemand houdt het tegen. O, er mocht er nog eens eentje zijn gekomen aan deze plaats. Dat zou kunnen, hoor!

Het kan zijn, dat er nog een jongen of een meisje zit, die niet naar de kerk wilde. Vader en moeder hebben gezegd: “Ga mee naar de kerk. Er is nu kerk!” Ja, maar het is toch wat. Het is zulk mooi weer op deze tweede Pinksterdag. Ik ga liever een eindje fietsen. Ik ga liever dit doen; ik ga liever dat doen. Dat kan toch? Zulke jongens en meisjes zullen er misschien wel zijn. En dan zal het best wel eens kunnen zijn dat je getroffen werd. O, wat een wonder. God ziet naar een mens om, die naar Hem niet omziet. We vragen er niet naar, want we willen niet zalig worden. “Maar door Mijnen Geest zal het geschieden, spreekt de HEERE.”

Hij houdt Zijn kerk in stand, waar het ook doorheen gaat. Door de donkerste tijden! Is het niet een bange tijd, die we beleven? Een heel bange tijd, dat is vast waar. Maar ge moet nooit denken, dat ze de kerk weg kunnen krijgen van de aarde. Dat is nu wel gebleken in al de eeuwen na de grote Pinksterdag. Ze hebben er velen in schepen geduwd en losgelaten op het water. Maar ja, dan kwamen er weer anderen voor in de plaats. En laat ik het nu zo eens zeggen: Als ze op het ogenblik heel de kerk, die er nog is, op de Noordzee zouden zetten, wat zou God dan doen? Wel, net als wat Hij vroeger heeft gedaan bij Israël: ‘De Rode Zee heeft Hij droog gemaakt, dus dan zou Hij de Noordzee ook droog maken.’ Natuurlijk, want de kerk moet er blijven zolang als de wereld staat. Daar zorgt God voor!

Dat is het wat we nu juist mogen overdenken. “Ik ben met ulieden, zegt Christus, al de dagen tot aan de voleinding der wereld.” *Naar Zijn Godheid, genade, majesteit en Geest wijkt Hij nimmermeer van ons.* Die Geest is er en Die blijft er, totdat de laatste zal zijn toegebracht. De wereld is er nog, en de kerk is er nog. Alle stenen zijn nog niet ingevoegd in dat gebouw. Dat gebouw moet voltooid worden.

En ja, dan moet ik weer wat denken. Het zal ook wat zijn voor de laatste, die toegebracht wordt. Ja, het is een eeuwig wonder voor elk mens, als God naar hem omziet. Om verkoren te zijn tot de zaligheid. Maar de laatste te mogen zijn, dat zal ook wat wezen. En dat zult ge weten. Vanzelf, want in de hemel is alles opgelost. Dus dan zult ge weten dat ge de laatste zijt geweest. Maar het zal een wonder bij het wonder zijn, als de laatste te mogen zijn toegebracht. Hoe het ook zij, het is voor ons allen nodig om toegebracht te worden. Maar ook is het nodig om te mogen weten, hoe die berg voor het aangezicht van Zerubbábel is geworden tot een vlak veld. Dat nu een zondaar zalig wordt door een rechte weg, door een vlak veld. ‘Het is God, Die door de vlakke velden rijdt en Wiens naam HEERE der Heirscharen is.’ Nu gaat dat werk door. Nu zijn er geen beletsels en hindernissen meer.

Hebt ge wel eens zo vrij gestaan? Ja, als de Zoon u vrijgemaakt heeft, zult u waarlijk vrij zijn. En waar de Geest des Heeren is, aldaar is vrijheid. Dus de Geest doet u delen in de vrijheid, die Christus heeft aangebracht. Heeft u wel eens zo vrij gestaan? Dat ge hebt gezegd:” Nu kan ik er niet meer buiten vallen. Ik kan er voor eeuwig niet meer buiten vallen”.

*Zijn grondslag, Zijn onwrik'bre vastigheden,
Heeft God gelegd op bergen, Hem gewijd;
De Heere, Die Zich in Sions heil verblijdt,
Bemint het meer dan alle Jacob's steden.*

God wil dat de kerk zalig wordt, en dan wordt ze zalig. Hij verblijdt Zich in de zaligheid van Zijn kerk. Hebt ge wel eens zo vrij gestaan? Ge zult zeggen: “Dat kan ik niet ontkennen, maar ik heb ook nooit geweten, dat de weg nu zo zal zijn”.

Kunt gij sterven met wat er gebeurd is? U

U zult zeggen: “Man, ik moet er niet over denken! De schrik slaat me om het hart”.

Ja, ik denk nog wel eens aan de oude christenen. In Veenendaal had ik van die lieve vrienden. O, ik was er toch zo nauw aan verbonden. Dat waren echte arme mensen met een nauwgezet leven. Van de Dikkenberg is zo ruim gestorven, Van Deelen is zo ruim gestorven. Die oude Budding was ook zo’n lieve zielevriend. Het was een klein en meelevend mannetje. Hij keek eens een keer zo tegen me op. Ik was wat groter (lichamelijk dan). Maar hij zegt: “Ik merk wel eens aan je, dat je niet altijd even goed kunt slapen”.

Ik zeg: “Nou ja, dat is wel waar, hoor! Wat Paulus meegemaakt heeft, heb ik niet meegemaakt. Maar één ding kan ik hem wel nazeggen: In waken menigmaal”.

Hij zegt: “Dominee, ik weet ook van slapeloze nachten. Daar loop ik niet mee te koop, maar dan wordt het me zo benauwd op bed en dan wordt het me zo benauwd in mijn huis. Dan kan ik het in huis ook al niet meer houden. Ik loop ‘s nachts wel eens door de straten van Veenendaal, want dan komt de dood zo op me aan”.

Toen hij dat zei, heb ik niets gezegd, maar wel wat gedacht. Ik dacht: “Jij sterft niet zo moeilijk.” Wel mensen, die er heel hun leven gemakkelijk over gedacht hebben, maar zulke mensen meest niet. Twee dagen voor zijn dood kwam ik bij hem. Ik zei: “Hoe is het nu, Budding?”

Hij zei: “Ik had nooit kunnen denken, dat sterven zo makkelijk kan zijn”.

Ja, die man ging toch zo gemakkelijk weg. De dood was geen dood meer, al waren ze er zo bevreesd voor geweest. Verslonden tot eeuwige overwinning. *Wie zijt gij, o grote berg?* De laatste vijand, die teniet gedaan wordt, is de dood. Christus heeft de dood teniet gedaan, maar Zerubbábel moet er zijn om door de doodsjordaan te kunnen. Maar wat dan? Wie gaat er dan door de doodsjordaan? Een arme zondaar!

Ja, nog even wat en dan ga ik eindigen. Ik zat verleden week nog eens wat na te lezen over wat ik zelf geschreven heb, omdat ik het even nodig had. Maar in de Openbaring aan Johannes leest ge zo over paarden poorten. En toen heb ik gedacht aan Lazarus. Lazarus zat ook aan een paarden poort van de rijke man. Nu ja, voor Lazarus was het natuurlijk geen paarden poort. Lazarus had geen paarden poorten in zijn leven. Er zijn wel eens ogenblikken geweest, dat hij door de Paarden Poort mocht heenblikken.

Maar ja, hij had een heel ander leven dan die rijke man. Die rijke man leefde elke dag vrolijk en prachtig, staat er. Ja, het is niet te geloven. Lazarus heeft hem elke dag wel horen zingen. Maar weet ge wat hij nooit zong? *HEERE, ai, maak mij Uwe wegen*. Nee, dat zong hij niet. Dat had hij niet nodig. Ja, misschien heeft hij het wel eens gezongen, maar dan wel gecamoufleerd. Daar moet ge ook weer een rijke man voor zijn.

Ja, want er zijn rijke armen ook. Er zijn drie soorten armen: rijke armen; armen en verarmden. Dus een rijke man kan zich arm voordoen, natuurlijk. Hij kan gecamoufleerd ook nog wel Psalm 25:2 zingen, maar hij beleeft er niets van. Welnee, helemaal niet. De rijke man had het niet nodig, maar Lazarus wel. Dat is toch wat geweest voor die arme Lazarus, toen hij door de Paarden Poorten mocht ingaan en gebracht werd in Abrahams” schoot bij die lieve, heilige engelen. “O, wie zijt ge, o grote berg? Voor het aangezicht van Zerubbábel zult gij worden tot een vlak veld.” De hoofdsteen wordt voortgebracht.

Hoe wordt ge nu zalig, Lazarus?

'Genade, genade zij denzelven.'

Wie krijgt de eer?

God Drie-enig krijgt eeuwig de eer.

Zo wordt u zalig!

Als u dat nu weer eens in het oog krijgt, dan kijkt ge over de dood en het graf heen. Dan krijgt ge er zin in om God Drie-enig de eer te geven. Dan gaat u er naar verlangen. Maar men moet door Zerubbábel door de doodsjordaan geholpen worden. Dat weet men wel. Daar wordt men hoe langer hoe meer van overtuigd. De weg wordt zeer nauw. Strijd om in te gaan door de enge poort, want zo alleen wordt de hoofdsteen voortgebracht. En dat zal er zijn, omdat God het begin is, maar gelukkig ook het einde. Als Hij alleen het Begin voor me was geweest, was het voor mij verloren. Maar Hij is het begin en het einde. Hij is de Eerste en de Laatste: de Alfa en de Omega. Daarom, Hij blijft voor Zijn werk instaan en de hoofdsteen zal worden voortgebracht met toeroepingen: *Genade, genade zij denzelven! Amen.*

Pinksteren

12. Een drievoudige geloofsroem als vrucht van de inwoning des Geestes

Jaarboek 1986

ZINGEN: Ps.35:1

LEZEN: ROMEINEN 5.

Ps. 42:3, 6 en 7

Ps. 106:3

Ps. 89:8

Geliefden.

Verschillende keren wordt in de Schrift van de Heilige Geest als een Onderpand gesproken. Zo lezen we in 2 Cor.1:21 en 22: "Maar Die ons met u bevestigt in Christus, en Die ons gezalfd heeft, is God, Die ons ook heeft verzegeld, en het onderpand des Geestes in onze harten gegeven."

Daar wordt dus gesproken, allereerst over een bevestiging in Christus. Dat houdt heel wat in. Dat wil zeggen dat men een lidmaat is van het lichaam van Christus, dat men één is met Christus, dat Christus in hem leeft en in hem woont. Dat is een Goddelijk werk om ons zo één met Christus te doen worden. We zijn van nature één met Adam, en er valt nooit een scheiding met Adam en een verbinding met Christus, als God Zelf die scheiding niet doet vallen en die verbinding niet geeft. God moet ons door Zijn Geest van Adam afsnijden en Christus inlijven. Dat mocht de apostel geloven van de gelovige Korinthiërs, dat mocht hij ook weten van zichzelf. "Maar Die ons met u bevestigt in Christus, en die ons gezalfd heeft, is God," zegt hij. Hij spreekt daar dus ook over een zalving. Christus is gezalfd, dat weten we allen wel, en Hij is gezalfd met de Heilige Geest.

Wij overdenken nu de uitstorting des Heiligen Geestes op de grote Pinksterdag, maar in de nooit begonnen eeuwigheid heeft die dierbare Geest al Zijn werk gedaan. Toen is Hij als het ware al op Christus neergedaald, want Christus zegt het zelf: "Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest; van de aanvang, van de oudheden der aarde aan." Toen heeft God de Vader Hem gezalfd tot Koning over Sion, de berg Zijner heiligheid, en dat met de Heilige Geest, en dat zonder mate. Maar nu is de kerk met Hem en in Hem gezalfd, en dat eigenlijk al van eeuwigheid. Die zalving wijst ons, zoals we weten, op een verkiezing tot het ambt en op een bekwaammaking tot het ambt. Welnu, de Middelaar is van eeuwigheid tot Zijn middelaarambt verkoren en in de tijd daar ook toe bekwaam gemaakt.

Maar de Kerk is in Hem uitverkoren tot de zaligheid, en is alzo die zalving des Geestes deelachtig. Maar die Kerk wordt ook in de tijd bekwaam gemaakt. "Dankende de Vader, Die ons bekwaam gemaakt heeft om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht." Hoe kan dat nu? Hoe kan men daar nu bekwaam toe zijn, om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht? Dat kan alleen door die zalving des Geestes. Want buiten de zalving des Geestes worden we daar nooit bekwaam toe, dan blijven we vleeselijk verkocht onder de zonde. Dan kunnen we niet in de hemel komen.

We moeten die Geest deelachtig worden, om bekwaam gemaakt te worden tot de eeuwige hemelse gelukzaligheid. Daar wist de apostel van.

Dat ligt in die woorden verklaard als hij zegt: "Maar Die ons met u bevestigt in Christus en Die ons gezalfd heeft, is God." Maar dan zegt hij nog meer. Wat dan? "Die ons ook heeft verzegeld en het onderpand des Geestes in onze harten gegeven."

Wat doet de Heilige Geest? De Heilige Geest geeft ons dus gemeenschap aan Christus. Die Geest brengt ons ook tot het geloof in Christus. Die Geest geeft ons kennis aan Christus. Die Geest doet die Persoon dierbaar voor onze ziel worden en een gestalte in ons vinden. Maar de Heilige Geest doet meer! Die Geest verzekert ons van ons aandeel aan Christus. Doet ons weten dat onze staat vast ligt in Christus. "Maar Die ons met u bevestigt in Christus en Die ons gezalfd heeft, is God." Dan zullen we weten dat we met Christus gezalfd zijn en dat we tot een drievoudig ambt gezalfd zijn, tot profeet, priester en koning. We zullen dan ook Christus in Zijn drievoudig ambt mogen leren kennen zoals Hij daartoe door de Heilige Geest is gezalfd. Dan leren we Hem kennen als onze Profeet, dan leren we Hem kennen als onze Priester, dan leren we Hem kennen als onze Koning. Zo is alles in Hem te vinden wat nodig is tot de zaligheid. Maar dan is het de Heilige Geest, Die ons ook verzegelt en tot een Onderpand gegeven wordt.

We kunnen allen wel weten wat een onderpand is. We denken maar aan die bekende geschiedenis van Juda en Thamar. Juda heeft met Thamar, zijn schoondochter, gehoereerd. Toen heeft hij haar beloofd dat hij haar een geitenbokje zou zenden uit de kudde. Maar ze zegt, dan wil ik daar toch een onderpand van hebben. En ze kreeg een onderpand. Een snoer, een staf en een zegelring. En toen Juda er achter kwam dat Thamar gehoereerd had, wilde hij haar laten verbranden. Maar toen ze tot hem werd gebracht, toen kon ze dat pand tonen, de snoer, de staf en de zegelring. Toen had Juda niets meer te zeggen.

Nu is de Heilige Geest ook een onderpand. Die is een onderpand voor de Kerk van de eeuwige erfenis hiernamaals. Wat we overdenken op deze dagen, dat is: Dat de uitstorting des Geestes van zeer grote betekenis is, maar dat het ook van een zeer grote betekenis is als die Geest ons van God geschonken wordt. Dan gaat die Geest in ons hart wonen. En dan is die Geest in ons hart een onderpand. Die Geest raken we echt niet meer kwijt. Als Die intrek in ons hart heeft genomen, raken we Die niet meer kwijt. Die is een onderpand van de eeuwige erfenis hiernamaals. Er wordt gesproken over de eerstelingen des Geestes. Dat zijn de eerstelingen van de volle oogst, die de Kerk na dit leven staat te wachten. Die werkelijk dat onderpand hebben ontvangen, zullen zeker en gewis dat hemels Kanaän beërven. Al gaat het ook door de strijd heen. Maar door de inwoning des Geestes zal men het weten, hoe men van eeuwigheid is verkoren tot de zaligheid en in de tijd wordt voorbereid tot de zaligheid, om die zaligheid eeuwig te beërven.

Welnu we zouden u daarbij, met de hulpe des Heeren, in dit morgenuur wat nader willen bepalen, en vragen dan uw aandacht voor dat gedeelte uit Gods woord, dat u kunt vinden opgetekend in het u zo-even voorgelezen hoofdstuk: De zendbrief van de apostel Paulus aan de Romeinen, het 5e hoofdstuk de eerste vijf verzen. We noemden u Romeinen 5, van vers 1 tot en met 5, waar Gods woord aldus luidt:

"Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus; Door Welken wij ook de toeleiding hebben door het geloof tot deze genade, in welke wij staan, en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods. En

*niet alleenlijk dit, maar wij roemen ook in de verdrukkingen, wetende, dat de verdrukking lijdzaamheid werkt,
En de lijdzaamheid bevinding, en de bevinding hoop;
En de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door den Heiligen Geest, Die ons is gegeven."*

Wij beluisteren hier dus: EEN DRIEVOUDIGE GELOOFSROEM ALS VRUCHT VAN DE INWONING DES GEESTES. Dat is

- ten eerste: EEN ROEMEN IN DE VREDE.
- ten tweede: EEN ROEMEN IN DE STRIJD.
- ten derde: EEN ROEMEN IN DE OVERWINNING.

Dus wij beluisteren hier: een drievoudige geloofsroem als vrucht van de inwoning des Geestes. Dat is ten eerste: Een roemen in de vrede. Ten tweede: Een roemen in de strijd. Ten derde: Een roemen in de overwinning.

Ten eerste: EEN ROEMEN IN DE VREDE

Allereerst worden we hier dus gewezen op de ware vrede die een vrucht is van de rechtvaardigmaking uit het geloof. Het gewichtige leerstuk van de rechtvaardigmaking is in het vorige hoofdstuk door de apostel krachtig verdedigd. En hij heeft daartoe Abraham, de vader der gelovigen, tot een voorbeeld gesteld. Hoe is hem de gerechtigheid van Christus toegerekend? Toen hij besneden was, of toen hij nog in de voorhuid was? Die gerechtigheid is hem toegerekend, toen hij nog in de voorhuid was. Dus toen hij nog niet besneden was. Wat is dat een duidelijk bewijs ervan dat alle werk van een mens wegvalt in de rechtvaardigmaking des zondaars voor God. Abraham is niet als een goed mens gerechtvaardigd. Hij is niet als een gelovige gerechtvaardigd. Want een mens wordt niet gerechtvaardigd, OM zijn geloof, maar wel UIT en DOOR het geloof. Dat staat hier in de tekst. "Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God." Dat geloof nu is een gewrocht des Heiligen Geestes.

Het is Pinksteren en we hebben u bij het werk van de Heilige Geest te bepalen. Die Geest is de Werkmeester van het geloof. Van nature zijn we zonder die Geest en ontbloot van die Geest. Dat wil zeggen dat we enkel vlees zijn. En die in het vlees zijn kunnen Gode niet behagen. We kunnen wel godsdienst hebben, maar die godsdienst is niet anders dan een vleselijke godsdienst, waarmede we alleen onszelf behagen. De Geest wordt erin gemist in Zijn zaligmakende en onmisbare werkingen. En de wet werkt dan ook toorn, zoals de apostel in het vorige hoofdstuk heeft gezegd.

Maar nu wordt hier in deze tekst over *vrede* gesproken. Hoe vinden we nu die vrede? Wel die vrede vinden we alleen door die dierbare Geest des geloofs. Die het geloof dus werkt in het hart en die ook dat geloof in de oefening doet komen. Dan komt het tot een afzien van zichzelf en dat omdat men werkelijk met zijn eigen werk aan een einde is gekomen. Want men blijft zich aan zijn eigen werk vastklemmen zolang als men met zijn eigen werk niet aan het einde wordt gebracht. Ach ja, men kan in deze tijd zoveel evangelie beluisteren en men wil zich nog beroepen op oude schrijvers en liefst ook nog op de Schotse schrijvers, Boston bijvoorbeeld. Daar moet men zich maar op beroepen. U moet eens lezen wat Boston schrijft over die twaalf slagen die een zondaar krijgt door de wet, eer dat hij ontvankelijk voor de genade in Christus is. En dan zegt Boston: *Ik zeg niet dat de Heere bij een ieder hetzelfde handelt, maar het*

is wel zo dat een mens van zijn eigen werk afgebracht zal worden, anders kan de genade geen genade voor hem zijn. Het is onze grootste ellende dat we onze ellende niet kennen.

Want als God ons aan onze schuld ontdekt, dan komt de mens tot een ontzaglijke gewaarwording. Die krijgt ineens het leven te zien wat achter hem ligt, en hij ziet hoe dat leven is geweest, een leven buiten en zonder God. Hij krijgt te zien wat zijn staat is waarin hij door de zonde verkeert, een rampzalige staat, waarin hij van de gunst en van de gemeenschap van zijn Schepper is gescheiden. De dood staat hem voor ogen en het oordeel drukt op zijn ziel. En het zaligworden uit genade is zulk een grote verborgenheid, daarom kan hij niet anders doen, dan vrede zoeken door een weg van eigen werk, maar God blijft op hem vertoornd. Want de wet werkt toorn, staat er. En daar wordt innerlijk wat van beleefd. Hoe zal zulk een mens nu vrede vinden voor de ziel? Hoe dat zulk een mens vrede zal vinden? Ach, dat weet hij niet. Dat is hem zo gans en al verborgen. Hij gaat dan ook als een door onweder voortgedrevene, ongetrooste, over de wereld heen. De helse verschrikkingen zal hij in zijn hart gevoelen en leren kennen. Hij komt er met al zijn eigen werk niet. Daar komt hij wel achter. Daarom wordt het zulk een onmogelijkheid voor hem, om ware vrede te vinden om tot de zaligheid te komen. Maar daarom wordt het ook eens zo, dat het gans verloren voor hem is. En dat hij een dodelijk tijdsgewricht zal leren kennen.

Het is Pinksteren, en ach we weten wel hoe op de grote

Pinksterdag, de Pinksterlingen verslagen werden in het hart en hoe zij uitgeroepen hebben: "Wat moeten wij doen, mannenbroeders." Die mensen hebben werkelijk ook een dodelijk tijdsgewricht leren kennen. Het was voor die mensen echt een verloren zaak. Die hebben niet anders kunnen denken dan dat ze op hetzelfde moment met de bezem des verderfs zouden worden weggevaagd. Geen vrede is er dus te vinden voor zulk een ziel.

Maar waar ik u nu op te wijzen heb, dat is, dat die dierbare Geest ons die vrede doet vinden. En hoe doet Hij ons die vrede vinden? Wel, waar de ziel mag komen tot een toevallen van God in Zijn recht. En waar het heil in een Ander, in Christus, de ziel ontsloten wordt. Dan komt er dadelijk zulk een zoete zalige vrede in het hart, en daar wordt die liefde Gods al gesmaakt, waarover hier gesproken wordt in deze tekstwoorden. Een onuitsprekelijke Goddelijke liefde. Eerst werd dus de toorn gevoeld, nu wordt de Goddelijke liefde gekend.

Hier wordt gezegd: "Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onze Heere Jezus Christus." Zondag 23 van onze Heidelbergse Catechismus bepaalt ons bij de bate van het ware geloof en die bate des geloofs is de rechtvaardigmaking der zondaars. "Dat ik in Christus voor God rechtvaardig ben, en een erfgenaam des eeuwigen levens." Dat geldt eigenlijk de ganse Kerk. En naar de mate dat het geloof in de oefening komt, mag men ook in de bate des geloofs delen. Daarom wordt er ook gezegd in zondag 23: *"In zover ik zulke weldaad met een gelovig hart aanneem."*

Maar nu zijnde diepere inleidingen in het verlossingswerk de ziel zo nodig. Daarop worden we hier ook gewezen, als er wordt gezegd: "Door Welken wij ook de toeleiding hebben door het geloof tot deze genade, in welke wij staan, en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods." Er is dus een toeleiding tot deze genade.

Christus heeft een weg moeten gaan om die ware vrede voor Zijn Kerk te verwerven. Hij is de Vredevorst. Bij Zijn komst in het vlees hebben de engelen gezongen: "Ere zij God, in de hoogste hemelen, vrede op aarde, in de mensen een welbehagen." Hij kwam om aan het recht te voldoen. En dat opdat de zondaar weer vrede met Zijn Maker zou mogen vinden. Daartoe heeft Hij dus een weg moeten gaan. Zo zullen wij

er tot de grondige wetenschap van moeten komen hoe we alleen voor God rechtvaardig zijn. Alleen maar in Christus, zoals hier wordt gezegd, want er staat: "Door Welken wij ook de toeleiding hebben door het geloof tot deze genade." Dat is dus echt geen oppervlakkig praatje, van je moet in Christus geloven en je moet Hem aannemen. Nee, we moeten de toeleiding krijgen tot deze genade. Tot deze genade waarde apostel in roemen mocht. Waar hij hiervan gewagen mocht. De zondaar wordt uit loutere, enkel vrije soevereine genade zalig. Is het dan zoals men tegenwoordig zegt, neem dat aan en geloof dat? Nee, dat kunnen we niet, daar zijn we niet toe in staat, daar zijn we niet toe bij machte. Christus heeft die weg moeten openen. Daartoe moest Hij de dood in. Daartoe moest Hij opstaan uit de dood, opvaren naar de hemel. Maar moet ook de door Hem verworven zaligheid toepassen, opdat we de toeleiding zullen hebben tot deze genade en dat door een geschonken geloof, ook als een door Hem verworven genadegave, opdat we also weer vrede met onze Schepper zullen mogen vinden.

Want ge voelt wel, ik kan het maar aanstippen, daar de tekstwoorden die we voor ons hebben, rijk van inhoud zijn. Er wordt gezegd: "Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God." Daar wordt in het bijzonder de Eerste Persoon in het Goddelijk wezen bedoeld. De Rechter, Die het recht handhaaft. Vrede met God te mogen hebben is een grote zaak, dat wil zeggen dat we dan van Hem geen kwaad meer hebben te duchten. "Maar hoe zullen nu twee te samen wandelen als ze niet eerst overeengekomen zijn met elkander." Ze kunnen niet samen wandelen, als ze niet eerst met elkander overeengekomen zijn. En dat zal dan ook moeten gebeuren. En wanneer er over vrede wordt gesproken, dan veronderstelt dat vijandschap, want die vijandschap moet worden verbroken. Een mens ligt niet alleen in een geestelijke doodstaat, maar ook in een staat van vijandschap tegenover zijn Maker. Hij zal het nooit met God eens worden uit en van zichzelf. Hij kan zijn doemvonnis niet aanvaarden.

Maar daar wil die dierbare Geest hem brengen, omdat die dierbare Vredemaker, Christus, de vijandschap in Zijn heilig lichaam aan het kruis teniet gedaan heeft, vrede makende. "Want Hij is onzen vrede." Nu kan de zondaar vrede bij God vinden en dat door Christus. Maar dan moeten alle hebbelijke gronden wegvallen, en dan wordt hij echt niet gerechtvaardigd met bevindingen omhangen, zoals ik u al gezegd heb, want ik kom daar nog even op terug. Hij wordt als een verdoemelijk zondaar door God gerechtvaardigd. Als die vierschaar des gericht door God gespannen wordt, dan wordt men gedaagd voor de rechterstoel, met erf en dadelijke schuld beladen, en dan zegt God: "Laat ons te samen richten" en dan heeft die zondaar niet anders dan zonden als scharlaken en rood als karmozijn. Maar wat zegt nu de Eerste Persoon als Rechter? "Ik zal ze maken als witte wol en als vers gevallen sneeuw." "Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg om Mijnentwil, en Ik gedenk uwer zonden niet." "Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus." God is niet meer vertoornd, God is in Christus weer met ons verzoend.

De Heilige Geest, - en daar moet ik u op wijzen - Die brengt de Goddelijke vrijspraak tot de ziel. Die vrijspraak kunnen we vinden door heel de Schrift heen, in zoveel dierbare evangelische beloften als er zijn. Maar die ziel heeft aan die beloften op zichzelf niets. Maar de Goddelijke vrijspraak, die in die Goddelijke beloften is te vinden, wordt door de Heilige Geest daar tot de ziel gebracht. Dan wordt de ziel ervan verzekerd dat de schuld is weggenomen en dat ze weer vrede met haar Maker heeft gevonden. Ach er is niet groter in te denken. De vrede met God weer te mogen hebben als onze Schepper, en dat terwijl we van God afgefallen zijn en in vijandschap leven

tegenover onze Maker. Maar als die vijandschap verbroken is, en we weten mogen dat God niet meer op ons vertoornd is, maar dat Hij enkel liefde voor ons is, hebben we geen kwaad meer te duchten, daar wijst ons de apostel op. Want we beluisteren hier: Een drievoudige geloofsroem als vrucht van de inwoning des Geestes. Allereerst dus: Een roemen in de vrede.

Dan gaan we nog even verder, want er staat: "Door Welken wij ook de toeleiding hebben door het geloof tot deze genade, in welke wij staan". Staan staat tegenover vallen. Kan een kind van God niet vallen? Jazeker, maar niet afvallen. En daarom wordt er in de tekst over een staan gesproken. "In welke wij staan". Haman deelde in de gunst van koning Ahasvéros, maar hij viel eruit. Maar de Kerk valt nooit meer uit de gunst van God, valt nooit meer buiten die zoete zalige vrede waarover hier gesproken wordt. "In welke wij staan". En dat omdat er geen afval der heiligen is, maar wel een volharding der heiligen. Dat staan geeft ook een heilige geloofsvrijmoedigheid te kennen, denk maar aan Petrus op de Pinksterdag, "Petrus staande met de elven, verhief zijn stem en sprak tot hen." En dan moet ge er eens over denken dat dit een man was, die zo diep gevallen was, want hij had zijn Meester verloochend tot driemaal toe, en gezegd: "Ik kende mens niet". En diezelfde man ging op de Pinksterdag zeggen: "Gij mannen broeders, het is mij geoorloofd vrijuit tot u te spreken". "In welke wij staan, en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods". Dat is de heerlijkheid hiernamaals, want waarlijk wij zijn niet alleenlijk in dit leven op Christus hopende. Want dan waren we de ellendigste van alle de mensen, maar de rechtvaardigmaking is een kwijtschelding van schuld en straf, en een recht geven tot het eeuwige leven.

Ik zei het u zo-even, ik kan het maar aanstippen, wat hier gezegd wordt, want waar zou ik beginnen en waar zou ik eindigen, als ik u moest gaan zeggen waarin die heerlijkheid bestaat. "Want wij zien nu door een spiegel in een duistere rede, maar alsdan zullen wij zien aangezicht tot aangezicht." God Zelf zal het voorwerp van die heerlijkheid zijn. Zijn heerlijkheid zal eeuwig door Zijn Kerk aanschouwd worden, en Christus zal in Zijn hemelse heerlijkheid aanschouwd worden, zoals die Goddelijke heerlijkheid doorstraalt in de door Hem aangenomen menselijke natuur. "Geliefden, nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard, wat wij zijn zullen." De Kerk gaat een onuitsprekelijke gelukzaligheid tegemoet.

Daarover wordt niet zonder reden als een heerlijkheid gesproken, want het verstand dat hier nog zoveel duisternissen heeft, zal dan van die duisternissen geheel ontdaan zijn. Men zal dan geheel volkomen het beeld des hemelsen dragen." Want wij kennen ten dele en wij profeteren ten dele. "Als het volmaakte zal gekomen zijn, dan zullen we God ook volmaakt mogen kennen. Dan zullen wij ons eeuwig in Zijn heerlijkheid mogen verlustigen. Kijk dat houdt het in, om te mogen roemen in de vrede. De apostel kon dus zeggen dat hij gerechtvaardigd was uit het geloof. Kunt u dat ook al zeggen? Hebt ge de witte keursteen ontvangen met daarop geschreven de nieuwe naam, welke niemand kent dan die hem ontvangt? Dat wil het zeggen, vrede bij God te hebben door onzen Heere Jezus Christus.

Dat is dus allereerst EEN ROEMEN IN DE VREDE. Maar er wordt ook gesproken over

Ten tweede: EEN ROEMEN IN DE STRIJD

Want er staat: "en niet alleenlijk dit, maar wij roemen ook in de verdrukkingen, wetende, dat de verdrukking lijdzaamheid werkt, en de lijdzaamheid bevinding, en de bevinding hoop."

Dat is dus de roem van de apostel in de strijd. Ach, als men zo uitwendig de staat van een christen hier op aarde bekijkt, dan denkt men er toch wel reden toe te vinden, om te zeggen: wat heeft zulk een mens nu toch te roemen? Want hij moet een moeilijke weg gaan. Dat was bij de apostel ook het geval en met de gelovigen in zijn tijd ook. Ze werden immers vervolgd en verdrukt door hun eigen broeders naar het vlees. De prediking van "Christus den Gekruisigde, de Joden wel een ergernis, maar de Grieken een dwaasheid." Er kwam openbaar een onverzoenlijke haat en vijandschap tussen het zaad der vrouw en het zaad der slang. En ik ga nu niet verder in op de verdrukkingen, die de apostelen en de christenen in die dagen naar het vlees onderworpen zijn geweest. Alleen wil ik dit wel even zeggen, we weten niet wat ons te wachten staat. Want het kan wel eens zijn, dat er voor ons een vervolging klaar staat, en zullen wij dan ook roemen in de strijd? Dat zal alleen maar kunnen op deze gronden, die ons hier worden voorgesteld. De apostel kon zeggen: "Niet alleenlijk dit, maar wij roemen ook in de verdrukking." Er zijn er zovelen die roemen alleen maar in de heerlijkheid. Die mensen reizen zo op een geplaveide weg op de eeuwige zaligheid en op de eeuwige heerlijkheid hiernamaals aan.

Maar de apostel zegt: 'zo'n geloof heb ik niet. Ik heb een geloof waardoor ik vrede bij God heb gevonden door onzen Heere Jezus Christus, maar dat is een geloof dat mij zelfs doet roemen in de verdrukkingen.' Al zijn die verdrukkingen ook smartelijk en zwaar voor het vlees. De tijdgelovige heeft er geen verdrukkingen voor over. En de tijdgelovige wordt terstond geërgerd als er verdrukking komt om des Woords wil. Maar als men op zichzelf ziet moet men wel vrezen dat men als een tijdgelovige openbaar zal komen als er werkelijk eens verdrukking gaat komen om des Woords wil. Maar nu spreekt de apostel toch over dat ware geloof als een gewrocht des Heiligen Geestes. En dat doet roemen in de verdrukkingen. En dat niet omdat de verdrukkingen een bewijs zijn van genade. Daar moet ge ook weer goed op letten. Want er zijn ook nog mensen die weten wel van verdrukking en tegenheden en uitredingen ook, en die denken dat die uitredingen er een duidelijk bewijs van zijn dat men genade bezit. Maar zo is het nog niet. Want verdrukkingen zijn we, als het er op aan komt, allen tezamen in het leven wel onderworpen. Maar de Kerk wordt op een andere wijze verdrukt. Degenen die door God tot de zaligheid verkoren zijn, zullen door vele verdrukkingen moeten ingaan in het Koninkrijk Gods. Er wordt hier dan ook over verdrukkingen in het meervoud gesproken; "Maar wij roemen ook in de verdrukkingen." Die verdrukkingen kunnen velerlei zijn. Ik wees u zo-even op vervolgingen om des Woords wil, zoals de apostel daar van wist. Zo kon hij over verdrukkingen spreken. "Wij zijn geacht als schapen ter slachting," zo horen we hem zeggen. Maar afgezien van vervolgingen om des Woords wil, zijn er vele verdrukkingen hier in dit leven, die een kind van God naar het vlees onderworpen is. En die verdrukkingen vallen echt niet mee voor het vlees en daar is hij uit en van zichzelf zomaar niet mee verenigd. Integendeel, een Job vervloekte de dag van zijn geboorte en een Jeremia deed precies hetzelfde. We zijn zomaar niet verenigd met 's Heeren handelingen. Maar de apostel wijst toch op het profijt van de verdrukkingen. Hij mocht toch weten dat er een heilzame uitwerking was en dat de verdrukkingen zo profijtelijk waren. Want men doet in de verdrukkingen geestelijke onderwijzingen op. Liefelijke verkwikkingen en vertroosting, diepere ontdekkingen, want daartoe dienen de verdrukkingen. Om zichzelf te leren kennen en om er achter te komen wie en wat men in zichzelf is. O, dat vlees onderwerpt zich aan de wet van God niet, dat kan ook niet. "Het bedenken des vleses is enkel vijandschap tegen God." Dan heeft men het toch maar altijd nodig om er ondergebracht te worden, om de verdrukkingen te aanvaarden.

Mijn geliefden, laat ik het maar heel eenvoudig zeggen: de apostel wijst hier op de weg tot de eeuwige zaligheid. En hij zegt: "In welke wij staan, en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods." En dan laat hij er gelijk op volgen: "En niet alleenlijk dit, maar wij roemen ook in de verdrukkingen." Want zo is het nu niet, dat wij zo op de hemel aanreizen, zonder tegenspoed en verdrukkingen, en daarom alleen maar roemen kunnen. Nee: "En niet alleenlijk dit, maar wij roemen ook in de verdrukkingen." Ach, we weten het wel van Israël dat het Kanaän in bezit zou gaan nemen. Maar toen werden er verspieders op uitgezonden om Kanaän te verspieden. Tien van die verspieders brachten een kwaad gerucht over van Kanaän. Ze hadden daar die grote kinderen Enaks gezien. En het grootste deel van het volk viel aan de zijde van die verspieders, die een kwaad gerucht voortbrachten van het land. Dat doen wij ook. Wij vallen ook aan de zijde van die verspieders. Als we een weg naar Kanaän kunnen vinden zonder strijd en zonder druk dan zullen we het echt niet laten om zulk een weg te bewandelen. Wij wensen niet door lijden geheiligd te worden. Wij wensen niet door vele verdrukkingen in te gaan in het Koninkrijk der hemelen. Maar de apostel zegt: een andere weg is er toch echt niet, en dat zal men toch moeten weten.

En de verdrukkingen zijn nuttig, want aan die verdrukkingen is toch wat verbonden. En wat is aan die verdrukkingen verbonden? Wel, dat wordt hier gezegd: "En niet alleenlijk dit, maar wij roemen ook in de verdrukkingen, wetende, dat de verdrukking lijdzaamheid werkt."

Dat wil zeggen, dat met die verdrukkingen gepaard mag gaan een onderwerping aan de wil van God, en dat ook weer door die lieve Geest gewerkt. Daar hebt ge nu net het punt weer waar het over loopt. Want mijn geliefden, we hebben zoveel eigenliefde. Ja, en omdat we zoveel eigenliefde hebben, kunnen we de verdrukkingen niet verdragen. We staan altijd tegen de tegenheden op. Want denk erom dat God het mes diep in het vlees zet hoor! Die snijdt diep in ons vlees. Daarom is de verdrukking zo pijnlijk, en daarom is de verdrukking zo smartelijk, en daarom liggen we er zo tegen gekant en komen er elke dag eigenlijk bij vernieuwing tegen in opstand. Maar de apostel zegt: "Ik sterf alle dag, hetwelk ik betuig bij onzen roem, dien ik heb in Christus Jezus onze Heere." En: "Ik ken een mens in Christus, voor veertien jaren (of het geschied is in het lichaam, weet ik niet, of buiten het lichaam, weet ik niet, God weet het), dat de zodanige opgetrokken is geweest tot in de derde hemel. En opdat ik mij door de uitnemendheid der openbaringen niet zou verheffen, zo is mij gegeven een scherpe doorn in het vlees, namelijk een engel des satans dat hij mij met vuisten slaan zou, opdat ik mij niet zou verheffen. Hierover heb ik den Heere driemaal gebeden, opdat hij van mij zou wijken. En Hij heeft tot mij gezegd: Mijn genade is u genoeg; want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht."

Ach, de apostel mocht het weten dat hij door de verdrukkingen geleid werd naar het Kanaän der ruste. Zo moest hij lopen met lijdzaamheid de loopbaan die hem was voorgesteld.

"Ziende op den overste Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus". Maar als de verdrukkingen er zijn, mag ik toch ervaren wat het betekent: "Door Welken wij ook de toeleiding hebben door het geloof tot deze genade, in welke wij staan, en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods". Dan mag ik met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade, om genade te vinden en om barmhartigheid te verkrijgen, om geholpen te worden ter bekwamer tijd. En dan mag ik toch ervaren wat het voor mij betekent dat die dierbare Persoon mijn weg tot dat binnenste heiligdom des hemels voor mij geopend heeft. Dat ik met mijn tegenheden, smarten en verdrukkingen bij God terecht kan. Dan krijg ik lijdzaamheid in mijn ziel en dan raakt de eigenliefde eronder en

krijgt de Goddelijke liefde de overhand. Zo kom ik aan een gewillige onderwerping aan het kruis, dat mij is opgelegd. "Acht het voor grote vreugde, mijne broeders, wanneer gij in velerlei verzoekingenv valt." Want God laat niet verzocht worden boven vermogen, maar gij moet door die verzoekingenv heen, en dat opdat gij de kroon der eeuwige heerlijkheid straks zult ontvangen. "En roemen in de hoop der heerlijkheid Gods. En niet alleenlijk dit, maar wij roemen ook in de verdrukkingenv."

Want we zijn er toch achter gekomen, dat dát de weg is tot de gelukzaligheid. Die verdrukking werkt dan toch lijdzaamheid, dat leert de Heere ons wel om achter Hem aan te komen. Dan moet u met Hem mee. Nee, Hij gaat echt niet met ons mee.

Ach, mijn geliefden, laat ik het toch even mogen zeggen, ik ben ook in een weg terecht gekomen, waarin de Heere me toch op het plaatsje heeft gebracht, waarin ik het met Hem eens geworden ben. Of Hij mij in het leven liet, of Hij mij door de dood wegnam was goed, o die vereniging met de Goddelijke wil. Juist de laatste jaren heb ik het moeten gaan leren, om te bidden: "Geef ons heden ons dagelijks brood."

"Wetende dat de verdrukking lijdzaamheid werkt, En de lijdzaamheid bevinding." Hier wordt over bevinding gesproken. Men wil over het algemeen niet van bevinding weten. Nu het gaat hier echt over bevinding. En als men nog van bevinding wil weten, wil men niet van deze bevinding weten. Gemoedelijkheid is bevinding, denkt men tegenwoordig. In bevindelijke kringen dan hoor. Daar is gemoedelijkheid bevinding, maar dat is toch echt niet waar. Hier wordt niet over gemoedelijkheid gesproken. Hier wordt over het leven des geloofs gesproken. Over een weg waarin men lijdzaam volgen moet in de verdrukkingenv, in een weg die tegen vlees en bloed ingaat. Een weg die vleeskruisigend is, een weg die vleesdodend is. Zo werkt de verdrukking lijdzaamheid. Maar de lijdzaamheid bevinding. Want men doet echt bevinding op. Laat ik eens een voorbeeld geven uit de Schrift. Ik denk aan Manoachs huisvrouw. Toen die engel was verschenen, keek ze een beetje verder dan haar man. Manoach zegt: "Wij zullen zeker sterven, omdat wij God gezien hebben". Maar zijn huisvrouw zeide tot hem: "Zo de Heere lust had ons te doden, Hij had het brandoffer en spijsoffer van onze hand niet aangenomen, noch ons dit alles getoond, noch ons om deze tijd laten horen zulks als dit is." Daar hebt u nu de bevinding, die de lijdzaamheid voortbrengt. Dan komen we er achter wie God is voor Zijn Kerk. Dan mag men nog eens terugblikken, en dan mag men weer eens geloven dat de Heere altijd met hen is geweest, altijd uit en door geholpen heeft. Dan mag men dat ook erkennen en dan mag men daar in staan en ook roemen in de heerlijkheid Gods. Dan mag men vooruitzien door de verdrukkingenv heen op de heerlijkheid die daar op volgt. Zo mogen ze ROEMEN IN DE STRIJD.

Maar ook ten derde ROEMEN IN DE OVERWINNING.

Want er staat: "En de lijdzaamheid bevinding, en de bevinding hoop; En de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door den Heiligen Geest, Die ons is gegeven."

Er wordt hier dus ook over de hoop gesproken. Dat is een door God ingestorte hebbelijkheid in het hart des zondaars. "Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden." Maar als het buiten hoop wordt, dan pas wordt de hoop levendig in de ziel. Dan ontsluit de Heere een deur der hope in het dal van Achor. Dat dal van Achor wordt tot een deur der hope gegeven. Maar van die hoop spreekt de apostel nu ook, als een anker der ziel, dat zeker en vast is, en ingaat in het binnenste des voorhangsels. Dat moeten we niet uit het oog verliezen. Christus is uit de dood opgestaan en opgeva-

ren naar de hemel, is dat binnenste heiligdom ingegaan als de grote Voorloper en dat opdat er een vaste ankergrond der hope voor de Kerk zou zijn. Zo spreekt de apostel over twee dingen die onveranderlijk en onbeweeglijk vast zijn. Waarin het onmogelijk is dat God liegen kan, namelijk de belofte Gods en de eedzwering waarmede de waarheid van Zijn Goddelijke belofte is bekrachtigd. Daar mag de hoop op gevestigd zijn. De hoop grondt zich niet op eigen werk, maar die hoop grondt zich op de vrije soevereine genade Gods. Daarom zal de Kerk het ook nooit verder kunnen brengen dan in hope zalig te zijn. "De hoop nu die gezien wordt, is geen hoop; want hetgeen iemand ziet, waarom zal hij het ook hopen? Maar indien wij hopen hetgeen wij niet zien, zo verwachten wij het met lijdzaamheid."

De Kerk is in hope zalig. En Hoop die houdt, zoals Bunjan heeft beschreven in zijn Christenreis, in de doodsijdaan zijn broeder het hoofd nog boven water. O, die dierbare hoop toch! En daar wordt hier over gesproken. De bevinding werkt hoop. "Die ons uit zo groten dood verlost heeft en nog verlost; op Welken wij hopen, dat Hij ons ook nog verlossen zal." Dat is vrucht van de ware zielsbevinding die men onder de verdrukking heeft opgedaan. Waardoor men een hoop ontvangt, een hoop die zoals hier staat, niet beschaamt. "En de hoop beschaamt niet." De wereld beschaamt. Een valse godsdienst komt beschaamd uit. Maar deze hoop, gewrocht door Gods Geest in het hart, die beschaamt niet. Waarom niet? Wel dat zegt de apostel: "Omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door den Heiligen Geest, Die ons is gegeven." Ziet ge nu hoe we hier op een dierbare wijze worden gewezen op het werk van de Heilige Geest?

Het is Pinksterdag, maar werkelijk mijn geliefden, het lag zo ineens in mijn hart, om over deze woorden op de Pinksteren te spreken. En dan worden we nu hier bepaald bij die ware vrede als vrucht van de rechtvaardigmaking uit het geloof. Maar dan wordt ons hier ook gezegd, waarin nu die vrede bestaat. De apostel zegt het: "Maar wij roemen ook in de verdrukkingen, wetende, dat de verdrukking lijdzaamheid werkt, En de lijdzaamheid bevinding, en de bevinding hoop; En de hoop beschaamt niet." Waarom niet? "Omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door den Heiligen Geest, Die ons is gegeven."

Dat gebeurt al in de wedergeboorte. Wij kunnen iemand liefhebben, maar wij kunnen geen liefde in het hart uitstorten, dat kunnen we niet, maar dat doet God wel. God stort Zijn liefde uit. Dan krijgen we Hem lief. Dan gaat men Hem zoeken, naar Hem vragen, naar Hem dorsten, naar Hem hongeren, dan kan men buiten Zijn gemeenschap niet meer leven. Het is hem om God te doen. Maar die liefde vergaat nimmermeer. Dat komt openbaar, ook in de verdrukkingen en in de tegenheden. "Vele wateren zouden deze liefde niet kunnen uitblussen, ja de rivieren zouden ze niet verdrinken; al gaf iemand al het goed van zijn huis voor deze liefde, men zou hem ten enenmale verachten." Die liefde Gods is uitgestort in onze harten, net als bij een Job: "Nademaal de wortel der zaak in mij gevonden wordt." En daarom beschaamt de hoop niet. Die liefde is uitgestort door de Heilige Geest, zo wordt hier gezegd. Die Geest doet het eerste Zijn werk in de levendmaking van de geestelijk dode zondaar, Die stort de liefde uit. Dat kan de ziel niet zien dat het Goddelijke liefde is, maar men krijgt wel een betrekking der liefde op het Goddelijke Wezen, op een God Die men niet kent. En men valt eigenlijk van stonde aan het Goddelijke recht toe. Want met ziet zichzelf schuldig en God is rechtvaardig en Hij is eeuwig vrij van mij, dat is de liefde. Die liefde openbaart zich verder in het leven en doet zich in een meerdere mate kennen als men gerechtvaardigd wordt uit het geloof door onze Heere Jezus Christus. "Door Welken wij ook de toeleiding hebben door het geloof tot deze genade, in welke wij

staan." Ook openbaart die liefde zich als de Heere Zich in de verdrukkingen niet onbetuigd laat aan onze ziel, en als Hij ons dan wel eens Vaderlijk en liefderijk wil omhelzen, dat mag gebeuren, hoor. Daar zijn de verdrukkingen zo goed voor. Die verdrukkingen verbinden aan de hemel. Die verdrukkingen doen ons onszelf meer kennen. Die verdrukkingen geven ons ook zulke dierbare inleidingen in dat dierbare Borgwerk van Christus. Als we dan zien welke weg Hij heeft moeten gaan en willen gaan, en dat met lijdzaamheid en onderwerping aan de wil Zijns Vaders, wat wordt het lijden van die Borg, in de verdrukking, dan onuitsprekelijk dierbaar voor de ziel. Maar dan mag men geloven dat de vrucht zal zijn de eeuwige zaligheid. "Want gij zijt duur gekocht: zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn." Die Heilige Geest woont in het hart. Die heeft intrek genomen en die wijkt niet, ook niet in de tegenheden. Dan kunt ge in opstand komen, maar de Geest brengt het tot een onderwerping en dan zegt ge net als een Jeremia: "Het is goed voor een man, dat hij het juk in zijn jeugd draagt. Hij zitte eenzaam en zwijge stil, omdat Hij het hem opgelegd heeft." Dan zegt men met de dichter van Psalm 119: "Het is mij goed, dat ik verdrukt ben geweest, opdat ik Uw inzettingen leerde." Men gelooft dan weer eens dat dát nu de weg is tot de eeuwige zaligheid hiernamaals, zo is die Geest als een onderpand van die eeuwige zaligheid de ziel gegeven. Is dat volk niet gelukkig, dat tot zulk een DRIEVOUDIGE GELOOFSROEM komen mag? Zouden we niet gaan zingen?

Psalm 106:3

*Geeft dat mijn oog het goed" aanschouw",
 't Welk Gij, uit onbezweken trouw,
 Uw uitverkoor'nen toe wilt voegen;
 Opdat ik U mijn Rotssteen noem",
 En delend in Uws volks genoegten,
 Mij met Uw erfdeel blij beroem".*

Toepassing

Hebben we nu ook die toeleiding al op deze genade? Die toeleiding moeten we hebben. Toen de mens van God is afgefallen, is hij verdreven uit de hof van Eden. Er werden Cherubim geplaatst met een vlammig lemmer eens zwaards, dat zich omkeerde om te bewaren de weg naar de boom des levens. Er is geen toeleiding meer tot de boom des levens. We kunnen niet uit en van onszelf bij de boom des levens komen. Nu is Christus de Boom des levens in het nieuwe verbond. Maar, we moeten de toeleiding krijgen tot deze genade. Dat zal ons nodig zijn.

O mijn geliefden, de Heere heeft het nog gegeven onder de laaghangende oordelen, dat we rustig deze dagen mochten doorbrengen, en we hebben weer onder Zijn Woord mogen zitten. We hebben het weer mogen horen, wat er op de grote Pinksterdag te Jeruzalem gebeurd is, en wat er gebeuren moet in ons aller leven.

"Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof." Dat is een grote zaak zult gij zeggen. Maar kunt gij het met minder doen? We kunnen het echt niet met minder doen. Ge zult misschien zeggen, wat heeft de apostel toch ruim gesproken! Ja maar, ge moet toch wel goed verstaan wat de apostel hier heeft gezegd. Want als hij het heeft over een toeleiding tot deze genade, dan geeft ons dat veel te denken. Wat geeft ons dat te denken? Wel, op Salomo's troon waren twaalf leeuwen, op elke trap twee leeuwen, het waren zes trappen. En ge kon echt niet op de troon komen, of de leeuwen moesten u eigenlijk helpen: O, u komt echt niet tot de troon der genade buiten de Leeuw uit

Juda's stam. Die moet bij elke trap die ge doet, bij elke stap die ge zet, helpen, om u de toeleiding te geven tot deze genade. Opdat u daarin zult staan, opdat u daarin zult mogen roemen. Dat wist de apostel.

Hij was heus zo'n krachtige held niet uit en van zichzelf, nee, hij moest de les leren: "Want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht." Hij werd ontkracht in zichzelf. Hij wist goed de leer van vrije genade te verdedigen. Ook van de rechtvaardigmaking des zondaars door God en dat door het geloof, zonder de werken der wet. Hij heeft Abraham tot een voorbeeld gesteld. Want: "En hij heeft het teken der besnijdenis ontvangen tot een zegel der rechtvaardigheid des geloofs, die hem in de voorhuid was toegerekend." en: "En Abraham geloofde God, en het is hem tot rechtvaardigheid gerekend, en hij is een vriend Gods genaamd geweest." Hij mocht staan, en dat in de toenadering tot God. Hij kreeg een vrije toegang tot God in de weg des gebeds. Maar hij heeft hier ook als een vreemdeling op aarde moeten verkeren. Hij heeft in het land der belofte gewoond, als in een vreemd land. In tenten. "Want hij verwachtte de stad die fundamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is." Dus daar ziet ge hoe de apostel Abraham tot een voorbeeld heeft kunnen stellen, in het één zowel als in het ander. Die was ook gerechtvaardigd uit het geloof. Die had ook vrede bij God mogen vinden, door de Heere Jezus Christus. Maar hij had ook lijdzaamheid moeten leren beoefenen. Want hoelang heeft hij niet moeten wachten op de vervulling der Goddelijke belofte. Maar hij was ook tot bevinding gekomen. Hij heeft mogen ervaren dat God een Waarmaker van Zijn woord is, en dat door de zwaarste en smartelijkste beproevingen heen.

Want u moet er eens over denken dat Izak al geboren was, en toch moest hij hem gaan offeren. Is dat een weg! Ja, Abraham moest de weg gaan die God met Zijn Kerk houdt. Zo'n weg houdt God nu met Zijn Kerk. Door zulke beproevingen gaat het heen. Door zulke verdrukkingen. Daar heeft Abraham kennis mee gemaakt. Maar, de hoop werd niet beschaamd. De apostel stelt hem tot een voorbeeld. De liefde Gods was uitgestort in zijn hart. De God der Heerlijkheid was hem verschenen. Hij was uitgegaan uit zijn land. Hij was nooit meer teruggekeerd. Nooit meer! Nee, dat ging op het hemels Kanaän aan, maar door een weg van verdrukkingen en beproevingen heen. "Die met tranen zaaien, zullen met gejuich maaïen". "Zalig is de man die verzoeking verdraagt; want als hij beproefd zal geweest zijn, zal hij de kroon des levens ontvangen, welke de Heere beloofd heeft dengenen die Hem liefhebben."

Ach, mijn geliefden, ik heb u aan de hand van deze tekstwoorden de weg naar de eeuwige gelukzaligheid trachten voor te stellen. Die weg is echt niet anders. Ik kan u geen andere weg preken, en ik wil u geen andere weg preken ook. Maar ik weet ook wel, dat een mens daar niets begeerlijks in ziet. Dit is helemaal tegen de mens in. Daar keert het vlees zich van af. Zo wil men niet zalig worden. Dat heeft Paulus wel ervaren. Daarom stuitte zijn prediking op zulke tegenstand. Maar hij mocht vastblijven in wat hij door genade had mogen leren. En dat omdat die Geest in hem woonde, en omdat die Geest niet van hem week. Ach, Die wijkt niet van Gods volk, Die wijkt niet van Zijn knechten. Daarom moeten ze deze weg gaan, kunnen ze niet terug, en kunnen ze niet anders.

Geloof het nu maar, ik hoop mezelf niet te prediken, maar in de jaren die achter me liggen is me al heel wat overkomen. De verdrukkingen zijn me echt niet bespaard, en dat om des Woords wil. En de vijandschap heeft zich in alle toonaarden wel geopenbaard. "Maar dan hulp van God verkregen hebbende, staan we tot op deze dag." En dat, omdat we vrede met God hebben, door onzen Heere Jezus Christus, en de toeleiding tot deze genade, door welke wij staan, en roemen in de hoop der heer-

lijkheid Gods, door deze weg gaat het op de eeuwige zaligheid aan. “Daarom roemen we ook in de verdrukkingen. Want wij weten, dat de verdrukking lijdzaamheid werkt, en de lijdzaamheid bevinding, en de bevinding hoop; en die hoop wordt echt niet beschaamd, want de liefde Gods vergaat nimmermeer. Die is uitgestort door den Heiligen Geest, Die ons is gegeven.”

Is die Geest u ook al gegeven? Dat is de grote vraag die ik u nu heb voor te leggen, als we aan het einde gekomen zijn van deze Pinksterdagen. Jong en oud, we reizen allen op de eeuwigheid aan. Het wil wat zeggen, ontbloot te zijn van de werkingen van de Heilige Geest. Die Geest is een Persoon, en Zijn werkingen moeten we kennen. Geen gegronde hoop te hebben, en niet te weten hoe dat u vrede met God hebt gevonden door een rechte weg. O, dat ge toch die ware vrede mocht leren kennen.

Het is toch zulk een groot goed. Want het is toch zo droevig, mijn geliefden, als u vreemdeling moet blijven van die ware vrede. God is op ons vertoornd, en we reizen zo op de dood aan, en sterven is God ontmoeten, daar moet ge goed erg in hebben, dat we dan een vertoornd God moeten ontmoeten. We zouden eigenlijk geen rust moeten hebben, voor en aler we vrede bij God hadden verkregen. Dan zullen we samen wandelen, want dan zijn we overeengekomen. Dan zijn we het eens geworden met God in de weg waarin Hij ons tot de zaligheid wil brengen. Niet als een goed mens, maar als een slecht mens, als een vijand, als een goddeloze, als een verdoemelijke zondaar, uit loutere genade, door de gerechtigheid van die gezegende Borg en Middelaar. Door al wat Hij voor Zijn Kerk heeft verworven en aangebracht. O, wat is zalig worden toch ruim voor een ontdekte ziel. Er hoeft gelukkig niets van een mens bij te komen. Daarom is het zalig worden een zeker zalig worden. Dat mocht de apostel ook weten. Hij mocht roemen in de verdrukkingen. Daarom werd het hem gegeven om in lijdzaamheid zich aan de verdrukkingen te onderwerpen.

Ach, men zegt wel eens: "het zal door de verdrukking heen gaan. Al deze dingen zijn tegen mij." Maar het mag toch wel eens anders worden. Dan mag men zijn kruis omhelzen:

*O zoet kruis,
Dat brengt me alleen Thuis.
Ik kan dat kruis niet missen.*

En dat verbindt me aan de grote Kruisdrager en brengt me tot een onderwerping aan die heilige Goddelijke wil. Om als een kruisdrager naar Immanuëlsland te reizen.

En straks de pelgrimsstaf neer te mogen leggen, en dan Kanaän binnen te mogen gaan, omdat we uit genade zalig worden. Door lijden geheiligd, en door het vuur der beproeving gelouterd. Dat zal eeuwig dienen tot de eer en tot de heerlijkheid van God.

Daarom roem ik dan ook in de hoop der heerlijkheid Gods. „En de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is.” En die liefde kan niet meer weg, omdat zij uitgestort is door den Heiligen Geest, Die ons is gegeven. Die Geest is de derde Persoon in het aanbiddelijke Goddelijke wezen. Men zal weten wat de betekenis van het Pinksterfeit is. Dan is die dierbare Borg toch zo onuitsprekelijk dierbaar geworden. Als die blijvende Trooster, Die nooit meer van Zijn Kerk wijkt, Die altijd bij Zijn Kerk blijft, en Die de genegenheden weer opwekt en gaande maakt op Zijn tijd, om weer eens te mogen delen in die ware vrede des gemoeds. Niet verenigd te zijn met de Goddelijke wil, verwekt altijd onvrede. Maar het is de ziel er om te doen om weer in die ware vrede te mogen delen. Dan moet men wel door verdrukkingen heen. Maar het is Vaderlijke liefde dat er zo met ons gehandeld wordt. Want: "En alle kastijding, als die tegenwoordig is, schijnt geen zaak van vreugde,

maar van droefheid te zijn; doch daarna geeft zij van zich een vreedzame vrucht der gerechtigheid dengenen, die door dezelve geoefend zijn." Het gaat op dezelfde wijze als de apostel. Ze komen eens aan 't einde van de strijd en van de aardse loopbaan. Zo zullen zij Kanaän beërven, en dat uit genade alleen.
AMEN.

SLOTZANG: Psalm 89:8.

*Gij toch, Gij zijt hun roem, de kracht van hunne kracht;
Uw vrije gunst alleen wordt d"ere toegebracht;
Wij steken 't hoofd omhoog en zullen d"erkroon dragen.
'Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen';
Want God is ons ten schild in 't strijdperk van dit leven,
En onze Koning is van Israels God gegeven.*